Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Cervantes Saavedra, Miguel de.; forfattet af Miguel de Cervantes Saavedra ; oversat, efter det i Amsterdam og Leipzig 1755, udgivne Spanske Oplag, af Charlotta Dorothea Biehl.
Titel | Title:	Den sindrige Herremands Don Quixote af Mancha Levnet og Bedrifter
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 4
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Hallager : Gyldendal, 1776-77
Fysiske størrelse | Physical extent:	4 bd. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

58,-884 Ex. 1

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 13567 7

+Rex

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DEN SINDRIGE

HERREMANDS
DON QUIXOTE AF MANCHA
LEVNET OG BEDRIFTER.

FIERDE TOME.

DEN SINDRIGE HERREMANDS

DON QUIXOTE

AF MANCHA

LEVNET OG BEDRIFTER.

FORFATTET

AF

MIGUEL de CERVANTES

SAAVEDRA.

Overſat, efter det i Amſterdam og Leipzig 1755, udgivne Spanſke Oplag,

AF

CHARLOTTA DOROTHEA BIEHL.

FIERDE TOME.

KIÖBENHAVN, 1777.

Trykt paa GYLDENDALS Forlag.

BIBLIOTHECA REGIA · HAFNIENSIS ·

OVERSÆTTERINDEN
TIL
LÆSEREN.

Löftet til mine Landsmænd om Overſættelſen af DON QUIXOTE er nu opfyldt: men jeg ſkylder Dem endnu at giöre Regnſkab for Maaden, det er opfyldt paa. Jeg troede, at en Overſættelſe med alle de ſmaae Feil, Cervantes kunde have begaaet, vilde ikke allene i ſig ſelv være meget bedre, end om jeg vilde forbedre dem; men endog mine Landsmænd meget behageligere, og dertil havde jeg adſkillige Grunde. De Feil, ſtore Genier begaae, ere ofte Gniſter af Geiſtens Fyrigbed og Ild, og ofte Tiidernes Smag, de levede i. Desforuden ere der Feil i DON QUIXOTE, ſom i ſig ſelv ere Critiquer mod Ridder-Bögerne. Da jeg i den för-

ſte

ſte Tomes 10 *Capitel fandt Dannemark anført ſom faſt Land, ſpurgte jeg Hr. Chevalier Delitala: hvor Cervantes kunde komme til at ſige det? Han ſvarede mig:* Paa det Landkort, hvor Kongeriget Sobradiſe ligger, er Dannemark faſt Land; og det finder de i Amadis af Frankerig. *Jeg lærte ſtrax deraf, at det, jeg havde anſeet for en Feil, blev en Skiönhed; thi förend Ridder-Bögerne kunde giöre den Virkning hos hans Helt, ſom de giöre, maatte han anſee de aabenbareſte Uſandheder, der fandtes i dem, for de uryggeligſte Sandheder. Jeg foreſatte mig altſaa at følge Cervantes Skridt for Skridt, ſom jeg ſaa troeligen har giort at jeg i Verſene endog har bunden mig til hans Verſe-Art i Rimene, Liniernes Mængde og Stavelſe Maalet. Hvor jeg ikke kunde bruge Ordſpillene Bogſtavelig, har jeg ſögt at vedligeholde Meningen og Spögen i dem efter vort Sprogs Genie; det eeneſte, hvori jeg er veegen fra ham, er i at*

glem-

glemme Gramatica og Ortographie i Giedde Vogternes, Kroefolkenes og ofte i SANCHOS Tale med. Jeg forsøgte det hist og her i den første Tome; men det gik, som jeg frygtede at det blev regnet mig til Feil; og da det Spanske Sprog er saa lidet bekiendt her, saa indsaae jeg, at det var for stor en Paastand, at et heelt Publicum skulde troe mig paa mit Ord, at det stod saa i Originalen. Jeg har hverken taget fra eller lagt det mindste til Originalen; ved det første havde jeg giort mig skyldig i et Ran; ved det sidste i at sælge falske Vare. Og da jeg ikke troede at nogen torde vove det, lovede jeg to Kaabere meere end jeg kan anbringe, siden Texten til dem allene findes i den Franske Oversættelse. Jeg forsikrer i ligemaade eene og allene at have betient mig af den Spanske Original, og dersom nogen, der veed at mange Spanier selv ikke forstaaer den, skulde tvivle derom, saa haaber jeg at denne Tvivl

for-

forſvinder, naar jeg ſiiger, at jeg har Hr. Chevalier Delitalas Kierlighed for Cervantes og hans Venſkab for mig at takke derfor. Han gik næſten hele DON QUIXOTE igiennem med mig; og ved at forklare mig en hver Provindſes Sæder og Skikke, deres Mundart og Talemaader, ſatte han mig i Stand til at ſatte alle SANCHOS Sententzer og Ordſprog, ſaavel ſom den anbragte Satire i dem. Siden hans Afreiſe har den nu værende Charge d' Affaires Hr. Ocaris oplyſt mig alle tvivlſomme Steder. Diſſe ſtore Hielpemidler har ved at lette mig Arbeidet oplivet min Flid; og mit Maal er opnaaet og min Möie belönnet, ſaa fremt mine Landsmænd vil imodtage min DON QUIXOTE med ſaa ſtor en Fornöielſe, ſom dens Overſættelſe har været mig i Haabet at fornöie dem ved at læſe et Værk i vort eget Sprog, ſom næſten alle Nationer allerede kunde læſe i deres.

SUB-

SUBSCRIBENTERNE.

Hans Majeſtæt

Kongen - - 6 *Expl.*

Hendes Majeſtæt

Dronning Juliana Maria - - 6 *Expl.*

Hans Kongelige Höihed

Cron-Prindſen - - 5 *Expl.*

Hans Kongelige Höihed

Arve-Prindſen - - 4 *Expl.*

Hendes Kongelige Höihed

Princeſſe Sophia Friderica. - - 4 *Expl.*

A.

		Ex.
Hr.	Aasheim, Doctor Medicinæ	1
—	Adeler, (Lente) Conferentzraad	1
—	Agerskou Etatzraad	1
—	Ancker, (Berendt) Etatzraad	1
—	Andersen, Procurator	1
—	Arentz, Kongelig Dansk Acteur	1
—	Arentzen, Studiosus	1
—	Asmussen, Farver	1
—	Atke	1
—	Atzer, Kongelig Medallieur	1
—	Augustin, Etatzraad.	1

B.

Hans	Durchlautighed Prindsen af Brunswig Bewern Rider af Elephanten og Gouverneur udi Kiöbenhavn	2
Hr.	Baden, Professor og Rector i Helsingör	1
—	Balle, Professor Theologiæ ved Kiöbenh. Universitet	1
—	Balling, Regiments Quarteer Mester	1
—	Balslöw Studiosus Juris	1
—	Bang, (Carsten) Candidat. Juris	1
—	Bang, (H. J.)	1
Hans	Excellence Hr. Köhler Banner Ridder af Dannebrog og General af Infanteriet	1
Frue	Barchmann, Etatzraadinde	2
Hr.	Bardenfledt, Kammerherre	1
—	Bartholin Eichel, Justitzraad	1
—	Barner, Oberst ved det Danske Liv Regiment	1
—	Barner, Capitain ved det Danske Liv Regiment	3

		Ex.
Hr.	Beck, Cancellieraad	1
—	Becker · Kongelig Hof-Apotheker	1
—	Beenfeldt, Major	1
—	Begſtrup, Paſtor	1
—	Behagen, Agent	1
—	Bentz, Procurator	1
—	Bentz, Studioſus Juris	1
—	Benſen, Violong	1
—	Bentzens	1
—	Berger, Etatzraad og Liv Medicus	1
Frue	Berger, Etatzraadinde	1
Fröken	Berger	1
Hr.	Berger, Studioſus Medicine	1
—	Berger, Lieutenant i Söe-Etaten	1
—	Berner, Conferentzraad	1
—	Berner Cammerraad	1
—	Berth, Kiöbmand	1
—	Bierregaard Pagen Hoymeſter	2
—	Biörn, Procurator	2
—	Biörnſen Cancellieraad	1
—	Black, Groſſerer	1
—	Bleckenberg, Cancellieraad	1
—	Boll, Juſtitzraad og Advocat i Höieſte-Ret.	2
—	Bondorf	1
—	Bornemann, Etatzraad og General Auditeur	1
—	Bornemann, Cammerraad	1
—	Bornemann, Capitain ved Cron-Prindſens Regiment	1
—	von Bracht Secretair	1
—	Brandt, Studioſus Juris	1
—	Bredal, Borgemeſter	1
—	Brinch	1
—	Bröer Cantzelieraad	1

		Ex.
Hr.	Bull Cancellieraad - -	1
—	Buntzen, Megler - -	1

C.

Hr.	Calmette Cammerherre - -	1
—	Carſtens, Ridder af Dannebrog og Conferentzraad. - -	1
—	Carſtenſkiold, Capitain - -	1
—	de Cederfelt, Landsdommer -	1
—	Cold - -	1
—	Colbiörnſen, Juſtitzraad og Profeſſor Juris ved Kiöbenh. Univerſitet -	1
Frue	Colbiörnſen, Juſtitzraadinde -	1
Jomfrue	Colbiörnſen - -	1
Hr.	Colbiörnſen, Juſtitzraad og Advocat i Höieſte Ret. - -	1
—	Colbiörnſen, Candidat. Juris -	1
—	Colbiörnſen, Capitain - -	1
—	Cordſen, Etatzraad -	1
—	Cordſen, Secretair ved Pleie Anſtalten -	1
—	Cramer Kiöbmand -	1

D.

Hr.	Dalsgaard, Juſtitzraad -	1
—	Damkiær, Lotto Advocat -	2
—	Danckel, Studioſus - -	1
—	von Deurs, Raadmand i Helſingör -	1
—	Diderichſen - -	1
—	Dons, Candidat. Theologie -	1
—	Dreby, Secretair - -	1
—	Drechſel, Major ved Huſar-Corpſet -	1

E.

		Ex.
Hr.	Edinger, Landmaaler	1
Hans	Excellence Herr Eichſted Ridder af Elephanten og General af Cavalleriet	1
Hr.	Engelbrecht	1
—	Engeltoft, Præſt	1
—	Erichſen, Candidat. Juris	1
—	Eyraut	1

F.

Hr.	Fabricius, Conferentzraad	1
—	Fabricius, Juveleer	1
—	Falbe, Capitain i Cron-Prindſens Regiment	1
—	Falbe, Lieutenant i Söe-Etaten	2
—	Ferslew, Regiments Quarteer Meſter	1
—	Feth, Proprietair	1
—	de Fine, Studioſus Juris	1
—	Findt, Kiöbmand paa Iſland	1
—	Fiſcher, Juſtitzraad	1
—	Flindt, Procurator	1
—	Flohr, Regiments Quarteer Meſter	1
—	Franckenau, Juſtitzraad	1
—	Fredſck, Aſſeſſor	1
—	Friis Secretair	1
—	Friiſenberg, Studioſus Juris	1
—	Froſt, Controleur	1
—	Frydensberg, Raadmand	1

G.

Hr.	Gedde, Cammerjunker	1

		Ex.
Hr.	Gelmyden, Lieutenant i Prinds Friderichs Regiment - -	1
—	Gersdorff, Cammerherre -	1
—	Glöerſen, Studioſus -	1
—	Godſke, Gartner - -	1
—	Goldt, Juſtitzraad - -	1
—	Gram, Candidat. Juris -	1
—	Graae, Landsdommer -	1
—	Grön, Underfoget - -	1
—	Guldbrandt, Doctor og Hof-Medicus -	1
—	Guldberg, Stats og Geheime Cabinets Secretair - -	1
—	Grüner, Capitain i Artillerie Corpſet -	1
—	Gyldendal, Boghandler -	10

H.

Hr.	Haxthauſen, Lieutenant i Garden til Heſt	1
—	von Hadelen, Studioſus Juris -	1
—	Hahn, Doctor - -	1
—	Harsdorff, Directeur og Profeſſor ved det Kongelige Maler, Bildthugger og Bygnings-Academie - -	1
—	Hanſen, Kongelig Danſk Acteur -	1
—	Hagerup, Studioſus -	1
—	Haſler, Canceliſt - -	1
—	Hartwig, Regiments Feltſkier -	1
—	Hee, Juſtitzraad og Profeſſor ved Kiöbenhavns Univerſitet -	1
—	Heegaard, Cancelliſt -	1
—	Heegaard - -	1
—	Heiberg, Præſt i Saabye -	1
—	Heinen, Cammerjunker -	1
—	Heinemann, Juſtitzraad -	1

	Ex.
Hr. Hersleb, Candidat. Juris -	1
— Hesselberg, General Krigs Commissair	1
Hans Excellence Herr Hielmstierne Ridder af Dannebrog og Geheimeraad -	1
Hr. Hofmand, Conferentzraad -	1
Hans Excellence Herr Hogland, Ridder af Dannebrog og Vice-Admiral -	1
— Holm, Kiöbmand - -	1
— Holmer, Cancellieraad -	1
— Hoor, Inspecteur - -	1
— Hoppe, Conferentzraad -	1
— Horn, Conferentzraad -	1
— Horn, Fuldmægtig - -	1
— Hornemann, Justitzraad -	1
— Hornemann, Capitain i Holstensk Regiment	1
— Hvas, Inspecteur - -	1
— Hvid, Studiosus - -	1

I.

Hr. Jacobi, Etatzraad - -	1
— Jörgensen, General Krigs Commissair	1
— Jobye, Perukmager -	1

K.

Hr. Kaasböl, Viinhandler i Kiöbenhavn -	1
— Kalkreutz, Cammerherre -	1
— Kier, Veiermester -	1
— Kierulf, Canceliist - -	1
— Kiöbke, Raadmand - -	1
— Klagenberg, Justitzraad -	1
Frue Klaumand - -	1

Hr.

Hr. Koek, Studioſus - - 1
— Kohl, Rittmeſter - . 1
— Könneman, Juſtitzraad - 1
— Könneman, Danſk Legations Secretair ved
— det Kongelig Svenſke Hof - 1

L.

Hr. Laſſen - - 1
Hans Höi Grevelig Excellence Herr Greve af Laurwig, Ridder af Elephanten og Admiral 1
— Lerche Ridder af Dannebrog - 1
— Lentz, Tolder - - 1
Hans Excellence Herr Henrich von Levetzau, Ridder af Dannebrog og Geheimeraad 1
Hr. Lowtzau, Cammerjunker - 1
Jomfrue Lund - - 1
Hr. Lycke - - 1
— Carl Lycke - - 1
Frue Lysholm - - 2
Hr. Lyttichau Etatzraad - 1
Hans Excellence Herr Lüxdorph, Ridder af Dannebrog og Geheimeraad - 1

M.

Hr. Magnus - - 1
— Mandelberg, Profeſſor ved det Kongelige
— Maler, Bildthugger og Bygnings Academie - - 1
— Martfeldt, Juſtitzraad - 1
— Meyer, Candidat. Juris - 1
— Meincke, Juſtitzraad - - 1
— Meincke, Candidat. Juris - 1
— Meinig, Agent - - 1
— Meldahl Conducteur - 2

		Ex.
Hr.	Merbiz, Chur-Sachſiſk Charge d'Affaire	1
—	Metzburg, Keiſerlig Charge d'Affaire	1
—	Michelſen, Inſpecteur -	1
—	Marquis Mejorade Kongelig Spanſk Miniſter ved det Danſke Hof -	1
Hans	Höi Grevelig Excellence Herr Greve af Moltke, Ridder af Elephanten -	2
Hr.	Monradt, Candidat. Theologiæ -	1
—	Morup, Juſtitzraad - -	1
—	Müller, Etatzraad - -	1
—	O. F. Müller, Etatzraad -	1
—	Müller, Materialiſt - -	1
—	Muſted, Kongelig Danſk Acteur -	1
—	Möller, Conditor - -	1
—	Möller, Hof-Bogtrykker -	5

N.

Hr.	Neergaard, Juſtitzraad -	1
—	Neergaard, Cancellieraad -	1
—	Nerentz, Cammerraad -	1
—	Neuhaus, Kiöbmand -	1
—	Nielſen, Conferentzraad -	1
—	Nielſen, Studioſus - -	1
—	Nimb, Cancelliſt - -	1
—	Norup -	1
—	Nörregaard - -	1

O.

Hr.	Obelitz, Cammerjunker -	1
—	Oberkamp, Regiments Quarteermeſter	1
—	Olrog - -	1

P.

		Ex.
Hr.	Peterſen, Auſcultant i Rente-Cammeret	1
—	Platz Hof Muurmeſter	1
—	Porſtgrund, Kiöbmand	1

R.

Hr.	Raabech, Juſtitzraad	1
—	Raſch, Capitain i Söe-Etaten	1
—	Raſch	1
—	Ravn, Aſſiſtens Forvalter	1
—	Rehfeldt, Secretair	1
—	Rehfeldt, Hof-Chirurgus	1
—	Reierſen, Lieutenant i Söe-Etaten	1
—	Ritter, Studioſus Juris	1
—	Roggert, Studioſus	1
—	Roſe, Kongelig Theater Directeur	2
—	Roſenörn, Major	1
—	Roſenörn, Lieutnant og Cammerjunker	1
—	Rothe, General-Auditeur	1
—	Ryberg, Etatzraad	1
—	Ryberg, Fuldmægtig	1

S.

Hr.	Schack, Ridder af Dannebrog og Cammerherre	1
—	Seeſted, Cammerjunker	1
—	Schifter, Secretair	1
—	Schifter, Capitain	1
—	Schiönning, Cammerraad	1
—	Schiöring, Cammer-Muſicus	1
—	Schlegel, Studioſus	1
—	Schöler, Obriſt	1
—	Schönheider, Advocat i Höieſte-Ret	1

		Ex.
Hr.	Seerup	1
—	Brinck Seidelin, Conferentzraad	1
—	Sckibsted, Advocat i Höieste-Ret	1
—	Smidt, Notarius Publicus	1
—	Smidt, Fuldmægtig	1
—	Sörensen	1
—	Soelberg, Brygger	1
—	Stadius	1
Hans	Excellence Herr Stampe, Ridder af Dannebrog og Geheimeraad	1
Hr.	Suhm, Cammerherre	1

T.

Hr.	Tersling	1
—	Testrup	1
—	Testrup, Brygger	1
—	Tidemann, Secretair	1
—	Tode, Professor ved Kiöbenhavns Universitet	1
—	Treld	1

V.

Hr.	Voltelen, Secretair	1

W.

Hr.	Wadum, Secretair	1
Frue	Walther	1
Hr.	Waltersdorff, Candidat. Juris	1
—	Warnstedt, General Adjutant	1
—	Wegerslöw, Skibsmaaler	1
—	Wessel, Landmaaler	1

		Ex.
Hr.	Wexelsen, Studiosus -	1
—	Weidenhaupt, Profeſſor ved det Kongelige Maler, Bildthugger og Bygnings Academie - -	1
—	Wideweldt, Juſtitzraad og Profeſſor ved det Kongelige Maler, Bildthugger og Bygnings Academie -	2
Mad.	Winge - -	1
Frue	Juul Windt, Geheimeraadinde -	1
Grevinde	Holck Winderfeldt -	1
Hr.	Wildè, Cancellieraad - -	1
—	Wilcken, Controleur -	1
—	Winckel - -	1
—	Wium, Juſtitzraad - -	2
—	Winsnes, Regiments Quarteer Meſter	2

Z.

Hr.	Zin, Groſerer. - -	1

REGISTER
over
CAPITLERNE.

SYVENDE BOG.

XXXIII. CAP. Pag.

Den fornuftige Samtale Hertuginden og hendes Frökner holdt med SANCHO PANZA, værdig at vides og lægges Mærke til - - 7

XXXIV. CAP.

Der fortæller Underretningen de fik om Maaden til at oplöse Frue DULCINEA af TOBOSOS Fortryllelser, som er et af de mærkværdigste Eventyrer i denne Hiſtorie - - - 16

XXXV. CAP.

Hvori Underretningen DON QUIXOTE fik om at oplöse Frue DUCINEAS Fortryllelſe faſtſættes med andre fortreflige Tildragelſer - - 25

XXXVI. CAP.

Hvori fortælles Hovmeſterinden Doloridas ellers kaldet Trifhale, forunderlige og ubegribelige Eventyr, saa vel som et Brev SANCHO PANZA ſkrev til ſin Kone Thereſa Panza - - 35

XXXVII. CAP.

Hvori Hovmeſterinde Doloridas Eventyr fortſættes - - 42

XXXVIII. CAP.

Hvori fortælles hvad Hovmeſterinden Dolorida ſagde om ſit Vanhæld. - - - 45

XXXIX. CAP.

Hvori Trifhale fortæller ſin forfærdelige og betydelige Hiſtorie - - - 53

XL. CAP.

Om Ting, der höre til og ſtaae i Forbund med dette Eventyr og mærkværdige Hiſtorie - - 56

XLI. CAP.

Om Clavileños Komme tillige med Enden paa dette langſtrakte Eventyr - - 63

XLII.

REGISTER.

XLII. CAP. Pag.

De Formaninger DON QUIXOTE gav SANCHO PANZA förend han blev Gouverneur paa Öen, med andre mærkværdige Ting - - 75

XLIII. CAP.

De övrige Formaninger, DON QUIXOTE gav SANCHO PANZA. - - 82

XLIV. CAP.

Hvorledes SANCHO PANZA blev fört til sit Gouvernement og det selsomme Eventyr der mödte DON QUIXOTE i Slottet - - 90

XLV. CAP.

Hvorledes den store SANCHO PANZA tog sin Öe i Besiddelse og Maaden han begyndte sin Regiering paa - 102

XLVI. CAP.

Om den rædsomme Ranglens og Katte Jagt Skræk, som der overkom DON QUIXOTE ved Fortsættelsen af den forelskede Altisidoras Kiærlighed - 111

XLVII. CAP.

Der viiser hvorledes SANCHO PANZA liider ved sit Gouvernement - - 117

XLVIII. CAP.

Hvad der mödte DON QUIXOTE med Doña Rodrigues Hertugindens Hovmesterinde, med andre Tildragelser et ævigt Minde og Antegnelse værdige - 127

XLIX CAP.

Det som mödte SANCHO PANZA ved at patroullere paa sin Öe - - 138

L. CAP.

Hvori der bringes for Dagen hvem disse Troldmænd og Tugtemestere vare der balkede Hovmesterinden og prikkede DON QUIXOTE, saa vel som hvad der mödte Pagen, der bar Breve til Theresa Panza SANCHO PANZAS Hustrue - 151

LI. CAP.

Fremgangen af SANCHO PANZAS Regiering, tillige med andre slige skiönne Ting - 162

LII. CAP.

Hvori Eventyret med den anden beængstede Hovmesterinde Dolorida, ellers kaldet: Doña Rodrigues, fortælles - -

REGISTER.

OTTENDE BOG.

LIII. CAP. Pag.

Om den möiſommelige Ende og Udgang ſom det tog med SANCHO PANZAS Gouverneurſkab - 185

LIV. CAP.

Der handler om Ting, der angaaer denne Hiſtorie og ingen anden - - 192

LV. CAP.

Om de Ting der hændte SANCHO paa Veien, tillige med andre Ting, der ikke gaaer videre end man faaer at ſee 202

LVI. CAP.

Om den uhyre og aldrig ſeete Kamp, der foregik imellem DON QUIXOTE af MANCHA og Laqvaien Toſilos til Forſvar for Doña Rodrigues Daatter - 211

LVII. CAP.

Der handler om DON QUIXOTES Afſked med Hertugen, og det der mödte ham med den forſtandige og kiekke Altiſidora Hertugindens Fröken - 217

LVIII. CAP.

Der handler om hvor ſtærk Eventyrerne hyppede ſig paa DON QUIXOTE, ſaa at det eene ikke gav ſig Stunder til at oppebie det andet - 323

LIX. CAP.

Hvori der fortælles den underlige Hændelſe, der med Föie kan tages for et Eventyr og mödte DON QUIXOTE 238

LX. CAP.

Om det der hændtes DON QUIXOTE ved at drage til Barcelona - - 246

LXI. CAP.

Om det der mödte DON QUIXOTE ved at træde ind i Barcelona, med andre Ting ſom ere mere fornuftige end ſandfærdige - - 261

LXII. CAP,

Der handler om Eventyret med det fortryllede Hoved og andre Börnerier, ſom man ikke kan undlade at fortælle 265

LXIII. CAP.

Om den Fortred der mödte SANCHO PANZA ved at beſee Galeierne; og det nye Eventyr med den deilige Mohrinde - - 279

LXIV.

REGISTER.

LXIV. CAP.

Der handler om Eventyret, der voldte DON QUIXOTE meeſt Grämmelſe af alle de, der hidindtil var mödt ham - - 291

LXV. CAP.

Hvori gives Efterretning om hvem han af den klare Maane var, om Don Caſpar Gregorius Friehed og adſkillige andre Tildragelſer - - 297

LXVI. CAP.

Der handler om det, ſom den der læſer det faaer at ſee og den det læſes for at höre - - 304

LXVII. CAP.

Om Beſlutningen DON QUIXOTE fattede at blive en Hyrde og henleve det lovede Aar i Marken, tillige med andre virkelig gode og behagelige Tildragelſer - 310

LXVIII. CAP.

Om et færdeles Eventyr, der mödte DON QUIXOTE 316

LXIX. CAP.

Den rareſte og nyeſte Tildragelſe, der i Löbet af denne Hiſtorie mödte DON QUIXOTE - 322

LXX. CAP,

Der följer paa det Nie og Tredſindstivende, og handler om Ting, ſom Tydeligheden i denne Hiſtorie ikke tillader at udelukke - - 329

LXXI. CAP.

Hvad der mödte DON QUIXOTE med hans Vaabendrager SANCHO PANZA paa Veien til deres Landsbye 338

LXXII. CAP.

Hvorledes DON QUIXOTE og SANCHO nærmer ſig deres Landsbye - - 345

LXXIII. CAP.

Om de Forevarſler DON QUIXOTE fik i det han kom ind i ſin Landsbye; tillige med andre Tildragelſer, der pryde og ſtadfæſte denne ſtore Hiſtorie - 351

LXXIV. CAP.

Om Sygdommen DON QUIXOTE faldt i, Teſtamentet han giorde, ſamt hans Död og Endeligt - 357

DEN

DEN SINDRIGE

HERREMANDS
DON QUIXOTE AF MANCHA
LEVNET OG BEDRIFTER.

SYVENDE BOG.

XXXIII. CAPITEL.

Den fornuftige Samtale, Hertuginden og hendes Frökener holdt med SANCHO PANZA, værdig at vides og legges Merke til.

Dernæst fortæller Hiſtorien, at SANCHO i denne Middags-Hvile ikke ſov, men at han for at lade Hertuginden ſee, at han forſtod at leve, begav ſig hen til hende, der fandt ſaa ſtor Behag i hans Samtale, at hun lod ham ſætte ſig paa en liden Stoel ved Siden af ſig, endikiönt han af lutter Höflighed ikke var at bevæge dertil, förend Hertuginden ſagde ham: at han ſkulde ſidde ſom Gouverneur og tale ſom Vaabendrager, ſiden han i Kraft af begge Deele fortiente at beklæde Cid Ruy Diaz hans Sæde. SANCHO ſkuttede ſig, adlydede, ſat ſig, og alle Hertugindens Frökener og Hovmeſterinder giorde en Kreds om ham, og ventede i dybeſte Tavshed paa hvad han vilde forebringe. Imidlertid blev dog Hertuginden den, ſom talede förſt, ſigende: Nu da vi ere allene og ingen kan höre os her, ſaae jeg gierne, at Herr Gouverneuren vilde betage mig viſſe Tvivlsmaal, jeg har, og ſom ere avlede af Hiſtorien om den ſtore DON QUIXOTE, der er trykket. Den eene af diſſe Tvivl er, hvorledes den gode SANCHO, ſom aldrig ſaae DULCINEA, Frue DULCINEA af TOBOSO ſiger jeg, og lige ſaa lidet bragte hende ſin Herres DON QUIXOTES Brev, ſiden det blev paa de ſorte Klipper i Tegnebogen; hvorledes han torde fordriſte ſig til at digte Svar, og opſpinde at han havde funden hende at ſtaae og ſigte Hvede, ſom altſammen var Lögn og

Tant, til ſtor Fornærmelſe for den uforlignelige DULCINEA, og ganſke ſtridigt imod gode Vaabendrageres Egenſkaber og og Troeſkab? Ved denne Tale reiſte SANCHO ſig uden at ſige et eeneſte Ord; trak Kroppen ſammen; lagde Fingeren paa Munden; liſtede ſig ſaaledes heele Salen rundt og ſaae bag ved alle Tapeterne. Da dette var giort, gik han hen og ſatte ſig igien og ſagde: Nu min Frue! da jeg har ſeet at ingen ſtaaer paa Luur, og at det ikke er en Sax til at fange en gammel Ræv i, vil jeg uden Frygt og Forſkrækkelſe beſvare Dem alt hvad De har ſpurgt, og alt hvad De vil ſpörge mig om. Det förſte ſom jeg da har at ſige, er at jeg holder min Herre DON QUIXOTE for en Ertz Nar, endſkiönt han undertiden forebringer Ting, ſom efter mit Tykke, ja endog alle deres, ſom höre ham, ere ſaa viiſe, forſtandige og ſammenhængende, at Satan ſelv ikke kunde ſige dem bedre; men med alt det er det ſandt og upaatvivlelig afgiort hos mig, at han har Sviin paa Skoven. Siden jeg nu har ſat mig det ſaa fuldt og faſt i Hovedet, ſaa tör jeg ogſaa vove at binde ham det paa Ermet, der hænger ſammen ſom tör Sand: ſom Svaret paa Brevet iblant andet; og for ſex eller otte Dage ſiden (ſom vel at forſtaae ikke endnu er kommen i Hiſtorien) min Frue DULCINEAS Fortryllelſe, ſom han giver ſin Hals bort paa, endſkiönt der er lige ſaa meget om hendes Fortryllelſe, ſom at Maanen er en grön Oſt. Hertuginden bad ham at give hende en omſtændelig Beretning om denne Fortryllelſe eller Bedragerie, og SANCHO fortalte heele Tildragelſen Stykke for Stykke, ſmaat og ſtort, hvori Tilhörerne ikke fandt liden Behag. I Samtalens Fortſættelſe ſagde Hertuginden: Ved det den gode SANCHO her har fortalt mig, er der opkommen een Tvivl i min Siel, og det er for mig, ſom om een hviſkede mig i Öret: Siden DON QUIXOTE af MANCHA er en Nar, Sværmer og Giek, og SANCHO PANZA hans Vaabendrager erkiender ham derfor, og desuagtet dog tiener og

følger med ham, ja endog sætter Liid til hans daarlige Löfter, saa maae Vaabendrageren upaatvivlelig være en langt større Nar og Giek end Herren. Forholder dette sig nu saa, som det giör, saa er det slet overlagt af Frue Hertuginden, om hun giver denne SANCHO PANZA en Öe at beherske; thi den, som ikke veed at regiere sig selv, hvorledes skal den kunde regiere andre; Ved Gud, Frue! sagde SANCHO, saa er denne Tvivl meget vel grundet, og sig Deres Velbyrdighed til den, som siger Dem det, at det paa min Sandten er vel talt, ja endog, om De vil, at jeg selv indseer, at det er en Sandhed; thi naar jeg var ret klog, saa havde jeg længe siden forladt min Herre. Men hvad skal man sige, det har nu ikke skulde været anderledes, og har været mig saaledes beskikket. Nu er der intet videre ved at giöre, jeg maae holde Trop hos ham; vi ere fra een Bye; jeg har spiist hans Bröd; jeg holder af ham; jeg er et erkiendtlig Skrog; jeg har faaet unge Esler af ham; og er oven i Kiöbet troe som Guld; og følgeligen bliver det umueligt, at noget kan skille os ad uden den langbeenede Mand med sin Lee. Naar altsaa Deres Höitidelighed ikke finder det raadeligt at give mig det lovede Statholderskab, saa er Gud mig lige naadig for det; det kunde maaskee være en Slump, at det blev til Baade for min Samvittighed, om jeg gik glip af det. Endskiönt jeg er taabelig, saa veed jeg ret godt hvad Ordsproget vil sige: *Hvo höit vil flyve, falder ofte gierne ned.* Det kunde være et Træf, at Vaabendrager SANCHO kom snarere i Himmelen end Statholder SANCHO. Brödet smager lige saa godt her, som i Frankrig; i Mörke ere alle Sviin sorte, og alle kan ikke faae baade i Rose og Pose; den maatte være meget ulykkelig, der endnu var fastendes Klokken to; Herren har kun een Mave saavel som Tiggeren; naar Maven först er fyldt, kommer det ud paa et, enten den er bleven det af Grovbröd eller Honningkage; og man pleier at sige: Naar Musen er mæt, saa er Meelet beesk;

fire Alen Vadmel fra Cuenca varmer lige saa meget som fire Alen Flöiel fra Segovia; og naar vi skal gaae al Kiöds Gang, bliver maaskee Veien nok saa trang for Regenten, som for Daglönneren; i hvor stort et Spring der er imellem Paven og Kirkefeieren, saa trænger den förstes Krop ikke til meere Rum i Jorden end den sidstes; thi Döden giver alle nok. Den, heele Verden var for Trang, maae krympe sig sammen eller lade sig krympe sammen i det Hul i Jorden, man vil unde den, og saa god roelig Nat. Jeg siger derfor som jeg sagde för, at dersom Deres Naade ikke vil give mig, som en Giek, Öen, saa skal jeg, som en Viis, ikke græmme mig derover. Jeg har altid hört sige, at Fanden er bag Korset, og at alt det der glimrer ikke er reent Guld. Man trak Bamba fra Ploven for at giöre ham til Konge i Spanien, og Rodrigo blev draget fra Overflod, Herlighed og Glæde for at kastes i Ormegaarden. (Saafremt ellers de gamle Viiser ikke lyver) Hvorledes kan det være Lögn, svarede Doña Rodriguez? (som var een af Tilhörerne) det staaer jo udtrykkelig paa Prent: at Kong Rodrigo blev kastet levende i en Huule, som var fuld af Slanger, Tudser og Fiirbeener, og at man to Dage efter hörte Kongen med en ynkelig Röst at raabe i Huulen: *Alt ædes, alt ædes mig det, hvormed jeg meest har syndet.* Og i Følge deraf har denne gode Herre störste Föie til at sige: at det er bedre at være Bonde end Konge, naar de skal ædes op af Utöi. Hertuginden kunde ikke bare sig for at lee over sin Hovmesterindes Eenfoldighed, og ikke hæmme sin Forundring over at höre SANCHOS Tale og Ordsprog. Endelig sagde hun til ham: Den gode SANCHO veed meget vel, at en Ridder maae opfylde sit engang givne Löfte, skulde det endog koste ham hans Liv. Hertugen, min Herre og Gemal, er tilforladelig Ridder, skiönt ikke af de vandrende, og altsaa opfylder han vist sit Ord. Vær derfor ved frisk Mod, SANCHO; förend vi veed et Ord deraf, seer vi ham sidde i Öens og hans

Staters

Staters Saddel, med Haanden i Regieringens Tömme, og indſvöbt i Zobel og Gyldenſtykke trods den beſte. Det eeneſte jeg vil raade og bede ham, er at tage ſig nöie vaere, hvorledes han behandler ſine Underſaatter; thi det er et troe og veltænkende Folk. I Henſeende til at regiere dem vel, ſagde SANCHO, det kan jeg gierne tage mig paa; thi jeg er af Naturen godhiertig og har Medlidenhed med den Fattige; jeg vil ikke ſtiele Havren fra den villige Heſt; men paa min Sandten, jeg lader mig hverken föle paa Tænderne eller binde Blaar for Öinene; jeg er en gammel afrettet Hund, jeg forſtaaer Tujau Tujau paa en Prik, og veed at finde den rette Fært. Jeg er ikke af dem, der lader ſig noget giöre viis; thi jeg veed hvor Skoen trykker: Dette vil ſige, at jeg ſtedſe ſkal række de Gode en rund og aaben Haand, men de Onde ſkal faae en haard Nöd at knække i mig. Mig tykkes, at hvad regiere anbelanger, ſaa kan kun Begyndelſen være tung: men naar man förſt er kommen lidt i Gang med det, ſaa gaaer det ſiden af ſig ſelv; og jeg tænker, at naar jeg förſt har regieret i fiorten Dage, ſaa ſkal Hænderne være komne ſaa vel i Lav dermed, at jeg ſkal forſtaae mig bedre paa Regieringen end paa Agerdyrkningen, ſom jeg er opdraget til. I har Ret, SANCHO, ſagde Hertuginden, der kommer ingen underviiſte paa Jorden, og man giör Erkebiſper af Menneſker og ikke af Klodſer.

Men for at komme til vores forrige Samtale igien angaaende Frue DULCINEAS Fortryllelſe, ſaa holder jeg det for en afgiort og meere end bekræftet Sag, at det Indfald, SANCHO fik at giöre Nar af ſin Herre ved at bilde ham ind, at denne Bondepige var DULCINEA, og naar han ikke kiendte hende, da at foregive, at hun var fortryllet, har altſammen været et Paafund af de Troldmænd, der forfölge Herr DON QUIXOTE; thi jeg har viſſe og tilforladelige Efterretninger om, at Landsbypigen, der giorde Springet op paa Aſenet, var og er

DUL-

DULCINEA af TOBOSO, og at den gode SANCHO, ſom tænkte at være Giekkeren, er den Giekkede; og der kan ikke tvivles meere om denne Sandhed end om de Ting, vi aldrig har ſeet: og maae Herr SANCHO vide, at vi ogſaa har vore Troldmænd her, der bære megen Godhed for os, og ſom oprigtigen og uden mindſte Forſtilling og Rænker ſiger os alt hvad der tildrager ſig i Verden. Derfor troe kun mig, SANCHO, at den ſpringende Landsbyepige var og er DULCINEA af TOBOSO, at hun er lige ſaa fortryllet ſom Moderen, der undfangede hende; og at, naar vi mindſt venter det, vil vi faae hende at ſee i ſin rette Skikkelſe, og SANCHO blive draget ud af den Vildfarelſe, han er i. Alt det er meget mueligt, ſagde SANCHO PANZA; men ſaa kan jeg ikke heller længere tvivle om det, min Herre fortalte om Monteſinos Huule, hvor han ſagde ſig at have ſeet Frue DULCINEA af TOBOSO i den ſamme Skikkelſe og Klædedragt, ſom jeg fortalte at han havde ſeet hende i, da jeg fandt Behag i at fortylle hende; men det har vel, ſom Deres Velbyrdighed ſiger, været tvertimod, fordi man hverken kan eller bör formode, at mit tykke Begreb ſkulde i et Öieblik kunde ſmedde et ſaa liſtigt Paafund ſammen, ikke heller kan man troe, at min Herre ſkulde være ſaadan en Nar, at ſlige uſle og mavre Overtydninger, ſom mine, kunde binde ham ſlige Urimeligheder paa Ermet. Imidlertid var det dog ikke billigt, om Deres Godhed, min Frue! vilde holde mig for en Rænkeſmed; thi ſaadant et uſelt Skrog, ſom jeg, bör ikke ſtaae til Anſvar for de bandſatte Troldmænds Paafund og Ondſkab. Jeg udfandt det allene for at befrie mig fra min Herres DON QUIXOTES Overhæng, og ikke for at fornærme ham; og derſom det er falden anderledes ud, ſaa er der en Gud i Himmelen, ſom kiender Hierterne. Det er tilforladeligt, ſagde Hertuginden; men fortæl mig, kiere SANCHO, hvad det er I ſiger om Monteſinos Huule? jeg er ſaa begierlig efter at

vide

vide det. Hvorpaa SANCHO PANZA fortalte hende Ord for Ord hvad som allerede er berettet om dette Eventyr. Da Hertuginden havde hört det, sagde hun: af denne Tildragelse bör man slutte, at siden den store DON QUIXOTE siger, at han saae den samme Bondepige der, som SANCHO saae komme fra Toboso, saa maae det uden Tvivl være DULCINEA, og heraf sees tillige, at vore Troldmænd bringer os hurtige og tilforladelige Efterretninger. Alt hvad jeg veed at svare dertil, sagde SANCHO, er dette: at om min Frue DULCINEA er fortryllet, saa maae hun tage Skade for Hiemgield. Jeg vil paa ingen Maade give mig i Kast med min Herres Fiender, som maae være mange og onde. Sandt er det, at den jeg saae, var en Bondepige, som en Bondepige sandt jeg hende, og den tog jeg hende for; hvad enten det nu er DULCINEA eller ei, saa bör det ikke gaae paa min Kappe, og jeg hverken staae röd eller bleg derfor. Men hvordan jeg vender og dreier det, saa hörer jeg fra den Kandt og saa fra den Kandt: SANCHO sagde det; SANCHO giorde det; SANCHO gik; SANCHO kom; ret ligesom SANCHO var jeg veed ikke hvem, og ikke den samme SANCHO PANZA, der allerede löber heele Verden om i Böger, efter det, Samson Carrasco sagde mig, der i det mindste er baccalauriseret til Salamanca, og slige Karle veed jeg lyver ikke, med mindre at Lysten kommer over dem, eller det falder dem af sig selv i Munden. Altsaa kan kun enhver lade mig upurret, jeg har indlagt mig et godt Rygte; og da efter min Herres Sigende et godt Navn er meere værdt end megen Rigdom, saa lad mig kun faae Haand i Hanke med Gouverneurriet, og saa skal I faae Vidunder at see; thi den, som har været en god Vaabendrager, bliver vist en god Gouverneur. Alt hvad den gode SANCHO har sagt, sagde Hertuginden, ere Catoniske Sententzer, eller i det mindste avlede i Michael Varinos egen Barm: *florentibus occidit annis.* Kort sagt, (at tale

paa

paa hans egen Viis) en pialtet Kappe ſkiuler ofte en ſtærk Dranker. I Sandhed, Frue, ſagde SANCHO, jeg har i mine livfödte Dage ikke drukket for Lyſt, for Törſt vil jeg ikke ſige mig frie for; thi jeg er intet mindre end en Öienſkalk. Jeg drikker naar mig törſter, naar jeg har noget, og naar man giver mig noget, for ikke at ſynes jomfruenalſk eller tölperagtig; thi den maatte jo have et Staalhierte, der kunde nægte at giöre en god Ven Beſkeed, ſom bringer os en Skaal til. Men det er derfor ikke ſagt: Viinen ind, Forſtanden ud, allerhelſt da Vaabendragerne hos vandrende Riddere i Almindelighed drikker Vand, fordi de vandre idelig igiennem Skove, Kratte, Klipper og Fielde, uden at finde en barmhiertig Taar Viin, om de ogſaa vilde give et Öie for den. Det troer jeg vel, ſvarede Hertuginden; men nu kan SANCHO gaae til Hvile, vi tales ſiden nærmere ved; og jeg ſkal föie de fornödne Anſtalter, at han ſnart ſkal faae Haand i Hanke med Gouverneurriet, ſom han ſiger. SANCHO kyſſede Hertugindens Hænder paa nye, og bad hende indſtændigen at beviſe ham den Naade, at bære Omſorg for hans Rucio, ſiden det var hans Öieſteen. Hvad er det for en Rucio, ſpurgte Hertuginden? Min Eſel, ſvarede SANCHO; men for ikke at nævne dette Navn, kalder jeg ham allene Rucio. Jeg bad denne Frue Hovmeſterinde at bære Omhue for ham, det förſte jeg kom ind paa Slottet; men hun blev ſaa opbragt derover, ſom om jeg havde kaldt hende gammel og hæſlig, og dog ſyntes det mig meere naturligt og at egne Hovmeſterinder langt bedre at bære Omhue for Eſler, end at ſtaae med Hænderne i Skiödet den heele Dag. Gud bedre! hvor det vilde ſee ud, om diſſe Fruer vare hos en Herremand i min Bye! Saa maatte det ogſaa være en grov Bondeknold, ſagde Hovmeſterinden Doña Rodriguez; naar det var en velopdragen Herremand, ſaa ſat han os over Maanens Spidſer. Ikke meere derom, ſagde Hertuginden; tie De ſtille, Doña Rodriguez, og

vær Herr PANZA ganske ubekymret; jeg paatager mig selv Omhuen at pleie Rucio; thi siden det er SANCHOS Kiæledegge, saa skal det være mit Skiödebarn. Stalden er ret god til den, sagde SANCHO, hverken han eller jeg ere værdige at være et Öieblik i Deres Naades Skiöd, og samtykker jeg det lige saa lidet, som om det gialt Stokkeprygl til mig selv; thi endskiönt min Herre siger, at naar det gielder Höfligheder, saa er det bedre at giöre for meget end for lidet deraf, saa troer jeg dog, at man bör see sig for, naar man har med Esler og Asener at giöre, og gaae vaersom tilverks. Föer den med SANCHO, sagde Hertuginden, til Gouvernementet; thi der kan I ret pleie den som I vil, ja endog frietage den fra alt Arbeide. Tænk kun ikke, Frue Hertuginde, sagde SANCHO, at det De der siger er rart: jeg har seet meere end to Esler i mine Dage at gaae til Gouvermenter; altsaa var det heller ikke noget Nyt, om jeg tog min med mig. SANCHOS Tale foraarsagede Hertuginden nye Latter og Fornöielse, og da hun havde sendt ham til Hvile, fortalte hun Hertugen, hvad der var foresalden imellem dem. Hvorpaa de aftalede og föiede Anstalter til et Puds imod DON QUIXOTE, der var herligt og svarede til den ridderlige Stiil; og af dette avledes der saa mange og snilde Pudser, at de udgiöre de beste Eventyrer, som denne store Historie indeholder.

XXXIV.

XXXIV. CAPITEL.

Der fortæller Underretningen, de fik om Maaden til at oplöse Frue DULCINEA af TOBOSOS Fortryllelse, som er et af de bemerkeligste Eventyrer i denne Hiſtorie.

Fornöielſen, Hertugen og Hertuginden nöd ved DON QUIXOTES og SANCHO PANZAS Samtaler, var meget ſtor, og beſtyrkede dem i Forſættet, de havde til at ſpille dem nogle Pudſer, der ſkulde have Skin og Overeenſtemmelſe med de ridderlige Eventyrer; og Fortælningen, DON QUIXOTE giorde om Monteſinos Huule, gav dem Materialer til et meget bemerkeligt. Dog forundrede Hertuginden ſig allermeeſt over SANCHOS Eenfoldighed, der kunde anſee DULCINEA af TOBOSOS Fortryllelſe for en uryggelig Sandhed, da han ſelv havde været Troldmanden og Paafinderen i denne Handel. Da de nu havde givet deres Folk de behörige Befalninger om hvad de havde at giöre, ſaa anſtillede de efter ſex Dages Forlöb en Vildſvinejagt med ſaa mange Ober- og Underjægere, ſom om de havde anſtillet den for at forlyſte en Konge. De tilböd DON QUIXOTE en Jagtklædning og SANCHO en anden af det fineſte grönne Klæde; men DON QUIXOTE tog ikke imod ſin, ſigende: at naar han förſte Dags paa nye maatte paatage ſig Vaabenes haarde Övelſe, kunde han hverken före Klædekamre eller Viinkieldere med ſig. Men SANCHO tog imod ſin i det fulde Forſæt at giöre den i Penge ved förſte Leilighed.

Da

og ſtræbede, end ſkiönt forgiæves, af komme op i en ſtor Eeg.

KONGELIGE BIBLIOTEK · KJØBENHAVN ·

Da nu endelig den ventede Dag frembröd, væbnede DON QUIXOTE ſig, SANCHO klædte ſig, beſteeg Rucio, (ſom han ikke kunde forlade, gav man ham endog en Heſt) og blandede ſig iblant Jægerhoben. Hertuginden kom ud i en meget beſynderlig Dragt, og af lutter Höflighed og Artighed holdt DON QUIXOTE Tömmen af hendes Heſt, i hvor meget end Hertugen ſtreed derimod. Omſider kom de ind i en Skov, der laae imellem to höie Bierge, hvor de ſtandſede, holdt ſtille og forbleve. Efterat nu Jægerne vare fordeelte paa adſkillige Steder, tog Jagten ſin Begyndelſe med en ſaa græſſelig Tummel, Hugen og Skrigen, at den eene ikke kunde höre den anden ſaavel for Hundenes Bieffen, ſom Valdhornenes Lyd. Hertuginden ſprang af og ſtillede ſig med et ſkarpt Spyd i Haanden hvor hun vidſte, at nogle Vildſviin maatte komme forbie. Hertugen og DON QUIXOTE ſtege iligemaade af og ſtillede ſig een ved hver Side af hende. SANCHO tog Sted bag ved dem, uden at ſtige ned af Rucio, paa det der ikke ſkulde tilſtöde ham noget Vanhæld. Neppe vare de komne i Orden med en ſtor Deel Betientere omkring ſig, förend de ſaae et umaadeligt ſtort Vildſviin omringet af Hundene, og efterfulgt af Jægerne, at komme lige imod dem med ſine ſtore Huggerter, brændende Öine og Skummet ud af Kieften. Saaſnart de bleve det vaer, drog DON QUIXOTE Skioldet paa Armen, tog Kaarden i Haanden og gik det til Velkomſt i Möde. Hertugen giorde det ſamme med ſit Spyd, men Hertuginden havde forekommet dem alle, derſom Hertugen ikke havde holdt hende tilbage. SANCHO derimod ſprang ved dets Komme ned af Rucio og gav ſig til at løbe af alle Kræfter, og ſtræbede, endſkiönt forgieves, at komme op i en meget ſtor Eeg; thi da han omtrent var kommen midtveis, greb han i en Green for at hielpe ſig lige op i Toppen: men hans Vanhæld var ſaa ſtor og hans Lykke ſaa liden, at Greenen braſt, og i Faldet blev han hængende ved en udſtaaende Kandt paa

Eegen, saa at han svævede i Luften uden at kunde naae Jorden. Da han nu saae sin grönne Klædning sönderrevet og sig saa nær Gulvet, at det glubende Beest gierne kunde naae ham, saa gav han sig til at udstöde saa græsselige Skriig og med et saa forfærdeligt Vræl at raabe om Hielp, at alle de som hörte og ikke saae ham, troede at noget glubende Dyr allerede havde Tænderne i ham. Imidlertid faldt det truende Vildsviin til Jorden, igiennemboeret af de mange Spyde, der havde sat sig i Veien for det. Derpaa vendte DON QUIXOTE Hovedet om efter SANCHOS Skriig, som han strax havde kiendt, og saae ham hængendes ved Eegen med Hovedet mod Jorden og Rucio ved Siden af ham, der ikke var veegen fra ham i hans Elendighed. Og siger Cide Hamete, at man meget sielden saae SANCHO PANZA uden at see Rucio, og meget sielden Rucio uden at see SANCHO, saa stærkt var Venskabet og Troeskaben, de iagttoge imod hinanden. DON QUIXOTE nærmede sig og tog SANCHO lös, der aldrig saasnart saae sig paa Jorden og i Friehed, förend han betragtede sin Jagtuniform og dens slemme Rifter, der skar ham lige ind i Sielen, siden han holdt sin Klædning at være af större Værdie end Förstefödsels-Retten. Derpaa lagde de det skrækkomme Vildsviin paa en Pakesel, beströed med Rosmarin og omvunden med Myrthegreene, og förtes til et Tegn paa et seierrigt Bytte hen til et stort Telt, der var opreist midt i Skoven, hvori der stod dækket et Taffel med saa stor Pragt og Overflödighed, at det aflagde et tydeligt Vidnesbyrd om deres Höihed og Ypperlighed, der gave dette herlige Maaltid. SANCHO viiste Hertuginden Laserne af hans forrevne Klædning og sagde: Dersom dette havde været en Hare- eller Begasinjagt, saa havde sikkert min skiönne Dragt ikke været i saa usel en Tilstand: jeg kan aldrig begribe hvad Lyst der kan være i at oppebie et Beest, som, ifald det naaer os, med een Huggert kan tillige skille os ved Livet. Ved alle slige Leiligheder falder mig

en

en gammel Viise ind, jeg har hört synge: *Fortæret blev af Björnetand en Konge, som Fabila kaldtes.* Det var en gothisk Konge, sagde DON QUIXOTE, som da han jagede efter vilde Dyr, blev opædt af en Biörn. Det er jo det jeg siger, sage SANCHO, at jeg ikke kan lide, at Konger og Fyrster skal sætte sig i slige Farer for en usel Fornöielses Skyld, som jeg ikke engang troer at de nyder, siden den skal bestaae i at dræbe et stakkels Dyr, som aldrig har giort dem noget Ondt. Deri tager SANCHO feil, sagde Hertugen; thi det er just Konger og Fyrster meere nödvendigt og anstændigt at jage efter vilde Dyr end andre. Jagten er et Billede paa Krigen, der bruges List, Ränker og Pudser, for trygt at kunde overrumple Fienden; der döies den stærkeste Kulde og utaaleligste Heede; der fordrives Örkeslöshed og Sövn; der stränges Kræfterne an; der giöres Lemmerne smidige ved en idelig Bevægelse; ja det som meere er, saa er det en Övelse, som fornærmer ingen og fornöier mange: og det allerypperligste er, at den ikke er for alle, som de andre, naar Falkejagten undtages, der iligemaade kun er for Konger og store Herrer. SANCHO maae altsaa frasalde sin Meening heri, og naar han er indsat som Gouverneur, maae han gaae flittig paa Jagt, og saa kan han best faae at see, hvor gavnligt det er. Nei holdt! sagde SANCHO, en god Gouverneur slaaer Beenene under sig i sit Huus; det vilde see ret artigt ud, naar de stakkels Ansögende kom trætte og mödige fra alle Kanter for at söge ham, og han löb og sprang om paa Klipperne; slig en Regiering kunde der aldrig komme noget godt ud af. Paa min Troe, Herre! Jagt og Forlystelser er meere for Dagdrivere end for Gouverneurer. Det jeg tænker at forlyste mig med, er at giöre Ret og Skiel imod enhver, og om Sön- og Festdagene at spille Boldt, fem Kort og Lanter; men disse Jagter og Fangster er ikke min Sag, og passer ikke til min Samvittighed. Give Gud, SANCHO! sagde Hertugen, at det

maae ſkee; men der er en lang Strækning imellem ſagt og giort. Det vil give ſig i Enden, ſvarede SANCHO, af en god Betaler ækes ikke Underpandt; den, Gud er med, kommer alle Dage ſaa langt inden Aften, ſom den der ſtaaer tidlig op; Ravnen er ikke des hvidere, fordi hun toer ſig tidt; bedre at een giör ſom han veed, end lærer hvad han ikke veed; (det vil ſige) at om Gud vil ſtaae mig bie, og jeg af et godt Hierte giör hvad jeg kan, ſaa regierer jeg viſt bedre end en Örn. Man behöver kun at putte mig Fingeren i Munden for at faae at ſee om jeg klemmer til eller ei. Det Gud og alle hans Helgen betale Dig, bandſatte SANCHO! ſagde DON QUIXOTE, naar ſkal dog, ſom jeg ſaa ofte har ſagt Dig, den Dag komme, at jeg ſkal höre Dig tale uden at der vælder en Ström af Ordſprog og Sententzer ud af Munden paa Dig? Deres Höiheder, lad dette Dummerhoved gaae ſin Vei; han piner Sielen af Livet paa Dem, og det ikke med to eller tre Ordſprog, men med to til tre tuſinde, ſaa urimelige og ilde anbragte, at Gud ſtaae baade Dem og mig bie, om vi ſkal laane ham Öret. SANCHO PANZAS Ordprog, ſagde Hertugiuden, endſkiönt de i Tallet overgaaer den græſke Comentadors, fortiener dog megen Agt for Kortheden i Sententzen. Mig for min Part fornöier de uendelig meere end alle andre, endſkiönt de vare bedre valgte og beqvemmere anbragte.

Under diſſe og andre deslige fornöielige Samtaler kom de ud af Teltet i Skoven, og ved at randſage nogle opſtilte Garn, gik Dagen næſten til Ende og Natten nærmede ſig, men hverken ſaa klar eller ſkinnende, ſom Aarets Tiid forte med ſig; thi det var midt om Sommeren: men Himlen var overtrakt med tykke Skyer, der udbredte et Slags Mörke, ſom var meget fordeelagtigt for Hertugens Anſlag. Da Natten nu var falden lidet for ſtærkt paa til at kaldes Tusmörke, ſyntes Skoven med et at ſtaae i lys Lue i alle fire Hiörner, og ſtrax derpaa hörtes hiſt

og

og her, fiærn og nær mangfoldige Trompeter, Clarinetter og andre Krigs-Inſtrumenter, og ligeſom et ſtærkt Trav af Heſte at komme igiennem Skoven. Skinnet af Ilden og Lyden af de krigeriſke Inſtrumenter blindede næſten Öinene og dövede Örene paa alle Tilſtædeværende, ja endog paa alle dem der vare i Skoven. Strax derpaa hörtes en Mængde Bækkener og Gongonger, ſom Mohrene betiene ſig af i Feldtſlag. Kort ſagt: Trompeter og Clarinetter ſkingrede, Gongongen brummede og Bækkenerne larmede næſten alle paa engang, og det ſaa uophörligen, at de, ſom ikke vare blevne ſatte i Bevægelſe ved ſaa forſkiellige Inſtrumenter, hverken maatte havt Sands eller Følelſe. Hertugen blegnede, Hertuginden ſad tvivlraadig, DON QUIXOTE forundret og SANCHO PANZA bævende; ja endog de, ſom vidſte Aarſagen, ræddedes. Ved Frygten udbredede der ſig en dyb Taushed, og en Coureer, klæd ſom en Dievel, kom dem forbie og ſtödte Tiid efter anden i et umaadeligt ſtort Horn, der gav en huul og fæl Lyd. Hei da, Broder Poſtillion! ſagde Hertugen, hvem er I? hvor ſkal I hen? og hvad er det for Krigshære, ſom ſynes at drage her igiennem Skoven? Coureren ſvarede ham med en græſſelig og ſkingrende Röſt: Jeg er Dievelen, jeg ſöger DON QUIXOTE af MANCHA, og de Folk, ſom kommer her, ere ſex Eſquadroner Troldmænd, der förer den magelöſe DULCINEA af TOBOSO paa en Triumph-Vogn, Den muntre Franſkmand Monteſino kommer fortryllet med hende at give den ſtore DON QUIXOTE Befalningen om denne Frues Fortrylnings Oplösning. Derſom I var Dievelen, ſom I ſiger og eders Skikkelſe viiſer, ſagde DON QUIXOTE, ſaa havde I allerede maattet kiendt denne Ridder, ſiden han er lige midt for eder. Ved Gud og min Samvittighed, ſagde Dievelen, ſaa gav jeg ikke Agt derpaa; thi der löber ſaa mange forſkiellige Ting om i mit Hoved, at jeg glemmer det eene for det andet. Tilforladelig, ſagde SANCHO, ſaa maae denne Die-

vel være en meget redelig Mand; thi ellers kunde han ikke beraabt ſig paa Gud og ſin Samvittighed: og nu holder jeg det for afgiort, at der endog i Helvede maae være ſkikkelige Folk. Dievelen tog ſtrax Ordet uden at ſtige af; men fæſtede Öinene paa DON QUIXOTE og ſagde: Til Dig, Ridder af Löverne, (i hvis Klöer jeg gad ſeet Dig) ſendes jeg af den ulykkelige ſkiönt kiekke Ridder Monteſino; og har han befalet mig paa hans Vegne at ſige Dig, at han haaber Du oppebier ham her af Aarſag, at han förer hende med ſig, ſom hedder DULCINEA af TOBOSO, for at give Dig Underretning om alt hvad der udkræves til at löſe hendes Fortryllelſe; og for at være der, hvor jeg kom fra, kan mit Ophold ikke være længere her. Dievlene, ſom jeg være med Dig, og de gode Engle med dette Herſkab! og ſom han ſagde det, ſtödte han i ſit ſtygge Horn, og foer afſted uden at oppebie Svar. Forundringen tog alt meere og meere til hos alle, men iſær hos SANCHO og DON QUIXOTE, hos SANCHO ved at ſee, at DULCINEA til Trods for Sandheden var fortryllet, hos DON QUIXOTE ved det, at han ikke torde ſtaae ſig ſelv inde för om det, ſom var mödt ham i Monteſinos Huule, var ſandt eller ei. Medens han ſtod i diſſe Betragtninger, ſagde Hertugen til ham: Er Deres Velbyrdighed, Herr DON QUIXOTE, ſindet at töve her? Hvorfor ikke, ſvarede han? Jeg vil vente her med et kiekt og uforſagt Mod, om ogſaa heele Helvede blev ſendt hid til mig. Derſom jeg ſkal ſee ſaadan en Dievel og höre tude i ſaadant et Horn til, ſaa ſad jeg heller paa Bloksbierg, ſagde SANCHO. Nu blev det alt mörkere og mörkere, og man ſaae adſkillige Ildſtraaler ſpille overalt i Skoven, ligeſom man kan ſee Uddunſtninger af Heede og Törke at ſpille i Luften, og for vore Öine ſyntes at være nedſkydende Stierner. Der hörtes tillige en rædſom Bragen, ſlig Hiulenes af ſtærk belæſſede Karrer; en Raſlen af Kieder og en Hujen ſom ved at hidſe Biörne eller Ulve. Til denne Tummel

kom

kom endnu en anden, som forögede dens Græsselighed, og som bestod deri, at det syntes upaatvivleligt at der blev leveret Feldtslage i Skovens fire Kanter. Her dundrede det forfærdelige Artillerie; hist plaffede Musqvetterne; der hörtes de Stridendes Röst, forenede med Bækkener og Gongonger. Kort sagt: Horne, Hautböjer; Clarinetter, Trompeter, Pauker, Gongonger, Canoner og Musquetter, men först og fremmest Karrenes rædsomme Bragen udgiorde tilhobe en saa forvirret og gruelig Lyd, at det var nödvendigt for DON QUIXOTE at bevæbne sig ned al sit Mod for at holde det ud; men SANCHO faldt besvimet til Jorden og paa Hertugindens Klæder, hvor hun ogsaa lod ham ligge, og i störste Hast gav Befalning om at sprænge han lidt Vand i Ansigtet. Man giorde saa, og han bekom sine Sandser igien just i det een af Karrene med de bragende Hiul kom hen til det Sted. Den blev trokken af fire rædsomme Öxen, der vare gandske indhyllede i sorte Dækkener; paa hvert Horn var en stor og brændende Voxfakkel giort fast, og paa Karren var et prægtigt og ophöiet Sæde, hvorpaa der sad en ærvædig gammel Mand med et Skieg, der var hvidere end Snee og naaede ham ned til Beltet. Hans Klædedragt bestod i en viid og lang Kiortel af sort Chalong; thi Karrens Komme meddelte saa stærkt et Lys, at man tydeligen kunde kiende og skielne det allermindste. Karren förtes af to heslige Djevle, klædte i samme Chalong, men saa umaadelig stygge, at SANCHO, da han havde seet dem engang, kneb Öinene gandske tæt sammen, for ikke at see dem den anden. I det Karren kom midt for Selskabet, reiste den ærværdige Gamle sig af sit Sæde, blev staaende og med en stærk Röst sagde: Jeg er den viise Lirgandeo! hvorpaa Karren gik videre uden at han sagde et Ord mere. Bag efter den kom en anden Karre med samme Optog, og en anden opthronet Gammel, som da han havde ladet Karren standse, med en ikke mindre adstadig Röst end den för-

ſte ſagde: Jeg er den viiſe Alquife, den ubekiendte Urgandas ſtore Ven! Derpaa fortſatte den Reiſen. Nu kom der atter en Karre, men den, ſom ſad paa Thronen, var ingen gammel Mand, ſom de forrige, men en ſtærk og föer Mand af et ſkummelt Aaſyn. Da han kom hen til Forſamlingen, reiſte han ſig op paa Benene ſom de andre, og med en meere ruſten og dievelagtig Röſt ſagde: Jeg er Troldmanden Arcalaus, Amadis af Frankrigs med ſamt hans heele Yngels eedſvorne Fiende! hvorpaa det gik videre fort. Lidet derfra i Skoven giorde de tre Karrer Halt, og den kiedſommelige Knarren af deres Hiul hörte op; men ſtrax derpaa hörtes en anden (dog ikke Knarren, vel at forſtaae) men en Lyd af en ſöd og velklingende Muſique, med hvilken SANCHO qvægede ſit Hierte og antog ſom et godt Tegn, hvorfor han ogſaa ſagde til Hertuginden: (fra hvilken han ikke vigede et Skridt, ja ikke engang en Haandsbred) Frue! hvor der er Muſique, der kan ingen onde Ting være. Lige ſaa lidet hvor der er Klarhed og Lys, ſagde Hertuginden. Hvortil SANCHO ſvarede: Ilden kan give Lyſet og Fakler Klarheden, ſom vi kan ſee paa de vi her omringes af, og dog kunde de letteligen brænde os op: men Muſiquen er ſtedt et Kiendetegn paa Glæde og Höitid. Det vil vi ſnart faae at ſee, ſagde DON QUIXOTE, der havde hört til, og det var vel ſagt, ſom det följende Capitel ſkal udviiſe.

XXV.

XXXV. CAPITEL.

Hvori Underretningen, DON QUIXOTE fik om at oplöse DULCINEAS Fortryllelse, fortsættes, med andre fortreflige Tildragelser.

Musiquens behagelige Lyd veileedte dem til at opdage, at der kom et Kiöreverk af det Slags hen imod dem, der kaldes Triumpf-Vogne, og blev trukken af sex graae udsmykkede og med hvide Dækkener belagde Muulesler: paa hver af dem sad en Valfartsbroder med en brændende Voxfakkel i Haanden. Dette Kiöreverk var to, ja endog vel tre Gange saa stort som de forrige; Siderne og Bunden var besat med tolv andre Pöeniterende, saa hvide som en nedfalden Snee, og alle med brændende Fakler i Hænderne. (et Syn, der henrykkede og forfærdede tillige.) Paa en ophöiet Throne sad en Nympfe omviklet med tusinde Sölvfolder; hun glimrede af utallige Sölv- og Guldsmykker, der, om de ikke giorde hende kostbar, dog i det mindste herlig paaklædt. Hendes Ansigt var bedækket med et saa fiint og giennemsigtigt Floer, at man uden at hindres af dets Traader kunde igiennem dem opdage det deiligste Ansigt, og hialp de mange Lys og Fakler til at bemerke hendes Skiönhed ganske tydelig, og at see at hendes Alder ikke oversteeg tyve og ikke gik under sytten Aar. Ved Siden af hende sad en Skabning, bedækket med et Klæde, der rakte fra Halsen ned over Födderne, og over Ansigtet hang et sort Floer. I det Vognen kom midt for Hertugen, Hertuginden og DON QUIXOTE, tav Flöiterne, Harperne og Skalmeierne, som fra Vog-

nen udbredede deres yndige Velklang, og Skabningen med det lange Klæde reiſte ſig op paa Beenene, ſtillede ſig midt for dem, og ved at kaſte Floret fra Anſigtet opdagede de ganſke nöie, at det var Dödens hæſlige og afpillede Billede, ſom indjog DON QUIXOTE Gyſen, SANCHO Angeſt, og Hertugen og Hertuginden en Slags Skræk. Da nu denne levende Död var kommen paa Beenene, begyndte han med en træven Stemme og ikke meget flydende Tunge at ſige:

Jeg er Merlin, Hiſtoriernes Tunge
Til Fader Dievlen givet har;
En Lögn af gammelt Sagn bekræftet;
De ſorte Konſters förſte Hörer;
Archivet for al Zoroaſtiſk Viisdom;
De Slægters, Alderes og Tiders Niding
Sig driſte tör Bedrifterne at ſkiule
Af vandrende og kiekke Ridders Mænd,
Jeg været har og er bevaagen.

Thi ſæt endog, Troldmændenes
Og Magers Hierter ere haarde,
Grueſomme og uböielige,
Er mit dog fölende og blödt;
Og över Vel mod alle Slægter.
I den omtalte mörke Huule,
Hvori min Siel til Tidsfordriv
Giör viſſe Circler og Figurer,
Kom Klagen af den magelöſe
Skiön DULCINEA af TOBOSO.

Om hendes Vanhæld og Fortrylning,
Forvandlingen fra Skiönheds Dronning
Til hæslig Bondetös, jeg Kundskab fik.
Det krænkte mig, jeg sluttede min Siel
I Huulningen af dette fæle Rad;
Og da jeg Trillioner Folianter
I denne dievelske og mörke Videnskab
Med Möie havde giennembladret,
Jeg Middel fandt mod dette Onde.

Du, deres Roes og Glands man skuet
Med Staals- og Demants-Kiortel smykket;
Lys, Fakkel, Nordstiern og Ledsager
For dem, der flye de blöde Fiædre
Og Ladheds Sövn; men sig bestemme
Til blodige og tunge Vaaben;
Dig siger jeg, o Helt! hvis Lov
Bör evig synges, Dig Behiertede.

Saavel som viise DON QUIXOTE
Dig Manchas Glands og Spaniens Krone!
Skiön DULCINEA af TOBOSO
Sin förste Dannelse at give
Din Vaabendrager SANCHO maae
Med trende tusinde, tre hundred' Snært
Sit stærke Bagcastel bestorme
I aaben Luft, og paa en Maade
At det ham volder Svie, Harme, Leede:
Det er eenstemmigen besluttet
Af Ophavsmændene til hendes Qvide,
Og Aarsagen, mit Herskab! til min Komme.

Det Du faae Skam og Laſt, tog derpaa SANCHO Ordet, med Dine tre tuſinde Snært. Men jeg giver mig lige ſaa meget tre Snært, ſom tre Knivſtöd. Fanden i Vold med ſaadan en Maade at löſe Fortryllelſer paa; ikke ſeer jeg hvad mit Agtercompas har med de Fortryllede at beſtille. Ved Gud! derſom Herr Merlin ikke kan finde en anden Maade til at löſe Frue DULCINEA af TOBOSOS Fortryllelſe paa, ſaa kommer hun til at gaae fortryllet i Graven. Faaer jeg Fingre paa Dig, ſagde DON QUIXOTE, Don Kieltring og Ubehövlede! ſaa binder jeg Dig til et Træe ſaa nögen, ſom Din Moder bragte Dig til Verden, og jeg lover Dig ikke allene tre tuſende tre hundrede, men ſex tuſende ſex hundrede Snært, ſaa vel talte og tilmaalte, at Du ſkal huſke dem over i tre hundrede tuſinde Uger. Underſtaae Dig kun derfor ikke at ſvare mig et Ord, ellers træder jeg Sielen ud af Livet paa Dig. Da Merlin hörte dette, ſagde han: Det lader ſig ikke giöre, fordi de Snært, ſom den fromme SANCHO ſkal have, maae imodtages frievilligen og ikke gives ham ved Overmagten. Men han kan tage ſig Stunder dertil, ſiden der ingen vis Tiid er foreſkreven; dog kan han ſlippe med Halvparten, naar han vil tage mod Snærtene af en andens Haand, i hvor tung den end maatte falde. Hverken andres eller egen, ſagde SANCHO, hverken tung eller let, blöd eller haard; det vil ſige, ſlet ingen Haand ſkal röre mig. Hvi Dievelen ſkal jeg böde for Frue DULCINEA af Toboſo, og min Bagdeel betale, hvad hendes Öine har forbrudt? Det falder min Herre og Husbond til, ſom er en Lem af hende, ſiden han ved hvert Trin kalder hende: *Mit Liv! min Siel!* og ſiger at han lever og rörer ſig kun i hende. Han kan og han bör hudflette ſig for hende, og anvende al behörig Flid for at löſe hendes Fortryllelſe, men at jeg ſkulde pidſke mig, det ſtaaer jeg ikke ind.

Neppe

Neppe havde SANCHO ſagt dette, förend den forſölvede Nympfe, der ſad ved Merlins Geiſt, reiſte ſig op, og ved at drage det fiine Dække fra Anſigtet, fremviiſte hun eet, der forekom alle umaadelig deiligt og lidt til; hvorpaa hun med en umaadelig Stönnen og ikke meget kiælen Stemme vendte ſig lige til SANCHO PANZA, og ſagde: O elendige Vaabendrager! uhumſke Siel! Korketræes Hierte og ſteenhærdede Barm! Derſom jeg befalede Din Röverknægt at ſtyrte Dig ned fra et höit Taarn paa Jorden; derſom jeg bad Dig, Fiende af det menneſkelige Kiön! at Du ſkulde ſpiiſe et Doſin Tudſer, to dito Snoge og tre dito Fiirbeener; derſom jeg ſögte at overtale Dig til at dræbe Din Kone og Dine Börn med en hvas og ſkierende Kniv, ſaa var det ikke forunderligt, at Du viiſte Dig ubevægelig og forhærdet: men at giöre Væſen af tre tuſinde tre hundrede Snært, ſom enhver Skolepog, i hvor ſnue han end er, löber af med hver Maaned; det forvirrer, forundrer og forfærder alle de medlidende Hierter der hörer det; ja endog alle deres, ſom förſt ved Tidens Længde ſkulde blive underrettede derom. Fæſt dog, uſle og ubevægelige Kræe! fæſt, ſiger jeg, Dine opſpiilede Torſkeöine i Steenene af mine, der lignes ved lyſende Stierner, og Du vil ſee dem flyde ſtrömmeviis i Vand, ſaa den eene ſalte Taar ikke kan holde den anden, men giöre Stribler, Spoer og Fuurer paa mine Kinders blomſtrende Marker. Lad Dig bevæge, ſpydige og ſletſindede Uhyre, ved at ſee min blomſtrende Ungdom forſvinde og fortæres under en plump Bondepiges Bælg; thi at den nu ikke ſtikker frem, er en beſynderlig Gunſt af Herr Merlin (ſom er her tilſtæde) allene for at min Deilighed ſkulde röre Dig. En kummerfuld Skiönheds Taare kan giöre Klipper ſaa blöde ſom Sukkerdun og Tigre til Faar. Skaan altſaa ikke Dit tykke Kiöd, uregierlige Beeſt! viis Dig en modig Heſt og ikke allene en Fraadſer og Fyldehals, men ſönderriv mit Kiöds Baand, formild mine Vil-

kaar

kaar og opliv mit Anſigts Deilighed! Derſom Du ikke af Godhed for mig vil lade Dig böie og bevæge til en billig Slutning, ſaa giör det for den arme Ridders Skyld, der ſtaaer ved Din Side, (for Din Herres Skyld, ſiger jeg) ſom Sielen er færdig at gaae ud af Livet, og ſidder ham allerede paa tværs i Struben, neppe ti Fingersbred fra Læberne, hvor den allene venter paa Dit modtvillige eller böielige Svar, for enten at tage Veien igiennem Munden eller ſynke ned i Maven igien.

Da DON QUIXOTE hörte dette, föite han ſtrax til Struben, vendte ſig til Hertugen og ſagde: Ved Gud, Herre! har ikke DULCINEA ſagt ſandt, Sielen ſidder mig her paa tværs i Struben, ſom en ſtor Kugle. Hvad ſiger SANCHO dertil, ſpurgte Hertuginden? Jeg ſiger, Frue, ſagde SANCHO, ſom jeg har ſagt: Snærtene ſtaaer jeg ikke ind. Gaaer jeg ikke ind, ſkal I ſige, SANCHO; ſagde Hertugen. Lad Deres Höihed mig ſnakke ſom jeg kan, ſvarede SANCHO, i ſaadan en Hirlumhei kan jeg ikke tage vaere paa Smaaeting, eller legge mig ſyg for et Bogſtav meere eller mindre; thi diſſe Pidſk, jeg ſkal give mig, eller ſom man vil have mig til at give mig, giör mig Hovedet ſaa kruſet, at jeg hverken veed hvad jeg ſiger eller giör. Imidlertid gad jeg gierne vidſt af Fruen, min Frue DULCINEA af Toboſo, hvor hun har lært denne Maade til at bede om noget paa, ſom hun har. Hun kommer her for at begiere af mig at pidſke mig Kiödet ſönder, og ſaa kalder hun mig: uhumſke Siel! uregierlige Beeſt! og en heel Skok fleere ſlige ſmukke Navne; hvem Dievelen vil vel taale ſligt! Mon mit Kiöd af en Hendelſe ſkulde være Metal? eller mon der ligger mig Lav paa enten hendes Fortryllelſe löſes eller ei? Et godt Ord finder et godt Sted; havde hun derfor havt Vognen fuld af ſmukke Klæder, ſiine Skiorter, Huer, Skierfer og ſmaae Pyndt, det kunde jeg (endſkiönt det ikke er til min Brug) have funden mig i; men ikke det eene Skieldsord over det andet. Veed hun

ikke

ikke hvad Ordſproget ſiger: Smöer vel, ſaa kiör vi vel; man kan ſaa længe blive ved at öſe paa en Steen, at den huules omſider; den beder, ſom vedtör, den giver, ſom haver; man lader gierne Ræven löbe af med en Gaas for at faae hans Skind; noget for noget, om Venſkab ſkal holdes; og et du *har* er bedre end ti du *faaer*. Dernæſt ſaa kommer min Hiertens Herre, der burde gaae om mig ſom Katten om en heed Gröd, og logre og ſmigre for at faae det med mig, ſom han vilde, og giver knubbede Ord, og truer mig med at binde mig til et Træe og give mig dobbelt ſaa mange Pidſk. Dette ſorrigfulde Herſkab maatte dog betænke, at de ikke allene begierer ſligt af en Vaabendrager, men endog af en Gouverneur, og ſmuk ſtikke Fingeren i Gulvet og lugte hvem de taler til. Men de lærer nok, ſaa det ſvier til dem, at krybe til Korſet, give gode Ord, og være höflige; thi det er ikke Bagedag hver Dag, og Hovedet ſtaaer ikke alle Tider Folk i det gode Hiörne. Juſt nu, da jeg er vranten og bedrövet over min forrevne Jagtklædning, ſaa kommer man og plager mig, at jeg ſkal ſönderrive mig Skindet for andres Skyld, der juſt er lige ſaa urimelig en Begiering, ſom at jeg ſkulde blive Mohr. I Sandhed, Ven SANCHO, ſagde Hertugen, derſom I fremtuurer i eders Ufölſomhed, ſaa tör jeg ikke betroe eder Gouvernementet. Det vilde ſee vel ud, om jeg ſgav mine Underſaatter en grueſom Gouverneur, der har ſaadant et Steenhierte, at hverken kummerfulde Jomfruers Taare, fornuftige Overmænds Bönner, og gamle Viiſes og Troldmænds Begieringer kunde röre ham? I Følge heraf maae SANCHO enten pidſke ſig eller lade ſig pidſke, ſaafremt han vil være Gouverneur. Herre, ſagde SANCHO, maae jeg ikke faae to Dage til at overlegge i, hvilket der var tienligſt for mig. Paa ingen Maade, ſvarede Merlin; nu i dette Öieblik og her paa Stedet maae denne Sag afgiöres. Enten ſkal DULCINEA bringes tilbage til Monteſinos Huule eg i hendes paalagde Landsbyepi-

ges

ges Tilſtand, eller og hun bringes, ſom det Væſen hun er, til de Elyſæiſke Enge, og venter der paa Oplösningens Fuldbyrdelſe. Nu, gode SANCHO, ſagde Hertuginden, friſk Mod og en levende Erkiendtlighed for Brödet, I har ſpiiſt hos Herr DON QUIXOTE, ſom vi alleſammen bör viiſe al muelig Tieneſte og Beredvillighed for hans fortreflige Hiertes og höie Ridderſkabs Skyld. Ryk ud med et Ja til diſſe Pidſk, Sön! Jag Fanden, der friſter eder, hen til ſine Kammerater, og Frygten til Pöbelen; et kiekt Mod overvinder alle Gienvordigheder, ſom I meget vel veed. SANCHO beſvarede denne Tale med följende Hvishvas til Merlin: Siig mig engang, Deres Velbyrdighed, Herr Merlin! hvordan det hænger ſammen, at Poſtillion Dievelen bragte min Herre et Budſkab fra Monteſino, befalede ham paa hans Vegne at vente ham her, ſiden han havde at tale med ham om Maaden, hvorpaa Frue DULCINEAS af Toboſos Fortryllelſe ſkulde oplöſes: men hidindtil har jeg hverken ſeet Monteſino eller nogen af hans Folkefær; hvor bliver han af? Merlin ſvarede dertil: Den Dievel, Ven SANCHO, er en Dumrian og en ſtor Spitzbub. Jeg ſendte ham hen at ſöge eders Herre, dog ikke med Budſkab fra Monteſino, men fra mig; thi Monteſino er i ſin Huule og venter, eller rettere ſagt, haaber ſin Fortryllelſes Oplösning, ſiden han endnu mangler Rumpen til at ſlaae. Skylder han eder noget, eller har I noget at bringe i Rigtighed med ham, ſaa vil jeg före ham hid, naar og hvor I helſt vil. Men giv os nu Ja paa denne Pöenitentze, og troe mig at den vil blive eder meget gavnlig baade paa Siel og Legeme, paa Sielen fordi det er en Barmhiertigheds Gierning, og for Legemet fordi jeg veed at I er meget blodrig, og derfor meget ſundt at ſkilles ved noget af det overflödige. Der er Guds Velſignelſe nok af Doctores i Verden, ſagde SANCHO, lige indtil Troldmændene ſaa vil de være Bönhaſer. Men ſiden at alle raaber paa hvor gavnligt det er mig, endſkiönt jeg

ikke

ikke indſeer det, ſaa ſiger jeg, at jeg paatager mig de tre tuſinde tre hundrede Snært paa Vilkaar, at jeg giver mig dem naar og ſom jeg lyſter, uden at der maae foreſkrives mig Tiid og Time; jeg ſkal nok ſelv ſöge at blive af med denne Gield ſaaſnart mueligt er, paa det Verden kan nyde Frue DULCINEAS Skiönhed, der, ſom det ſynes, og tvertimod hvad jeg troede, er virkelig meget deilig. Dernæſt betinger jeg mig ogſaa, at Blodet ikke ſkal gaae igien, og at derſom nogle Slag gik Ram forbie, ſaa maae de dog godtgiöres mig i Regningen. Item, om jeg ſkulde fortælle mig, at Herr Merlin da (ſiden han dog veed alle Ting) vil före Bog for mig, og lade mig vide hvor mange der mangler eller er for mange. For mange kan der ikke blive, ſvarede Merlin; thi ſaaſnart Tallet er fuldt, hörer Frue DULCINEAS Fortryllelſe op, og hun vil ſtrax komme at bevidne Herr SANCHO ſin Erkiendtlighed, og takke, ja endog belönne ham for denne Barmhiertigheds Gierning. Altſaa kan han være ganſke roelig i Henſeende til det Manglende eller Overflödige; Himlen bevare mig fra at bedrage nogen, om det ogſaa kun kom an paa et Haar. Velan da i Herrens Navn, ſagde SANCHO, ſaa vil jeg da ſkikke mig i min onde Skiebne, det vil ſige, at jeg forbinder mig til Pönitentzen paa de anförte Vilkaar. Neppe vare diſſe Ord ude af SANCHOS Mund, förend Muſiquen begyndte paa nye, der hörtes Frydeſkud fra alle Kandter, og DON QUIXOTE faldt SANCHO om Halſen og kyſſede ham over tuſinde Gange paa Panden og Kinderne. Hertuginden, hendes Gemal og alle Tilſtædeværende gave Kiendetegn paa en inderlig Fornöielſe, hvorpaa Triumpfvognen begyndte at begive ſig videre frem; og i det DULCINEA drog forbie, böiede hun Hovedet for Hertugen og Hertuginden, men giorde en meget dyb Hilſen for SANCHO. Imidlertid var den blide Morgenröde kommen glad og munter frem; Markens Blomſter aabnede ſig og udgydede deres Balſom; Bække-

nes flydende Chryſtal ſlyngede ſig raſlende igiennem hvide og graae ſmaae Steene for at yde de ventende Floder deres Afgifter; Jorden frydedes; Himlen var klar; Luften reen; hver Ting for ſig havde en glad Udſeende og forkyndte tilhobe, at Dagen, for hvilken Aurora trak Gardinerne op, vilde blive ſkiön og liflig. Det Hertugelige Par, fornöiede med Jagten og glade over deres Anſlags viiſe og lykkelige Iverkſættelſe, vendte tilbage til Slottet i det Forſæt, at drive Spögen endnu videre; ſiden de intet vidſte, der kunde fornöie dem höiere.

XXXVI.

XXXVI. CAPITEL.

Hvori fortælles Hovmeſterinden Doloridas, ellers kaldet Grevinde Trifhale, forunderlige og ubegribelige Eventyr, ſaavel ſom et Brev, SANCHO PANZA ſkrev til ſin Kone THEREZA PANZA.

Hertugen havde en Huushovmeſter af et meget moerſomt og burleſque Sindelag: han havde foreſtillet Merlins Perſon; opfunden og udfört det heele anförte Eventyr; forfattet Verſene og ladet DULCINEAS Perſon foreſtille af en Page. Kort at fortælle, han anordnede med ſit Herſkabs Vidende de behageligſte og beſynderligſte Pudſerier til Fremtiden, ſom man kan foreſtille ſig. Efter nogle Dages Forlöb ſpurgte Hertuginden SANCHO, om han havde giort Begyndelſen til Pöenitentzen, der ſkulde oplöſe Frue DULCINEAS af Toboſos Fortryllelſe? SANCHO ſvarede ja; og at han endnu ſamme Nat havde givet ſig fem Snært. Hertuginden forlangte at vide, hvormed han havde givet ſig dem, og hans Svar var: med Haanden. Dette, ſagde Hertuginden, kan ſnarere hedde at klappes end at ſnærtes, og jeg for min Part troer ikke, at den viiſe Merlin lader ſig nöre med ſaa kiæ'en en Pöenitentze; det bliver nok nödvendig, at den gode SANCHO betiener ſig af Svöber, der lader ſig lidt bedre föle og kan trænge ind til Blodet; thi den koſtbare Friehed af ſaa ypperlig en Frue, ſom DULCINEA er, kommer man ikke ſaa let til. Og det vaerer jeg SANCHO ad, at der er ingen Fortieneſter ved de Barmhiertigheds Gierninger,

ſom udöves lunkne og ſkiödeslöſe. SANCHO ſvarede dertil: Saa giv Deres Höihed mig da en Pönitentzſvöbe, ſom kan være tilſtrækkelig, og ſaa vil jeg betiene mig af den, ſaafremt den ikke giör alt for umaadelig ondt; thi det maae Deres Velbyrdighed vide, at endſkiönt jeg er en Bondemand, ſaa ligner min Hud dog meget meere en blöd Sukkerdun end et haardt Pergament, og jeg finder ingen Klogſkab i at hudflænge ſig for andres Gavn. Med ſtor Fornöielſe, ſagde Hertuginden, jeg ſkal i Morgen ſkye SANCHO en Svöbe, der ſkal komme ſaa vel tilrette med hans blöde Hud, ſom om de vare kiödelige Södſkende. Det har da nu ſin Rigtighed, ſagde SANCHO: men veed Deres Höihed, min Hiertens Frue vel, at jeg har ſkrevet et Brev til min Kone Thereſa Panza, hvori jeg giör Reede for alt det, der er tilſtödt mig, ſiden jeg ſkildtes fra hende. Jeg har Brevet her i Barmen; thi der fattes nu intet uden Opſkriften, og jeg ſaae gierne at Deres Höiviished læſte det, da det efter mit Tykke er ganſke gouvernalſk, det vil ſige, ſaaledes ſom Gouverneurer bör ſkrive. Hvem har undertegnet det, ſpurgte Hertuginden? Hvem ſkulde vel undertegne det uden jeg? jeg uſle Synder! ſagde SANCHO. Kan da min Ven SANCHO ſkrive? ſagde Hertuginden. Ikke en Töddel, ſagde SANCHO: men endſkiönt jeg hverken kan læſe eller ſkrive, ſaa kan jeg dog tegne under. Lad ſee engang, ſagde Hertuginden, det er upaatvivleligt, at jeg jo i det vil ſee eders heele Værdt og Skatkammer lagt for Dagen. SANCHO drog derpaa et aabent Brev af ſin Barm og gav Hertuginden det, ſom ſaae at dets Indhold var:

SANCHO PANZAS Brev

til

THERESA PANZA, hans Kone.

" Derſom jeg pidſker mig vel, ſaa kan jeg prunke ſom en
" Ridder; derſom jeg har ét ſkiönne Gouvernement, har det
" koſtet

" koſtet mig ſkiönne Pidlk. Dette fatter Du ikke, min The-
" reſa, men en anden Gang ſkal jeg forklare Dig det. Nu
" maae Du vide Thereſa, at jeg har beſluttet, Du ſkal age i
" Vogn (thi det egner Dig) alle andre Maader at komme frem
" paa er at krybe paa alle fiire En Gouverneurinde er Du,
" og derfor ſkal Du ſee, hvor mange Lakker og Lyder man
" ikke nu vil bagtykke Dig for. Jeg ſender Dig en grön Jagt-
" Klædning, ſom Frue Hertuginden har givet mig, lad den
" ſye om til Tröie og Skiört til Töſen. Min Herr DON QUI-
" XOTE er, efterſom jeg hörer ſige her til Lands, en fornuf-
" tig Nar og en moerſom Lögner, men har ikke en Fodsbred
" forud for mig. Vi har været i Monteſinos Huule, og den
" viiſe Merlin har ſlaaet Lallen i mig til at löſe Frue DULCI-
" NEAS af Toboſos Fortryllelſe (ſom hos eder hedder Aldon-
" za Lorenzo) med tre tuſinde tre hundrede Snært, mindre
" fem, ſom jeg ſelv, vel at forſtaae, har at give mig; da hun
" ſkal være ſaa reen og frie, ſom hendes Moder der bar hende
" til Verden. Tael ikke et Ord herom for nogen Moers Siel;
" thi det var kun at give dem noget at löbe med, og een vilde
" ſige hvidt, og en anden ſort. Om faae Dage reiſer jeg til
" mit Gouvernement, hvorhen jeg gaaer med en inderlig For-
" længſel at berige mig, og ſom man har ſagt mig. ſaa er det
" alle Gouverneurers Attraae. Naar jeg har ſeet hvordan det
" ſtaaer mig an, ſaa ſkal jeg lade Dig vide om Du ſkal kom-
" me til mig eller ei. Rucio er i god Stand, og anbefaler ſig
" Dig paa det kierligſte; og jeg er ikke ſindet at ſkilles fra ham,
" om jeg ogſaa blev Storſultan. Hertuginden, min Frue, kyſſer
" Dine Hænder tuſinde Gange; ſend Du hende to tuſinde Kys
" tilbage; der er ingen Ting, ſom min Herre ſiger, der ko-
" ſter mindre og faaes for bedre Kiöb end ziirlige Complimen-
" ter. Det har ikke været Guds Villie, at jeg ſkulde finde en
" anden Vadſæk med hundrede Guldſtykker, ſom forrige Gang,

" men bedröv Dig kun ikke derover, min Thereſa; ventendes
" Mand er god, det hænger altſammen ved Gouvernements-
" Halen. Det der giör mig meeſt uroelig, er at man ſiger til
" mig, at jeg, naar jeg förſt faaer Smag paa den, ſaa kan jeg
" af Begierlighed let ſkambrænde mig, og ſkeer det, ſaa ſkal
" jeg ikke kunde ſige andet, end at jeg jo har betalt mit Gouver-
" nementſkab dyrt nok, endſkiönt Kröblinge og Lemlæſtede
" har herlige Indkomſter ved at bede om Almiſſe: Altſaa maae
" jeg enten paa den eene eller anden Maade blive riig og lyk-
" kelig. Gud give Dig det, ſaa viſt han kan; og bevare mig
" til Din Tieneſte.

" Dette Slot den 20 Julii 1614.

Din Mand, Gouverneuren

SANCHO PANZA.

Da Hertuginden var færdig med at læſe Brevet, ſagde hun til SANCHO: I to Ting er den gode Gouverneur lidt uartig; förſt ved at ſige, eller give at forſtaae, at dette Gouvernement er givet ham for de Snærr, han ſkal give ſig, da han dog ſelv veed og ikke kan fragaae, at da Hertugen, min Gemal, lovede ham det, havde intet Menneſke drömt om nogen Pidſken; dernæſt yttrer han en ſtor Begierlighed til at berige ſig, og det ſkulde giöre mig ondt, om han var gierrig; thi vil man forfylde Sækken, ſaa rævner den, og en graadig Gouverneur kan let holde Retfærdigheden tilfals. Det var ikke ſaa meent, Frue! ſagde SANCHO, og om Deres Velviished ſaa ſynes, kan vi rive det i tu, og ſkrive et nyt; men ſaa er det mueligt at det bliver værre, ifald jeg lader Geiſten Töilen. Nei, nei; ſagde Hertuginden, dette er ret godt, og jeg vil lade Hertugen ſee det.

Derpaa gik de ned i Haugen, hvor de den Dag vilde ſpiiſe, og viiſte Hertuginden SANCHOS Brev til Hertugen, der fornöiede ſig inderlig over det. De ſpiiſte derpaa, og da der

var

var dækket af og de en rum Tiid havde moeret sig med SANCHO PANZAS fornöielige Samtaler, hörte de gandske uventet en förgelig Pibelyd og en Brumlen som af en dæmpet Tromme. Alle syntes forbausede over denne forvirrede, martialske og förgelige Harmonie, især DON QUIXOTE, der ikke kunde reise sig af lutter Forbauselse. Om SANCHO kan man ikke sige andet, end at Angesten drev ham til sit sædvanlige Tilflugtssted, som var Hertugindens Side og Folderne paa hendes Klæder; thi Lyden, de hörte, var virkelig og sandfærdig bedrövelig og förgmodig. I denne Forbauselse saae de to Mænd komme ind i Haugen og hen til dem i saa lange Sörgeklæder, at de slæbede paa Jorden; de sloge paa tvende store Trommer, der ligemaade vare overtrakte med Sort. Ved Siden af dem gik en fort Piber, lille og uansеelig, som de fleeste ere. Efter disse tre kom en Person af Kiempestörrelse i dyb Sorg, ikke ifört, men indhyllet i en Offerpræstes Dragt; over den var spændt et fort Gehæng, hvori der hang et umaadeligt stort Slagtsværd i en fort Skeede; hans Ansigt var dækket med et klart fort Flor, hvorigiennem saaes et meget langt Skieg, saa hvidt som Snee. Hans Gang var indrettet efter Trommeslagene og meget alvorlig og adstadig. Kort sagt: hans Störrelse, afpassede Trin, Sværtning og Ledsagere kunde opvække og havde opvakt Tvivlraadighed hos alle dem, som saae og ikke kiendte ham. Da han nu langt om længe kom hen til dem, kastede han sig paa Knæe for Hertugen, der med alle Tilstædeværende havde reist sig for at tage imod ham; men Hertugen vilde ikke tilstæde ham at fremföre et eeneste Ord, förend han havde reist sig. Dette grueſomme Spögelse giorde saa, og fremviiste oprakt paa Beenene sit blotte Ansigt; udbredde det græseligste, tykkeste, videste og meest beboede Skieg, som menneskelige Öine indtil den Tiid havde seet. Derpaa rensede og aabnede han strax sit store og brede Bryst, og med en sat og velklingende Stemme

og Öinene heftede paa Hertugen, ſagde han: Stormægtigſte og bydende Herre! Jeg kaldes Trifhalen af det hvide Skieg, og jeg er Staldmeſter hos Grevinde Trifhale, med Tilnavn af Høvmeſterinde Dolorida. Det er hendes Ærinde jeg har at fordrage Deres Höihed, og ſom er: at Deres Magnificence vil gunſtigſt forunde hende Raaderum og Tilladelſe at komme hid at klage ſin Qvide, der beſtaaer i et af de nyeſte, forunderligſte og ſmerteligſte Indfald, ſom kan optænkes i heele Verden. Dog begierer hun förſt at vide, om ikke her paa Slottet opholder ſig den tappre og aldrig overvundne Ridder DON QUIXOTE af MANCHA, ſom hun paa ſin Fod uforträden og faſtendes har ſögt fra Kongeriget Candaja lige indtil deres Stater; en Ting, ſom kan og bör anſees for et Jertegn eller Fortryllelſens Kraft. Hun er uden for Fæſtningens eller Lyſtſlottets Porte, men hun tör ikke betræde dets Dörtærſkel uden Deres gunſtige Velbehag. Da dette var ſagt, hoſtede og römmede han ſig, ſtrög ſit lange Skieg fra överſt til nederſt med begge Hænderne, og ventede meget roeligen paa Hertugens Svar, ſom var: Det er allerede meget længe ſiden, min gode Staldmeſter Trifhalen af det hvide Skieg, at jeg har havt Efterretning om Frue Grevinde Trifhales Vandhæld, og at Troldmændene have givet hende Navn af Hovmeſterinde Dolorida. De kan altſaa, forunderlige Staldmeſter, ſige hende, at om hun behager at træde nærmere, ſaa er den tappre DON QUIXOTE af MANCHA her, af hvis ædle Tænkemaade hun ſikkert kan love ſig al muelig Hielp og Bieſtand. Forvis hende ogſaa paa mine Vegne, at om hun behöver nogen Slags Underſtöttelſe af mig, da ſkal den ikke mangle hende, ſiden jeg er pligtig til ſom Ridder at viiſe Fruentimmerne al muelig Beredvillighed, iſær ſlige kummerfulde, bengſtede og undertrykte Enker, ſom Deres Frue maae være. Da Trifhalen hörte dette, böiede han Knæerne lige ned til Jorden, gav Tegn til Tambourene og Piberen, forlod Haugen

un-

under ſamme Lyd og med ſamme Trin, ſom han var kommen i den, og efterlod alle i den yderſte Forundring over hans Komme og Adfærd. Hertugen vendte ſig derpaa til DON QUIXOTE og ſagde: Saa kan dog, berömte Ridder! Ondſkabens og Uvidenhedens Tunge ikke indhylle og formörke Dydens og Tapperhedens Skin. Jeg ſiger dette af Aarſag, at det kun er ſex Dage ſiden, at Deres Fromhed kom paa dette Slot, og man kommer allerede fra langt bortliggende Lande at ſoge Dem, og det ikke i Kareter eller paa Dromedarier, men til Fods og faſtendes ved Tilliden de Bedrövede og Sorrigfulde har at finde i Deres ſtærke Arm Hielpemiddel mod al deres Möie og Beſværlighed. Tak ſkee Deres Velbyrdigheds ſtore Bedrifter, ſom flyve den heele opdagede Jord over. Jeg önſkede, min naadige Hertug, ſagde DON QUIXOTE, at den hellige Mand, ſom forleden ſpiiſte med os, og ſom var ſaa opbragt og forbittret mod den vandrende Ridderorden, var her nu tilſtæde for at ſee, hvor nödvendige ſlige Riddere ere; thi i det mindſte kunde han tage og föle paa, at de yderlig Bedrövede og Miſtröſtige i betydelige Begivenheder ikke ſöger Bieſtand i de Lærdes Huuſe; ikke hos Landsbyernes indviede Perſoner; ikke hos Ridderne, der aldrig have forladt deres Födeſtavn; og lige ſaa lidet hos den lade Hofmand, der heller legger ſig efter Nyt til at berette og fortælle, end udöver Handlinger og Bedrifter, ſom fortiene at fortælles og optegnes af andre. Tröſt for Bekymrede, Hielp for Trængende, Forſvar for Jomfruerne og Huſvalelſe for Enkerne er ingenſteds bedre at finde end hos vandrende Riddere: og derfor kan jeg heller ikke nokſom priiſe Himlen, at jeg er blandt deres Tal, og anſeer jeg al den Möie og Sveed, ſom Löbet paa denne ærefulde Bane koſter mig, for vel anvendt. Hovmeſterinden kan komme og bede om hvad hun vil, ſaa ſkal jeg vide at hente Raad for hende i min Arms Styrke og i min kiekke Siels modige Beſlutning.

XXXVII. CAPITEL.

Hvori Hovmeſterinden Doloridas Eventyr fortſættes.

Hertugen og Hertuginden glædede ſig inderligen over at ſee DON QUIXOTE bide ſaa vel paa Krogen, og SANCHO yttrede ſig ſaaledes: Jeg ſaae dog ikke gierne, at denne Frue Hovmeſterindes Komme voldte nogen Qvikkelqvakkel i Löftet om mit Gouvernement; thi jeg har hört ſige af en toledianſk Apotheker, ſom Munden löb paa ſom en Peberqværn, at hvor Hovmeſterinderne kom, der havde man havt det Gode man fik. Himlen bevare os for alt det Onde, han remſede op om dem! Og deraf ſlutter jeg, at da alle Hovmeſterinder, af hvad Stand og Vilkaar de end ere, ere kiedſomme og uforſkammede, ſaa maae de Bedrövede være det dobbelt, og han ſagde jo ſaa om denne Grevinde Trehalet eller Trerumpet? (thi hvor jeg er fra, der er Hale og Rumpe og Rumpe og Hale Hip ſom Hap.) Tie ſtille SANCHO, ſagde DON QUIXOTE; thi ſiden denne Frue Hovmeſterinde kommer ſaa langveis fra at ſöge mig, ſaa er hun ikke blandt deres Tal, der ſtod paa Apothekerens Liſte, allerhelſt da denne er Grevinde, og de tiener ikke andre end Dronninger og Keiſerinder, men ere ſtore Fruer i deres eget Huus, og holde ſelv Hovmeſterinder. Doña Rodriguez, ſom var nærværende, ſvarede derpaa: Min Frue, Hertuginden, har Hovmeſterinder i ſin Tieneſte, der gierne kunde været Grevinder, om Lykken havde vildet, men *jo frommere, jo mindre Lykke.* Derfor kan enhver kun lade Hovmeſterinderne utygget, iſær de gamle og Pigerne; thi endſkiönt jeg ikke er det, ſaa ſeer jeg dog

dog meget vel, hvad Fordeel Fröken-Hovmeſterinderne har for Enke-Hovmeſterinderne; og de ſom vil hegle paa os, maae ſee ſig vel for, at de ikke ſkamſlaaer Fingerne. Med alt det, ſagde SANCHO, ſaa bliver det efter min Apothekers Sigende ikke Mangel paa Skiæver, der giör Heglingen farlig, men maaſkee er der ſaa mange, at man kunde faae Skade i Öinene af dem. Vaabendragerne, ſagde Doña Rodriguez, vare os aldrig gode; ſiden de ſtedſe hænge i Forgemakket, ſaa ſeer de os jevnligen; i deres ledige Timer (ſom de ere rigeligen begavede med) maae vi holde for, og der levnes os ikke Ære for en Skilling. Imidlertid gad jeg ſpurgt diſſe rörlige Træeknubbe, hvori vi gaaer dem i Veien i fornemme Huuſe, om de bör misunde os, at vi undertiden ere færdige at omkomme af Hunger, og ſkiuler vores fiine eller grove Huud med et ſort Klæde, ſom man paa en Proceſſionsdag giemmer eller bedækker en Skarnkiſte med Tapeter. Ja paa min Troe! derſom det kun var givet mig, eller Tiden tillod det, ſaa ſkulde jeg ikke allene overtyde de Nærværende, men endog heele Verden, at der ingen Dyd findes, ſom jo er giemt hos en Hovmeſterinde. Jeg holder for, ſagde Hertuginden, at min gode Doña Rodriguez har megen Ret; men det er vel betænkt af hende, at tage ſig Tiid paa egne og ſamtlige Hovmeſterinders Vegne at igiendrive Apothekerens flette Meening om dem, og udrydde den, ſom den ſtore SANCHO PANZA bær i ſin Barm. Siden den Tiid, ſvarede SANCHO, at jeg har faaet Gouverneurgriller, har Vaabendrager-Nykkerne forladt mig, og jeg bryder mig ikke for en Hvid om al Verdens Hofmeſterinder.

Saa vidt var denne Hovmeſterinde-Samtale kommen, da de hörte Pibens og Trommernes Lyd, der forkyndte Hovmeſterindens Doloridas Ankomſt. Hertuginden ſpurgte ſin Gemal, om hun, ſiden det var en Grevinde og Standsperſon, ſkulde gaae hende i Möde? Som Grevinde kunde det være hvad det

var,

var, sagde SANCHO förend Hertugen kunde komme til at svare, ifald Deres Höihed gik hende i Möde; men som Hovmesterinde synes mig at De ikke bör röre Dem af Stedet. Hvem har bedet Dig at legge Din Sennup heri, sagde DON QUIXOTE? Hvem, Herre, svarede SANCHO? Jeg selv; og det skikker sig ret vel for mig, som Vaabendrager, der har lært alle Höflighedens Regler i Deres Velbyrdigheds Skole, som er den artigste og belevenste Ridder, der findes i heele Artighedens Kreds, og jeg har hört Deres Velbyrdighed sige, at man i slige Ting blev lige saasnart Beet med et Kort for mange, som for lidt. SANCHO har fuldkommen Ret, sagde Hertugen; lad os först see Grevindens Anstand og deraf udleede Höfligheden, vi skylder hende. Hvorpaa Tambourene og Piberen traadde ind som förste Gang; med denne Indtrædelse ender Forfatteren dette korte Capitel, og begynder et andet med Fortsættelsen af dette Eventyr, som er et af de bemerkeligste i denne Historie.

XXXVIII. CAPITEL.

Hvori fortælles hvad Hovmeſterinden Dolorida ſagde om ſit Vanhæd.

Under denne ſörgelige Muſiqve begyndte der at træde heele tolv Hovmeſterinder ind i Haugen; de vare deelte i to Rader, alleſammen klædte i ſtore viide Nonnedragter af valket Sars, ſom det ſyntes, og fiine hvide Lærredsſlöer paa Hovedet, ſaa lange, at man ikke kunde ſee meere end Kandten af Dragten. Bag efter dem kom Grevinde Trifhale, der blev fört ved Haanden af Staldmeſter Trifhalen af det hvide Skieg, og klædt i ſort nuppret Bay. (Men imellem Nupperne laae hver Traad ſaa tyk ſom en god Seglgarnstraad.) Halen eller Slæbet, alt ſom enhver vil kalde det, beſtod af tre Vinger, og blev baaren af tre Pager, der ogſaa vare i dyb Sorg; og udgiorde diſſe tre Angler ſaa öienſynlig en mathematiſk Figur, at alle Tilſtædeværende ſtrax bragtes paa den Tanke, at hun deraf havde faaet Navnet *Grevinde Trifhale*, ſom ſkulde ſige *Grevinden* af de tre Haler. Benengeli tilſtaaer ogſaa, at det forholder ſig ſaa, og at hendes egentlige Navn var *Grevinde* Ulviana, fordi der avledes mange Ulve i hendes Egn, og det er en vedtagen Skik, at Herſkaberne tillegger ſig Navn efter det, ſom deres Eiendom har Overflod paa: Denne Grevinde altſaa for at giöre Ære af ſine tre Slæb, forlod Ulviana og tog ved Trifhale. Diſſe tolv Hovmeſterinder og Fruen nærmede ſig nu i fuld Proceſſion, Anſigterne bedækkede med et ſort Slöer, dog ikke gienemſigtig ſom Staldmeſterens, men ſaa tætte, at det var umueligt at ſkim-

te

te det allermindſte igiennem dem. Da denne Frue-Eſqvadron lod ſig ſee, reiſte Hertugen, Hertuginden, DON QUIXOTE og alle de, der betragtede dette vidtlöftige Optog, ſig op. Da de tolv Fruer vare komne hen imod dem, giorde de en Gade, hvorigiennem Dolorida gik, uden at ſlippe Trifhalens Haand; og da Hertugen, hans Gemal og DON QUIXOTE ſaae det, gik de hende tolv Skridt i Möde til at tage imod hende. Hun kaſtede ſig paa Knæe paa Jorden, og med en meere grov og hæs end fiin og kiælen Röſt ſagde hun: Deres Höiheder vilde naadigſt behage, ikke at beſkiemme Deres Tiener, Tienerinde vilde jeg ſige, med Deres alt for ſtore Artighed; thi jeg er ſaa indhyllet i Kummer, at jeg ikke kan beſvare den ſom jeg bör, fordi min beſynderlige og uhörte Qvide har forjaget min Forſtand, jeg veed ikke ſelv hvorhen, men meget langt bort maae det være; ſiden jo meere jeg ſöger, jo mindre finder jeg den. Man maatte være ſin berövet, Frue Grevinde, ſagde Hertugen, naar man ikke i Deres Perſon opdagede Deres Fortieneſter; allerhelſt da man ved förſte Öiekaſt kiender Artighedens Fylde og Ceremoniernes Krone. Hvorpaa han hialp hende op og förte hende hen til en Stoel ved Siden af Hertuginden, der iligemaade tog meget venlig imod hende. DON QUIXOTE tav, og SANCHO var færdig at ræve af Nysgierrighed efter at ſee Trifhales eller nogen af hendes mange Hovmeſterinders Anſigter, men det var en Umueiighed, ſaa længe de ikke ſelv vilde fremviiſe dem. Den heele Forſamling ſad nu ganſke roelig nedſænket i en dyb Tavshed, og enhver længtes efter at nogen ſkulde bryde den; hvilket Hovmeſterinde Dolorida giorde med diſſe Ord:

Jeg forlader mig paa alſommægtigſte Herre! Ypperſt deiligſte Frue! og overviiſe Omkringſtaaende! at finde i eders overkiekke Barme en ikke mindre velvillig, end ædel og ſmertelig Modtagelſe af mine Bekymringer, der ere ſaaledes, at de

ere

ere tilſtrækkelige til at ſmelte Marmor, blödgiöre Diamanten og böie Staalet i de meeſt forhærdede Hierter. Men förend jeg ſender dem til eders Hörelſes Sted, (for ikke at ſige Örene) ſaa vilde jeg, at man lod mig komme i Beſiddelſe af en tilforladelig Kundſkab, om vel i denne Hob, Mængde og Selſkab ſkulde findes den allerhöieſt ophöiede DON QUIXOTE af MANCHA og hans Vaabendragerlighed PANZA? Denne PANZA, ſagde SANCHO förend nogen anden kunde faae Munden op, er her med ſamt hans Don Quixotelighed, ſaa at Deres Bedröveligheds Hovmeſterindelighed kan fremföre alting efter Deres Behageligheds Tarv, og vi ere alle villige og færdige at være Deres Allerunderdanigſte. Nu reiſte DON QUIXOTE ſig, og ſendende ſin Tale til den bedrövede Frue, ſagde han: Derſom Deres Bekymringer, beklemte Frue! kan giöre ſig Haab om Forlindring ved nogens Styrke eller vandrende Ridderes Kraft, ſaa tilbyder jeg Dem hermed alt hvad min Arm, ſaa ſvag og kort den end er, kan formaae til Deres Tieneſte. Jeg er DON QUIXOTE af MANCHA, hvis Kald det er at hielpe alle ſlags Trængende; naar dette nu forholder ſig ſaa, ſom det giör, ſaa har De ikke behov, Frue, at fængſle Velvilligheden eller ſöge Gienveie, men kan ligefrem og uden Omſvöb ſige os Deres Onde, og naar Deres Tilhörere hörer det, vil de i det mindſte beklage Dem, ifald de ikke kan raade Bod paa det. Da den kummerfulde Frue hörte det, giorde hun Miine til at kaſte ſig for DON QUIXOTES Födder, ja hun kaſtede ſig endog for dem, og ved at omfavne dem, ſagde hun: Jeg knæler for diſſe Födder og Been, uovervindelige Ridder! ſom det vandrende Ridderſkabs Grundvold og Piller. Jeg vil kyſſe diſſe Födder, i hvis Trin Lægedommen mod min Qvide, groer og ſpiirer. O kiekke Vandrende! hvis ſandfærdige Bedrifter formörker og udſletter alle Amadiſers, Eſplandianers og Belianiſers fabelagtige. Derpaa ſlap hun DON QUIXOTE, vendte ſig til SANCHO PAN-

PANZA, greb ham om Hænderne og ſagde: O Du! den meeſt troefaſte Vaabendrager, der i diſſe og forbiegangne Tiider har tient nogen vandrende Ridder, og hvis Godheds Kreds er ſtörre end Trifhalens min Ledſagers Skieg, ſom er her! Du kan med Föie bryſte Dig af at Du ved at tiene den ſtore DON QUIXOte tiener Strægen til Nullet af den heele Sværm vandrende Riddere, der have baaret Brynie i Verden. Jeg beſvær Dig ved det, Du ſkylder Din troeſkabelige Godhed, at legge et godt Ord for mig hos Din Herre til ſtrax at betee den allerydmygeſte og allerulykſaligſte Grevinde Gunſt og Naade! Hertil ſvarede SANCHO: Om min Godhed er ſaa ſtor og bred, ſom Deres Staldmeſters Skieg, giör kun ſaare lidet til Tingen hos mig; at holde min Siel ſkiegget og mandig, naar den engang ſkal forlade dette Liv, det ligger der mig Lav paa: men om Skieggene her bryder jeg mig lidet eller intet. Imidlertid vil jeg uden at komme alle diſſe Kringler paa Suppen bede min Herre (ſom jeg veed holder af mig, iſær nu, da han trænger til mig i en vis Begivenhed) at hielpe og ſtaae Deres Velbyrdighed bie i alt hvad han formaaer. Sluk altſaa Sorgen ned, Deres Velbyrdighed, og fortæl os hvorledes det er fat med Dem; men mag det ſaa, at alle kan höre og forſtaaae Dem. Hertugen og hans Gemal vare færdige at rævne af Latter, ſaavel over Samtalen, ſom over Eventyrets lykkelige Fremgang, og roeſte i deres Hierter Trifhales Spidsfindighed og Skielmerie, der havde taget ſin Plads igien og ſagde:

Det navnkundige Kongerige Candaya, ſom ligger imellem den ſtore Trabobana og Sydſöen, to Miile dybere ind end Camorins Forbierg, beherſkedes af Dronning Doña Maguncia, hendes Herres og Gemals Kong Archipiela efterladte Enke, med hvilken hun havde avlet i Ægteſkab Infantinden Antonomaſia, Rigets eeneſte Arving, og voxte forbemeldte Infantinde Anto-

nomasia op under min Opsyn og Undervisning, siden jeg var hendes Moders ældste og fornemste Hovmesterinde.

Hvad jeg nu videre skulde sige, saa naaede Antonomasia, ved det at en Dag gik og en anden kom, sit fiortende Aar med en saa yderlig Grad af Deilighed, at Naturen ikke formaaede at frembringe den större. Vi kan nu gierne legge til, at Forstanden den Tiid var grön om Næsen; thi hun var lige saa forstandig som deilig, og den deiligste i heele Verden, som hun er endnu, dersom ikke den misundelige Skiebne og de ubarmhiertige Parcer har afskaaret hendes Levnetstraad, som Himlen dog vel ikke har kundet tilstæde, at en Drue af den ypperligste Viinstoks herligste Clase skulde rykkes umoeden af. Denne Deilighed (som min slöve Tunge ikke noksom kan udskrige) tændte Ild i mange Prindsers Barm, saavel Indfödte, som Udlændinge, hvoriblandt en simpel Ridder, der var ved Hoffet, understod sig at hæve Öinene op til denne Deilgheds Himmel, forladende sig paa sine mange naturlige Gaver, Yndigheder, samt fiine og lykkelige Begreb; thi jeg maae sige Deres Velbyrdigheder (om De ikke kiedes derved) at Chitaren talede under hans Haand, han var en fortreflig Poet, en stor Dandser og forstod at giöre saa nydelige Fuglebuure, at han allene dermed kunde forskaffet sig Underholdning i Nödsfald. Alle disse Gaver og Yndigheder vare mægtige nok til at omvælte et stort Bierg, end sige et spædlemmet Fruentimmer: men dog havde al hans Behændighed, Tækkeligheder og Yndigheder, Gaver og store Pund udrettet lidet eller intet imod min Lilles Fæstning, dersom denne Hiertetyv og Öienblindere ikke havde funden Udveie til at fange mig först. Denne Röver og Omstreifer fængslede min Villie og Hu saaledes, at jeg, nedrige Commendant, bragte ham ind i Fæstningens Forskandsninger, som han luurede paa. Af den Aarsag fortryllede han min Forstand og fik Herredömmet over min Villie, ved at skaddre mig noget, jeg veed

ikke selv hvad, fore, og ved Foræringer af allehaande Lapperier; men det, som gav mig det haardeste Stöd og med et kastede mig mod Jorden, var en Strophe, jeg en Nat hörte ham synge uden for et Gitter, der vendte ud til et lille Stræde, hvor han var, og som, ifald jeg ikke husker feil, lydede saaledes:

Du volder, söde Fiende! mig
En Vee, der saarer Siel og Hierte;
Og vil, den til des större Smerte
Skal föles, men ei klages Dig.

Den forekom mig sammenhængende, som en Rad Perler, og hans Stemme södere end Honningkage; men siden efter (da Eftertanken kom af Svien) saae jeg at disse Vers havde giort heele Ulykken, og tænkte tidt, at alle Poeter burde forjages af gode og velindrettede Stater efter Platos Forslag, især de usömmelige, siden de ikke skrive Vers som Hertugen af Mantua, der moerer og kan presse Taarene af Börns og Fruentimmeres Öine, men faa underfundige, at de igiennemstinge Sielen som fiine Knappenaale, og ligesom Lynildsstraalen smelte Kaarden uden at beskadige Skeden. En anden Gang hörte jeg ham paa samme Sted synge disse Linier:

Kom Död! der er min Siels Attraae,
Men uformerkt du frem maae drage,
At Lysten ved slig Död at smage
Mig ei til Live kalde maae.

Kort sagt, han forfattede utallige Vers, der syngende fortryllede, og læste henrykkede; men allermeest naar han nedlod sig til et slags Vers, som den Tiid vare meget giengse i Cantaya, ved hvilke Sielen hoppede, Lungerne rensedes og Kroppen rystedes af Latter, med et Ord, som havde Indflydelse paa alle Sandser, og af den Aarsag, mit Herskab, igientager jeg at disse Versekræmmere skulde forviises til ubeboede Öer; endskiönt Skylden ikke egentlig er hos dem, men hos de Taabeli-

ge,

ge, de berömmes af, og Torſkepanderne, der fæſte Troe til dem. Havde jeg været ſaa retſkaffen en Hovmeſterinde, ſom jeg burde, ſaa havde jeg ikke ladet mig forleede af en urimelig Slidderſladder, og ikke holdt det for Sandhed, naar han ſagde: *Jeg lever döende; jeg brænder midt i Iis; jeg skuddrer midt i Ilden; jeg haaber uden Haab; jeg er hvor jeg ikke er;* med mange ſlige Urimeligheder, ſom alt hvad han ſkrev var opfyldt med. Hvad ſkal jeg dernæſt ſige om Löfterne, der gives: Arabiens Phoenix; Arianes Krone; Solens Straaler; Havets Perler og Tiberens Guld? Dog da det intet koſter at love, hvad de hverken vilde eller kunde holde, ſaa kan de jo gierne give Pennen Raaderum. Men hvorhen forvilder jeg mig? jeg Ulykſalige! Hvilken Daarlighed og Raſerie af mig, at fortælle andres Feil, da mine egne giver mig en riig Materie? Det var ikke Verſene, der den Tiid forvoldte min Ulykke, men min Taabelighed; Muſiqven fortumlede mig ikke; men min Letſindighed, Uvidenhed og Mangel paa Eftertanke banede Veien og bortryddede alle Vanſkeligheder for Don Clavijos Födder. (thi ſaaledes heed den förommeldte Ridder) Jeg var Leilighedsbereederen; jeg bragte ham utallige Gange i Kammeret til den af mig og ikke ham forförte Antonomaſia, under Navn af hendes Gemal. (thi ſaa arm en Synderinde jeg end er, ſaa havde jeg dog aldrig tilladt, at han uden at være hendes Gemal havde faaet Lov at röre hendes Skoeſaaler.) Nei; nei; ikke ſaa! i alle ſlige Sager, ſom jeg ſkal bringe i Rigtighed, maa Egteſkabet være Forlöberen. Der var til al Ulykke kun en Feil i denne Handel, ſom var Uligheden i deres Stand, da Don Clavijo var en ſimpel Ridder, og Infantinden Antonomaſia Arving, ſom jeg alt har ſagt, til Riget. En temmelig lang Tiid blev denne Handel ved min Forſigtighed og Aarvaagenhed ganſke tys og tavs, indtil mig ſyntes at blive en Forhöining vaer under Antonomaſias Bryſt, ſom jeg frygtede vilde bringe den for Dagens Lys.

Denne Frygt drev os til at holde en Raadsforſamling imellem os̃tre, hvori blev beſluttet, at Don Clavijo, förend hendes Syge blev bekiendt, ſkulde begiere hende til Gemal efter et af Antonomaſia til ham udſtædet ſkriftlig Löfte og Forſikkring paa at være hans Gemal, og ſom min Vid gav ſaadan Kraft og Styrke, at Samſons ikke kunde bryde det. Vi ſkyndte os af alle Kræfter; det blev leveret Statholderen; han tog Frökenens Udſigende; hun vedſtod det, og han gav Sagen til een af Hoffets meget agtede Procuratore. Hvad! bröd SANCHO ud, e' der ogſaa Hof-Procuratore, Poeter og uſömmelige Vers i Candaja? Jeg giör min höieſte Eed paa, at jeg troer Verden er eens overalt; men ſkynd ſig noget, Frue Triſhale, Klokken er mange, og jeg gad for min Död gierne vidſt Enden af denne lange Hiſtorie. Det ſkal ſkee, ſvarede Grevinden.

XXXIX.

XXXIX. CAPITEL.

Hvori Trifhale fortſætter ſin forfærdelige og betydelige Hiſtorie.

Hvert Ord, der kom af SANCHOS Mund, fornöiede Hertuginden lige ſaa höiligen, ſom det ærgrede DON QUIXOTE, der befalede ham at tie ſtille; hvorpaa Dolorida blev ved, ſigende: Efter at tuſinde Indlæg vare giorde og beſvarede, hvori Infantinden med Haardnakkenhed blev ved ſit förſte Udſigende, ſaa fældte Statholderen Dommen til Fordeel for Don Clavijo og tilkiendte ham hende ſom ſin retmæſſige Gemal, hvorover Dronning Doña Maguncia, Infantindens Moder, blev ſaa forbittret, at vi efter tre Dages Forlöb begravede hende. Saa döde hun uden Tvivl, ſagde SANCHO? Det forſtaaer ſig ſelv, ſvarede Trifhalen, i Candaja begraves ikke levende, men döde Perſoner. Da har man vel ſeet för, Herr Staldmeſter, ſvarede SANCHO, at man har begravet Beſvimede i den Tanke, at de vare döde; og mig ſynes, at denne Dronning havde ſkyldt ſig ſelv heller at beſvime end at döe; thi med Livet kan der bödes paa mange Ting, og Infantindens Galſkab var dog ikke af deu Beſkaffenhed, at hun havde nödig at tage ſig det ſaa nær. Havde hun giftet ſig med een af hendes Pager eller Hofbetientere, ſaa havde Skaden været ubodelig, men at gifte ſin med en Ridder, der var en Adelsmand, og ſaadan en Tuſindkonſtler, ſom han er beſkrevet os: viſſelig, viſſelig, den Daarlighed var ikke ſaa ſtor, ſom man vil giöre den til; thi efter min Herres Regler, (ſom er her tilſtæde og kan ſige om jeg lyver) ſaa lige ſaavel ſom

man af ſtudeerte Mænd giör Erkebiſper, ſaa kan man af Riddere (iſær vandrende) giöre Konger og Keiſere. SANCHO har Ret, ſagde DON QUIXOTE; thi da en vandrende Ridder har to Fingre om Lykken, ſaa er han idelig paa Springet til at blive den ſtörſte og vældigſte Herre af Verden. Men gaae videre, Frue Dolorida, mig bæres det for, at det bittre er tilbage af denne hidindtil ſöde Hiſtorie. O hvor bitter bliver den ikke, ſagde Grevinden! ja ſaa bitter, at i Ligning med dens Södhed er Malurt og Galde velſmagende.

Siden Dronningen var död og ikke beſvimet, ſaa begravevede vi hende: men neppe bedækkede Jorden hende, og neppe havde vi ſagt hende det ſidſte Farvel, da (quis talia fando temperet a Lacrymis?) der paa en indlagt Træheſt oven paa Dronningens Grav holdt Maguncias Halvbroder, Kiempen Malambruno, der er grueſom og tillige en Troldmand, ſom for at hævne ſin Halvſöſters Död, at afſtraffe Don Clavijos Formaſtelſe, og af den yderſte Foragt for Antonomaſia heftede dem fortryllede til Graven, hende ſom en Abekat i Bronce, og ham ſom en græſſelig Crocodil af en ubekiendt Metal. De ſkildtes ad ved en Metal-Pyramide med en Opſkrift i det Syriſke Sprog, ſom da blev udlagt paa Candayanſk og nu paa Caſtellianſk ſaaledes: *Diſſe formaſtelige Elskere bekomme ikke deres förſte Skikkelſe igien, förend den kiekke Manchaner begiver ſig i Tvekamp med mig; thi til hans umaadelige Tapperhed har Skiebnen allene forbeholdt dette Eventyr.* Derpaa drog han et bredt og umaadeligt ſtort Sværd, greb mig i Haaret og var i Begreb med at ſkille mig Hovedet fra Kroppen. Jeg var ſaa angeſt, at Ordene blev mig ſiddende i Halſen; jeg vidſte ikke det mindſte af mig ſelv, men med alt det tvang jeg mig ſaa godt ſom jeg kunde, og forebragte med en ſkielvende og ſmertelig Röſt ſaa mange og atter ſaa mange Ting, at han opſatte Fuldbyrdelſen af ſaa haard en Revſelſe. Derpaa lod han alle Slottets Hovmeſterinder ſtæbe for ſig, (og

ſom

ſom ere de her tilſtædeværende) og efter at han havde kaſtet os alle vore Feil i Næſen, ſkieldt os Huden fuld og igiennemheglet os, ſaa en Hund ikke ſkulde tage et Stykke Bröd af os, for en Bröde, jeg allene havde begaaet, ſaa ſagde han: at han ikke vilde revſe os med en haſtig overſtaaet Straf, men piine os langſom ved en daglig og ſtedſevarende Död. I det han ſagde diſſe Ord, følte vi Svedehullerne i Anſigtet at aabne ſig, og det var ſom om vi bleve prikkede med Knappenaale: Vi foere ſtrax med Hænderne til Anſigtet og fandt det i den Tilſtand, De her ſeer. (Hvorpaa Dolorida med ſamt de andre Hovmeſterinder ſlog Slöeret til Side og fremviiſte Anſigter, overgroede med tykke Skieg, nogle röde, nogle ſorte, nogle hvide og nogle blakkede, ved hvilket Syn Hertugen og Hertuginden bleve overmaade beſtyrtede; DON QUIXOTE og SANCHO blegnede, og de övrige ubevægelige.) Trifhale blev imidlertid ſaaledes ved: Denne Revſelſe paalagde den forvorpne og ildeſindede Malumbruno os; vore Anſigters fiine og blöde Hud blev et haardt Pergament, beſadt med ſtygge Börſter. O at han i det Sted havde klövet os Hovedet med ſit Sværd! thi vil De, mit Herſkab, overveie, hvad jeg nu vil ſige, og ſom jeg burde ſige med Graads Kilder, derſom mine Öine ikke havde ſvömmet ſaa uophörlig i en Taareſöe, ſaa at al deres Fugtighed og Vædſke er udtömmet, og jeg uden Graad kan ſige: Hvor ſkal en ſkiegget Hovmeſterinde faae Bröd? Hvilken Faêr eller Moêr tör ſlaae Liid til hende? Hvem vil hielpe hende? Thi naar et nydeligt Hoved og et glat Anſigt, der er indſmurt og farvet ſom Roſer og Lillier, neppe kan forſkaffe ſig en Kiærelidt, hvor ſkal da een med et Gieddebukke-Anſigt bekomme ham? O Hovmeſterinder og Selſkabsſöſtre! i en ulykſalig Time kom vi paa Jorden! i et ulykſaligt Öieblik avlede vore Forældre os! og ſom hun ſagde dette, gav hun Kiendetegn paa at beſviime.

XL.

XL. CAPITEL.

Om Ting, der höre til og ſtaae i Forbund med dette Eventyr og merkværdige Hiſtorie.

Viſt og ſandt er det, at alle de, ſom finde Behag i ſlige Hiſtorier ſom denne, bör være dens Fofatter Cide Hamete megen Tak ſkyldig; i Særdeleshed for den Taalmodighed at anmerke de mindſte Ting og legge dem tydelig for Dagen. Han forklarer Tanker; opdager Foreſtillinger; beſvarer det Fortiede; oplyſer alle Tvivl; oplöſer alle Grunde; kort ſagt, giör Reede for den allermindſte Punct til den meeſt Nysgierriges Attraaes Bekræftelſe. O æreſulde Forfatter! O lykſalige DON QUIXOTE! O navnkundige DULCINEA! O moerſomme SANCHO PANZA! der hver for ſig og alle tilhobe fortiener at leve uendelige Seculer til de Levendes Velbehag og almindelige Tidsfordriv.

Dernæſt fortæller Hiſtorien, at da SANCHO PANZA ſaae Dolorida beſviime, ſagde han: Jeg ſvær ved ærlig Mands Troe og ved mine Forfædre Panzaernes Tider, at aldrig har jeg hört eller ſeet, aldrig har min Herre fortalt mig eller han ſelv nogenſinde drömt om ſlig en Hiſtorie ſom denne. Gid tuſinde Sataner (for ikke at önſke ham Ondt) tage ved Troldmanden og Kiempen Malumbruno! Var der da ikke en anden Maade at udfinde til at ſtraffe diſſe arme Synderinder paa, end at beſkiegge dem? Hvad? om Næſeboerene vare blevne ſplittede op paa dem, havde det dog været bedre for dem, om de ogſaa havde ſnövlet, end ſom diſſe Pindſviinepigger? Ja jeg tör ſlaae Væds om,

at

Vi foere strax med Hænderne til..
Ansigtet og fant det i den Tilstand de her
seer

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

at de ikke engang eier noget at kunde give en Barbeer for at ſkrave dem. Det er en Sandhed, ſagde een af de Tolv, at vi ikke kunde betale for at lade Skiegget tage af; men nogle iblant os betiene ſig af et Plaſter, ſom vi legge paa Anſigtet og river det af med et, hvorved Kind og Hage bliver ſaa glat ſom min Haand, men Hud og Skind gaaer med; thi endſkiönt der i Candaya gaaer Fruentimmere Huus fra Huus, til hvis Omhue Kiönnet betroer deres Hage, Kinder og Öienbryne, ſaa har vi dog, ſom Hofdamer, aldrig vildet betiene os af dem, ſiden de lugter efter Allehaande; og derſom Herr DON QUIXOTE ikke hielper os, ſaa kommer vi til at gaae ſkieggede i Graven. Jeg ſkal lade mit Skieg rykke ud hos Tyrkerne, ſagde DON QUIXOTE, ſaafremt jeg ikke ſkiller Dem af ved Deres. I ſamme Öieblik kom Trifhale ſig af Beſvimelſen og ſagde: Echoet af diſſe Löfter, tappre Ridder! trængte ſig igiennem Beſviimelſen til mine Ören, og har tildeels hiulpen mig tilrette og forſkaffet mig Sandſernes Brug igien. Jeg bönfalder Dem altſaa paa nye, uovervindelige vandrende og ubetvingelige Herre! at ſætte Deres naadefulde Tilſagn i Verk. Paa mig ſkal det ikke hvile, ſagde DON QUIXOTE; ſiig derfor frem, Frue, hvad jeg har at giöre; mit Mod er villig og bereed til Deres Tieneſte. Tingen er denne, ſagde Dolorida, at naar man gaaer til Lands, er der imellem Kongeriget Candaya og dette ſem tuſinde Miile, to meere eller mindre. Men gaaer man igiennem Luften, ſaa er der i lige Linie tre tuſinde to hundrede og ſyv og tyve. Nu maae De tillige vide, at Malambruno ſagde mig: at naar Skiebnen havde forundt mig at finde Ridderen, vores Befrier, ſaa vilde han ſende ham et Rytterie, der ſkulde være vel bedre og mindre lumſk og ſtædig end det, der faaes paa Poſtſtationerne, ſiden det ſkulde være den ſamme Træehæſt, paa hvilken den kiekke Peder med Sölvnöglen bortförte den ſkiönne Magdalone; den ſtyres ved en Streng, den har i Panden og tiener til dens Bidſel

og kommer den igiennem Luften med ſlig en Fart, ſom om Dievelen ſelv foer afſted med den. Denne Heſt er (efter et ældgammelt Sagn) ſammenſat af den berömte Troldmand Merlin; han laante den til Peder med Sölvnöglen, ſom var hans meget gode Ven, der giorde den lange Reiſe paa den da han ſtial den ſkiönne Magdalone, ſom jeg alt har ſagt. Den hævede ſig höit op i Luften med ham til alle deres Forbavſelſe, ſom ſaae det, men han laaner den ikke uden til dem, han holder af eller og betaler ham den vel. Hidindtil er det uvitterligt, at nogen efter den ſtore Peder har beſteeget den. Denne Heſt har Malambruno ved ſin Konſt opdaget og bemægtiget ſig; han betiener ſig af den til ſine Reiſer, ſom han hvert Öieblik giör i alle Verdens Parter: I Dag er han her, i Morgen i Frankrig, og Overmorgen i Potoſi. Det beſte ved ſlig en Heſt er, at den hverken ſpiiſer, drikker, ſover eller ſlider Skoene af; men bær ſin Byrde ſaa lettelig igiennem Luften, uden at have Vinger, at den ſom ſidder paa den, kan have en Skaal fuld af Vand i Haanden uden at ſpilde en eeneſte Draabe, og af den Aarſag var den ſkiönne Magdalone ſaa glad ved at ride paa den. SANCHO ſvarede dertil: Hvad en jevn og ſagte Gang er angaaende, da vover jeg min Rucio, ſom uagtet den ikke gaaer i Luften, men paa Jorden, dog kommer ſaa lempeligen frem ſom nogen i heele Verden. De loe alleſammen, og Dolorida blev ſaaledes ved: Denne ſamme Heſt ſkal (ſaafremt Malambruno vil giöre Ende paa vores Qvide) være her förend der er gaaet en halv Time af Natten; thi han gav mig at forſtaae, at Tegnet paa, at jeg havde funden den rette Ridder, ſkulde være Heſtens Komme, der ſtrax efter ſkulde indfinde ſig. Hvor mange kan der ſidde paa den Heſt, ſpurgte SANCHO? Dolorida ſvarede: to Perſoner, een for og een bag i Saddelen, og ſom ofteſt ere diſſe to: Ridderen og Vaabendrageren; iſær naar der ingen bortſtiaalen Möe er ved Haanden. Maae jeg ikke vide, Frue Dolorida,

ſagde

ſagde SANCHO, hvad Navn denne Heſt har? Navnet, ſagde Dolorida, er ikke det, Bellerophons bar; thi det var Pegaſus; ikke heller det, Alexandre Magnus gav ſin, ſom var Bucephalus; ei heller den raſende Orlandos, ſom heed: Brilladoro, lige ſaa lidet hedder den Bayardo; thi det var Rinaldo af Montalvans; ikke Frontino, ſom Rugeros; hverken Bootes eller Peritoa, ſom ſiges at være Solens Ridders, og endnu mindre hedder den Orelia, ſom den ulykkelige Rodrigo, den ſidſte gothiſke Konge, kaldte ſin, paa hvilken han tabte Slaget, Livet og Riget. Jeg tör ſlaae Væds om, ſagde SANCHO, at ſiden man ikke har givet den nogen af diſſe bekiendte Heſtes berömmelige Navne, ſaa har man endnu mindre kaldet den Rozinante efter min Herres, og ſom i det Bemerkelige overgaaer alle de andres. Det er vel ſaa, ſagde den ſkieggede Grevinde, men med alt det, ſaa er dens Navn og meget merkeligt; thi den hedder: *Clavileño den lette*, hvilket Navn egner den, ſaavel fordi den er af Træe, ſom for Strængen, den har i Panden, og for Letheden, den kommer afſted med; ſaa den, hvad Navnet angaaer, kan ſtaae ved Siden af den berömte Rozinante. Jeg er vel tilfreds med det, ſagde SANCHO, men ſtyres den med Tömme eller Griime? Jeg har allerede ſagt, ſvarede Trifhale, at Ridderen, ſom ſidder paa den, ved at trykke paa Strengen, den har i Panden, kan faae den hvorhen, til hvad Side, ſaa höit og ſaa lavt ſom han vil. Jeg gad nok ſeet den, ſagde SANCHO; men at troe at jeg nogenſinde ſætter mig paa den enten for eller bag i Saddelen, er det ſamme ſom at vilde vrie Vand af Staal. Det vilde ſee artigt ud for mig, ſom neppe kan holde ud paa min Rucios Ryg, belagt med et ſilkeblödt Hynde, at ride til Rings paa en Træeknub uden Saddel og Dækken. Skam faae den, der lader ſig ſtöde möer og öm for at ſkille andre af med Skiegget. Har man altſaa giort Regning paa, at jeg ledſagede min Herre paa denne lange Reiſe, ſaa faaer man at ſlaae

den

den Tand ud igien, allerhelſt da jeg bryder mig meget mindre om diſſe Skiegges Afrykkelſe end Oplösningen af min Frue DULCINEAS Fortryllelſe, hvor jeg er uomgiengelig nödvendig. Det er ligeſaa her, ſagde Trifhale; thi uden eders Nærværelſe kan der intet udrettes. Slidder, Sladder, ſagde SANCHO; hvad har Vaabendragerne med deres Herres Eventyr at beſtille? ſkal de bære Æren hiem, og vi andre Möiſommeligheden? For en Ulykke! naar endda Hiſtorieſkriverne ſagde: den og den Ridder bragte det og det Eventyr til en lykkelig Ende ved Klodſen hans Vaabendragers Hielp, uden hvilken det havde været ham umuelig at fuldföre det: men ſaa ſkriver de flet og ret: Don Paratipomonon af de tre Stierner fuldendte Eventyret med de ſex Drager, uden at ſige meere om Vaabendragerens Perſon, ſom dog har maattet være med overalt, end om han aldrig havde været til i Verden. Jeg, mit Herſkab! ſiger derfor endnu engang, at min Herre maae gaae allene; og velbekomme ham det! Jeg vil blive her i Hertugindens min Frues Selſkab, og det kunde være, at naar han kom tilbage, han da fandt Frue DULCINEAS Sager for en tredie eller femte Deel forbedret; naar man har mange Jern i Ilden, bliver nogle kolde, og derfor er jeg ſindet i mine frie og ledige Timer i hans Fraværelſe at give mig ſaa mange Snært, ſom mit Skind vil holde ud. Hvorom alting er, ſagde Hertuginden, ſaa maae den gode SANCHO dog følge med ham, naar det er nödvendigt; thi vi beder ham alle indſtændigen, ikke for en utidig Frygt Skyld at lade diſſe Fruers Anſigter være ſaa ſtærk begroede, ſom viſſeligen ikke var vel giort. Snik om Snak, ſiger jeg endnu engang, ſvarede SANCHO, ſkulde denne Barmhiertigheds Gierning öves imod nogle indſpærrede Möer eller faderlöſe Börn, ſaa kunde en Mand dog höſte Frugt af ſin Möie, men at vove et blaat Öie for at ſkille nogle Hovmeſterinder af med et Skieg, den maatte være gal, ſom giorde det, om jeg ſaa ogſaa ſaae dem ſkieggede fra

den

den mindſte til den ſtörſte; fra den ſmukkeſte til den ſtyggeſte. Min Ven SANCHO, ſagde Hertuginden, har dog et Horn i Siden paa Hovmeſterinderne; og endeel af den gode toledianſke Apothekers Meeninger klæver dog ved ham: men han har paa min Ære Uret deri; thi jeg har Hovmeſterinder i mit Huus, ſom kunde tiene til Mynſter for Hovmeſterinder. (og her er min gode Doña Rodriguez, ſom kan ſige om jeg lyver.) Deres Excellence, ſagde Doña Rodriguez, maae gierne ſige det og andet meere, Gud veed beſt hvad der er ſandt eller ei: men enten nu Hovmeſterinderne ere gode eller onde, ſkieggede eller glatte, ſaa har dog vore Mödre bragt os til Verden ligeſom andre Fruentimmere; og ſiden vor Herre har ſat os her, ſaa veed han vel ogſaa hvorfor, og til hans Barmhiertighed holder jeg mig og ikke til nogens Skieg. Nu vel, Frue Rodriguez, Frue Trifhale og Selſkabsſöſtre, ſagde DON QUIXOTE; jeg vil haabe at Himlen ſeer gunſtigen til eders Vee, og at SANCHO giör hvad jeg befaler ham. Var kun Clavileño kommen, og jeg i Færde med Malambruno, ſaa veed jeg, at ingen Plaſter kan rage Deres Velbyrdigheder ſaa let, ſom min Kaarde ſkal rage Öienbrynene af Malambruno; thi Himlen taaler vel de Onde for en Tiid, men ikke for ſtedſe. Ak! ſagde derpaa Dolorida hvor gladelig ſkulde jeg ikke ſee Deres Velbyrdighed oppe i den himmelſke Stiernekreds; og Deres Siel overſpröitet med al Velgaaende og Tapperheds Fylde til at være de bagtyggede og undertrykte Hovmeſterinders Skiold og Værn, der hades af Apothekere, tales ilde om af Vaabendragere og beſpottes af Pager. Skam ſkulde ogſaa den Talke faae, der i ſine unge Aar ikke langt heller beqvemmer ſig til at blive Nonne end Hovmeſterinde! Stammede vi endog i liige mandlig Linie ned fra den berömte Trojaner Hector, ſaa bleve vi dog foragtede af vore Fruer, om vi endog havde hiulpen dem til at blive Dronninger! O Kiempe Malambruno! hvis Ord, omendſkiönt Du er Troldmand, ere

ubry-

ubrydelige! ſend os den magelöſe Clavileño, at vore Ulykker engang kan endes; thi kommer Heeden i Luften, og vi har vort Skieg endnu, ſaa ſeer det ilde ud med os! Trifhale ſagde dette med ſaa megen Fölelſe, at det drog Taarene af alles Öine; endog SANCHO kunde ikke holde ſine tilbage, og beſluttede i ſit Hierte at följe ſin Herre til Verdens Ende, derſom han derved kunde rive Ulden af diſſe ærværdige Anſigter.

XLI. CAPITEL.

Om Clavilenos Komme, tillige med Enden paa dette langstrakte Eventyr.

Natten faldt paa, og med den det bestemte Öieblik til den navnkundige Hestes Clavileños Komme, hvis Udeblivelse krænkede DON QUIXOTE, da ham syntes, at siden Malambruno tövede med at sende ham den, saa maatte han enten ikke være den Ridder, dette Eventyr var forbeholden, eller og Malambruno torde ikke drisse sig til at træde i Kamp med ham. Men det varede kun en stakket Tiid, saa tradde der fiire Vildmænd ind i Haugen, omvundne med Vedbender og bare en indlagt Træhest paa deres Skuldre; de satte den paa Beenene mod Jorden, og een af Vildmændene sagde: Den, der har Moed dertil, sætte sig op paa denne Machine. Da kommer jeg ikke op her, sagde SANCHO; thi ikke er jeg Ridder, og ikke heller har jeg Moed dertil. Vildmanden blev ved, sigende: Det bagerste Sæde er for Vaabendrageren, ifald han har een, og Malambruno giver ham trygt Leyde, at hans Kaarde undtagen skal han intet have at befrygte af ham eller andre. Han behöver altsaa kun at röre denne Streng og kaste den over Hestens Hals, saa föres de igiennem Luften til Malambrunos Opholdssted: men at Höiden og Veiens Glands ikke skal foraarsage Svindel og Qvalmer, maae Öinene være tilbundne til Hesten vrindsker, som er Tegnet, at Reisen er fuldendt. Da dette var sagt, slap de Hesten og toge med et tækkeligt Væsen Veien de kom fra. Saasnart Dolorida saae Hesten, sagde hun næsten med

Taa-

Taarene i Öinene til DON QUIXOTE: Tappre Ridder! Malambrunos Löfter har været ſandfærdige; Heſten er her i Huuſet; vore Skiegge voxe; og vi beſvære Dig ved hvert et Haar, der er i dem, at afrive og udrykke os dem, hvortil nu ikke feiler andet, end at Du med Din gode Vaabendrager ſidder op, og giör en lykkelig Begyndelſe til eders nye Reiſer. Med megen Fornöielſe og ſtörſte Velvillighed vil jeg giöre det, Frue Grevinde Trifhale, ſagde DON QUIXOTE, og det uden at give mig Stunder til at legge Hynde paa den eller ſpænde Sporer paa mig, ſaa brændende en Attraae har jeg efter at ſee Dem, Frue, med ſamt de andre Hovmeſterinder ragede og glatte. Da giör ikke jeg det, ſagde SANCHO, hverken med det Onde eller Gode; og kan dette Skraverie ikke fuldbyrdes uden jeg hænger bag paa, ſaa faaer min Herre at tage ſig en anden Vaabendrager, der kan följge med ham, og diſſe Fruer faae Anſigterne renſede paa en anden Maade; thi jeg er ingen Hexemeſter, og finder altſaa ingen Behag i at ride igiennem Luften. Hvad vilde vel min Öes Beboere ſige, naar de ſaae deres Gouverneur flyve affted med Vindene? Desforuden ſaa er der meere end tre tuſinde Miile herfra og til Candaya: derſom nu Heſten blev træt, eller Tiden faldt Kiempen lang, ſaa kunde der vel gaae en Snees Aar hen, inden vi kom tilbage, og ſaa ſtod jeg der i en ſkiönne Maade: der var hverken Öe eller Öer meere i denne Verden, ſom vidſte noget af mig at ſige, og ſiden det er en almindelig Meening, at Faren ligger i Forhalningen, og at medens Græſſet groer döer Horſemoeren, ſaa maae diſſe Fruers Skieg holde mig undſkyldt. Sanct Peder er beſt faren til Rom, (det vil ſige:) jeg er meget vel faren her i Huuſet, hvor der beviiſes mig ſaa megen Naade, og af hvis Eiermand jeg venter den ſtore Velgierning, at ſee mig Gouverneur. Hertugen ſvarede ſtrax: Ven SANCHO! Öen, jeg har lovet eder, kan hverken forflyttes eller löbe bort, den har ſaa dybe Rödder i det

in-

inderſte af Jordens Skiöd, at den ikke kan rykkes, men I vil finde den hvor I forlod den. Desuden er det eder lige saa vel bekiendt som mig, at ingen giver anseelige Betieninger eller Embeder bort, uden dog at tage noget for dem, somme meere og somme mindre. Det som jeg kræver for dette Gouvernement, er at I skal ledsage eders Herre DON QUIXOTE til at ende og bestige Toppen af dette merkværdige Eventyr, og enten I da kommer saa hastig tilbage paa Clavileño, som dens Lethed synes at love, eller I tvinges ved Modgang at komme til Fods, bedende om Almisse fra Huus til Huus og fra Kroe til Kroe, saa skal I, naar I kommer hiem, finde eders Öe hvor I forlod den; dens Beboere i den samme Forlængsel til at beherskes af eder, som de stedse har havt, og hos mig den samme Velvillighed. Bær altsaa ikke mindste Tvivl herom, Herr SANCHO! thi derved forurettes den inderlige Attraae, jeg har efter at være eder til Tieneste. Ikke et Ord meere, Herre! sagde SANCHO; jeg er en usel Vaabendrager, og kan ikke bære saa mange Artigheder. Lad min Herre sidde op; bind mig Öinene til og befal mig Gud i Vold: Men det maae jeg dog først vide, om jeg, naar jeg er kommen i Höiden, tör anbefale mig vor Herres eller begiere Englenes Beskyttelse. Grevinden svarede ham: SANCHO kan give sig i Guds eller hvis Varetægt han vil; thi Malambruno, endskiönt han er en Troldmand, er dog en Christen og giör sine Fortryllelser med stor Viisdom og Eftertanke, uden at give sig af med nogen. Naar saa er, sagde SANCHO, saa staae Gud og Gaëtas hellig Trefoldighed mig bie! Siden det betydelige Eventyr med Valkemöllerne, sagde DON QUIXOTE, har jeg aldrig seet SANCHO saa angest som nu, og var jeg saa skröbelig som andre, kunde hans Feighed giöre Indtryk paa min Siel. Men kom med mig, SANCHO, med Herskabets gode Tilladelse har jeg et Par Ord at tale med Dig i Eenrum. Hvorpaa han trak ham hen imellem nogle tyk-

ke Træer, tog hans Hænder i ſine, og ſagde: Du ſeer, Broder SANCHO, den lange Reiſe, der foreſtaaer os; og Gud maae vide, naar vi kommer tilbage igien og hvor lang Tiid denne Forretning vil tage os bort. Af den Aarſag ſaae jeg gierne, at Du under et eller andet Paaſkud ſkulde gaae ind i Dit Kammer, og der *i en Haandevending* give Dig veltalte fem hundrede Snært af de tre tuſinde tre hundrede, Du har paataget Dig: En god Begyndelſe er halv fuldendt Arbeide. Ved Gud! ſagde SANCHO, ſaa er det ikke ganſke rigtig fat med Deres Velbyrdighed; men ſom man pleier at ſige: *I ſeer jeg har Haſtverk, og I giver eder til at ſpörge om Piger.* Nu, da jeg ſtaaer paa Nippet til at ſætte mig for en lang Tiid paa en Træeplanke, ſaa vil Deres Velbyrdighed forlange at jeg ſkal ſlaae det jeg ſidder paa: Viſſelig, viſſelig er det ilde betænkt af Deres Velbyrdighed. Lad os nu förſt gaae hen at rage Hovmeſterinderne, naar vi ſaa kommer derfra, lover jeg Deres Velbyrdighed med Haand og Mund at ſkynde mig ſaaledes at faae denne Forbindtlighed af Halſen, at Deres Velbyrdighed ſkal have Aarſag at være tilfreds; meere ſiger jeg ikke. DON QUIXOTE ſvarede: Siden Du lover det, ærlige SANCHO! ſaa vil jeg give mig tilfreds dermed og troe, at Du holder Ord; thi endſkiönt Du er taabelig, er Du dog en ſanddrue Mand. Vi har alle vore Bræk, ſagde SANCHO, men om jeg ogſaa var ſaa frie for Meen, ſom Svineryg for Been, ſaa ſkal jeg dog holde Ord. Derpaa gik de tilbage at beſtige Clavileño, og i det Ridderen vilde ſtige op, ſagde han: Bind for Öinene, SANCHO! og följ mig friſk efter, den der har ſendt ſaa lang en Vei efter os, har ikke giort det for at före os bag Lyſet, ſiden der kun er liden Ære at vinde ved at bedrage dem, der betroe ſig til os: og ſæt endog at alting gaaer tvertimod hvad vi venter, ſaa kan dog ingen Ondſkab beröve os Æren at have paataget os diſſe Bedrifter. Lad os komme afſted Herre, ſagde SANCHO, diſſe Fruers Taare og Skieg ligger

ger mig saa meget om Hiertet, at der ikke skal komme en Bid i min Mund, förend jeg seer dem i deres rette Skikkelse igien. Stig op, Deres Velbyrdighed, og lad Dem först binde for Öinene; thi siden jeg skal sidde bag paa, saa er det öiensynligt, at De maae först i Saddelen. Det er en Sandhed, sagde DON QUIXOTE, drog et Törklæde frem under Brynien, bad Dolorida at binde ham ganske tæt for Öinene: men saasnart hun paa det ziirligste og beste havde faaet dem tilbundne, rev han det fra igien, og sagde: Husker jeg ikke feil, saa har jeg læst hos Virgilius, at den tröyanske Palladium, der var en Træhest, Grækerne ofrede Gudinden Pallas, var fyldt indvendig med væbnede Riddere, som forvoldte heele Troyas endelige Undergang, og derfor er det ikke af Veien at efterse, hvad Clavileño har i sin Bug. Det er sikkert overflödigt sagde Dolorida, jeg veed tilforladelig, at Malambruno ingen Forræder er, og ikke mindre end skarnagtig. Sæt Deres Velbyrdighed, Herr DON QUIXOTE, sig derfor op uden mindste Frygt; jeg tager alt det Onde paa mig, der kan flyde af. Det forekom da DON QUIXOTE, at hvad videre Indvendinger, han nu kunde giöre til sin Sikkerhed, tiente kun til at giöre hans Tapperhed mistænkt; og sprang altsaa uden videre Forhaling paa Clavileño, sogte efter Strengen, som han ogsaa letteligen fandt: og siden han ingen Stigböiler havde, hang Beenene saa langstrækkende, at han lignede de paa de flamandske Tapeter malede eller vævede Figurer ved en Romersk Triumpf. Meget trævent og langsomt gik det med SANCHO, og da han omsider havde skikket sig til Sæde bag paa Hesten det beste han kunde, fandt han det meget haardt og langt fra ikke mageligt, hvorfore han bad Hertugen at lade ham faae et Hynde eller en Pude, om det saa ogsaa skulde tages af Hertugindens Lodbenk eller een af Pagernes Senge, fordi Krydset paa denne Hest syntes snarere at være af Marmor end af Træe. Hvortil Trifhale sva-

rede: at Clavileño ikke taalte den mindſte Pyndt eller Prydelſe paa ſig: det beſte han altſaa kunde giöre, var at ſætte ſig paa Fruentimmerviis; thi ſaa vilde han föle Haardheden mindre. SANCHO giorde ſaa, og ved at ſige et klynkende Farvel lod han ſig binde for Öinene, drog det i ſamme Öieblik fra igien, betragtede alle de der vare i Haugen, og bad dem meget veemodigen og med Öinene fulde af Graad, at de dog i denne yderlige Fare maatte ſtaae ham bie med hundrede Paternoſtere og lige ſaa mange Ave Marier, paa det Gud ſkulde tage ſig af dem igien, naar det engang kom ſaa nær med dem, ſom det nu var med ham. DON QUIXOTE ſvarede dertil: Kieltring! ſtaaer Du maaſkee paa Retterſtedet, eller er Du i ſidſte Aandedræt, ſiden Du giör ſlige Begieringer? Feige og forſagte Creatur! ſidder Du ikke paa ſamme Sted, hvor den ſkiönne Magdelone ſad, og hvorfra hun ikke ſteeg ned i Graven, men op paa Frankrigs Throne. (ſaafremt Hiſtorien ikke lyver.) Og er jeg ikke ved Din Side, ſom alletiider kan ſættes ved Siden af den kiekke Peder, der den Tiid beklædde det Sted, jeg nu beklæder. Bind Öinene til, bind dem til, frygtſomme Hare! og lad der aldrig meere komme et frygtſomt Ord af Din Mund i min Nærværelſe. Bind da til, ſagde SANCHO, og ſiden han ikke kan taale, at jeg enten ſelv eller ved andre giver mig Gud i Vold, ſaa frygter jeg for, at her er en heel Herſkare af Dievle, der ſnart flyve af med os til den muurede Galge.

Nu bandt de ham Öinene til, og da DON QUIXOTE merkede, at han ſad ſom han vilde, böiede han paa Strængen, ſom neppe var ſkeet, förend alle Hovmeſterinderne og alle Tilſtædeværende oplöftede deres Röſt og ſagde: Himlen ledſage Dig, tappre Ridder! Himlen være med Dig, uforſagte Vaabendrager! Allerede, allerede igiennemſtryge I den tynde Luft med en lettere Fart end en Myg. I begynder alt at formindſkes og unddrages fra de Öine, der ſee eder længſelfuld i Mode!

Tag

Ieg vil döe paa af vi allerede er ilde hiemmef
eller og megef nær ved det, ſie en ſtor deel af
mit Skiæg er allerede ſveegef af

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Tag Dig vaere, tappre SANCHO! Du vakler, vögt Dig for at falde, Dit Fald vilde blive höiere end det formaftelige unge Menneſkes, der vilde ſtyre ſin Faders Solens Vogn. SANCHO hörte diſſe Raab, klyngede ſig faſt til ſin Herre og ſagde: Hvorledes kan De ſige, Herre, at vi allerede ere ſaa langt fra dem, at de neppe kan öine os, da vi kan höre alt hvad de ſiger ſaa grandgiveligen, ſom om de vare tæt hos os? Lad det ikke forundre Dig, SANCHO! ſagde hans Herre; thi da alle diſſe Ting og dette heele Flyverie er overnaturligt, ſaa kan man ogſaa paa tuſinde Miile höre og ſee alt hvad man vil. Men ryk ikke ſaa tæt ind paa mig, at Du river mig af; og jeg begriber ikke hvor Du kan være ſaa ræd og frygtſom, da jeg kan giöre min Ed paa, at det er det ſpagfærdigſte Rytterie, jeg har forſögt i min heele Levetiid; jeg föler ikke at vi kommer af Stedet. Fat Mod Ven! jag Frygten bort, Tingen gaaer vel og det blæſer den herligſte Bör for os. Det er baade viſt og ſandt, ſagde SANCHO; thi der kommer ſaa kiölig en Vind fra denne Side, at det ſynes ſom der ſtod lutter Puſtere paa mig. (ſom var ſaa i ſig ſelv; thi denne Luft foraarſagedes af en ſtor Blæſebælg.) Hertugen, Hertuginden og Huushovmeſteren, der havde opſpunden dette Eventyr, havde baaren Omhue for at der intet manglede af alt det, der kunde giöre det fuldkomment. DON QUIXOTE, der ogſaa havde faaet et Stöd af Vinden, ſagde: Det er upaatvivleligt, SANCHO, at vi allerede ere over den mellemſte Luftkreds, der danner Snee og Hagl, og derſom vi bliver ſaaledes ved at fare afſted, ſaa kommer vi ſnart til Ildkredſen: men ſaa veed jeg ikke at böie denne Streng til at blive derfra, hvor vi forbrænder os.

Derpaa tog man Blaar og Hamp og andre let bluſſende Ting, viklede dem om en ſtor Stok, og varmede Rytterne Anſigtet og Kinderne dermed. SANCHO, ſom fornam Heeden, ſagde: jeg vil döe paa, at vi allerede ere i Ildhiemmet eller og

meget nær ved det; thi en ſtor Deel af mit Skieg er allerede ſveeget af. Jeg troer jeg vil trække Klædet fra Öinene, Herre, for at ſee hvor paa Lav vi ere. Nei, giör ikke det, ſagde DON QUIXOTE; huſk paa den ſandfærdige Beretning om Licentiaten Torralvo, ſom Fanden förte igiennem Luften paa et Koſtelkaft, med tilbundne Öine, og i en Tiid af tolv Timer bragte til Rom. Han ſat ham paa Nonas Taarn, der er en Gade i Byen, hvorfra han ſaae Bourbons Beleiring, Opſtand og Död, og var Dagen efter i Madrid, hvor han berettede alt hvad han havde ſeet. Han fortalte tillige, at da han var oppe i Luften, befalede Dievelen ham at aabne Öinene, han aabnede dem og befandt ſig efter ſit Tykke ſaa tæt ved Maanens Legeme, at han kunde tage og föle paa det; men han torde ikke ſee ned til Jorden af Frygt for at blive ſvingel. Altſaa SANCHO, kunde det være farligt at ſee ſig om. Lad den, der förer os, bære Omſorg og ſtaae til Anſvar for os: maaſkee er Öieblikket for Haanden, da vi höit oplöftede ſkal nedſænke os til Kongeriget Candaya, ligeſom Örnen, der ſtiger lige op til Solen, for med des ſtörre Sikkerhed at ſlaae ſit Rov; thi endſkiönt det ſynes, at det ikke er meere end en halv Time ſiden vi forlode Haugen, ſaa troe kun mig, at vi maae have lagt en lang Vei tilbage. Det kan jeg ikke ſige noget om, ſagde SANCHO, det veed jeg kun, at dersom Frue Magallanes eller Magdelone har været meget glad over dette Sæde, ſaa maae hun ikke have havt meget blödt Kiöd.

Denne heele Samtale imellem diſſe to Helte hörte Hertugen, Hertuginden og alle de, der vare i Haugen, med ſtor Fornöielſe: og for nu at ende dette ſelſomme og velſammenſatte Eventyr, tændte man Ild igiennem Clavileños Rumpe i nogle Sværmere, der vare lagde inden i den, der med et græſſeligt Knald ſplittede den ad, og kaſtede DON QUIXOTE og SANCHO PANZA halv lemlæſtede til Jorden. Imidlertiid havde

den

den heele ſkieggede Hovmeſterindehær tillige med Trifhale forladt Haugen, og de andre, ſom vare i den, laae udſtrakte og beſvimede paa Jorden. DON QUIXOTE og SANCHO reiſte ſig meget vaandefulde; de ſaae ſig rundten om og ſtode ganſke forbauſede over at befinde ſig i den ſamme Hauge, de vare reiſte ud fra, og at ſee ſaa mange Menneſker ligge udſtrakte paa Jorden: men deres Forundring ſteeg endnu höiere, da de paa den eene Side i Haugen ſaae en ſtor Lantze at være ſat i Jorden, paa hvilken med grönne Silkeſnoerer et hvidt og glindſende Pergament var bunden, og hvorpaa med ſtore forgyldte Bogſtaver ſandtes ſkreven:

Den uovervindelige og kiekke Ridder DON QUIXOTE af MANCHA fuldendte lykkeligen Eventyret med Grevinde Trifhale, ellers kaldet: Hovmeſterinde Dolorida, blot ved at paatage ſig det. Malambruno tilſtaaer ſig derved tilfredsſtillet og pligtig at opfylde hans Villie: Hovmeſterindernes Skieg ere bortryddede og afskaffede! Det kongelige Par Don Clavijo og Antonomaſia ere i deres förſte Tilſtand, og ſaaſnart den vaabendragerlige Pidskning er fuldbragt, skal den hvide Due være befriet fra de peſtilentziske Rovfugle, ſom forfölge den, og komme i ſin kiælne Kurreres Favn. Saaledes er det beskikket af den viiſe Merlin, Overtroldmanden for alle Troldmændene.

Det förſte DON QUIXOTE havde læſt Pergamentſkriftet, begreb han ſtrax, at det talede om Oplösningen af DULCINEAS Fortyllelſe, og takkede han Himlen ret hiertelig, at han med ſaa liden Farlighed havde fuldbragt ſaa ſtor en Gierning, og ſat diſſe ærværdige Hovmeſterinde-Anſigter i deres forrige Glands, endſkiönt han ikke kunde ſaae Öie paa dem. Da han nu kom hen hvor Hertugen og hans Gemal laae endnu beſvimet, tog han Hertugen ved Haanden og ſagde: Friſk Moed, naadige Herre! friſk Moed! det har intet paa ſig; Eventyret er fuldbragt uden mindſte Skade, ſom Skriften paa denne Pille kan udviiſe: lidt

efter lidt, og ligesom den, der vaagner af en meget dyb Sövn, kom Hertugen til sig selv igien, Hertuginden og alle de andre giorde lige saa med saa mange Kienderegn paa Forundring og Forskrækkelse, at man næsten skulde troet, der virkelig var mödt dem noget, saa vel vidste de at stille sig an for Spög. Hertugen læste Skriftet med halv tillukte Öine, og löb strax hen med aabne Arme at omfavne DON QUIXOTE, sigende: at han var den fortrefligste Ridder, nogen Tidsalder havde seet. SANCHO sögte Dolorida overalt for at see, hvad Ansigt hun havde uden Skieg, og om hun var saa smuk foruden det, som hendes lystige Forhold lovede: men man sagde ham, at i det Clavileño var kommen gloende ned igiennem Luften og lagt sig paa Jorden, var heele Hovmesterindehæren med samt Trifhale forsvunden; men dog havde de allerede været ragede og glatkiævede.

Hertuginden spurgte SANCHO, hvorledes det var gaaet ham paa denne lange Reise? Hvortil SANCHO svarede: Jeg fölte, Frue! at vi efter min Herres Sigende kom flyvendes igiennem Ildkredsen og fik Lyst at trække lidt fra Oinnne, men min Herre (som jeg havde bedet om Tilladelse dertil) forböd mig det: men jeg, som har en bred Rem af Nysgierrighed og Attraae efter at vide, hvad der gaaer for sig rundt omkring mig, jeg liftede saa sagte og uden at nogen blev det vaer Törklædet, der bandt Öinene, en lille Smule op ved Næsen, saa jeg kunde tydelig see Jorden, og den syntes mig ikke större end et Sennupskorn, og Mennesken, der löb om paa den, lidet anderledes end smaa Nödder; og allene deraf kan man see, hvor höit vi da har været oppe. Hertuginden sagde derpaa: Ven SANCHO! betænk hvad I siger, det synes at I slet ikke har kundet skimte Jorden; thi det er öiensynligt, at naar Jorden syntes eder et Sennupskorn og Mennesken smaa Nödder, saa maatte et Menneske bedække heele Jordkloden. Det er vel saa,

sagde

ſagde SANCHO, men med alt det kunde jeg kun ſee den fra Siden, og derfor overſaae jeg den ſaa let. Men SANCHO, ſagde Hertuginden, hvad man ſeer paa Siden, kan man ikke overſee. Den Seen og ikke Seen veed jeg intet af, ſagde SANCHO; jeg veed kun, at det ikke var af Veien, om Deres Höihed fattede, at ſiden vi flöi ved Fortryllelſe, ſaa kunde vi ogſaa ved Fortryllelſe ſee heele Jorden og alle Menneſker, ſaaledes ſom vi ſkulde ſee dem; og naar jeg ikke maae ſtaae til troende heri, ſaa troes jeg vel lige ſaa lidet naar jeg ſiger, at da jeg trak Törklædet ned over Öienbrynene, ſaae jeg, at vi kun vare halvanden Haandsbred fra Himmelen, og jeg giör en höi og dyr Eed paa, Frue! at den er grumme ſtor. Nu hendte det ſig, at vi juſt toge Veien hvor de ſyv Giedder er, og ved Gud og min Siel (thi da jeg var en lille Dreng, vogtede jeg Giedder,) ſaa hoppede Hiertet i Livet paa mig det förſte jeg blev dem vaer, og jeg fik ſaadan en Lyſt til at ſladdre lidt med dem, at jeg havde rævnet, derſom jeg ikke havde faaet den ſtyret. Dernæſt, da der nu ingen Hold var paa mig, ſaa ſneeg jeg mig, og det uden at knye et Muk til min Herre derom, ned af Clavileño og tumledes omkring med Giedderne (der vare ſaa nydelige ſom Nelliker og Smörblomſter) over tre ſtive Qvarteer med megen Gammen, og imidlertiid rörte Clavileño ſig ikke af Stedet. Hvad moerede da Herr DON QUIXOTE ſig med, ſagde Hertugen, medens den gode SANCHO leegede med Giedderne? DON QUIXOTE ſvarede: Siden alle diſſe Ting og Tildragelſer gaaer uden for Naturens Orden, ſaa er det, SANCHO ſiger, ikke forunderligt. Om mig ſelv kan jeg ſige, at jeg ikke har trokken fra Öinene op eller neer, hverken ſeet Himmel eller Jord, Söe eller Hav. Tilforladeligt er det, at jeg har følet, at vi vare over Luftkredſen og meget nær Ildens: men at vi har været ſaa höit, kan jeg ikke troe; thi da Ildkredſen er imellem Himlen og Maanen, og den ſidſte af Luftkred-

ſene, ſaa kan jeg ikke troe, at vi uden at brændes ſkulde, ſom SANCHO ſiger, være kommen op til de ſyv Giedder; og da vi ikke ere brændte, ſaa maae SANCHO enten lyve eller drömme. SANCHO hverken lyver eller drömmer, ſvarede han, og til et Beviis derpaa, kan man jo fritte mig ud om alt, hvad man vil vide om diſſe Giedder, for at faae at ſee om jeg kan giöre Reede derfor eller ei. Siig ufrittet alt hvad I veed, SANCHO, ſagde Hertuginden. To af diſſe Giedder, ſagde SANCHO, ere grönne, to röde, to blaae og een ſpraglet. Det er en ganſke nye Art Giedder, ſagde Hertugen; blant dem paa Jorden ere de Farver ikke i Brug; det er at ſige: Giedder af ſlige Farver. Det er ſoleklart, ſagde SANCHO, jo men! ſkulde der ikke ogſaa være Forſkiel paa Himlens og Jordens Giedder? Siig mig, SANCHO! ſagde Hertugen, om I blev nogen Buk vaer til diſſe Giedder? Nei, Herre, ſvarede SANCHO; thi jeg har hört, at over Maanens Horn er intet Hornet. Nu vilde man ikke ſpörge meere om Reiſen, ſiden det ſyntes at SANCHO vilde före dem igiennem alle Himlene, han havde været i, uden ſelv at være kommen ud af Haugen. Men kort at fortælle, ſaa gav Eventyret med Hovmeſterinde Dolorida Hertugen og hans Gemal ikke allene da, men endog deres heele Livstiid nok at lee af, og SANCHO nok at fortælle om, havde han ogſaa levet i nogle hundrede Aar. DON QUIXOTE nærmede ſig SANCHOS Öre og ſagde til ham: SANCHO! ſiden Du vil, at man ſkal troe det, Du har ſeet i Himmelen, ſaa vil jeg ogſaa at Du ſkal troe det, jeg ſaae i Monteſinos Huule; meer ſiger jeg ikke.

XLII.

XLII. CAPITEL.

De Formaninger, DON QUIXOTE gav SANCHO PANZA förend han blev Gouverneur paa Öen, med andre merkværdige Ting.

Hertugen og Hertuginden vare saa inderlig vel tilfreds med det herlige Udfald, Doloridas Eventyr havde faaet, at de besluttede at drive Giekkeriet endnu videre, allerhelst da de saae, at de havde Folk for sig, der toge alting for reede Penge. De havde allerede givet en omstændelig Anviisning og Befalning om Maaden, SANCHOS Betientere og Underhavende skulde begegne og omgaaes ham paa; hvorpaa Hertugen Dagen efter Clavileños Luftspring sagde til ham: at han nu maatte lave alting til og holde sig færdig at reise hen og tage sin Öe i Besiddelse, siden hans Undersaatter længtes efter ham, som efter en Majimaaneds Regn. SANCHO bukkede meget dybt og sagde: Efterat jeg er kommen ned fra Himmelen, og efterat jeg beskuede Jorden her oven fra og fandt den saa meget lille, er min stærke Lyst til at blive Gouverneur bleven meget dæmpet; thi hvad Höihed er der vel i at befale over et Sennupskorn? Hvad Værdighed og Vælde ligger der vel i at styre et halvt Dosin Mennesker, ikke anderledes end rullende smaae Nödder, som efter mit Tykke ere alle dem der findes paa Jorden. Men dersom Deres Höihed derimod vilde have den Naade at give mig en lille Plads i Himmelen, om den ogsaa ikke var större end en halv Miil, saa skulde jeg med större Glæde tage imod den end den beste Öe i heele Verden. I seer vel, Ven SANCHO, sagde Her-

Hertugen, at jeg ikke kan give Plads til nogen i Himmelen, om den ogsaa kun var en Negl stor, det er en Naade og Barmhiertighed, hvis Uddeeling Gud har forbeholdt sig selv. Det jeg kan give eder, det giver jeg, som er en færdig, lige, trind og veldannet Öe, der oven i Kiöbet er meget frugtbar og har Overflod paa alle Ting; og naar I giör et godt Brug deraf, kan I med det jordisk Gode vinde det himmelske. I Guds Navn da, sagde SANCHO, saa kom frem med Öen, jeg skal spende alle Kræfter an til at blive slig en Gouverneur, at jeg til Trods for Kieltringer skal komme i Himmelen. Det er hverken af Æresyge eller Gierrighed at jeg vil forlade min Hytte, men alene af Begierlighed efter at vide og smage hvordan det er at være Gouverneur. Naar I först har smagt det, SANCHO, sagde Hertugen, saa bliver I saa slugen derpaa, at I aldrig faaer nok; saa födt er det at kunde befale og blive adlydet. Det er tilforladeligt, at naar eders Herre bliver Keiser, (som han sikkert giör i den Gang Tingene nu har) saa vil det ikke allene drage ham ganske til sig, men det vil endog smerte ham ind i Sielen, at der er löben saa megen Tiid bort, uden at han har været det. Herre, svarede SANCHO, jeg kan begribe at det maae være födt at befale, om det ogsaa kun var over en Flok Faar. Jeg priiser SANCHO, sagde Hertugen, han fatter dog alle Ting, og jeg spaaer forud, at han vil blive saadan en Gouverneur, som hans gode Begreb giver Forvisning om: men lad dette nu være nok herom, og belav sig paa at gaae herfra i Morgen, for at tiltræde Regieringen paa Öen, og i Aften skal han blive forsynet med anstændige Klæder til at tage med sig, saavel som alt andet, hvad der behöves til Reisen. Klæd mig som de vil, sagde SANCHO, saa bliver jeg dog SANCHO PANZA, hvordan jeg end er klædt. Det er en Sandhed, sagde Hertugen, men derfor maae Klæderne dog passe efter Embedet eller Værdigheden man bekklæder; det var ikke vel, om en Lovkyn-

dig

dig var klædt ſom en Soldat, eller en Soldat ſom en Præſt. De, SANCHO, bör være klædt halv ſom en Krigsmand og halv ſom en Lærd, fordi paa Öen, De har faaet, er Kaarden Dem lige ſaa nödvendig ſom Bogen, og Bogen ſom Kaarden. I Bogen, ſagde SANCHO, ſkal jeg ikke komme langt, ſiden jeg ikke engang veed a, b, c. men det er nok at huſke paa *Chriſtum* for at være en god Gouverneur: hvad Kaarden anbelanger, ſaa ſkal jeg værge mig med den, man giver mig, indtil jeg ligger, og ſaa maae Gud raade for Reſten. Med ſlig en ypperlig Erindring, ſagde Hertugen, kan SANCHO ikke feile i noget. Derpaa kom DON QUIXOTE til, og da han hörte hvad der var afhandlet og hvor haſtig SANCHO ſkulde tiltræde Regieringen over ſin Öe, tog han ham med Hertugens Tilladelſe ved Haanden og gik ind med ham i ſit Kammer i det Forſæt, at meddeele ham nogle Raad og Formaninger til at rette ſig efter i hans Embede. Saaſnart de vare komne ind i Cabinetter, ſlog han Dören i, og da han næſten med Magt havde tvungen ham til at ſætte ſig ved hans Side, tiltalede han ham med en ſat Röſt ſaaledes:

Jeg ſender uendelige Takſigelſer til Himlen, Ven SANCHO! fordi den, förend jeg har naaet nogen ſlags Fordeel, har beſkieret og tilſkikket Dig ſaa god en Lykke. Jeg, ſom allene önſkede mig en bedre Skiebne for at kunde belönne Dig, jeg har endnu ikke ſeet Begyndelſen til Forbedring for mig, og Du ſeer imod Skik og Sædvane Din Attraae tilfredsſtillet for Tiden. Somme löbe, hige, rende, ſtræbe, holder an, beder og hænge ved uden nogenſinde at naae hvad De begierer; og andre, uden at vide hvordan de kommer til det eller ei, falder de Betieninger og Embeder af ſig ſelv i Hænderne ſom mange andre forgieves umager ſig for, og her kan det, hvad man almindelig ſiger: at der herſker en ond og god Lykke i vore Anſlag; have Sted. Du, ſom imod mig at regne upaatvivlelig

lelig er en Dumrian, Du bliver uden Fliid og Möie, men allene ved det at Aanden af det vandrende Ridderſkab er falden paa Dig, Gouverneur over en herlig Öe, ſom om det var ingen Ting. Alt dette SANCHO, foreholder jeg Dig kun, paa det Du ikke ſkal tilregne Dine egne Fortieneſter denne beviiſte Naade, men förſt og fremmeſt takke Himlen, der beſkikker alting paa det ypperligſte, og dernæſt Höiheden, der indſluttes i det vandrende Ridderſkabs Övelſe. Beqvem da nu Dit Hierte, o Sön! til at troe hvad jeg har ſagt Dig, og laan Din Cato Opmerkſomhed, der vil raade Dig og være Nordſtiernen til at leede Dig i en tryg Havn paa dette bruſende Hav, over hvis bundlöſe Svælg Du vover Dig; thi ſtore Embeder og Værdigheder ere ikke andet end et bundlöſt Svælg af Fortrædeligheder.

Allerförſt, Sön! maae Du ære og frygte Gud, fordi Gudsfrygt er den ſande Viisdom, og med den farer man ikke vild i noget.

Dernæſt maae Du ſtedſe have for Öie hvem Du var, og ſtræbe at lære at kiende Dig ſelv, der er den allervanſkeligſte Kundſkab at opnaae: Den vil bevare Dig fra at blæſe Dig op med Fröen for at blive Öxen liig; thi derſom Du giör det, vil Lykkens Hiul i en Haſt ſtandſe ved Bebreidelſen, at Du har vogtet Sviin hiemme. Det er en Sandhed, ſagde SANCHO, men da var jeg ganſke lille; da jeg ſiden efter blev lidt ſtörre, vogtede jeg Gies og ikke Sviin. Men det giör efter mit Tykke lider eller intet til Sagen; alle de, der regierer, ere ikke af kongeligt Blod. Det er en Sandhed, ſagde DON QUIXOTE; men derfor bör de, ſom ingen höi Byrd have, formilde deres Embedes ſtrænge Alvorlighed ved Mildhed og Omgiengelighed, ſom ſtyrede af Forſigtigheden vil dæmpe den ondſkabsfulde Beſværelſe, der ſtedſe föres mod dem, der ſidde ved Roeret.

Sög en Roes, SANCHO, i Din ringe Födſel, og ſkam Dig aldrig ved at ſige, at Du er föd af en Bonde; thi naar man

ſeer,

seer, at Du ikke rödmes derved, vil ingen bebreide Dig det men sætte meere Priis paa den dydige Ydmyge, end paa den lastefulde Stolte. Deres Antal er uendeligt, der fra den nedrige Hytte har hævet sig til Toppen af geistlig og verdslig Værdighed, hvorpaa jeg kunde anföre Dig saa mange Exempler, at Du vilde kiedes derved.

See vel til, SANCHO, at Dyden stedse bliver Dit Maal, og dydige Handlingers Udövelse Dit höieste Vel, saa vil Du ikke have Aarsag til at misunde store Herrer og Fyrster deres Fortrin; fordi Ahner arves og Dyden erhverves: men Dyden har en Værd i og for sig selv, som Ahner ikke har.

Da nu dette er tilforladeligt, saa ifald nogen af Dine Paarörende skulde komme til Dig paa Öen, hvor Du er Gouverneur, saa hverken viis dem af eller omgaaes dem haanligen, men tag vel og med aabne Arme imod dem; beviis dem alt det Gode, Du paa Din egen Bekostning kan viise imod dem, derved vil Du opfylde Himlens Villie, der med Mishag seer den mindste af sine Skabninger foragtet, og efterkomme det, Naturens Baand kræver.

Naar Du har faaet Din Kone til Dig, (thi det er ikke tienligt at de, som foreståae Regieringer, blive længe egne Hustruer foruden) saa underviis, ret og udryd hendes medfödte Plumphed, fordi alt det, en viis Gouverneur bygger op, pleier en plump og taabelig Kone at nedrive.

Bliver Du Enkemand (som let kan skee) og Dit Huusvæsens Bestyrelse giör Dig det nödvendigt at gifte Dig igien, saa tag ingen af dem, som sætte Mading paa Krog, som vilde fiske i rörte Vande, og som vilde strække Hænderne frem under Din Kappe; thi troe mig, at for de Gaver, Konen imodtager, faaer Dommeren et haardt Anfvar ved det store Regnskabs Afleggelse, og kommer til at betale det syvfold i Döden, som han ikke tog vaere paa i Livet.

Lad

Lad aldrig Selvtykke og Paaſtaaenhed være Din Lov; det er en Daare, der ſtedſe vil have Ret og troer ſig viiſere end andre.

Lad den Fattiges Taare finde meere Barmhiertighed, men ikke meere Retfærdighed hos Dig end den Riiges Forebringende.

Sög at opdage Sandheden ſaavel igiennem den Riiges Löfter og Gaver, ſom igiennem den Fattiges Skriig og Overhæng.

Naar Mildheden kan og bör höres, ſaa lad ikke Forbryderen föle Lovens heele Vægt; den ſtrænge Dommers Rygte er ikke bedre end den Lemfældiges.

Derſom Retfærdighedens Vægtſkaal ſtaaer lige, ſaa lad aldrig Gaver men Barmhiertighed trykke den ned.

Skulde Du kaldes til at dömme i en Fiendes Sag, ſaa forjag Fornærmelſen fra Dine Öine, og fæſt dem allene paa Sagens Beſkaffenhed.

Hvor det gielder om andres Vel, der lad Dig ikke blinde af Sindslidelſer; de Saar, der ſlaaes af dem, ere næſten ulægelige, og findes Raad imod dem, da er det paa Dit gode Rygtes, ja vel ogſaa paa Din Velfærds Bekoſtning.

Derſom et deiligt Fruentimmer kommer at begiere Ret hos Dig, ſaa luk Öinene for hendes Taare og Örene for hendes Klynken; overvei Billigheden i hendes Forlangende ſaa langt fra hende, at ingen af Deelene kan naae hen til Dig, ſaafremt Du ikke vil have Forſtanden bortkyllet af hendes Taare, og Din Ömhed bemeſtret af hendes Sukke.

Overgyd ikke dem med haarde Ord, ſom i Gierningen ſkal afſtraffes, ſiden Straffens Udſtaaelſe er nok for den Ulykſalige, uden at foröge den ved bittre Bebreidelſer og foragtelig Tiltale.

I den Straffældige, der fordres for Din Domſtoel, betragt det elendige Menneſke, der har at ſtride mod en fordærvet Natur

turs Skröbelighed, og saavidt det staaer i Din Magt, uden at fornærme hans Modstander, saa viis Dig medliden og naadig; thi endskiönt alle Guds Egenskaber ere lige, saa skinner dog Barmhiertigheden imod os langt stærkere frem end Retfærdigheden.

Følger Du disse Regler og Formaninger, SANCHO! saa vil Dine Dage blive mange; Dit Rygte uforgiengeligt; Dine Belönninger uendelige og Din Lyksalighed uudsigelig. Du vil see Dine Börn gifte efter Önske; Velsignelser vil strömme ned over dem og deres Börn; Dit Liv vil udbrede Fred og Velbehag til Din Næste; i Dine sidste Öieblikke vil Döden finde Dig roelig og vel tilfreds, og kierlige Börnebörns Börns blöde Hænder skulde lukke Dine trætte og mödige Öine. Dette, jeg hidindtil har sagt Dig, ere Ting, der pryde Din Siel; giv nu Agt paa det, der kan tiene Dig til at smykke Legemet.

XLIII. CAPITEL.

De övrige Formaninger, DON QUIXOTE gav SANCHO PANZA.

Hvo havde hört DON QUIXOTES foregaaende Tale og ikke holdt ham for et fornuftigt og ædelttænkende Menneſke? Men ſom det allerede ved mange Begivenheder i denne ſtore Hiſtorie er anfört, ſaa var han kun daarlig naar det angik hans Ridderſkab: i hans övrige Tale viiſte han et ſundt og giennemtrængende Begreb, ſaa at ved hvert Skridt fornægtede hans Handlinger hans Skiönſomhed og hans Skiönſomhed hans Handlinger; men i diſſe ſidſte Formaninger, han gav SANCHO PANZA, viiſte han ſig meget löierlig, og hævede baade ſin Forſtand og ſin Daarlighed til en ſtor Höide. SANCHO hörte meget opmerkſom til, og ſtræbte at præge ſig diſſe gode Raad dybt ind i Mindet, ſiden han tænkte at giemme dem vel, og ved dem at komme med Ære fra Regieringens Omhue. DON QUIXOTE blev altſaa ſaaledes ved:

Hvad Dit Huuſes Beſtyrelſe og perſonlige Adfærd anbelanger, SANCHO! da er Nettighed og Reenlighed det förſte, jeg vil anbefale Dig: beſkier Dine Negle flittig; lad dem ikke voxe lange, ſom mange giöre, hvis Uvidenhed har ſat dem i Hovedet, at lange Negle forſkiönne Hænderne, ſom om forögede Excrementer og Uhumſkhed vare Negle, da de ere væmmelige og ſviinſke Örneklöer og en ſtyg Misbrug.

Vær ikke ſkiödeslös og laſet i Din Klædedragt, SANCHO; en ſluddervorren Paaklædning er et Kiendetegn paa en beſmit-

tet

tet Siel, og hentydes endog til Lumſkhed og Rænker, ſom det blev anſeet for hos Julius Cæſar.

Giör en nöie Beregning over hvad Dit Embede bringer Dig ind, og derſom Dine Indkomſter tillader Dig at give Liberie, ſaa klæd Dine Folk meere til Tarv og Gavn end prægtig og beſynderlig. Deel Klæderne imellem den Fattige og Dine Betientere, (det vil ſige) at naar Du har Formue til at klæde ſex Pager, ſaa klæd kun tree og tree Nödlidende, og ſaa har Du tree Pager i Himmelen og tre paa Jorden; en ſplinter nye Mode til at uddeele Liberier, men ſom den Forfængelige viſt ikke tager fra Dig.

Spiis hverken Peberod eller Lög meere, paa det Lugten ikke ſkal forkynde hvor Du er kommen fra; gaae adſtadig; tael langſom, dog ikke ſaaledes, ſom om Du gierne gad hört Dig ſelv. Alt hvad der er tvungent er ubehageligt.

Spiis lidet til Middag og mindre til Aften, heele Kroppens Helbred ſmeddes i Mavens Verkſted.

Bland Din Drik med Vand; betænk at den, Viinen er Meſter af, kan hverken bevare en Hemmelighed eller opfylde Löfter.

Vogt Dig for at tygge med begge Kiævet paa engang, og *erutar* aldrig i nogens Nærværelſe. Dette Erutar forſtaaer jeg ikke, ſagde SANCHO; det vil ſige ræbe, ſagde DON QUIXOTE; thi dette Ord, i hvor eftertrykkeligt det end er, dog er det platteſte og hæſligſte Ord i det heele Caſtilliankſe Sprog, ſaa har nogle betænkſomme Hoveder draget Erutar af det Latinſke. Det ſiger intet, at man ikke forſtaaer det, med Tiden bliver det nok giengſe, og man beriiger Sproget, ſom Almuen og Brugen har Hals og Haand over. I Sandhed Herre, ſagde SANCHO, denne Lærdom ſkal jeg legge meeſt Merke til; thi jeg var kommen ſtærk i Vane med at ræbe. Erutar og ikke ræbe ſkal Du ſige SANCHO, ſagde DON QUIXOTE. Godt,

ſvarede SANCHO, der har De min Haand paa, at jeg herefter alle Tider ſkal ſige erutar.

Iligemaade SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, maae Du ikke blande ſaa mange Ordſprog i Din Tale, ſom Du pleier; thi ſæt endog at Ordſprog og Omqvæd ere korte Sententzer, ſaa trækker Du dem dog ofte ſaaledes efter Hals og Haar, at de ſnarere ſynes Daarligheder end Sententzer. Det maae Gud vide, ſagde SANCHO, hvorledes jeg ſkal bære mig ad dermed; thi der ere meere Ordſprog i mig end i en tyk Bog: jeg har idelig Munden fuld af dem, og derfor det förſte jeg aabner den, vælder det eene ud efter det andet, og Tungen ſtöder dem ud ligeſom de kommer den for Haande, enten det er i Utiide eller ei. Men jeg tænker dog nok at mage det ſaa, at jeg herefter ikke ſkal forebringe andre, end de der paſſer ſig til mit ærværdige Embede: af et velforſynet Spiiskammer kan man i Haſt faae et Aftensmaaltiid; den ſom ſamler, adſpreder ikke; den der har nok af Smörret, kaſter et Stykke i Kaalen; at give og tage i rette Tiid, dertilil udfordres Konſt og Vid. Ret ſaa, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, Du kan trække Ordſprogene paa en Traad eller ſtable dem op i Bunker, ligeſom Du lyſter. Gammel Vane bider beſt; jeg præker for Dig om at lade Dine Ordſprog fare, og i et Öieblik har Du remſet mig et heelt Litanie op af dem, der juſt paſſede ſig til det vi talede om, ſom det femte Hiul til en Vogn. Du hör jo ikke at jeg ſiger, at et velpaſſende Ordſprog lader ilde, men at tylde dem paa hinanden baade tværs og endelangs, giör Talen kiedſom og gemeen.

Naar Du er til Heſt, ſaa hæng ikke med en krum Ryg i Saddelen, ſom en gammel Kierling, men ſid rank og ferm; lad ikke Beenene hænge langt neden for Heſtebugen, ſom om Du ſad paa Din Rucio: Maaden at ſidde til Heſt paa, giör nogle til Riddere og andre til Staldkarle.

Hold

Hold Maade med Sövnen, den der ikke reiser sig med Solen, nyder ikke Dagen; og jeg vaerer Dig ad, SANCHO, at Aarvaagenhed er Lykkens Moder og Ladhed dens eedsvorne Fiende, og en mægtig Hinder til alle gode Forsætters Udförelse.

Det sidste Raad jeg nu vil give Dig, (endskiönt det ikke tiener til at pryde Legemet) saae jeg dog gierne at Du prægede ret dybt i Dit Minde, siden det ikke vil være Dig mindre gavnlig end de, jeg hidindtil har givet Dig, og som er: at Du aldrig skal trætte om Slægternes Fortrin; alle Sammenligninger duer ikke, fordi een maae nödvendig faae Fortrinet, og den der sættes tilbage, bliver Du forhadt hos, og den Foretrokne belönner Dig ikke.

Din Klædedragt bör være Pumphoser, en viid Tröie, en endnu viidere Kappe, og for alle Ting ingen snevre Buxer; de skikker sig hverken for Riddere eller Gouverneurer.

Disse Formaninger ere hvad der for nærværende Tiid vil falde mig ind, SANCHO, med Tiden og efter Omstændighederne skal jeg meddeele Dig fleere Raad, naar Du vil drage Omsorg for at lade mig vide hvad der möder. Herre, svarede SANCHO; jeg indseer meget vel at alt, hvad Deres Velbyrdighed har sagt mig, ere gode, hellige og gavnlige Ting; men hvad Nytte kan de være mig til, naar jeg ikke husker det mindste af dem? Saa meget er vist, at hvad mine Negles Voxen og mit andet Giftermaal, om det kommer dertil, angaaer, saa glemmer jeg det aldrig; men det övrige Miskmask, Krimskrams og Sammensurium hverken veed jeg eller kommer jeg nogensinde til at vide meere af, end hvor Sneen blev, der faldt i Fior. Det bliver derfor nödvendigt, at Deres Velbyrdighed giver mig dem skriftlig; thi endskiönt jeg hverken kan læse eller skrive, saa kan jeg dye min Skriftefader dem til at tylde dem i mig, naar det giöres nödig. Gud bedre mig for Dig! sagde DON QUIXOTE; hvor ilde skikker det sig ikke for en

Gouverneur, hverken at kunde læſe eller ſkrive; thi Du maae vide, SANCHO, at naar en Mand ikke kan læſe og ikke er döv, ſaa giver man kun een af to Aarſager derfor: enten er han föd af de uſelſte Forældre, eller at han ſelv er ſaa dum og efterladen, at ingen Lærdom og Underviisning har kundet bide paa ham. Altſaa er dette en ſtor Feil hos Dig, og ſaae jeg derfor meget gierne, at Du i det mindſte lærte ſaa meget ſom at kunde ſætte Din Haand under noget. Mit Navn kan jeg ſkrive under, ſagde SANCHO; thi da jeg var Pedel ved Brodertkabet i vor Bye, ſaa lærte jeg at giöre et Tegn, ſom Merket paa Kiöbmandsvahre, og det ſagde jeg, ſkulde ſige mit Navn. Desforuden kan man jo ſtille ſig an at være lam i den höire Haand, og under det Paaſkud lade en anden ſkrive under. Der findes Raad for alle Ting i Verden undtagen for Döden, og naar jeg förer Staven og kan befale, ſaa giör jeg hvad jeg vil og blæſer Herredsfogden noget; thi ſom Gouverneur har jeg meere at ſige end han. Naar man förſt har faaet Grebet paa det, falder det ſiden af ſig ſelv; det er kun Faarene, der gaaer tykuldede ud og kommer beklippede hiem; den der ſkal have Lykken, faaer den, om ogſaa Stude ſkulde kalve; den Riges Slidderſladder löber Verden om for Viisdom; ſom Gouverneur er jeg blant dem og oven i Kiöbet gavmild; thi det tænker jeg at være, og følgeligen ſees ingen Feil hos mig. Store Folk klæder alting vel; det er kun meenige Mand, ſom har Lyder. Som du eſt klæd ſaa eſt Du hæd, ſagde een af mine Faſtere altid; Herrer have Herrefore, ſaa de Ringe, ſaa de Store. Det Du ſaae en Ufærd, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, og tredſindstyve tuſinde ſmaae Dievle tage ved Dig og Dine Ordſprog! Det er nu i en heel Time at Du har qvælt mig med Dine forbandede Omqvæd og ligeſom holdt mig paa Pinebænken: og jeg ſiger Dig det for en Vished, at diſſe Ordſprog vil endnu engang bringe Dig under Galgen, for deres Skyld vil Du komme til at miſte

Her-

Herredömmet over Dine Underſaatter, eller og de rotte ſig idelig ſammen imod Dig. Siig mig engang, hvor Du faaer Dem fra, Dumrian? og hvorledes Du bringer dem an, Toſſehoved? For at finde det og faae det vel anbragt, arbeider og ſveeder jeg ſom om jeg gravede. Ved Gud, ſagde SANCHO, ſaa kan Deres Velbyrdighed, min Herre og Husbond, ogſaa tage ſig ſmaae Ting meget nær. Hvem Dievelen kan fortryde paa, at jeg benytter mig af min Eiendom, da jeg intet andet Gods har, og mit heele Liggendefæe beſtaaer i mine Ordſprog? Nu ſpiller der mig juſt fiire paa Tungen, ſaa paſſende og ordentlige ſom Pærer i en Kurv; men jeg kommer ikke frem med dem, fordi *taus Mund hedder SANCHO.* Da er Du ikke den SANCHO, ſagde DON QUIXOTE; thi Du er ei allene ingen taus Mund, men tvertimod en Gabmund og Sladderhank. Men hvorom alting er, ſaa gad jeg gierne vidſt hvad det var for fiire Ordſprog, der löbe om i Dit Hoved og paſſer ſig ſaa vel her; thi jeg maae pine min Hierne ſaa meget ſom jeg vil, ſaa viiſer min gode Hukommelſe mig dog ſlet ingen. Kan de være bedre, ſagde SANCHO, end: *Put aldrig din Finger imellem andres Öientænder; hold din Næſe fra, hvor den intet har at giöre; det dig ikke brænder, behöver du ei at blæſe paa*, kan der ikke ſiges noget imod: *Enten man ſtöder Krukken mod Steenen eller Steenen mod Krukken, ſaa maae Krukken betale Gildet*, er altſammen gan ſke traadret. Lad ingen give ſig i Kaſt med ſin Gouverneur eller den der har at byde, fordi han kommer lige ſaa knuſet derfra, ſom den, der putter Fingeren imellem Öientænderne. (ja, naar det kun er Tænder, ſaa er det nok.) Det er lige ſaa galt at ſvare paa hvad en Gouverneur ſiger, ſom at putte Næſen hen, hvor den intet har at giöre, og blæſe paa det, det ikke brænder os. Hvad Steenen og Krukken vil ſige, kan en Blind ſee. Det er derfor meget nödvendig, at den, der ſeer Skiæven i andres Öine, ſeer Bielken i ſit eget; thi ellers kan

man ſige om ham: at Döden forfærdes for den Halshugne; og Deres Velbyrdighed veed vel, at Toſſen er kyndigere i ſit eget Huus end en Viis i andres. Det er ikke ſaa SANCHO, ſagde DON QUIXOTE; Toſſen er ukyndig baade i ſit eget og andres Huus, af Aarſag, at der paa en taabelig Grundvold aldrig kan opreiſes en fornuftig Bygning, og altſaa bliver det en afgiort Sag, SANCHO, at derſom Du förer Dig ſlet op, ſaa er Skylden Din og Skammen min. Det eeneſte, der tröſter mig, er at jeg har giort hvad jeg burde, ved at give Dig de paalideligſte og fornuftigſte Formaninger, jeg kunde udfinde, hvorved jeg har opfyldt min Forbindrlighed og mine Löfter. Gud være i övrigt med Dig! han ſtyre Dig til at ſtyre Dine Underſaatter og at betage mig Frygten, at Du med ſamt Din Öe gaaer Fanden i Vold; en Ting, der kunde undgaaes, naar jeg aabenbarede Hertugen hvad Karl Du er, ved at ſige ham, at denne Stump med ſamt hans tykke Mave ikke var andet end en Sæk fuld af Ordſprog og Ondſkab. Herre! ſvarede SANCHO, derſom Deres Velbyrdighed ſynes, at jeg ikke duer til dette Gouvernement, ſaa vil jeg blive ved Jorden. Langt heller maae det gaae med Kroppen ſom det kan, end at kun en Neglkandt paa Sielen ſkulde tage Skade. Som SANCHO kan jeg ſpiiſe mig lige ſaa mæt paa Bröd og Lög, ſom paa Agerhöns og Kapuner ſom Gouverneur; allerhelſt da ſaa længe vi ſover, Store og Smaae, Fattige og Rige ere alle hinandens Liige; og vil Deres Velbyrdighed kun tænke Dem lidt om, ſaa er det eene og allene Dem, der har ſat mig Herſkenykkerne i Hovedet. Jeg vidſte ſeil af hvad Gouverneurer og Öer var; troer De derfor, at jeg ſom Gouverneur gaaer Fanden i Vold, ſaa vil jeg heller gaae ſom SANCHO i Paradiis end ſom Gouverneur i Helvede. Ved Gud, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, allene for det ſidſte, Du nu fremförte, holder jeg for at Du fortiener at være Gouverneur over tuſinde Öer. Hiertet er godt hos Dig,

og

og uden det er al Viisdom ikke en Bönne værd. Bed Gud om Bieſtand og leg Vind paa at være uſtraffelig i Din förſte Henſigt; det vil ſige: at Din Villie og Attraae ſtedſe ſkal være henvendt til at öve Ret og Skiel i alt Dit Foretagende; thi Himlen underſtötter alle gode Forſætter. Men lad os nu gaae hen at ſpiiſe, jeg frygter at Deres Höiheder venter paa os.

XLIV.

XLIV. CAPITEL.

Hvorledes SANCHO PANZA blev fört til sit Gouvernement, og det sælsomme Eventyr, der mödte DON QUIXOTE i Slottet.

Der *siges:* at i denne Histories egentlige Original læses, at da Cide Hamete havde naaet dette Capitel, saa fulgte Udskriveren ikke det, han havde skreven, og som var en slags Beklagelser af den gode Mohr over sig selv, for at have lagt Haand paa en saa tör og indkneben Historie, som DON QUIXOTES, hvori han idelig enten maae lade ham selv eller og SANCHO snakke, uden at torde forlænge den enten ved Digressioner eller andre saavel alvorlige som moersomme Episoder. Han sagde: at det var et umaadeligt Arbeide, bestandig at holde Tænkekraften, Haanden og Pennen henvendte til et og det samme, og at tale igiennem saa faa Personers Munde, og som Forfatteren ikke höstede mindste Nytte af: at han, for at undflye denne Ubehagelighed, havde brugt det Konstgreb at ströe Fortælninger ind i den förste Deel, saasom den utidige Nysgierriges og den fangne Capitains, der ere fraskildte fra Historien, om man endog vil sætte, at de övrige, der paa en vis Maade staaer i Forbindelse med DON QUIXOTES Tildragelser, ikke kunde have været udelukkede. Han tænker iligemaade, at mange nedsænkte i Opmerksomheden, DON QUIXOTES Bedrifter udkræver, ikke kunde vende den til Fortælningerne, og derfor enten löber dem igiennem med Flygtighed eller Kiedsommelighed, der ikke tillader dem at give Agt paa den Konst og

de

de Skiönheder, ſamme indeholder; og ſom förſt vil falde ret i Öinene, naar de kommer for Lyſet paa deres egen Haand, uden at ſtaae i Samfund med DON QUIXOTES Gallkab og SANCHO PANZAS Eenfoldighed. Han vilde derfor i den anden Deel hverken indföre löſe eller ſvage Fortælninger, men allene nogle Epiſoder, ſom Sandheden indförte, ſiden de avledes af Tingene i ſig ſelv; forkynde dem med meget faa Ord, indknibe og ſlutte ſig i Foredragets ſnevre Grændſer, og i dem med Fliid, Tilforladelighed og Eftertanke afhandle det Heele med Bön, ikke at anſee hans Möie med et haanligt Öie, men meget meere berömme ham, ikke for det han havde ſkreven, men for det han havde ladet blive uſkreven. Hvorpaa han vender ſig lige til Hiſtorien og ſiger:

At ſaaſnart DON QUIXOTE den Dag, han gav SANCHO Formaningerne, var ſtaaet fra Bordet, ſkrev han dem af for ham, paa det han kunde ſee til at faae nogen til at læſe dem for ſig. Men neppe havde SANCHO faaet dem, förend han tabte dem og de faldt i Hertugens Hænder, der læſte dem tillige med Hertuginden, og faldt begge paa nye i Forundring over DON QUIXOTES Gallkab og Forſtand. Giekkeriet blev derpaa fortſat, og SANCHO endnu ſamme Aften med et ſtort Følge ſendt hen til det Sted, der ſkulde være en Öe for ham. Nu hendte det ſig dernæſt, at den, der ſkulde vaage over alt hvad SANCHO foretog, var Hertugens Huushovmeſter, en meget forſtandig og moerſom Mand, (thi uden Forſtand kan man ikke være moerſom) han, der med ſaa megen Tækkelighed havde foreſtillet Grevinde Trifhale, ſom ſagt er; og ſom ikke paa en mindre ypperlig Maade ſkildte ſig ved Efterretningerne om SANCHOS Forhold.

Jeg ſiger da dernæſt, at det hendte ſig, at SANCHO, i det han fik Öie paa Huushovmeſteren, ſyntes at ſee Trifhales Anſigt, vendte ſig til ſin Herre og ſagde til ham: Enten maae Fan-

den

den tage mig lige saa levende, som jeg her staaer, eller Deres Velbyrdighed maae tilstaae mig, at den af Hertugens Hovmestere, her er, har det selvsamme Ansigt som Dolorida. DON QUIXOTE betragtede Huushovmesteren meget nöie, og efter at han længe havde seet paa ham, sagde han til SANCHO: Det er ikke fordi at Fanden skal hente Dig som Du staaer og gaaer, SANCHO, at jeg ikke veed, hvad jeg skal sige Dig angaaende Doloridas og Huushovmesterens Ansigt: men det veed jeg, at Huushovmesteren ikke kan være Dolorida; thi der ligger alt for store Modsigelser deri, som Tiden ikke nu tillader at undersöge, fordi det vilde leede os i alt for tykt et Labyrinth. Troe mig, min Ven! at vi trænger til at bede Gud indstændigen at befrie os begge fra disse Ondskabs Stifteres og slemme Troldmænds Vold. Jeg löber ikke med Snak, Herre, sagde SANCHO, men da han forhen lukkede Munden op, saa var det livagtigen som om Trifhales Röst skingrede mig i Örene. Nu vil jeg tie, men jeg skal passe paa som en Smed, om jeg ikke kan komme efter noget andet Tegn, der enten kan löse eller bestyrke min Tvivl. Ja giör det, SANCHO, sagde DON QUIXOTE, og beret mig saa alt hvad Du opdager heri, saavel som alt hvad der möder Dig ved Regieringen.

Kort at fortælle, saa drog SANCHO bort i et meget talriigt Følge, klæd som en Lærd i en stor vatret Stoffes Kaabe med en Hat af samme Slags, og paa en meget ziirlig udpyntet Muulesel; hans Rucio förtes efter ham paa Hertugens Befalning, og smykket med en herlig Sadel og et prægtigt Dækken. Tiid efter anden dreiede SANCHO Hovedet for at betragte sin Esel, i hvis Selskab han var saa inderlig fornöiet, at han ikke havde byttet med den romerske Keiser.

Ved at sige Hertugen og hans Gemal Farvel, kysse de han deres Hænder og tog imod hans Herres Velsignelse, som han gav ham med Taare og annammedes af SANCHO med Hulken.

Lad

og tog imod hans Herres Velsignelse, der gav ham den med Taare og annammedes af Sancho med Hulken

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Lad nu den gode SANCHO, elskværdige Læser! gaae med Fred og i en lykkelig Stund, og belav Du Dig paa to Skuder Latter, som Beretningen og hans Regieringsmaade vil tilveiebringe Dig. Imidlertid vil vi erkyndige os om, hvorledes hans Herre tilbringer den Nat, som, om det ikke volder Latter, i det mindste vil trække Folder om Munden ved et abeagtigt Smiil, fordi alle DON QUIXOTES Tildragelser maae helligholdes ved en dyb Forundring eller ved en stærk Latter.

Nu fortælles dernæst, at SANCHO neppe var borte, förend DON QUIXOTE følede Eensomheden saa stærk, at dersom det havde været ham mueligt at hindre hans Kald og faaet ham fra sit Gouvernement, saa havde han giort det. Hertuginden bemerkede hans Tungsindighed og spurgte: Hvad der giorde ham saa bedrövet? Var det for SANCHOS Fraværelse, saa var alle hendes Staldmestere, Hovmesterinder og Frökener til hans Tieneste, der med störste Fornöielse skulde efterkomme hans Villie. Jeg nægter ikke, Deres Naade, sagde DON QUIXOTE, at jeg jo föler SANCHOS Fraværelse, dog er dette ikke den fornemste Aarsag til at jeg synes bedrövet: men af alle de store Tilbud, Deres Excellence giör mig, kan jeg allene imodtage Hiertelauget, de giöres med. Jeg beder derfor Deres Höihed paa det indstændigste, at De vil tillade mig at være eene i det mig forundte Gemak og betiene mig selv. I Sandhed, Herr DON QUIXOTE, sagde Hertuginden, det kan umueligen gaae an, fiire af mine Frökener, saa deilige som Flora, skal varte Dem op. For mig, sagde DON QUIXOTE vilde de ikke blive Florer, men skarpe Torne, der stak mig i Sielen; altsaa kommer hverken de, eller noget som ligner dem, aldrig saasnart i mit Kammer, förend jeg tager Flugten. Vil altsaa Deres Höihed vedblive uforskyldt at viise Naade imod mig, saa lad mig raade mig selv heri; lad mig bruge min tillukte Dör som en Muur, til at trække op imellem mine Begierlighede og

Tug-

Tugtigheden; lad denne Skik ikke bortſkylles af den Godheds Fylde, De vil overöſe mig med; thi jeg vil heller ſove i Klæderne end lade nogen komme ind til at afföre mig dem. Alt nok, alt nok, Herr DON QUIXOTE! ſagde Hertuginden; jeg for min Part lover Dem at befale, at der ikke engang maae komme en Myg, end ſige en Fröken ind i Deres Kammer. Jeg er ikke den, der vilde hæve Herr DON QUIXOTES Tugtighed af Sadelen; thi efter det, han har ladet ſig forſtaae med, ſaa er Ærbarheden den, der iblant hans utallige Dyder ſkinner meeſt frem. Klæd Deres Velbyrdighed ſig kun af; hold Huus efter eget Behag og Maade, naar og hvordan De vil, der ſkal intet hindre Dem deri, ſiden De i Deres Kammer ſkal finde de fornödne Kar, ſom de, der ſove inden for tilſpærrede Dörre, trænge til, naar de ikke ſkulde nödſages til at aabne dem. Den ſtore DULCINEA af TOBOSO leve og blomſtre i mange hundrede Aar! hendes Navn udbrede ſig over heele Jordkredſen, ſiden hun fortiener at elſkes af een ſaa tapper og blyefærdig Ridder! og Himlen indſkyde SANCHO PANZAS, vores Gouverneurs, Barm, en Attraae efter at fuldende ſin Pöenitentze med en Haſt, paa det Verden paa nye kunde komme til at nyde en ſaa ſtor Frues Deilighed. DON QUIXOTE ſvarede hertil: Deres Höihed har talt ſom De er; i dydige Damers Mund kan der ikke ligge Ondt, og DULCINEA er langt lykſaligere og vil blive meere bekiendt ved at være bleven berömt af Deres Stormægtighed, end ved alle de Berömmelſer, den meeſt veltalende Tunge paa Jorden kunde lagt paa hende. Nu er det nok paa Tiide at gaae til Bords, Herr DON QUIXOTE, ſagde Hertuginden; Hertugen venter viſt paa os. Kom derfor, Deres Velbyrdighed, og ſaaſnart Aftensmaaltidet er forbie, vil vi lade dem begive ſig til Hvile; thi Veien til Candaya er ikke ſaa kort, at De jo maae föle en ſlags Mödighed i Kroppen. Jeg föler ikke det mindſte, ſagde DON QUIXOTE; thi jeg tör fridt giöre

Deres

Deres Excellnnce min Eed paa, at jeg aldrig har beſteegen et roeligere Beeſt eller af ſaa let en Gang, ſom Clavileño; og jeg kan aldrig begribe, hvad der har bevæget Malambruno til at opbrænde et ſaa flygtigt og mageligt Rytterie. Jeg bilder mig ind, ſagde Hertuginden, at Samvittighedens Nag over alt det Onde, han havde giort mod Trifhale, hendes Selſkab og mange andre, har bragt ham dertil; og for at böde for det, han ved Troldom havde udövet, ſaa vilde han ſkille ſig ved Redſkaberne dertil; og da Clavileño, ſom den der i et Öieblik kunde bringe ham fra een Kandt af Verden til den anden, var et af de betydeligſte, ſaa har han brændt den: Men ved dens Aſke og Manifeſtes Trophæer er den ſtore DON QUIXOTE af MANCHAS Tapperhed foreviget. DON QUIXOTE aflagde nye Takſigelſer til Hertuginden, og ſaaſnart Aftensmaaltidet var forbie, gik DON QUIXOTE ganſke allene ind i ſit Kammer, uden at vilde tage nogen til Opvartning med ſig, ſaa höiligen frygtede han for Leiligheden, hvorved han kunde forleedes eller tvinges til at tabe den blyefærdige Tugtighed, han ſkyldede ſin DULCINEA; og havde deri ſtedſe Öinene heftede paa Amadis, det vandrende Ridderſkabs Speil og Krone. Han lukkede Dören i Laas efter ſig, klædte ſig af ved Skinnet af to Voxlys, og i det han trak af Beenene, (o uværdige Vanhæld for ſlig en Perſon) hörtes en Lyd, ingen Suk, heller ikke noget der kunde giöre hans pæne Forhold mistænkt, men Raſlingen af næſten to Doſin Maſker, der braſt paa hans Strömpe og giorde en mægtig ſtor Aabning. Hvor inderligen bedrövede den gode Herre ſig ikke! Hvor gierne havde han ikke givet et halv Lod Sölv for en Syenaal med en halv Alen grön Silke! Jeg ſiger grön Silke, fordi Strömperne vare grönne.

Her giör *Benengeli* et Udraab, og ſiger ſkrivende: O Armod! Armod! ikke veed jeg hvad Aarſag der bevæger den ſtore Poet Cordoves at kalde Dig: *hellige, ſignede Armod!* endſkiönt

ſkiönt jeg er en Mohr, har jeg dog ved de Chriſtnes Omgang lært, at Helligheden ſkal beſtaae i gode Gierninger, Ydmyghed, Troe, Lydighed og Armod; men med alt det ſiger jeg, at den, der bær den taalmodig, giör alt nok, og at den Selvfornægtelſe, at antage den ſom en Velſignelſe, ikke bör æſkes, med mindre det er den Armod, ſom een af de ſtörſte Helgene forklarer ſaaledes: *anſee alle diſſe Ting, ſom du ikke havde dem;* og kaldes aandelig Armod. Men du, den anden Armod! (og ſom er den, jeg taler om) hvorfor forfölger du veltænkende Herremænd meere end andre Folk? Hvorfor tvinger du dem at gaae med lappede Skoe? Hvorfor ſkal Knapperne i deres Klæder være af Silke, Kameelhaar og Glas? O Jammer! at en retſindig Mand, der holder ſig for god til nedrige Ting, ſkal ſpiiſe ſlet og for tillukte Dörre; ligne en Hykler ved at ſtange Tænderne paa Gaden, da han dog ikke har havt noget ved dem, der kunde blive ſiddende og tvinge ham til at renſe dem. O den Elendige, ſiger jeg, ſom har Ære at tabe, og frygter for, at man paa en halv Miil nær ſkal opdage Lapperne paa Skoene, Hullerne i Hatten og Hungeren i Maven.

Alt ſligt löb om i DON QUIXOTES Minde ved Maſkernes Rævning, dog tröſtede han ſig ved at blive vaer, at SANCHO havde efterladt ham et par Reiſeſtövler, ſom han tænkte at betiene ſig af Dagen efter. Kort ſagt, han lagde ſig tankefuld og bekymret til Sengs, ſaavel over Tabet, han havde lidt i SANCHO, ſom over hans Strömpers ubodelige Vanhæld; dog beſluttede han at ſye Hullet ſammen, om det endog var med en Traad af en anden Farve, ſom er et ef de ſtörſte Kiendemerker paa Elendighed, en Herremand i Löbet af ſin yderlige Nödtörftighed kan give. Tæppet qvælte ham, heedt var det, og Sövn kunde han ikke faae; han ſprang derfor ud af Sengen og aabnede et Vindue, der vendte ud til en meget deilig Hauge. Ved at aabne det fornam han og hörte, at nogen gik og talede i

Hau-

Haugen; ſtrax gav han ſig til at luure nöie efter, og de, ſom vare neden for, hævede Stemmen ſaa höit, at han kunde höre følgende Samtale.

O Emerentia! plag mig ikke meere om at ſynge; Du veed jo, at fra det Öieblik, at den Fremmede ſatte ſin Fod her i Slottet og mine Öine fik ham at ſee, har Graaden qvalt min Stemme til Sang. Du veed ogſaa, at vores Frues Sövn er meere let end haard, og jeg vilde ikke for alt det der er til i Verden, at hun ſkulde vide jeg var her; og derſom min nye Eneas, der nærmede ſig mit Hiertes Tönder for at legge det i Aſke, ſover og ikke vaagnede til at höre mig, ſaa var jo min Sang ſpildt. Frygt ikke derfor, Veninde Altiſidora, blev der ſvaret; uden Tvivl ſover Hertuginden og alle andre her i Huuſet ganſke trygt, Dit Hiertes Beherſker og Siels Opvækker undtagen; thi ham hörte jeg i dette Öieblik at lukke et Vindue op i ſit Kammer, altſaa maae han ſikkert være vaagen. Syng derfor, min Vanſmægtede! ved Din Harpes ſagte og ſöde Klang, og ſkulde Hertuginden endog höre os, ſaa kan Heeden tiene os til Undſkyldning. Det er ikke deri Knuden beſtaaer, min Emerentia! ſagde Altiſidora, men deri, at min Sang maatte opdage hende mit Hiertes Anliggende, og jeg blive ſat i deres Tal, ſom ved ikke at imodſtaae Kierlighedens Magt ere ſkröbelige og letſindige Möer. Men Følgen maae blive hvad den vil, ſaa *för Bluſel Kinden farve maae, end Hiertet Brynde lide!* hvorpaa hun begyndte at ſtemme ſin Harpe paa det ſödeſte. Alt dette hörte DON QUIXOTE, han blev ſtaaende maallös og ubevægelig; thi i ſamme Öieblik kom alle deſlige Eventyr ham i Minde, ſom han havde læſt i ſine jammerlige Ridderböger om Vinduer, Tralverker, Muſique, Hauger, Klagemaal og Beſviimelſer. Han bildte ſig ſtrax ind, at een af Hertugindens Frökener var forliebt i ham, og at Tugtigheden tvang hende til at dölge ſin Attraae. Han frygtede for hendes Angreb, men fat-

tede tillige det ſtadige Forſæt, ikke at lade ſig overvinde; han anbefalede ſig af ganſke Hu og Sind til hans Herſkerinde DULCINEA af TOBOSO, beſluttede at höre Muſiquen, og for at give dem at forſtaae at han var der, tvang han ſig til at nyſe; hvorover Frökenerne bleve meget glade, ſiden de intet höiere önſkede end at DON QUIXOTE ſkulde höre paa dem. Da Harpen nu var ſtemt og færdig, gav Altiſidora ſig til at ſynge denne Viiſe:

O du! paa fiine Lærreds Lagen
Udſtrækker dine lange Been;
Og ſover, fra det Mörket falder
Til höit paa Dagen, ſom en Steen.
Meeſt kiekke Ridder i den Skare
Der avledes i Manchas Muld;
Langt blankere og meer velſignet
End fineſte Arabiſk Guld.
Anhör en hierteængſtet Fröken,
Kun ſlet anbragt, men voxet vel;
Der föler dine tvende Soele
Antændte hendes kolde Siel.
Du dine Eventyrer föger,
Og finder andres grumme Vee;
Du ſaarer, og det Middel nægter
Ved hvilket Lægedom ſkal ſkee.
Mig tappre unger Svend forkynde,
Som Gud lad dig dit Önſke naae;
Om du i Lybien er avlet?
Dig Jacas Klipper födes ſaae?
Om Slanger dig har Bryſtet givet?
Om Sandſerne og Hiertet er
Med Skovens Grueſomhed omgierdet?
Og dannede af haarde Skiær?

Med

Med megen Föie DULCINEA,
Den trinde Möe, kan bryſte ſig
At have Ulve, Biörne tæmmet,
Da du har overgivet dig.
Thi ſkal og hendes Rygte ſvæve
Fra Henares til Xarama;
Fra Tagos Bred til Mazanares,
Fra Piſorac' til Arlanza.
Hvor gierne byttet jeg med hende
Og gav til Mageſkifte bort
Mit beſte Skiört med Guld bebræmmet
Med tykke Qvaſter, viidt og ſtort.
O hvem der var i dine Arme!
Ja ſad kun paa din Sengekandt;
Og lyſkende dit tunge Hoved
Tog bort dets Skiæl og hvad man fandt.
Det meget er hvad jeg begierer,
Saa ſtor en Gunſt hör mig ei til;
Maae jeg kun Födderne beklæde;
Jeg meer end nöiet være vil.
For alt det jeg dig ſkulde give!
Sölvhager blanke ſom dit Skind;
Beenklæder fra Damaſco hentet;
Og Krager giort af hollandſk Spind.
De prægtigſte ſneehvide Perler,
Granaten liig i Störrelſe;
Som da de magelöſe ere
Bör nævnes ſom de eeneſte.
Betragt ei giennem Grumheds Briller
Den Ild, der bluſſer i min Barm;
Manchaner! Verdens grumme Nero
Opviſt den ikke ved din Harm.

Jeg Jomfrue er; en Glut kan hedde;
Jeg er i femten Aar ei til;
De fiorten kun og tretten Uger
Jeg ved min Siel dig ſværge vil.
Jeg er ei ſkiæv, jeg ikke halter;
Paa Meen man kan ei Öie faae;
Haarlokkerne de ſkyde Straaler,
Og ſpillende paa Jorden naae.
Endſkiönt min Mund bredagtig falder,
Og Næſeſpidſen ſtaaer lidt op,
Er mine Tænder dog Topazer
Min Skiönhed naaer til Himlens Top.
Alt veed Du, hvis min Sang du hörer,
I Stemmen Engletoner boer;
Og Dannelſen, ſom mig er given,
Er meere liden end ſom ſtör.
Dig diſſe fleere Yndigheder,
Som Bytte vorde ſkal til Gavn;
En Frökens Plads jeg her beklæder;
Altiſidora er mit Navn.

Her endte den ildeſaarede Altiſidora ſin Sang, og den paakaldte DON QUIXOTES Græmmelſe tog ſin Begyndelſe, der efter at han havde draget et dybt Suk, ſagde ved ſig ſelv: Hvi er jeg da en ſaa ulykſalig Vandrende, at ingen Frökken kan kaſte Öinene paa mig uden at forelſke ſig? Hvi ſkal den magelöſe DULCINEA af TOBOSO være ſaa uhældig, at man ikke kan lade hende ukrænket nyde min uforlignelige Standhaftighed? Hvad vil Dronningerne? Hvi forfölge Keiſerinderne? Hvad ſkynder fiorten til femten Aars Frökener paa? Lader, o lader dog den triumpherende Elendige nyde og gotte ſig ved den Seier, Kierligheden beredde hende ved at undertvinge min Barm og ſnige ſig ind i min Siel! Betragter, forelſkede Sværm, at jeg kun

kun imod DULCINEA er Bomuld og Duun, men mod alle andre Kampeſteene: for hende er jeg Honning, for eder Malurt: for mig er allene DULCINEA deilig, forſtandig, beleven, tugtig og af höi Byrd, og alle andre hæſlige, taabelige, frække og af nedrig Födſel. Hendes er jeg, og vil ikke for heele Verden höre nogen anden til. Syng eller græd, Altiſidora; fortvivl Madame, for hvis Skyld den forhexede Mohr overfaldt mig i Slottet; jeg bliver ved, at jeg er den forfulgte, misundte, ſkiære, höflige og ærbare DULCINEAS, til Trods for alle de mægtige Fortryllerinder, der ere i Verden. Hvorpaa han ſlog Vinduet i, ſaa fortvivlet og ilde til Mode, ſom om der var mödt ham det ſtörſte Vanhæld; i denne Forfatning kaſtede han ſig paa ſin Seng, hvor vi nu vilde forlade ham, fordi den ſtore SANCHO PANZA kalder os ſom Vidner til hans berömmelige Regierings Tiltrædelſe.

XLV.

XLV. CAPITEL.

Hvorledes den ſtore SANCHO PANZA tog ſin Öe i Beſiddelſe, og Maaden, han begyndte ſin Regiering paa.

O Du! Antipodernes beſtandige Beſkuer! Verdens Fakkel! Himlens Öie! Iiskieldernes blide Formildere! Hyrde hid! Phoebus did! Bueſkytter her! Læge der! Poeſiens Fader, Muſiquens Opfinder! Du, ſom ideligen gaaer op, og (tvertimod ſom det ſynes) aldrig til Hvile. Til Dig ſiger jeg, o Soel! ved hvis Hielp Menneſket avler Menneſke; til Dig ſiger jeg, at Du maae være mig gunſtig og oplyſe mit mörke Begreb, paa det jeg værdigen maatte foredrage Fortælningen om den ſtore SANCHO PANZAS Regiering; thi uden Dig föler jeg mig at være lunken, træven og forvirret.

Jeg ſiger da, at SACHO med ſit heele Fölge kom til et Sted, der havde over tuſinde Indbyggere, og var den fornemſte Bye i Hertugens Stater; ham gav man at forſtaae, at det kaldtes Öen Barataria, enten fordi Stedet hedde Baratario, eller fordi han var kommen ſaa bradt til Regieringen. Da de naaede Byens Porte, (ſom vare lukkede) kom et heelt Regiment af Indbyggerne ad at tage imod ham; der blæſtes i Trompeter; heele Folket gav Kiendetegn paa en almindelig Glæde, og bragte ham med ſtor Pragt hen til den fornemſte Kirke at takke Gud; hvor Folket med mange latterlige Ceremonier overleverede ham Nöglerne og udraabte ham for ſtedſevarende Gouverneur paa Öen Barataria. Den nye Gouverneurs Klædedragt, Skieg,

ſtun-

Der blæstes i Trompeter, og heele Folket
gav Tegn paa en almindelig Glæde

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

ſtumpede og tykke Perſon, ſatte alle dem i Forundring, ſom Öiemeedet ikke var bekiendt, ja endog dem, ſom vidſte det, og hvis Antal ikke var lidet. Da de nu langt om længe kom ud af Kirken, förte de ham til Domhuuſet, ſatte ham paa Dommerſædet, og tiltalede Hertugens Huushovmeſter ham ſaaledes: Det er en gammel Skik her paa Öen, Herr Gouverneur! at den, ſom tiltræder denne berömte Öes Beſiddelſe, maae ſtrax give ſin Kiendelſe i det, ſom foredrages ham, i hvor forviklet og vanſkeligt det end er, hvorved Folket ligeſom ſætter ſin Gouverneurs Begreb paa Pröve, og i Følge deraf enten glæder eller bedröver ſig over hans Komme.

Medens Huushovmeſteren forebragte dette, betragtede SANCHO mange og ſtore Bogſtaver, ſom ſtode ſkrevne lige for hans Domſtoel, og ſiden han ikke kunde læſe, ſpurgte han, hvad det var for et Malerie, ſom der ſtod? Der ſvaredes ham: Herre! der ſtaaer Dagen ſkreven og antegnet, paa hvilken Deres Naade tog denne Öe i Beſiddelſe, og ſiger Overſkriften: I Dag, i den og den Maaned og det og det Aar, tog Herr Don SANCHO PANZA denne Öe i Beſiddelſe, og gid han nyde den i mange Aar! Hvem hedder Don Sancho Panza, ſpurgte SANCHO? Deres Naade, ſvarede Huushovmeſteren; thi aldrig er der kommen nogen anden Panza her paa Öen end den, der nu beklæder Dommerſædet. Da lader jeg Dig vide Broder, ſagde SANCHO, at jeg ingen Don förer, og at det aldrig har været i min heele Stamme. Jeg hedder ſlet og ret SANCHO PANZA, min Fader heed SANCHO for mig, min Beſte- og Olde-Fader SANCHO for ham, og vare alle med hinanden PANZAer, uden mindſte Tillæg af Dons eller Donner: det lader altſaa til, at der maae være ſaadan en Overflod paa Dons her paa Öen, at man kunde ſlaae Torv op med dem; men Stop, ſiger jeg: Vor Herre veed beſt hvad jeg vil ſige dermed; og det kunde hænde ſig, at om jeg bliver ved Roeret, ſaa ſkal alle diſſe Dons

inden kort Tiid faae et ſtakket Halsbeen, ſiden deres ſtore Mængde er lige ſaa ubehagelig ſom en Myggeſværm. Kom imidlertid kun frem med hvad der ſkal kiendes i, Herr Huushovmeſter, og jeg ſkal giöre det ſaa godt ſom jeg kan, enten Folket bedröver ſig derover eller ei.

I ſamme Öieblik traadde to Perſoner ind i Domſalen, den eene klæd ſom en Bonde, den anden ſom en Skræder, ſiden der hang en Sax ved hans Side, og Skræderen ſagde: Herr Gouverneur! Jeg og denne Bondemand möder her for Deres Velbyrdigheds Aaſyn af Aarſag, at denne gode Mand for nogle Dage ſiden kom til mig (thi med alle Tilſtædeværendes gode Tilladelſe, ſaa er jeg en indſkrevet Meſterſkræder, det Gud være lovet!) og flyede mig et Stykke Klæde i Haanden med dette Spörgsmaal: Herre! er her ſaa meget Klæde, at I kan giöre mig en Kappe deraf? Jeg beſaae Klædet, maalede det, og ſvarede: Ja. Nu bilder jeg mig ind, at han uden Tvivl har bildt ſig ind, at jeg vilde ſtiele af Klædet; (og det med Föie) thi man har den ſlemme og onde rodfæſtede Meening om Skræderne, og i Følge deraf gav mig til Svar: om jeg ikke kunde faae to deraf? Jeg giettede mig til hans Meening og ſvarede: Jo. Men Herren til ſin Skade blev ideligen ved at foröge Kapperne, og jeg mine Bejaelſer, indtil vi vare komne til fem Kapper, ſom jeg for et Öieblik ſiden har faaet færdig. Jeg bar dem ſtrax hen til ham, og nu vil han ingen Arbeidslön give mig, men paaſtaaer i det Sted, at jeg enten ſkal give ham hans Klæde tilbage eller betale ham det. Forholder alt dette ſig ſaa, ſpurgte SANCHO Bonden? Ja Herre! ſvarede Manden; men Deres Velbyrdighed vilde allene behage at lade ham fremviiſe de fem Kapper, han har giort til mig. Hiertens gierne, ſvarede Skræderen, kom ſtrax frem med Haanden under Kappen og foreviiſte fem Kapper, ſom hang paa den Haands Fingre og ſagde: Her ere de fem Kapper, denne gode Mand har forlangt af mig,

og

og ved Gud og min Samvittighed saa har jeg ikke taget en Negls Bred af Klædet; og jeg er villig at lade mit Arbeide besigtige af Laugets Eedsvorne. Alle Tilstædeværende brast i en höi Latter over Kappernes Mangfoldighed og den splinter nye Proces. Mig synes ei, at denne Sag behöver megen Overveielse, sagde SANCHO, efter at han havde grundet lidet; men vil efter redelig Mands Skiönsomhed strax fælde Dommen i den: og kiender jeg altsaa for Ret, at Skræderen skal have tabt sin Arbeidslön saavel som Bonden sit Klæde, og skal Kapperne belegges med evigt Fængsel, altsammen uden videre Indvending. Dersom Dommen, han siden efter fældede over Hyrdens Pung, opvakte Forundring, saa bevægede denne alle Omstaaende til Latter, men Gouverneurens Villie blev fuldbyrdet.

Derpaa fremstillede sig to gamle Mænd for ham, hvoraf den eene betiente sig af et Bambosrör til en Stok, og den uden Stav sagde: Herre, det er nogen Tiid siden, at jeg laante denne Mand ti Ducater i Guld, for at være ham til Villighed og viise Vel imod ham, paa de Vilkaar, at han, saasnart jeg begierede det, skulde give mig dem tilbage. Der gik baade Uger og Maaneder, inden jeg krævede dem, for ikke at sætte ham i större Forlegenhed ved at flye dem tilbage, end jeg havde draget ham af ved at laane ham dem: men da mig syntes, at han reent slog Betalningen i Glemmebogen, saa har jeg ofte mindet ham derom, men Betalingen er ikke allene udebleven, men han nægter endog, at jeg har laant ham de ti Ducater, og ifald jeg skulde have laant ham dem, siger han, saa har han længe siden givet mig dem igien. Da jeg nu ingen Vidner har paa Udlaanet og han ingen paa Betalningen, siden han ikke har betalt dem, saa beder jeg, at Deres Velbyrdighed vil tage ham i Eed, sværger han da, at han har betalt mig, saa vil jeg forlade ham her og Gud forlade ham hisset. Hvad svarer I dertil, min gode Gamle med Stokken, sagde SANCHO? Den Gamle

tog derpaa Ordet, og ſagde: Jeg tilſtaaer, Herre, at han har laant mig Pengene, men böi Deres Velbyrdighed Staven ned, ſaa vil jeg, ſiden han er fornöiet med min Eed, aflegge den ſtrax paa at have virkeligen flyet dem tilbage i hans egen Haand. Gouverneuren böiede Staven ned til ham; den Gamle med Stokken gav den anden Gamle ſin Stok at holde, ligeſom den var ham meget i Veien, og lagde derpaa Haanden paa Stavens Kors, ſigende: at det var en Sandhed, at han havde laant ham ti Ducater, men at han havde flyet ham dem igien i egen Haand, hvilket maatte være gaaet ham af Minde, ſiden han krævede ham dem hvert Öieblik. Da dette var giort, ſpurgte den ſtore Gouverneur Anklageren, om han havde noget at indvende imod hans Modſtanders Udſigende? Hvortil han ſvarede, at hans Skyldner uden Tvivl maatte have forebragt Sandheden; thi han holdt ham for en redelig Mand og en god Chriſten, og at det följeligen maatte være gaaet ham ſelv af Minde, hvor og naar han havde betalt ham dem: men at han for Fremtiiden aldrig vilde kræve dem meere. Derpaa tog Skyldneren ſin Stok igien, og ſneeg ſig med nedſlagne Öine ud af Domſalen. Da SANCHO ſaae hans ſkiulende Adfærd, og at han uden at ſige et Ord meere gik ſin Vei, ſaavel ſom Anklagerens Taalmodighed, ſaa ſat han Hagen ned i Bryſtet, gned ſig med ſin höire Haand over Öienbrynene, grundede i nogle Öieblikke, löftede derpaa Hovedet i Veiret og befalede, at man ſkulde hente ham den Gamle med Stokken tilbage, derſom han allerede var borte. Han bragtes ind, og ſaaſnart SANCHO ſaae ham, ſagde han: Min gode Mand, flye mig denne Stok, jeg trænger til den. Hiertens gierne, ſvarede den Gamle, her er den, og flyede ham Stokken. SANCHO tog imod den, gav den til den anden Gamle, ſigende: Gaae hiem i Guds Fred! der har I eders Betalning. Jeg, Herre! ſagde den Gamle, er dette Rör ti Ducater værd? Ja, ſagde Gouverneuren, eller og jeg er det ſtörſte

Dum-

Gaae hiem i Guds Fred, der har I eders Befalning

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Dummerhoved i heele Verden; og nu ſkal det viiſe ſig, om jeg ikke har Ævner til at beſtyre et heelt Rige. Hvorpaa han befalede at bryde Stokken tværtover i alle de Tilſtædeværendes Paaſyn. Man giorde ſaa, og fandt de ti Guldſtykker i Midten af den. Dette ſatte alle Tilſkuerne i Henrykkelſe, og de anſaae deres nye Gouverneur for en nye Salomon. De ſpurgte ham, hvoraf han havde ſluttet ſig til, at de ti Guldſtykker laae i dette Bombasrör? Han ſvarede: at da han havde ſeet Skyldneren flye ham Stokken, da han vilde til at giöre Eed, derpaa ſvoret at have flyet ham Guldet virkeligen i ſin egen Haand, og i ſamme Öieblik, Eeden var giort, at kræve Stokken tilbage, ſaa var det falden ham ind, at Betalningen, han med ſaadan en Kiekhed beſvoer, maatte være i den. Som kunde tiene til et Beviis, at Gud ofte umiddelbar veileedte dem i deres Domme, ſom Regieringen var betroet, endſkiönt de vare Toſſer i og for ſig ſelv. Det var tillige falden ham ind, at Præſten i hans Bye havde fortalt ham næſten lige ſaadan en Hendelſe, og i at erindre en Ting var der ikke hans Mage paa heele Öen. Kort ſagt, den beſkiemmede Gamle og den betalte Gamle gik deres Vei; de Tilſtædeværende ſtode henrykte, og han, ſom var beſkikket til at optegne SANCHOS Ord, Handlinger og Foretagender, kunde ikke blive eenig med ſig ſelv, om han ſkulde ſætte ham blant Toſſerne eller kloge Folk.

Neppe var denne Anklagelſe bragt i Rigtighed, förend der kom et Fruentimmer ind i Salen og ſlæbede en Mand med ſig, der ſaae ud ſom en velhavende Bonde Hun ſkreeg af fuld Hals Retfærdighed, Herr Gouverneur! Retfærdighed! thi derſom jeg ikke finder den paa Jorden, ſaa ſkal jeg ſöge den i Himmelen. Min Hiertens Herr Gouverneur, dette ſlemme Menneſke har mödt mig midt paa Marken, og betient ſig af min Krop, ſom om jeg var en Skoeviſk; ja! jeg Ulykſalige! han er löbet af med det for mig, ſom jeg har giemt i meere end tre og tyve

Aar,

Aar, og forsvaret mod Mohrer og Christne; Indfödte og Udlændinge. Haard, som et Korketræe, har jeg stedse holdt mig reen og heel, som Salamankerne i Ilden, og Hörret i Heglen, for at besmittes af denne gode Karls nætte Hænder. Det maae först undersöges, sagde SANCHO, om denne Fyrs Hænder ere nætte eller ei; hvorpaa han vendte sig til Bondekarlen, og sagde ham: at han maatte sige frem hvad han havde at indvende imod denne Qvindes Anklage. Han svarede meget forvirret og skamfuld: Herre! Jeg er en stakkels Sviinehyrde, og gik her hid i Morges for at sælge (med Tugt at sige) fiire Sviin, som jeg, for at reede mine Skatter ud, matte sælge under deres Værd. Paa Veien hiem til min Landsbye traf jeg paa dette Qvinde-Menneske, og Fanden, som har sit Spil overalt, bragte os i Pialterne paa hinanden, og hendes Villie var saa god som min. Jeg beralte hende ganske anstændig; men da hun ikke var tilfreds, saa greb hun fat i mig og slæbte mig hid med Vold og Magt. Hun siger, at jeg har voldtaget hende, men jeg rækker eller vil række mine Fingre i Veiret paa, at hun farer med Lögn, og at jeg har forebragt Sandheden uden at vige een Töddel fra den. Gouverneuren spurgte ham derpaa, om han havde reede Penge hos sig? Han svarede: at han næsten havde 30 Daler i sin Barm i en Skindpung. Han befalede ham at komme frem med den, og at give den som den var til Anklagerinden. Han adlydede skielvende; hun tog imod den; böiede sig over tusinde Gange for dem alle; bad Gud om langt Liv og Helsen for Gouverneuren, der sörgede for trængende og faderlöse Möer, og forlod Salen med Pungen i begge Hænderne; dog saae hun först efter om det ogsaa var Sölvpenge, der var i den. Hun var neppe kommen uden for Dören, förend SANCHO sagde til Hyrden: (som Taarene allerede löb ganske stridig ned af Kinderne, og hvis Öine og Hierte fulgte Pungen:) Min ærlige Karl, löb ud efter denne Qvinde og tag Pungen med Magt fra hende,

og

og kom hid med hende igien. Det blev hverken ſagt til en Toſſe eller Döv; thi han foer ſtrax affted ſom en Lynild, for at ſætte Befalningen i Verk. Alle Tilſtædeværende ſtode tvivlraadige og længſelfulde paa Udfaldet af denne Proces. Strax efter kom de ſtridende Parter ind igien med ſtörre Skriig og Heftighed end förſte Gang; hun med oplöftet Skiört, hvori hun havde puttet Pungen og ſat faſt imellem Beenene, og han at puffes og rives med hende for at vriſte Pungen ud fra Stedet den ſad, ſom dog var ham en plat Umuelighed, ſaa vel forſvarede hun den og ſkreeg tillige: Retfærdighed for Gud og heele Verden! See engang, Deres Velbyrdighed, Herr Gouverneur, hvor liden Frygt og Skam der er i denne Knægt, at han for alle Folkes Öine og midt paa Gaden tör overfalde mig for at faae Pungen tilbage, Deres Velbyrdighed befalede ham at give mig. Har han da faaet den? ſpurgte Gouverneuren. Hvad? faaet den? ſvarede hun; jeg ſkulde för lade Livet end ſlippe Pungen. Jo men; Töfen er haandfaſt; der maae en anden Karl til end han for at faae Bugt med mig: Den Skifting, Kryſter, Stymper og Spinke bukker jeg begge Ender ſammen paa. For at rive den af mine Negle ſkulde han være ſtaaet lidt för op; thi havde han endog Löveklöer, ſaa ſkulde jeg för lade mig rive i tuſinde Stykker, end lade den fare. Hun har Ret, ſegde Hyrden, jeg bekiender mig overvunden og udtrættet, og jeg tilſtaaer, at der maae ſtærkere Kræfter til end mine for at tage den; hvorpaa han ſlap hende. Gouverneuren ſagde derpaa til hende: Ærekiere og Kiekke! lad mig engang ſee denne Pung. Hun gav ham den ſtrax, og Gouverneuren gav Karlen den tilbage, ſigende til den Voldtagne og ikke Betvungne: Mit Barn! derſom I havde viiſt lige ſaa megen, ja endog kun Halvparten af den Friemodighed og Styrke i at forſvare eders Krop, ſom I har viiſt i at forſvare denne Pung, ſaa havde en Hercules ikke været mægtig at tage eder med Vold. Gaae derfor med Gud, men ikke

uſtraffet;

uſtraffet; thi derſom I lader eder finde her paa Öen eller paa ſyv Miile nær i dens Omkreds, ſaa ſkal Straffen af to hundrede Pidſk være eder vis nok. Forföi eder derfor bort paa Öieblikket, Viiskieft, Uforſkammede og Bedragerſke. Forſkrækket, ilde tilfreds og med nedböiet Hoved drev hun ſtrax af, og Gouverneuren ſagde til Hyrden: Min gode Mand, gaae i Guds Fred og med eders Penge til eders Hiem; men vogt eder for Fremtiden (ſaafremt I ikke vil være af med dem) for at give eder i Kaſt med nogen. Hyrden aflagde ſin Takſigelſe ſaa godt ſom han vidſte og kunde, og alle Omſtaaende faldt i Forundring over deres nye Gouverneurs Skiönſomhed og affagde Domme. Hans Levnetsbeſkrivere optegnede det altſammen og ſendte det ſtrax til Hertugen, der med ſtor Længſel ventede paa det: og her vilde vi forlade den gode SANCHO, ſiden Forſkrækkelſen, hans Herre fik over Altiſidoras Muſik, volder os megen Haſtverk.

XLVI.

XLVI. CAPITEL.

Om den rædſomme Ranglens og Kattejagts Skræk, ſom der overkom DON QUIXOTE ved Fortſættelſen af den forelſkede Altiſidoras Kierlighed.

Vi forlode den ſtore DON QUIXOTE nedſænket i de Betragttragtninger, den forelſkede Fröken Altiſidoras Muſik havde opvakt hos ham, og ſaa ængſtet over dem, at de ſom Lopper ikke forundte ham mindſte Roelighed eller ringeſte Blund i hans Öine, hvortil da Feilen paa hans Strömper ogſaa biedrog ſit. Men ſiden Tiden ſkrider frem paa lette Vinger, og ingen Tömme kan holde den tilbage, ſaa reed Timerne ogſaa Coureer, og Morgenſtunden nærmede ſig i ſtörſte Haſt. Saaſnart DON QUIXOTE fik Öie paa den, forlod han de blöde Fiær, var ikke mindre end feen til at iſöre ſig ſin Læderpyndt og drage Reiſeſtövler paa til at bedække Strömpernes Uhæld. Han kaſtede dernæſt Purpurkaaben over ſine Skuldre, ſat en grön prikket Flöiels Cachet med Sölvkniplinger omkring paa ſit Hoved, og hang Skierfet med hans gode og giennemſkierende Kaarde over Skuldrene. Med en ſtor Roſenkrands paa Armen, ſom han aldrig lagde fra ſig, og meget afpaſſede og adſtadige Trin begav han ſig i Forgemakket, hvor Hertugen og Hertuginden allerede paaklædte ventede efter ham. I et ſtort Gallerie, ſom han nödvendig maatte komme igiennem, oppebiede Altiſidora og hendes Veninde hans Komme; og ſaaſnart Altiſidora ſaae DON QUIXOTE, ſtillede hun ſig an at blive afmægtig; hendes Veninde greb i hende og i mueligſte Haſt lukkede op for hendes

Bryſt.

Bryst. DON QUIXOTE, som saae dette, nærmede sig og sagde: Jeg veed allerede hvad dette Tilfælde har sin Oprindelse af. Da veed ikke jeg det, svarede Veninden; thi Altisidora er den sundeste Möe i det heele Huus, og jeg har aldrig hört et Ak af hende saa længe vi har været kiendt. (det Skam fare efter alle vandrende Riddere i Verden, saafremt de alle ere uerkiendtlige.) Skynd sig derfor bort, Deres Velbyrdighed, Herr DON QUIXOTE! Dette stakkels Barn kommer vist ikke til sig selv igien saa længe Deres Velbyrdighed bliver her. DON QUIXOTE svarede hertil: Frue! Mag Deres Velbyrdighed det saa, at der i Aften bliver lagt en Luth i mit Kammer, paa det jeg saa godt som jeg formaaer kan tröste denne beængstede Fröken: i Elskovs Begyndelsen pleier Vildfarelsens hastige Opdagelse at være et kraftigt Middel; hvorpaa han skyndte sig bort, at ingen skulde merke at han var hos dem. Neppe var han kommen dem af Syne, förend den afmægtige Altisidora kom til sig selv igien og sagde til sin Selskabsföster: Det er höist nödvendig, at Luthen legges hen; uden Tvivl vil Herr DON QUIXOTE give os Musik, og den vil ikke blive hæslig, naar han selv er Mester for den. De skyndte sig derpaa hen til Hertuginden at fortælle hvad der var skeet, og om Luthen, DON QUIXOTE begierede; og hun meget hierteglad derover overlagde med Hertugen og Frökenerne at spille ham et meere latterligt end skadeligt Puds. Nu længtes de hiertelig efter Natten, den skyndte sig frem med samme Hast, som Dagen var kommen, der blev henbragt af Hertugen og Hertuginden i de fornöieligste Samtaler med DON QUIXOTE. Hertuginden afskikkede virkelig og uden Skrömt samme Dag en Page (den samme, der i Skoven havde forestillet DULCINEAS Person) til Theresa Panza med hendes Mands SANCHO PANZAS Brev og den Pakke Klæder, han havde efterladt til hende, og befalede hun ham at bringe hende en nöiagtig Beretning om alt hvad der mödte ham med hende. Da

dette

dette var ſkeet og Klokken var elleve om Aftenen, fandt DON QUIXOTE en Luth i ſit Kammer; han tog den, aabnede ſit Vindue, mærkede at der var Folk i Haugen; gav ſig til at klemprе paa Strengene; ſtemte lidet, ſaa godt ſom han vidſte og kunde; renſede Bryſtet harkende, og med en hæs ſkiönt rigtig Tone iſtemmede ſtrax efterfölgende Viiſe, ſom han om Dagen ſelv havde forfattet.

Tidt pleier Kierlighedens Styrke
At bryde Sielens Volde ned;
Det Redſkab, den ſig af benytter
Er örkeslös Uvirkſomhed.

Tidt Naalen, Teenen, Væverſtolen,
Naar man paa dem har ſtedſe Agt,
Mod Elſkovs Bryndes Gift og Plager
Et kraftigt Middel haver bragt.

Beſkedne Möer, ſom eftertragte
At hvile ſig i Hymens Favn,
Til Medgift Ærbarhed bör have
Med et æragtigt dydigt Navn.

De Riddere, til Hielp omvanker,
Og de, ſom Hoffets Glands attraaer,
Sig med de Frække kun forlyſter,
Med Ærbare de Pagt indgaaer.

Om end i Öſtens Glands frembryder
Den Elſkov, ſom en Gieſt har tændt,
Den dog i Veſten haſtig daler,
Og bliver ved hans Bortgang endt.

Nyekommen Kierligheds Forlængſel
I Dag drog ind, i Morgen ud,
Ei ſtærke Indtryk efterlader
Giör ei i Sielen dybe Skud.

Et Malerie paa Malerier
Ei kiendes, kommer ikke frem;
Hvor förſte Deilighed har ſaaret
Den anden har kun liden Klem.
Skiön DULCINEA af TOBOSO
Paa Sielens blanke Tavle ſtaaer
Afbildet med ſaa ſtærke Farver,
At de umueligen forgaaer.
Hos Elſkende Beſtandigheden
Udgiör den allerſtörſte Skat;
Ved den Cupido Jertegn över,
Ved den faaes Seierskronen fat.

Saavidt var DON QUIXOTE kommen i ſin Sang, ved hvilken Hertugen, Hertuginden, Altiſidora og næſten alle Slottets Folk vare Tilhörere, da der med et fra en Blyealtan, ſom var over DON QUIXOTES Vindue, kom en Snoer ned med meere end hundrede Bielder paa, og ſtrax efter kaſtedes der en ſtor Sæk med Katte paa Altanen, ſom alle havde Bielder paa Halene; Bieldernes Ranglen og Kattenes Miauven udgiorde en ſaa græſſelig Lyd, at endſkiönt Hertugen og hans Gemal vare Ophavsmændene til dette Puds, ſaa forfærdedes de dog, og DON QUIXOTE ſtod bleeg og frygtſom. Nu vilde Skiebnen at to eller tre Katte ſprang ind af Vinduet i hans Kammer, og ved at fare om fra et Sted til et andet foraarſagede ſlig en Larm, at det ſyntes ſom om en heel Legion Dievle ſprang om i det. De ſlukkede Voxlyſene, der brændte i Kammeret, og ſögte overalt efter en Aabning til at tage Flugten igiennem. Snoeren med Bielderne paa blev uafladeligen trokken op og ned, og den ſtörſte Deel af Slottets Folk vare forbauſede og forundrede, ſiden Sammenhænget var dem ubekiendt. DON QUIXOTE reiſte ſig op paa Beenene, tog Kaarden i Haanden, begyndte at hugge og ſtikke rundt omkring ſig, hvorved han tillige ſkreeg

af

af fuld Hals: Herud, ondſkabsfulde Troldmænd! herud! forvandlede Pak! Jeg er DON QUIXOTE af MANCHA, mod hvilken eders onde Forſætter ikke kan holde Stand: hvorved han af alle Kræfter huggede imellem Kattene. De ſprang op i Vinduet og frelſte ſig igiennem det paa een nær, der blev ſaaledes bragt i Knibe ved DON QUIXOTES Hug, at den ſprang ham i Anſigtet, holdt ſig faſt i hans Næſe med Klöer og Tænder, ſaa at Smerten bragte ham til at udſtöde de græſſeligſte Skriig, han formaaede. Da Hertugen og Hertuginden hörte det og ſtrax ſluttede ſig til Aarſagen, ſkyndte de ſig i mueligſte Hurtighed hen til hans Kammer, ſom de lukkede op med en Hovednögel, og ſaae den arme Ridder at fægte af alle Kræfter for at faae Katten af Anſigtet. Da de kom ind med Lys og bleve den uliige Kamp vaer, iilede Hertugen hen at ſkille de Stridende ad; men DON QUIXOTE raabte overlydt: Ingen undſætte mig; lad mig eene afgiöre Striiden med denne Dievel, Hexemeſter og Troldmand, at jeg ret kan lære ham hvem DON QUIXOTE af MANCHA er! Men Katten, der bröd ſig meget lidet om diſſe Trudſler, blev ved at rive og bide, ſaa at Hertugen tilſidſt rev den lös og kaſtede den ud af Vinduet. DON QUIXOTE beholdt Valpladſen meget forreven og ikke en ſund Pille tilbage paa Næſen; men desuagtet meget fortrydelig, fordi man ikke havde ladet ham fuldende Slaget, han ſtod i med denne ſkielmſke Troldmand. Der blev bragt Plaſtere og Bindſel, og Altiſidora ſelv forbandt med ſine hvide Hænder alle hans bekomne Saar, hvorved hun hvidſkede til ham: al denne Uhæld overgaaer Dig, ſteenagtige Ridder! for Din Trodſigheds og Haardheds Bröde; og give Gud! at SANCHO, Din Vaabendrager, reent maae forglemme at pidſke ſig, paa det Din elſkede DULCINEA aldrig maae komme ud af ſin Fortryllelſe, og Du aldrig foreenes eller forbindes med hende, i det mindſte ſaa længe jeg, der tilbeder Dig, er i Live. Til alt dette ſvarede

DON QUIXOTE ikke et eeneſte Ord, men drog allene et dybt Suk og kaſtede ſig ſtrax paa ſin Seng; takkede Hertugen og Hertuginden for beviiſte Naade, ikke fordi han frygtede for dette katagtige og bieldrende Troldpak, men fordi han deraf kunde ſee deres Redebonhed i at komme ham til Undſætning. Det Hertugelige Par forlode ham derpaa til at faae Roe, og krænkede Udfaldet af dette Puds dem ikke lidet, ſiden det var langt fra deres Tanker, at dette Eventyr ſkulde kommet DON QUIXOTE ſaa dyre at ſtaae, da han i meere end ti Dage maatte holde Kammeret og Sengen, hvorved der mödte ham andre og behageligere Eventyrer end det foregaaende, men ſom Hiſtorien ikke nu kan berette for at giöre et Spring hen til SANCHO PANZA, der lever meget beſkieftiget og meget munter i ſit Statholderſkab.

XLVII.

XLVII. CAPITEL.

Der viiſer fremdeles, hvorledes SANCHO PANZA lider ved ſit Gouvernement.

Hiſtorien fortæller: at SANCHO PANZA blev fört fra Domhuuſet til et prægtigt Pallads, hvor der i en ſtor Sal ſtod dækket et kongeligt og herligt Taffel. Saaſnart SANCHO PANZA traadde ind i Salen, lod Hautboierne ſig höre, og fiire Pager kom frem med Haandvandet til ham, ſom SANCHO med megen Alvorlighed imodtog. Muſiquen tav, og SANCHO ſat ſig for Bordenden, fordi der ingen andenſteds ſtod en Stoel eller laae Kniv og Gaffel. Der ſtillede ſig en Perſon ved hans Side, der ſiden efter viiſte ſig at være en Doctor, med et Fiſkebeensrör i Haanden. Man tog et hvidt og rigt Dækken bort, ſom var lagt over Frugterne og mangfoldige Fade med forſkiellige Retter. Een, der ſaae ud ſom en Student, traadde frem og læſte til Bords, og en Page bandt en meget fiin Hagedug om SANCHOS Hals. En anden, ſom forrettede Kiögemeſterens Tieneſte, ſat et Fad med Frugter for ved ham, men neppe havde han faaet en Mundfuld af dem, förend han med Fiſkebeens-Röret ſlog med det paa Fadet, og ſtrax blev det med mueligſte Hurtighed taget bort. Kiögemeſteren ſatte ſtrax en anden Ret derhen; SANCHO vilde til at pröve den; men inden han kunde komme til at ſmage den, havde Fiſkebeenet alt rört den, og en Page tog den lige ſaa hurtig bort ſom Frugterne. Da SANCHO ſaae det, blev han höiligen forundret, og ſpurgte: om Maden ikke ſpiiſtes her til Lands, men man mættede ſig paa

Lugten? Hvortil han med Röret ſvarede: Ingenlunde, Herr Gouverneur! man ſpiiſer her ſom paa alle Öer, hvor der er Gouverneurer. Jeg er Medicus, Herre! og lönnes af Öen for at betiene dens Gouverneurer; og da deres Helbred er mig meget dyrebarere end min egen, ſaa ſtuderer jeg Nætter og lyſe Dage paa at lære Gouverneurens Complexion at kiende, for at ſlumpe til at helbrede ham om han blev ſyg: men min betydeligſte Forretning er at have Opvartning ved Taffelet Middag og Aften, for kun at lade ham nyde det, ſom er ſundt og tienligt, og lade det tage fra ham, ſom jeg holder for at være ſkadeligt og kunde fordærve Maven. Derfor gav jeg Befalning at tage Frugterne bort, ſiden de kiöler umaadelig, og den anden Ret fordi den hidſer umaadelig, og var tillige meget ſtærk krydret, ſom foraarſager ſtærk Törſt, og den, ſom drikker ſtærk, dræber *humidum radicale*, hvori Livet beſtaaer. Paa den Maade, ſagde Gouverneuren, ſaa kan de Agerhöns, ſom ſtaaer der, og ſom forekommer mig at være vel tillavede, jo ingen Skade giöre mig? Hvortil Doctoren ſvarede: De ſkal Herr Gouverneuren ikke nyde noget af ſaa længe mine Öine ere aabne. Hvorfor ikke? ſagde SANCHO. Derfor, ſagde Doctoren, at vores ſtore Meſter Hypocrates, Medicinens Nordſtiern og Fakkel, i een af ſine Sententzer ſiger: *Omnis ſaturatio mala, perdix autem peſſima*, ſom vil ſige: Al ſlags Overladning er ſkadelig, men den af Agerhöns allerſkadeligſt. Naar ſaa er, Herr Doctor, ſagde SANCHO, ſaa ſög mig af alle de Retter, her er paa Bordet, den ud, ſom er mig meeſt gavnlig eller mindſt ſkadelig; og lad mig ſaa ſpiiſe af den efter Hiertens Lyſt og Velbehag, uden at Stokken kommer den nær; thi ved Gouverneurens Liv, og ſaa ſandt Gud unde mig det, er jeg færdig at döe af Sult; og at nægte mig Mad, er til Trods for Doctoren og al hans Slidderſladder ſnarere at beröve mig Livet end at forlænge mig det. Deres Velbyrdighed Herr Gouverneuren har Ret, ſvarede

Do-

Doctoren, og altsaa synes mig, at Deres Velbyrdighed ikke maae spiise af denne Caninragout; thi den er en Honning for Ganen og en Gift for Kroppen: naar denne Kalv ikke havde været nedlagt og stegt, saa kunde den have staaet ved sit Værd, men som den nu er, maae den ikke röres. SANCHO sagde: Det store Fad hist henne synes mig at være en Olla podrida, og siden den bestaaer af saa mange Slags, saa maae der dog kunde findes noget i den, som er velsmagende og sundt. *Absit*, sagde Doctoren; saa ugudelig en Tanke maae aldrig findes blant os; der er ikke ufordöieligere Mad i heele Verden end en Olla podrida. Den er ganske god for Domherrer, Rectorer og til Bondebryllupper, men Himlen bevare os fra den paa Gouverneurenes Tafler, hvor der ikke bör komme andet end den fineste og letteste Föde; thi jo mindre Species der er i Medicinen, jo bedre er den, fordi jo fleere Ting den er sammensat af, jo lettere kan der tages Feil i Sammenblandningen. Altsaa veed jeg til Helbredens Vedligeholdelse intet bedre at give Gouverneuren til at spiise end et par Dosin törre Hyben og et par ganske tynde Qvædeskiver, der ikke belæsser Maven, men i det Sted befordrer Fordöielsen. Da SANCHO hörte dette, dreiede han sig om paa Stolen; lagde sig paa Armene; besaae Doctoren fra överst til nederst og spurgte ham i en meget alvorlig Tone hvad hans Navn var? og hvor han havde studeret? Hvortil han svarede: Mit Navn, Herr Gouverneur, er Doctor Pedro Rezio af Aguero; jeg er barnföd i Tirteafuera, der ligger paa höire Haand imellem Carquel og Almodobar del Campo; og Doctorgraden har jeg faaet til Ossuna. Ganske optændt af Vrede svarede SANCHO PANZA ham: Altsaa, Herr Ulykkens Fugl Pedro Rezio af Aguero, barnföd i Tirteafuera, der ligger paa höire Haand naar man gaaer fra Caraquel til Almodobar del Campo, og gradueret til Ossuna, unddrag Dig paa Öieblikket fra mine Öine, hvis ei, saa svær jeg ved Solen at tage en Strikke og bruge den

saaledes, at der ikke skal blive en Medicus tilbage paa heele Öen, i det mindste ingen af dem, man kan tage og föle paa ere Uvidende; thi de Viise, Forsigtige og Erfarne vil jeg vogte som mit Öiesteen og ære som guddommelige Personer. Jeg siger derfor endnu engang, at Pedro Rezio skal skynde sig her fra, eller jeg tager Stolen jeg sidder paa og sætter ham imellem Öinene; og skulde nogen tale mig til derfor, bliver det Undskyldning nok at sige: at man tiener Gud ved at dræbe en slet Medicus, der er et Tugtens Riis for Staterne. Man faaer altsaa at give mig Mad eller tage Gouvernementet fra mig; thi den Betiening, der ikke föder sin Mand, er ikke en Pibe Tobak værd. Der overkom Doctoren en stor Forskrækkelse ved at höre Gouverneuren tale saaledes, og see ham saa optændt af Vrede; han havde vist ikke heller tövet med at söge det firkantede Hul, dersom et Posthorn ikke havde ladet sig höre i Gaarden. Huushovmesteren gik hen til Vinduet og kom strax tilbage, sigende: Det er en Coureer fra Hertugen, min Herre; han kommer sikkert i et meget vigtigt Ærinde. Derpaa traadde Coureeren ganske sveedt og overstænket ind i Salen; tog et sammenfoldet Papiir frem af sin Barm, som han overgav i Gouverneurens Haand, og SANCHO i Huushovmesterens til at læse Opskriften, der lydede saaledes: *Til DON SANCHO PANZA, Gouverneur over Öen Barrataria, til hans eller hans Secretairs egenhændige Aabning.* Da SANCHO hörte det, sagde han: Hvem er min Secretaire her? Een af de Tilstædeværende traadde frem og svarede: Det er jeg, Herre! thi jeg kan baade læse og skrive, og er en Biscayer. Naar det kommer til, sagde SANCHO, saa kunde I gierne være Secretaire hos Keiseren selv. Luk dette Brev op og see hvad det indeholder. Den nyebagte Secretaire giorde saa, og da han var færdig med det, sagde han: at dets Indhold kun kunde giöres bekiendt i Eenrum. SANCHO befalede alle at römme Salen undtagen Huushovmesteren

Den Besiening, der ikke föder sin Mand,
er ikke en pibe Tobak Værd.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

ſteren og Kiögemeſteren, hvorpaa Doctoren med alle de andre gik deres Vei, og Secretairen gav ſig ſtrax til at læſe Brevet, hvis Indhold var:

" Jeg er kommen i Erfaring om, Herr DON SANCHO " PANZA! at mine og denne Öes Fiender vil i een af diſſe " Nætter raſende anfalde den; thi maae der holdes nöie Vagt, " og alting være i Beredſkab ved förſte Vink, paa det De ikke " ſkal blive overrumplet. Jeg veed tillige af ſandfærdige Spio- " ner, at fiire forklædte Perſoner have ſneget ſig ind i Byen for " at myrde Dem, ſiden de frygter for Deres Indſigter. Hold " derfor et vaagent Öie over alle Ting; ſee vel til hvem der " kommer Dem nær til at tale med Dem; og ſpiis ikke af de " Ting, der bringes Dem. Jeg ſkal drage Omhue for at und- " ſætte Dem, ſaaſnart jeg merker De trænger dertil; i övrigt " overlader jeg det til Dem at föie de Anſtalter, ſom jeg for- " moder mig af Deres ſtore Forſtand. Given her den 16 Au- " guſti Klokken fiire om Morgenen.

Deres Ven!

HERTUGEN.

SANCHO ſad ganſke forbauſet, og alle Nærværende gave Tegn paa det ſamme; endelig vendte han ſig til Huushovmeſteren og ſagde: Hvad vi nu har at giöre, og ſom maae giöres ſtrax, er at kaſte Doctor Pedro Rezio i Fængſel; thi derſom nogen vil dræbe mig, ſaa er det ſikkert ham, og det ved en ſaa langſom og piinagtig Död, ſom Hungeren. Mig tykkes iligemaade, ſagde Huushovmeſteren, at Deres Velbyrdighed ikke ſkulde nyde noget af det, her er paa Bordet, ſiden det er ſendt hid fra et Munkekloſter, og man pleier at ſige, at Fanden holder ſig bag Korſet. Det har jeg ikke noget imod, ſagde SANCHO; men giv mig da et godt Stykke Bröd med fiire Pund Viindruer til, de kan dog ikke være forgiftede; og uden Mad kan jeg ikke holde Livet op, iſær er det höiſt fornödent at tage

en Hierteſtyrkning til ſig, for at være bereed til Feldtſlaget, vi trues med; thi Maven kan ſtyrke Moedet, men Moedet ikke Maven. De, min gode Secretaire, maae ſtrax ſvare Hertugen, min Herre! og ſige: at alle hans Befalninger ſkal til Punct og Prikke efterleves ſom han har befalet det; De kan tillige kyſſe Hertugindens min Frues Haand paa mine Vegne, og bede hende ikke at forglemme at ſende et eget Bud med mit Brev og min Pakke til min Kone THEREZA PANZA, for hvilken beviiſte ſtore Gunſt jeg igien af yderſte Kræfter ſkal ſtræbe at tiene hende i alt hvad jeg formaaer. De kan ogſaa ved ſamme Leilighed hilſe min Herre, DON QUIXOTE af MANCHA, paa det han kan ſee, at jeg er et erkiendtlig Skrog, i övrigt kan De ſom en ferm Secretaire og en god Biſcayer legge til hvad De vil og hvad der falder Dem ind. Imidlertiid maae dette Krammerie tages bort, og jeg have noget at ſpiiſe; thi ſaa bryder jeg mig ikke for en Hvid om alle de Spioner, Mordere og Troldmænd, der vil i Færde med mig og min Öe.

I det ſamme traadde der en Page ind og ſagde: Her er en anſögende Agerdyrker, ſom begierer at tale med Deres Höihed om en Sag, der efter hans Sigende er overmaade vigtig. Det er ret forunderligt med diſſe Anſögende, ſagde SANCHO; er det mueligt, at de kan være ſaa toſſede og ikke indſee, at denne Tiid paa Dagen ikke er ſkabt til at höre paa dem? Skulde vel af en Hendelſe Gouverneurer og Dommere ikke være Menneſker af Kiöd og Blod, der trænge til Hvile i den Tiid, Nödtörftigheden udkræver; eller vil de giöre os til Marmorblokke? Ved Gud og min Samvittighed! derſom mit Herredömme varer ved, (ſom det dog ikke bæres mig for at det giör) ſaa ſkal jeg ſætte meere end een Anſögende til Bænks. For denne Gang kan der ſiges til den gode Mand, at han kommer ind; men ſpörg Dig förſt for, om det er ingen af de Spioner eller Mordere, der er ſat ud paa mig. Nei, Herre! ſvarede Pagen, han

ſeer

ſeer ud til Troeſkyldigheden ſelv, og enten forſtaaer jeg mig kun lidet paa Folk, eller og denne Mand er ſaa god ſom Dagen er lang. Der er intet at befrygte, ſagde Huushovmeſteren, ſaa længe vi alle ere her. Men var det ikke mueligt, ſagde SANCHO, at jeg nu, medens Doctor Pedro Rezio ikke er her, kunde faae nogen god ſtærk Föde, om det endog ikke var andet end Bröd og Lög? Hvad der er forſömt i Middagsmaaltiidet, ſagde Kiögemeſteren, ſkal oprettes i Aftensmaaltiidet; med det ſkal Deres Höihed finde ſig vel tilfreds og fornöiet. Gud give det! ſvarede SANCHO; hvorpaa Bonden kom ind. Han havde et godt Udſeende, og det lyſede paa tuſinde Miile nær ud af hans Öienſteene, at han var en ærlig Siel.

Det förſte, han ſagde, var: Hvem er Gouverneuren her? Hvem ſkulde det være, ſvarede Secretairen, uden ham, ſom ſidder i Stoelen. Jeg bör da ydmyge mig for hans Nærværelſe, ſagde Bonden, knælede og udbad ſig hans Haand at kyſſe. SANCHO nægtede ham den, befalede ham at reiſe ſig og forebringe ſit Erinde. Bonden giorde ſaa, og ſagde ſtrax: Jeg er en Bonde, Herre, barnföd til Miguel Turra, en Bye, ſom ligger to Miile fra Ciudareal. Der har vi den anden Tirteafuera, ſagde SANCHO; gaae kun videre, Broder; thi jeg lader eder vide, at jeg veed ret vel hvor Miguel Turra ligger, ſom ikke er langt fra min egen Bye. Saa maae De dernæſt vide, blev Bonden ved, at jeg ved Guds Barmhiertighed har indtraaed den hellige Ægteſtand, efter den hellige Romerſk-Catholſke Kirkes Anordning: Jeg har to Sönner i den ſorte Skoele, den yngſte til at blive Baccalaureus og den ældſte Licentiat. Jeg er Enkemand, fordi min Kone er död, eller rettere ſagt, myrdet af en dum Doctor, der gav hende noget ind at laxere paa, endſkiönt hun var frugtſommelig; og derſom det havde behaget Gud, at det tredie Foſter ſkulde ſeet Dagens Lys, og havde været en Sön, ſaa ſkulde han ſtuderet til at blive Doctor, paa det han

ikke

ikke skulde misundt sine Brödre Baccalaureusen og Licentiaten. Følgeligen, sagde SANCHO, saa ifald eders Kone ikke havde lagt sig til at döe, eller ikke var skikket hen til den anden Verden, saa havde I nu ikke været Enkemand? Nei, ingenlunde, svarede Bonden. Det er da afgiort, sagde SANCHO. gaae nu videre, Broder; thi det er snarere paa Tiide at sove, end at holde Ret. Jeg siger da dernæst, sagde Bonden, at min Sön, som skal være Baccalaureus, har forelsket sig i en Möe fra samme Bye, som hedder Clare Perle, og er den riige Bondes Anders Perles Datter. Nu tilkommer dette Perlenavn dem vel ikke saa ganske, og de kan ingen ret Adkomst vise til det; men da heele Slægten er hentagen i Lemmerne, saa har de vilde bödet derpaa ved Perlenavnet, endskiönt Töfen, sandt at sige, er saa rar som en orientalsk Perle, og som en Lillie paa Marken, naar man seer hende paa den höire Side, men paa den venstre er hun mindre deilig for et Meens Skyld paa Öiet, der volder at det idelig driver; thi uagtet hun har mange og store Koparr, saa siger dog de, som har et godt Öie til hende, at det ikke er Koparr, men Gravstæder, hvori hendes Elskeres Hierter nedlegges. Hun er saa reenlig, at hun, for ikke at smöre Ansigtet, sætter Næsen, som man siger, saa höit, at den synes at tage Flugten for Munden, som dog klæder hende udsigelig vel, siden Munden er umaadelig stor og ikke mangler meere end ti eller tolv Tænder; alle de övrige har hun, og de kan fordre Sted eller komme paa Rad imellem de meest veldannede. Om Læberne veed jeg intet at sige, siden de ere saa tynde og lækkre, at dersom det var Brug at tvinde Læber, saa kunde der blive en deilig fiin Traad af hendes: men da de har en ganske forskiellig Farve fra den, som almindelig bruges til Læber, saa kan de ansees for vidunderlige, siden de bestaaer af en blaae og en grön Jaspis. Dersom jeg er noget vidtlöftig i at male denne Skiönne, saa tag det ikke fortrydeligt, Herr Gouverneur! paa det

sy-

syvende og sidste bliver hun dog min Datter, og da jeg holder af hende, saa tykkes mig og inderlig vel om hende. Mal længe nok, sagde SANCHO, eders Malerier ere moersomme, og dersom jeg havde spiist, saa forlangte jeg intet bedre til at forsætte Maden med, end eders Beskrivelser. De ere stedse til Tieneste, sagde Bonden, og vi tales vel ved efter i Dag. Jeg siger Dem da, Herre, at dersom hendes Nethed og Höide kunde beskrives, saa var det en Ting, der maatte opvække Forundring: men det er en plat Umuelighed, af Aarsag, at hun er saa sammentrokken, at Knærne sidde hende oppe i Munden: men med alt det kan man tydeligen see, at hun naaede til Loftet, naar hun kunde reise sig, og hun havde for længe siden givet min Sön Baccalaureusen Haand, naar hun kunde rakt den fra Kroppen, men af de lange og brune Negle sees Haandens ziirlige og gode Dannelse. Det er ganske vel, sagde SANCHO: men husk nu paa Broder, at I har beskrevet hende fra Top til Taae, hvad vil I nu videre? Gaae lige til Tingen uden videre Omsvöb, Krinkelkroge eller Hvishvas. Jeg saae da gierne, sagde Bonden, om Deres Velbyrdighed vilde have den Naade for mig og give mig et Brev til min tilkommende Svoger, hvori De gav ham et Ord for at give hans Datter til min Sön, siden de ere hinandens Liige baade i Lykkens og Naturens Gaver; thi for at sige den reene Sandhed, saa har den Onde besat min Sön, og piiner ham i det mindste tre til fire Gange hver Dag; og da han har engang kastet ham i Ilden, saa er Ansigtet saa haardt som et Pergament, og Öinene rindende og ligesom indkantede med röde Baand, men en Engel i sit Sind og Væsen; thi naar han ikke er saa arrig, at han river og bider om sig, ja endog sig selv med, saa er han ret en velsignet Siel. Er der meere til eders Tieneste, min gode Mand? spurgte SANCHO. Jeg vilde nok komme frem med noget endnu, sagde Bonden, dersom jeg kuns torde; men lad gaae, jeg

maae

maae ud dermed, enten det saa gaaer ilde eller vel. Jeg siger da, Herre! at Deres Velbyrdighed nok kunde give mig tre eller sex hundrede Ducater, som en Hielp til Baccalaureusens Medgift. Det vil sige, som en Hielp til at sætte ham i Stand til at begynde sin egen Huusholdning uden at fiire en plump Svigerfader for hver Skilling. Har I nu intet meere at begiere? sagde SANCHO; vær ikke blye eller undseelig. Nei tilforladelig ikke, sagde Bondeu, og som han sagde det, löftede Gouverneuren Stolen, han sad paa, og sagde: Jeg lover Dig höit og helligt, Don Grobrian og Ubehövlede, at dersom Du ikke skynder Dig bort fra mit Aasyn, saa skal denne Stoel klöve Dig Hovedet og Panden. Din Kieltring, Hoerunge! og Satans egen Maler! tör Du understaae Dig at begiere sex hundrede Ducater af mig? hvor skulde jeg faae dem fra, Möggaffel? og hvorfor, om jeg kunde faae dem, skulde jeg give dem til Dig. Skielm og Dummerhoved? Hvad rager mig Miguel Turra og den heele Perleslægt? Gaae Din Vei! siger jeg, eller saa sandt Hertugen min Herre lever, holder jeg Dig ikke hvad jeg har lovet. Du er ingenlunde fra Miguel Turra, men en ond Aand, Afgrunden har sendt hid til at friste mig Siig mig, Uvorne! jeg har kun forestaaet Regieringen halvanden Dag, og Du kunde alt troe, at jeg havde sex hundrede Ducater? Huushovmesteren gav Bonden et Tegn til at gaae, som han ogsaa med nedslaget Hoved giorde, og som det syntes meget ræd for at Gouverneuren skulde sætte sine Trudsler i Verk; thi Skalken forstod at spille sin Rolle vel. Imidlertiid vil vi forlade den forbittrede SANCHO til Vreden er over og vende os til DON QUIXOTE, som vi forlode med forbundet Ansigt og Plastere paa Kattesaarene, der ikke lægedes i fulde otte Dage; og i een af dem mödte ham det, som Cide Hamete lover at fortælle med den samme Nöiagtighed og Sandfærdighed, hvormed han pleier at fortælle Tildragelserne i denne Historie, i hvor ubetydelige de end ere.

XLVIII. CAPITEL.

Hvad der mödte DON QUIXOTE med Doña Rodrigues, Hertugindens Høvmesterinde, med andre Tildragelser, et evigt Minde og Antegnelse værdige.

Den ilde saarede DON QUIXOTE blev vaandefuld og tungsindet tilbage; Ansigtet forbundet og merket, dog ikke af Guds Haand, men af Kattekloer. (Ulykkelige Sportier af det vandrende Ridderskab.) I syv Dage kunde han ikke lade sig offentlig see, og i een af de Nætter, da han laae vaagen og i dybe Betragtninger over sine Vanhæld og Altisidoras Forfølgelse, hörte han at een med en Nögel aabnede hans Dör ganske sagte, og strax faldt det ham ind, at det var den forelskede Fröken, der kom at angribe hans Tugtighed og bringe ham til at forlöbe sig imod den Troeskab, han burde bevare sin DULCINEA af TOBOSO. Nei; sagde han. (og det saa höit, at det kunde höres, saa vis var han paa at hans Griller vare Sandheder.) Nei, Verden eier ingen Deilighed, der kunde formaae mig til at aflade at tilbede den, jeg bær udgravet og aftrykket i min Barm og alle mine indere Deele. Hvad enten Du, min Herskerinde, er forvandlet til en lögstinkende Bondetös, hvad enten Du er een af den gyldne Tagos Nympfer, og væver Guld og Silkeklæder; hvad enten Merlin eller Montesino har Dig hvor de vil have Dig, saa er Du dog min hvor og hvad Du er, og jeg var, er og skal blive Din. Talens Endelse og Dörens Aabning skeedte i et og det samme Öieblik. Han reiste sig op paa

Bee-

Beenene i Sengen, svöbte sig fra øverst til nederst ganske tæt ind i et guult Atlaskes Dækken; trak en Cramatche paa Hovedet, og havde Ansigtet og Knæbelsbarterne belagt med Plastere; Ansigtet for Skrammernes Skyld og Knæbelsbarterne fordi de ikke skulde gaae löse og falde ned. Vist er det, at han i denne Udstaffering saae ud som det forunderligste Spögelse, nogen kan forestille sig. Han heftede Öinene stift paa Dören, og da han ventede at see den betvungne og beængstede Altisidora at komme ind af den, blev han en ærværdig Hovmesterinde vaer med et hvidt Slöer, saa langt og bredt, at hun var indhyllet i det fra Top til Taae. Imellem Fingrene paa hendes venstre Haand holdt hun et brændende Lys, og den höire holdt hun over det, paa det Flammen ikke skulde skinne hende i Öinene, for hvilke hun havde et par umaadelige store Briller, og hun listede sig saa sagte frem, at Födderne neppe rörte Jorden. DON QUIXOTE betragtede hende fra sin Forskandsning: men da han saae hendes lange Slæb og bemerkede hendes Tavshed, saa tog han hende for en Gienganger eller Hex, der kom for at giöre ham nogen Skabernak, og begyndte at korse og signe sig af alle Kræfter. Imidlertid nærmede Spögelset sig, og da det omtrent var kommen midt i Kammeret, slog det Öinene op og blev den Hurtighed vaer, med hvilken DON QUIXOTE korsede sig. Men var han ræd ved at see hendes Skabning, saa blev hun i höieste Grad forskrækket ved at see hans; thi i det hun saae ham saa höi, saa guul ved Dækkenet og med de mange Plastere, der ganske vanskabte ham, gav hun et mægtig Skriig af sig, sigende: Jesus, Marie! Hvad er det jeg seer? Af lutter Angest tabte hun Lyset, det slukkedes, og da hun derpaa stod i det tykkeste Mörke, vilde hun skynde sig bort igien, men i Angesten forviklede hun Beenene i sit lange Slöer, saa hun giorde et græsseligt Fald mod Jorden. Frygtsom begyndte DON QUIXOTE at sige: Giengangere! eller hvo Du er! jeg besværer Dig at

sige

ſige mig hvo Du er, og dernæſt at ſige: Hvad Du forlanger af mig? Er Du en lidende Mand, ſaa ſiig mig det, og jeg ſkal giöre for Dig alt hvad der ſtaaer i min Magt; thi jeg er en Catholſk Chriſten, og en Ven af at viiſe Vel imod heele Verden, og af den Aarſag har jeg paataget mig den vandrende Ridder-Orden, hvis Övelſer og Virkninger endog ſtrækker ſig til Sielene, der ere i Fegfyret. Den forſtödte Hovmeſterinde, der hörte Beſværelſerne, ſluttede ſig til DON QUIXOTES Angeſt af ſin egen, og med en ſagte og ſörgelig Röſt ſvarede hun: Herr DON QUIXOTE! (om ellers Deres Velbyrdighed til al god Lykke er DON QUIXOTE) Jeg er hverken en Gienganger, Spögelſe eller lidende Siel, ſom Deres Velbyrdighed maae have troet, men Doña Rodrigues, Hertugindens Statsdame og Hovmeſterinde, der i en Trang, ſom Deres Velbyrdighed allene kan hielpe for, ſöger hen til Dem. Siig mig, Frue Doña Rodrigues, ſagde DON QUIXOTE, om Deres Velbyrdighed af en Hendelſe ſkulde komme her at tale en andens Sag? Thi ſaa maae De vide, at det er gantſke forgieves; Tak ſkee den magelöſe Deilighed hos min Herſkerinde DULCINEA af TOBOSO. Med et Ord, Frue Doña Rodrigues, ſaafremt Deres Velbyrdighed er reen og frie for alle forliebte Budſkaber og Overtalelſer, ſaa kan De gaae hen og tænde Deres Lys igien og komme tilbage at foredrage mig Deres Forlangende, og ſkal jeg med Fornöielſe tiene Dem, ſaaſnart det ikke, ſom jeg alt har ſagt, gaaer ud paa kiælne Foreſtillinger. Jeg ſkulde være Mellemhandler for nogen, Herre? ſvarede Hovmeſterinden, nei, ſaa kiender Deres Velbyrdighed mig ſlet. Jeg har ikke endnu ſaa mange Aar paa Bagen, at jeg ſkulde have nödig at gribe til det Haandverk, ſiden jeg Gud være lovet endnu har Kiöd paa Knoklerne og baade mine enkelte og dobbelte Tænder i min Mund paa nogle faa nær, jeg har miſtet ved de ſlemme Flod, der ere ſaa giengſe her i Arragonien. Vil imidlertiid Deres Vel-

byrdighed töve lidet, saa vil jeg gaae hen og tænde mit Lys og paa Öieblikket staae her igien at udöse alle mine Bekymringer for Dem. som den förste Hielpere i heele Verden; og uden at oppebie Svar forlod hun Kammeret, hvor DON QUIXOTE blev tilbage og tankefuld og bekymret ventede paa hende. Nu vældede der tusinde Forestillinger om dette nye Eventyr ind paa ham; det syntes ham ilde giort og værre tænkt at sætte sig i Fare for at bryde den til hans Herskerinde lovede Troeskab; og sagde han til sig selv: Hvem veed om ikke Fanden, der er listig og behændig, kunde ved en Hovmesterinde friste mig til det, som har været umueligt for Keiserinder, Dronninger, Hertuginder, Fyrstinder og Grevinder? Jeg har hört sige, og det af meget fornustige Folk, at han snarest sætter os en Voxnæse paa der, hvor det mindst ventes. Hvem veed, om ikke Leiligheden, denne Eensomhed og Tavshed kunde vaagne Begierlighederne hos mig, der hidindtil have slumret, og mage det saa, at jeg med graae Haar faldt over det, ingen endnu har snublet over? I slige Begivenheder er det bedre at flye end at vove sig i Kampen. Men jeg kan umuelig være ganske ved mine fem Sind, siden jeg kan sige og tænke slige Urimeligheder. Det er umueligt, at en hvidklædt, indhyllet og bebrillet Hovmesterinde skulde avle og opklække utugtige Hensigter i det meest umenneskelige Bryst i heele Verden. Men skulde der da være en Hovmesterinde paa Jorden, som der var noget godt ved? Skulde det hænde sig, at der var en Hovmesterinde i Verden som ikke var fræk, rænkefuld og godvillig? Bort, bort med den heele Hovmesterindesværm, der ikke er det menneskelige Kiön til mindste Fordeel. Som han sagde dette, sprang han af Sengen i det faste Forsæt at spærre Dören og formeene Frue Rodrigues Indgangen; men da han kom hen og vilde lukke den, var Frue Rodrigues allerede kommen tilbage med det brændende Lys i Haanden. Og da hun fik DON QUIXOTE i Dække-

net

net og med Plaſterne og Hovedpynten at ſee nær ved, begyndte hun at ſkielve paa nye. Hun traadde af Forſkrækkelſe to Skridt tilbage og ſagde: Tör man ogſaa med Sikkerhed betroe ſig til Dem, Herr Ridder! thi det er ikke et ſtort Ærbarheds Beviis af Deres Velbyrdighed, at have forladt Sengen. Det ſamme Spörgsmaal maae jeg giöre, ſagde DON QUIXOTE, og altſaa ſpörger jeg om jeg kan faae Sikkerhed for alle Overfald og Angreb? Af hvem, Herr Ridder, ſagde Hovmeſterinden, hvem begierer De denne Sikkerhed af? Af Dem, ſvarede DON QUIXOTE, fordi jeg ikke er af Steen og De ikke af Staal; det er endnu ikke Dag, men tværtimod midt om Natten og meer til efter mine Tanker. Vi ere i et bedre forvaret og lönligt Kammer end Huulen var, hvor den forræderſke og forvovne Eneas kom i Beſiddelſen af den deilige og medynkſomme Dido. Men giv mig kun Haanden, Frue! og ſaa vil jeg ingen anden Sikkerhed begiere, end den der gives mig af min egen Tugtighed og Afholdenhed, og den, ſom dette ærværdige Slöer lover mig. Som han ſagde dette, kyſſede han paa ſin höire Haand og lagde den i hendes, ſom hun med ſelvſamme Ceremonier gav ham.

Her ſiger Hamete *par Parentheſis:* at han ved Mahomet gierne havde givet den beſte Talar af de to han eiede, for at have ſeet de to ſpadſere Haand i Haand tilſammens fra Dören til Sengen.

DON QUIXOTE ſprang da omſider i Sengen igien, og Doña Rodrigues ſat ſig lige for ham paa en Stoel, hun trak noget fra Sengen uden at ſkille ſig ved Brillerne og Lyſet. DON QUIXOTE kröb ſammen og hyllede ſig ſaa tæt ind, at der blev intet uden Anſigtet bart. Da de nu begge vare komne til Roe, var DON QUIXOTE den förſte der bröd Tavsheden, ſigende: Nu kan Deres Velbyrdighed, min Frue, udöſe og opkaſte alt det De bær i Deres beklemte Barm og beſpændte Hierte, det

ſkal anhöres af mig med tugtige Ören og afhlelpes med en ynkſom Arm. Det har jeg ſat Liid til, ſvarede Hovmeſterinden, og af Deres Velbyrdigheds tækkelige og behagelige Omgang kan man formode ſig et ſaa chriſteligt Svar.

Sagen er da denne, Herr DON QUIXOTE, at endſkiönt Deres Velbyrdighed ſeer mig ſidde paa denne Stoel midt i Kongeriget Arragonien og i en uſel og foragtet Hovmeſterindedragt, er jeg dog barnföd til Oviedo i Aſturien og af en Slægt, der ſlaaer Spar to til de beſte i den heele Provinds: men min umilde Skiebne og mine Forældres Skiödeslöshed, der forarmede dem inden de ſelv vidſte hvorledes det gik til, bragte mig til Hovedſtaden Madrid, hvor mine Forældre, at ikke det ſidſte ſkulde blive værre end det förſte, bragte mig i Tieneſte hos een af de fornemſte Damer ſom Vaſkerpige; thi det maae Deres Velbyrdighed vide, at i at ſtive og ſtryge har ingen i min heele Livstid taget Luven fra mig. Mine Forældre lode mig blive i min Tieneſte og drog tilbage til deres Hiem, hvor de faa Aar efter omſkiftede det Jordiſke med det Himmelſke; thi de vare gode og catholiſke Chriſtne. Nu var jeg et fader- og moderlöſt Barn, og havde intet i Verden uden den uſle Lön og de jammerlige Foræringer, der i ſtore Palladſer pleier at falde af for ſlige Piger, og dog blev i den Tiid, uden at jeg vidſte hvorledes det gik til, een af Huuſets Staldmeſtere forliebt i mig, en aldrende Mand, ſtærk ſkiegget, underſætſig og oven i Kiöbet ſaa god en Adelsmand ſom Kongen; thi han var en Biergkarl. Vi holdt vores Kierlighed ſaa tys, at der ikke kom det mindſte Nys derom til Fruens Ören, og for at undgaae al Slidderſladder ſaa giftede vi os hemmeligen, men efter alle den hellige Moder Kirkens Anordninger; i hvilket Ægteſkab der blev avlet en Daatter til at nedbryde min Lykke, (om jeg havde nogen) ikke at jeg havde ſat Livet til ved at bringe hende til Verden, (ſom havde været naturligt og godt for mig) men fordi

min

min Mand döde kort efter af en vis Forſkrækkelſe han fik. (Ak! derſom her nu var Leilighed at fortælle Dem det, ſaa vilde det ſikkert ſætte Deres Velbyrdighed i Forundring.) Herpaa gav hun ſig meget bitterlig til at græde og ſagde: Deres Velbyrdighed, Herr DON QUIXOTE! maae forlade mig hvad der ikke ſtaaer i min Magt at hæmme; thi ſaa ofte jeg tænker paa den ſalige Mands bedrövelige Endeligt, ſaa briſter Taare ud af mine Öine. Gud hielpe mig! er det ikke ſom jeg ſaae ham her for mine Öine, hvor ſtout han ſad for ved ſin Frue paa en deilig Muuleſel, ſaa fort ſom en Agat; thi i den Tiid vidſte man hverken af Vogne elier Portechaiſer, men Fruerne ſad bag paa hos deres Staldmeſtere. En Ting kan jeg dog ikke undlade at fortælle Dem, paa det De deraf kan ſee, hvor höflig og opmerkſom min gode Mand var. Ved at vilde ride ind i St. Jacobs-Strædet i Madrid (ſom er meget ſnæver) kom den förſte Præſident med to Betientere for ved ſig ud af den; ſaaſnart min fromme Staldmeſter ſaae ham, dreiede han Muuleſlen og gav Tegn til at vilde ledſage ham. Min Frue, ſom ſad bag paa, vidſkede til ham: Hvad giör Du Slubbert? Seer Du ikke at det er af vor Vei? Præſidenten ſtandſede höfligen ſin Heſt, og ſagde til ham: Fortſæt De Deres Vei, min Herre, det falder mig til at ledſage min Frue Doña Caſilda. (thi det var mit Herſkabs Navn) Desuagtet blev min Mand dog ved med Hatten i Haanden at følge Præſidenten, men da min Frue ſaae det, drog hun i Forbittrelſe en Naal af ſit Haar (ſkiönt jeg altid har troet, at det har været Sækkenaalen af hendes Etui) og jagede den ſaaledes ind i Krydſet paa min Mand, at han gav et ſtort Skriig af ſig, og vreed og ſnoede Kroppen ſaaledes, at han med ſamt Fruen laae paa Jorden. To af hendes Laqvayer ſprang ſtrax til at hielpe hende op, og Præſidenten ſaavel ſom Betienterne giorde det ſamme. Porten til Guadalajara kom i ſtor Oprör, det vil ſige, de, ſom gik ind og ud af den. Min Frue kom hiem til Fods,

og min Mand ſögte Hielp i en Barbeers Huus, ſigende: at han var boeret tværtigiennem. Der gik ſligt et Rye om min Mands Höflighed, at Drengene ſtimledes om ham paa Gaderne, og deels derfor og deels for han var lidet kortſynet gav min Frue Hertuginden ham ſin Afſkeed; og Græmmelſen derover, ſom jeg ſikkert troer, voldte ſtrax efter hans Död; nu var jeg Enke, forladt af alle og havde en Daatter at forſörge, hvis Deilighed tog til ſom Skum paa Havet. Kort ſagt, ſiden jeg var bekiendt for ſaadan en ſtor Tvætterſke, ſaa tog min Frue Hertuginden, der nyeligen var bleven gift med Hertugen, mig hid med ſig til Arragonien tillige med min Daatter, og med hende de ſtörſte Yndigheder, Verden eier. Som nu een Dag gik og en anden Dag kom, voxede min Daatter til og hendes Fuldkommenheder med: Hun ſynger ſom en Lerke; dandſer ſom en Skye; ſpringer ſom en Raſende, læſer og ſkriver ſom en Skolemeſter, og regner ſom en Pengepuger. Om hendes Reenlighed vil jeg ikke ſige meget, men intet rindende Vand er reenere end hun, og huſker jeg ikke feil, ſaa er hun nu ſytten Aar, fem Maaneder ng tre Dage gammel, dog vil jeg ikke ſværge for, at det kunde være en Dag meere eller mindre. Men kort at fortælle, ſaa forelſkede der ſig en riig Bondeſön af en Landsbye, ſom Hertugen min Herre har her i Nærværelſen, i denne ulkyldige Tös. Tilforladelig ſaa veed jeg ikke, naar og hvor de har havt deres Sammenkomſter: men han har beſkiemmet mit Barn under Ægteſkabs Löfte, og nu vil han ikke opfylde det. Vel veed Hertugen min Herre det, ſiden jeg ſaa tidt og ofte har foredraget ham det med Begiering, at befale Knöſen at ægte min Daatter; men det er den Döve tiltalt, og neppe vil han laane Öret til at höre paa mig. Aarſagen dertil er denne, at da Skielmens Fader er hovedriig, ſaa laaner han ham baade ſelv Penge, og gaaer tillige hvert Öieblik i Borgen for ham, og derfor vil han ingen Fortræd volde ham eller legge det ringeſte i Veien for

ham.

ham. Min Attraae er altſaa, at Deres Velbyrdighed vilde paatage ſig at erſtatte denne Forurettelſe enten ved Overtalelſer eller ved Vaaben, ſiden dog heele Verden ſiger: at Deres Velbyrdighed er föd til at afværge og erſtatte Forurettelſer, og de Betrængtes Bieſtand. Jeg overgiver altſaa til Deres Velbyrdighed min faderlöſe Daatter med ſamt hendes Tækkelighed, Ungdom og alle de gode Egenſkaber, jeg har ſagt Dem hun beſidder, og ved Gud og min Samvittighed, ſaa er der blandt alle Hertuginders Frökener ikke een, der er hendes gamle Skoeſaaler værd. Hun, ſom hedder Altiſidora og holdes for den ſmukkeſte og munterſte, hun kommer ikke min Daatter paa ti Miile nær, ſaaſnart man ſætter dem ved Siden af hinanden, fordi Deres Velbyrdighed maae vide, at det ikke er Guld alt hvad der glimrer; thi denne Altiſidora beſidder meere Indbildninger end Skiönheder, meere Frækhed end Beſkedenhed. Desforuden ſtikker hun ingen ſund Hud i, men har ſaadan en vederſtyggelig ſtinkende Aande, at det er umueligt at ſtaae et Öieblik tæt ved hende, ja endog min Frue Hertuginden har - - Men jeg vil tie, man pleier at ſige, at endog Muurene har Ören.

Saa kiert ſom mit Liv er Dem, Frue Rodrigues, ſagde DON QUIXOTE, ſaa ſiig, hvad min Frue Hertuginden har? Ved en ſaa kraftig Beſværelſe, ſvarede Hovmeſterinden, kan jeg ikke undſlaae mig for at beſvare Spörgsmaalet oprigtig. Deres Velbyrdighed, Herr DON QUIXOTE, ſeer ſelv hvor deilig min Frue Hertuginden er; det glatte Anſigt, der er ſaa blank og ſkinnende, ſom en nye Kaardeklinge; de melkagtige Kinder, paa hvilke de herligſte Roſer blomſtre; den Munterhed, med hvilken hun gaaer, ja næſten ſvæver over Jorden, ligeſom hun ikke holdt den værdig at træde paa; men veed Deres Velbyrdighed, hvem hun har alt det at takke? Gud förſt og fremmeſt, det forſtaaer ſig, men dernæſt to Fonteneller, hun har paa Beenene, og ſom alle de onde Vædiker flyde ud af, ſom

Lægerne ſige, at hun er opfyldt med. Hellige Maria! raabte DON QUIXOTE, er det mueligt, at min Frue Hertuginden har ſlige Aflöb? Nei; jeg kan ikke troe det, om ogſaa alle Barfodebrödrene ſagde mig det; dog ſiden Frue Doña Rodrigues ſiger det, maae det være ſandt. Imidlertiid maae ſlige Kilder paa ſlige Steder ikke kaſte onde Vædſker, men en flydende Ambra fra ſig; og det bekræfter mig i den Troe, at det maae være en betydelig Sag for Helbreden at lade ſig ſætte Fonteneller.

Neppe havde DON QUIXOTE faaet diſſe Ord udtalte, förend Kammerdören aabnedes ved et umaadeligt ſtærk Slag, og af Forſkrækkelſen over Slaget tabte Doña Rodrigues Lyſet af Haanden, ſaa at der, ſom man ſiger, med et blev bælgmörkt i Kammeret. Den arme Hovmeſterinde fölede i ſamme Öieblik, at hun blev greben i Struben med begge Hænder, og det med ſaadan en Kraft, at hun ikke kunde röre ſig; og en anden Perſon löftede uden at ſige et eeneſte Ord hendes Skiörter, og ſom det lod til, med en Töffel baſkede hende ſaa jammerligen at det var en Ynk. Men endſkiönt DON QUIXOTE fölede den i höieſte Grad for hende, rörte han ſig dog ikke i Sengen, og kunde aldrig begribe hvem og hvad det kunde være. Han holdt ſig ganſke roelig og tys; thi han frygtede hiertelig for at Raden til at baſkes vilde komme til ham med, hvilken Frygt ikke heller var ugrundet, ſiden de neppe havde holdt op med at banke Hovmeſterinden, (der ikke engang torde ſige *Av!*) förend de tavſe Bödler toge fat paa DON QUIXOTE, og efter at de havde viklet ham ud af Lagenet og Dækkenet, prikkede og ſtak de ham ſaa ideligen og heftigen, at han ikke kunde holde ſig fra at forſvare ſig med knyttede Næver, og det altſammen med en forunderlig Tavshed. Da Feldtſlaget havde vaeret en god halv Time, gik Spögelſerne bort; Doña Rodrigues bragte Skiörterne i Orden, og ſukkende over ſit Vanhæld tog hun Veien igiennem den aabne Dör uden at ſige et eeneſte Ord til DON QUI-

XOTE,

Hellige Marie! er det mueligt,
at min Frue Herfuginden
har slige Aflöb!

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

NOTE, ſom ſmertefuld, forſtukken, forvirret og tankefuld blev allene tilbage, hvor vi nu vil forlade ham med en inderlig Forlængſel efter at faae at vide, hvem den forvorpne Troldmand var, der holdt ſaa ilde Huus med ham: men det maae beroe til ſin Tiid; thi SANCHO kalder paa os, og Hiſtoriens ordentlige Sammenhæng begierer det.

XLIX.

XLIX. CAPITEL.

Det ſom mödte SANCHO PANZA ved at patroullere paa ſin Öe.

Vi forlode den ſtore Gouverneur ærgerlig og ilde til Mode over Bondemaleren og Skalken, der var underrettet af hans og Hertugens Huushovmeſter til at bryde SANCHO; men endſkiöndt han var klodſet, taabelig og buget, holdt han dem dog Stangen alleſammen, og ſagde til de Omſtaaende, hvoriblandt og Doctor Pedro Rezio var: (der, ſaaſnart Hemmeligheden med Hertugens Brev var forbie, ſtrax havde indfunden ſig.) Nu kan jeg tydeligen merke, at Dommere og Gouverneurer burde være eller trænge til at være af Stok og Steen, for ikke at föle de Anſögendes Overhæng, der paa alle Tider og Timer kræver det ſom en Rettighed at anhöres og affærdiges; thi naar kun deres Sager bringes i Rigtighed, ſaa kan alt övrigt gaae ſom det vil. Derſom nu den arme Dommer ikke hörer og affærdiger dem, enten fordi han ikke kan, eller fordi det ikke er paa den faſtſatte Audiencetiid, ſaa klages der over ham, ſaa bagtales han; ja endog heele Yngelen levner ham ikke Ære for en Skilling. Dumme og lögnagtige Anſögere! forhaſt eder ikke, men oppebie Tiden og Leiligheden til at foredrage eders Anliggende: kom hverken i Spiiſe- eller Sovetiiden; thi Dommere ere af Kiöd og Blod, og maae give Naturen det, den kræver til Underholdning; det er kun mig allene, man unddrager Föden; Tak ſkee Herr Doctor Pedro Rezio Tirteafuera, ſom ſtaaer der og vil ſvelte mig ihiel under det Paaſkud, at ſlig en Död er Liv. (hvilket

ket Liv Gud forleene ham og alle hans Liige; det er at ſige, alle ſlette Doctore; thi de gode fortiene Palmekrandſe og Laurbærkronen.) Alle de, ſom kiendte SANCHO PANZA, forundrede ſig höiligen over at höre ham tale ſaa vel, og vidſte ikke hvad de ſkulde henregne det til uden hans vigtige og betydelige Poſt, der enten opklarer eller formörker Begreber. Langt om længe gav Doctor Pedro Rezio Aguero af Tirteafuero ham Löfte paa et ſtyrkende Aftensmaaltiid, til Trods for alle de Indvendinger, Hypocrates kunde giöre. Hermed gav Gouverneuren ſig tilfreds, og ventede med ſtor Smerte paa Nattens og Spiiſe-Tiidens Komme; og ſkiöndt det forekom ham, at Tiimerne ikke rörte ſig af Stedet, ſaa bröd dog den ſaa inderlig attraaede frem, hvori man til Aftensmad gav ham et mægtigt Fad Finker med Lög, og Födderne af en Kalv, der allerede var temmelig til Aars. Han ſpiiſte det med langt ſtörre Lyſt og Velſmag, end om det havde været Milaneſiſke Bierghöns, Romerſke Faſaner, Sorrentiſke Kalve, Moroniſke Agerhöns eller Lavajoſke Gies. Under Maaltiidet vendte han ſig til Doctoren og ſagde: Veed De vel, Herr Doctor! at for Fremtiiden behöver man ikke at bryde ſig om lækkre Retter for mig, fordi min Mave er bedre tient med ſtærk Föde og vant til Giedde- og Oxekiöd, Lindſer, Rödder, Roer og Lög. Saaſnart nu Ganen faaer andre Ting, gaaer de ſagtens ned, men dog ofte med Modbydelighed. Det ſom Kiögemeſteren bör ſörge for, er at tractere mig med det, man kalder *Olla podrida;* thi jo meere ſammenblandet den er, jo bedre ſmager den. I den kan nedlegges og indeſluttes alt hvad der er ſpiiſeligt; og ſkal jeg nok huſke ham det og viiſe mig erkiendtlig derfor ved Leilighed. I övrigt lad ingen vove at giækkes med mig; jeg ſkal enten være noget eller intet; derfor lad Fred og Samdrægtighed boe hos os alle, og lad os alle fortære vor Foer med Lyſt; thi naar Gud lader det dages, ſaa dages det for alle. Jeg er ſindet at regiere

min

min Öe uden at give noget af min Ret bort og uden at krænke andres ved at gribe for vidt om mig; see eder derfor nöie for, at jeg ikke faaer Haand i Hanke med nogen; thi det maae man vide, at jeg ikke er Gröd at grine af, og giör man mig Hovedet kruset, vil I faae stygge Löier at see: Den, der giör sig selv til Faar, bliver ædt af Ulve. Det er uimodsigeligt, Herr Gouverneur, sagde Huushovmesteren, at Deres Velbyrdighed har fuldkommen Ret i alt hvad De har sagt, og jeg forsikkrer Dem paa alle Öens Indbyggeres Vegne om at tiene Deres Velbyrdighed paa det nöiagtigste, kierligste og velvilligste; fordi den milde og faderlige Maade, De tiltraadde Regieringen paa, betager dem al Leilighed til at tænke eller foretage noget, der kunde være Deres Velbyrdighed til Mishag. Det troer jeg, svarede SANCHO, siden de vare store Tosser, om de tænkte eller foretoge andet. Jeg igientager derfor engang for alle, at man skal bære Omhue for en anstændig Underholdning til mig og min Rucio, hvilket er den vigtigste og betydellgste Post i det altsammen, og til rette Tiid giör I alle Patroullen med mig, siden det er mit faste Forsæt at rense denne Öe fra alle Landstrygere, Dagdrivere og Steensliberе; thi I maae vide, mine Venner, at lade og örkeslöse Folk i en Stat ere de samme, som Humler i en Biekube, der æde Honningen, de flittige slæbe for. Jeg er sindet at lette Agerdyrkerens Byrder, beskytte Herremændenes virkelige Rettigheder; belönne de Gode, men först og fremmest ære Religionen og agte de Geistlige. Hvad tykkes eder herom, mine Venner? Vil I svare overlydt eller allene ryste paa Hovedet? Deres Velbyrdighed, Herr Gouverneuren, sagde Huushovmesteren, siger saa mange og skiönne Ting, at vi falde i Forundring over, at en saa ustuderet Mand, som Deres Velbyrdighed, (thi saavidt jeg troer, har De ikke lagt sig efter Videnskaberne) kan frembringe deslige og saa mange Ting opfyldte med Viisdom og Kundskab, som er saa langt fra det,

de,

de, der ſendte os Dem og vi, ſom toge imod Dem, ventede os af Deres Velbyrdigheds Begreb: men man lærer ſaa længe man lever; man ſeer der bliver Alvor af Skiemt, og Giækkende de Giækkede.

Nu faldt Natten paa; og da Gouverneuren med Herr Doctor Pedro Rezios Tilladelſe havde giort et godt Aftensmaaltiid begav han ſig paa Veien med Secretairen, Huushovmeſteren, Kiögemeſteren, Optegneren, (der bar Omhue for at forevige hans Bedrifter,) Rettens Betientere og Vagt, ſom tilſammens udgiorde en temmelig Krigshær. SANCHO gik i Midten med Regieringsſtaven i Haanden, at man kunde ſee hvem han var; og da de vare komne nogle Gader igiennem, hörte de nogle Kaarder klingre. De iilede hen hvor Lyden kom fra, og ſaae to Perſoner trække lös paa hinanden, men ſom giorde Stilſtand, ſaaſnart de merkede Patroullen, og een af dem gav ſig til at raabe: Beklæder De Guds og Kongens Sted her, og taaler at man plyndres i Byen og overfaldes midt paa Gaderne? Vær roelig, min ærlige Mand, ſagde SANCHO, og ſiig mig Aarſagen til denne Striid. Jeg er Gouverneuren. Den förſtes Modſtander tog derpaa Ordet og ſagde: Herr Gouverneur! jeg ſkal berette Dem det med faa Ord: Deres Velbyrdighed maae da vide, at denne Adelsmand i Aften har vundet meere end tuſinde Realer i det Spillehuus, der ligger her lige for os; men paa hvad Maade, det maae Gud vide. Jeg var tilſtæde, og gav i meere end et tvivlſomt Tilfælde Udſlaget til hans Fordeel, uagtet alt det, Samvittigheden ſagde derimod. Han reiſte ſig, tog Gevinſten til ſig, og da jeg ventede at der i det mindſte ſkulde falde nogle Dalere paa min Part, (ſom det er Skik og Brug at give til fornemme Perſoner, ſom jeg, der ere nærværende for ved deres Anſeelſe at ſkille Trætter, afværge uqvems Ord og forekomme Slagsmaal) ſaa puttede han Pengene i Lommen og gik ſin Vei. Jeg fulgte ham paa ſtaaende Fod, og bad ham med meget

ven-

venlige og höflige Ord at tilſtille mig otte Realer, ſiden, han vidſte, at jeg var en Mand af Stand og hverken havde Embede eller Penge, fordi mine Forældre ikke havde giort mig beqvem til det förſte og ikke efterladt mig det ſidſte: Men den Skielm, der er lige ſaa ſtor en Röver ſom Cacus, og lige ſaa ſtor en Spizbub ſom Andradilla, vilde ikke give mig meere end fiire Realer. Heraf kan Deres Velbyrdighed Herr Gouverneuren ſelv indſee, hvor liden Skam og Samvittighed der er i ham. Men paa min Ære! var Deres Velbyrdighed ikke bleven tredie Mand i denne Leeg, ſaa ſkulde jeg lært ham at ſpye hver en Skilling ud, ſaa vel ſom hvad det havde paa ſig at fornærme Folk af min Stand. Hvad ſiger I hertil? ſpurgte SANCHO den anden. Han ſvarede: at det var ſandt han havde ſagt, at han kun vilde give ham fiire Realer, ſiden han gav ham ſaa ofte; at de, ſom bade om Almiſſer, burde giöre det med Höflighed og med et mildt Anſigt tage imod det, man vilde give dem, uden at holde Bog med andres Gevinſt, eller ſætte ſig i Hovedet, at de vare Spitzbuber og vandt ved Bedragerie; og at det var allerede Beviis nok, at han ſpillede ærlig og ingen Röver var, ſom der blev foregivet, ſiden han havde tordet vægre ſig ved at give ham noget, ſom alle falſke Spillere vare forbundne til mod de Tilſkuere, der kiendte dem. Det er en Sandhed, ſagde Huushovmeſteren, og hvad ſynes nu Deres Velbyrdighed, at der ſkal foretages med diſſe to Menneſker? Hvad der ſkal giöres, ſagde SANCHO, er dette: at I min Herr onde eller gode, falſke eller ærlige Vindere! ſkal ſtrax flye eders Modſtandere hundrede Realer og erlegge tredive andre til en Hielp for fattige Fanger: Og I, ſom hverken har Betiening eller Penge, men gaaer og *driver* her paa Öen, tag paa Öieblikket de hundrede Realer og forföi eder med dem ſaaſnart det i Morgen gryer af Dagen fra denne Öe paa ti Aar under Straf, at ſaafremt I forinden betræder den, ſaa ſender jeg eder lukt til den anden Verden, ved

at

at hænge eder op, eller i det mindſte lade Böddelen giöre det paa min Befalning; og giör ingen Indvendning herimod, med mindre man har Lyſt at föle Vægten af min Haand. Den eene betalte altſaa ud; den anden tog ind; denne forlod ſtrax Öen, hiin gik hiem til ſit Huus og Gouverneuren blev tilbage, ſigende: Enten maae jeg kun formaae lidet, eller diſſe Spillehuuſe ſkal afſkaffes, der ſaavidt jeg kan ſee ere meget ſkadelige. Dette, ſagde Secretairen, vil Deres Velbyrdighed neppe kunde forbyde, ſiden det holdes af en fornemme Mand, og ſom taber uliige meere imellem Aar og Dag end han vinder ved Kortene. Men imod de andre ſmaae Spillehuuſe kan Deres Velbyrdighed bruge ſin Magt: det er ogſaa dem der ere meeſt ſkadelige, og et Skiul for de ſtörſte Bedragerier; thi i de ſtore Herrers og Fruers Huuſe vover de navnkundige falſke Spillere ikke at giöre Brug af deres Behændighed, og ſiden Spillelaſten er bleven til en almindelig Övelſe, ſaa er det bedre at der ſpilles i fornemme Huuſe end i noget Værtshuus, hvorfra de midt om Natten ſtöder en Ulykſalig ud, ſom de har flaaed levende. Det maae nu beroe, min gode Secretaire; men troe mig, der er en Hoben at ſige derom.

Derpaa kom der en Sergeant hen til ham med en ung Dreng, og ſagde: Herr Gouverneur! dette unge Menneſke kom hen imod os, men ſaaſnart han blev vaer at det var Patroullen, vendte han os Ryggen og gav ſig til at löbe ſom en Hind. (et Tegn, at han maae være en Misdæder.) Jeg löb efter ham, men havde han ikke lagt ſig ſaa lang ſom han var, ſaa havde jeg ikke hentet ham ind. Hvorfor löb I, min Sön? ſpurgte SANCHO. Det unge Menneſke ſvarede: Herre! for at undgaae Beſvarelſen paa de mange Spörgsmaale, Retten giör. Hvem og hvad er I? ſagde SANCHO. En Væver, var Knöſens Svar, Hvad væver I? ſpurgte SANCHO. Spydejern, med Deres Velbyrdigheds gode Tilladelſe; ſagde han. Ei! ſagde SANCHO, I

vil

vil foreſtille en Harceliſt, og legger Vind paa vittige Svar; det er ſkiönt det: men hvor vilde I nu hen? Tage friſk Luft, Herre! ſagde Drengen. Og hvor tager man friſk Luft her paa Öen? ſagde SANCHO. Hvor den ſtryger, ſvarede Knöſen. Godt, ſagde SANCHO, eders Svar ere vel anbragte; I har Forſtand, Sön! men foreſtil eder nu, at jeg er Luften, ſpender alle eders Seil ud og förer eder for ved mig til Fængſlet. Hei da! tag og bring ham i Hullet; jeg vil mage det ſaa, at han ſkal ſove uden friſk Luft i Nat. Ved Gud! ſagde Knöſen, Deres Velbyrdighed kan lige ſaa lidet faae mig til at ſove i Hullet, ſom De kan giöre mig til Konge. Hvorfor ſkulde jeg ikke kunde faae Dig til at ſove i Hullet i Nat, ſagde SANCHO; har jeg ikke Magt til at ſætte Dig og lade Dig lös naar og ſaa tidt ſom jeg vil? Al den Magt, Deres Velbyrdighed har, ſagde Knöſen, er ikke nok at bringe mig til at ſove i Hullet. Af hvad Aarſag? ſagde SANCHO; föer ham ſtrax bort, at han öienſynlig kan blive overbeviiſt derom, allerhelſt da Slutteren ikke maae forunde ham den mindſte Friehed, men ſkal böde det med to tuſinde Ducater, ſaafremt han lader ham ſætte en Fod uden for Fængſlet. Det er Spög altſammen, ſagde Knöſen: Tingen beſtaaer deri, at ingen kan faae mig til at ſove i Hullet, naar jeg ikke ſelv vil. Siig mig Satan, ſagde SANCHO, om Du har Pagt med nogen ond Aand, der ſkal före Dig ud eller tage Jernene af Dig, ſom jeg er ſindet at ſlutte Dig i? Herr Gouverneur, ſvarede Knöſen med megen Tækkelighed, lad os forklare os og komme til Sagen i ſig ſelv, thi ſæt endog, at Deres Velbyrdighed lader Befalningen om at ſætte mig i Hullet fuldbyrde, at jeg belegges med Lænker, ſmeddes til en Væg og faaer en Vogter, ſom fuldbyrder Befalningen paa det allerſtrængeſte; kan da med alt det, naar jeg ikke vil ſove, men vaage heele Natten, al Deres Velbyrdigheds Magt forſlaae til at bringe Sövn i mine Öine imod min Villie? Nei tilforladelig ikke, ſagde Se-

cre-

cretairen, og han har beviist sin Paastand. I vil altsaa, sagde SANCHO, lade blive at sove for at handle efter eders eget Behag, men ikke for at trodse min Befalning? Nei; Herre! sagde Knösen, det være langt fra mine Tanker. Saa gaae da med Gud, sagde SANCHO, og sov i Dit Huus og Gud give Dig en tryg og roelig Sövn, jeg skal ikke forstyrre Dig den: Men det vil jeg dog raade Dig, ikke at spöge med Övrigheden en anden Gang; Du kunde treffe paa den, der drev Dig Dit Spög hiem med en brodden Pande.

Knösen gik sin Vei. Gouverneuren blev ved at patrou'lere, og lidet efter kom der to af Vagten, og havde et ungt Menneske imellem sig. De sagde: Herr Gouverneur! den vi bringer her, og som seer ud til at være en Mandsperson, er det ikke, men et ikke hæsligt Fruentimmer i Mandsklæder. En tree til fiire Lygter bleve strax holdte op for hans Ansigt, og ved deres Skin opdagedes et nydeligt Pigeansigt, der ikke lod til at være over sytten Aar. Hendes Haar var viklet op under et grönt og Guldnæt, og var deiligere end de dyrebareste Perler. Man besaae hende fra Top til Taae; hun havde lyseröde Strömper paa; hvide Taftes Knæebaand med Guldfryndser; grönne Guldbrocades Buxer, en Kiol af samme Slags, og under den en liden Tröie af et herligt hvidt og Guld sammenvirket Töi, samt et Par hvide Mandsskoe. Hendes Værge var ingen Kaarde, men en kostbar Dolk, og Fingrene vare besatte med mange og meget prægtige Ringe. Kort sagt, alle fandt Behag i den unge Pige, men ingen af alle dem, der saae hende, kiendte hende; ja endog de Indfödte kunde paa ingen Maade besinde sig hvem hun var. Medviderne i Pudset, man spillede SANCHO, vare de meest forundrede, siden denne Tildragelse og dette Möde ikke var anlagt af dem; de vare altsaa ganske raadvilde og ventede med Smerte paa Udfaldet. SANCHO spiilede baade Öine og Mund op ved den unge Piges Deilighed; han

ſpurgte hende hvem hun var, hvor hun vilde hen, og Aarſagen, der havde bevæget hende til at iføre ſig denne Dragt? Hun ſlog Oinene ned mod Jorden og ſvarede med en tugtig Blyefærdighed: Herre! jeg kan ikke ſaa offentlig ſige en Ting, der er ſaa ſaa vigtig for mig at ſkiule; een Ting vil jeg dog gierne overtyde alle om, at jeg er ingen Tyv eller løsagtig Fruentimmer, men en ulykſalig Fröken, ſom Jalouſiens Magt har bragt til at overſkride Velanſtændighedens Grændſer. Da Huushovmeſteren hörte det, ſagde han til SANCHO: Herr Gouverneur! lad alle diſſe Folk træde til Side, paa det denne Fröken med mindre Undſeelſe kan fremföre hendes Anliggende. Gouverneuren gav ſtrax Befalningen, og heele Skaren trak ſig tilbage ſaa nær ſom Huushovmeſteren, Kiögemeſteren og Secretairen. Da Frökenen ſaae at der ikke var fleere, ſagde hun: Mine Herrer! jeg er en Daatter af Pedro Perez Mazorca, ſom handler med Uld her i Byen, og ſom kommer dagligen i min Faders Huus. Det ſlipper De ikke igiennem med, ſagde Huushovmeſteren; thi jeg er overmaade vel kiendt med Pedro Perez, og veed viſt og ſandt, at han ingen Börn har. Desuden ſiger De förſt, at han er Deres Fader og ſtrax derpaa, at han kommer daglig i Deres Faders Huus. Det lagde jeg ogſaa Merke til, ſagde SANCHO. Jeg er ſaa angeſt og forſkrækket, ſagde Frökenen, at jeg ikke ſelv veed hvad jeg ſiger; men den reene Sandhed er, at jeg er en Daatter af Diego de la Llano, ſom alle Deres Velbyrdigheder ufeilbarligen kiender. Det gaaer lige ſaa lidet godt, ſagde Huushovmeſteren; thi jeg kiender ogſaa Diego de la Llano, og veed at han er een af de fornemſte og riigeſte Herremænd her; at han har en Sön og en Daatter, og at her er ingen i Byen, der med Sandhed kan ſige at have ſeet hans Datters Aaſyn ſiden han er bleven Enkemand; hun holdes ſaa indſpærret, at det ikke engang bliver Solen tilladt at ſee hende, og med alt det ſiger heele Verden dog at hun er meget dei-

deilig. Det er rigtig nok, ſagde Frökenen; men om Rygtet om min Deilighed lyver eller ei, maae De mine Herrer nu være overtydet om, ſiden De har ſeet mig; hvorpaa hun ſtak bitterligen i at græde. Da Secretairen ſaae det, nærmede han ſig Kiögemeſterens Öre og ſagde ganſke ſagte til ham: Uden Tvivl maae der være mödt denne Fröken noget ſærdeles vigtigt, ſiden hun, da hun er af ſlig en Byrd, er paa ſlig en Tiid og i ſlig en Dragt ude af Huuſet. Det er tilforladeligt, ſagde Kiögemeſteren, og bevidnes af hendes Taare. SANCHO tröſtede hende imidlertiid med de beſte Grunde han vidſte, og bad hende uden mindſte Frygt at berette ham, hvad der var mödt hende, med Löfte at han paa alle muelige Maader vilde ſöge at hielpe hende tilrette og raade Bod paa hendes Fortræd. Sagen er denne, mine Herrer, ſvarede hun, at min Fader har holdt mig indeſluttet i ti ſamfulde Aar, ſom er juſt ſaa længe ſom min Moder er i den ſorte Jord. Meſſen blev læſt hiemme i en prægtig Bede-Sal, og i al den Tiid har jeg ikke ſeet andet end Solen om Dagen, og Maanen og Stiernerne om Natten. Jeg veed hverken hvordan Gader, Torve, Kirker eller Mandfolk ſeer ud, min Fader og Broder undtagen, og ſaa Pedro Perez, Uldhandleren, ſom kom daglig til os, hvorfor jeg ogſaa gav ham ud for min Fader, for ikke at nævne min egen. Denne Indelukken og dette Forbud paa at gaae ud af Huuſet (ja endog i Kirken) har i mange Uger og Maaneder giort mig ganſke miströſtig: Jeg vilde endelig ſee Verden, i det mindſte min egen Födebye, og mig ſyntes ikke at der var noget i det, ſom ſtreed imod Velanſtændigheden, en fornemme Fröken ſkylder ſig ſelv. Naar jeg hörte tale om Tyrekampe, at ſpille Kort og foreſtille Comedier, ſaa ſpurgte jeg min Broder (der er et Aar yngere end jeg) hvad diſſe ſaavel ſom mange andre Ting, jeg aldrig havde ſeet, var for noget; og han forklarede mig det paa den beſte Maade han vidſte, men det puſtede Begierligheden efter at ſee

det alt meere og meere op. For nu at giöre Fortælningen om min Undergang saa kort som mueligt, saa maae jeg sige, at jeg bad og overhang min Broder (o at jeg aldrig enten havde bedet eller overhængt ham!) og i det samme qvalte Graaden hendes Stemme. Huushovmesteren sagde: Bliv ved, Fröken! Fortsæt Beretningen om hvad der er videre tilstödt Dem; thi Deres Ord og Taare sætter os alle i en smertelig Uvished. Jeg har kun lidet tilbage at fortælle, sagde Frökenen; men mange Taare at fælde for at begræde det, fordi slige utiidige Begierligheder ikke kan andet end drage slige bedrövelige Følger efter sig. Nu havde Frökenens Skiönhed trængt sig lige ind i Huushovmesterens Siel; han holdt derfor Lygten nok engang hen til hendes Ansigt, og syntes ham, at det ikke var Taare hun fældede, men kostbare orientalske Perler, der trillede ned af hendes Kinder, og önskede han inderligen, at hendes Vanhæld ikke maatte være af den Beskaffenhed, som hendes Taare og Sukke gav Formodning om. Gouverneuren var meget avindsyg over Standsningen, den unge Pige giorde i sin Fortælning, og sagde han til hende: at hun ikke maatte holde dem længere op, de havde en stor Deel af Byen at gaae igiennem endnu. Med halv qvalte og afbrudte Sukke sagde hun: Al min Fortræd og Uhæld bestaaer ikke i andet end at jeg overhang min Broder at klæde mig i Mandsklæder, ved at laane mig een af sine Klædninger og at tage mig en Nat ud med sig til at besee Byen, medens vores Fader sov. Han, som hverken havde Rist eller Roe for mine Bönner, samtykkede min Begiering, og iförte mig denne Dragt, hvorved Lysten kom over ham til at klæde sig i mine Klæder, (der sadde ham saa vel, som om de havde været syede til Kroppen af ham) og da han endnu ikke har et eeneste Haar paa Hagen, saa saae han ud som den deiligste Fröken, og i Nat gik vi omtrent for en Time siden hiemme fra, og i Følge af en Tiener havde vi næsten löbet heele Byen omkring og vare allerede

paa

paa Hiemveien, da vi saae en stor Hoben Mennesker komme gaaende, og min Broder raabte til mig: Lad os sætte alle Seil til, Söster! det er vist nok Patroullen, følg mig saa hurtig som Du kan, at de ikke skal faae at see hvem vi ere, som vist nok vilde bekomme os ilde; og i det han sagde det, vendte han om, og gav sig, jeg kan ikke sige til at løbe, men til at flyve. Jeg havde ikke giort sex Skridt, förend jeg faldt saa lang som jeg var, og imidlertid hentede een af Rettens Betientere mig ind og bragte mig hid til Deres Velbyrdighed, hvor jeg til min store Smerte og Græmmelse maae staae beskiemmet for saa mange Mennesker. Er det al Deres Vaande, Fröken, sagde SANCHO, og har ikke Jalousie (som De först lod sig forlyde med) draget Dem af Deres Faders Huus? Det er alt hvad der er mödt mig, svarede hun, og ikke heller har der noget andet draget mig hiemme fra end Lysten til at see mig om i Verden, som for mig bestod i denne Byes Gader. Denne Sandhed blev stadfæstet af hendes Broder, som to af Vagten havde sat efter, da de saae ham tage Flugten; grebet og fört hen til Gouverneuren. Han var klæd i en kostbar Morgendragt, med en liden himmelblaae Atlaskes Kaabe med Guldkniplinger om Halsen, Hovedet var uden nogen slags Prydelse, hans deilige Haar undtagen, der laae i spillende Lokker om hans Hals. Gouverneuren, Huushovmesteren og Kiögemesteren toge ham til en Side, og spurgte ham, uden at hans Söster kunde höre det: hvorledes han var kommen i denne Dragt? og han lige saa skamfuld og forvirret som Sösteren fortalte dem det samme, hun havde sagt dem, til stor Hiertens Glæde for den forelskede Huushovmester. Gouverneuren sagde derpaa til dem: Der er ikke saa stor en Ulykke paa Færde, at I for at fortælle dette Tosserie havde havt behov at græde i ti lange og ti brede. I kunde sagt reent ud, vi ere nogle Glutter, der har stiaalen os saaledes forklædte af vores Faders Huus, uden nogen anden Hensigt end en blot Nysgier-

righed at ſee os om, og ſaa havde den heele Præken været til Ende uden al denne Hylen og Jamren. Det er vel ſaa, ſagde Frökenen, men Deres Velbyrdigheder maae betænke, at jeg var ſaa forvirret, at jeg hverken vidſte ud eller ind. Der er ingen Skade ſkeet, ſagde SANCHO, men lad os gaae, ſaa vil vi følge Deres Velbyrdigheder hiem; maaſkee Deres Fader ikke endnu har ſavnet Dem: men for Fremtiiden lad ſlige Börnerier fare, og vær ikke ſaa begierlige efter at ſee ſig om i Verden; paa ærbar Möe er Fod og Haand til Huus og Gierning fæſtet; Qvinden og Hönen bliver ved megen Omlöben let borte; og den der har megen Attraae efter at ſee, har lige ſaa megen Begierlighed til at blive ſeet; meer ſiger jeg ikke. Det unge Menneſke takkede Gouverneuren for den Naade han havde bevиiſt dem ved at ledſage dem hiem: hvorpaa de toge Veien til deres Faders Huus, ſom laae der i Nærværelſen. Da de havde naaet det, trak Broderen i en Snoer, der gik ind igiennem et Vindues Tralverk, og i ſamme Öieblik aabnede en Pige, ſom ventede paa dem, Dören. De böde Farvel, gik ind i Huuſet og efterlode alle höiligen indtagne og forundrede over deres Artighed, Deilighed og Attraae til at ſee ſig om i Verden om Natten, uden at komme ud af Byen: men alle henregnede det til deres ſtore Ungdom. Huushovmeſteren var imidleriid ganſke hierteſkudt, og beſluttede at begiere hende Dagen efter til Ægte af Faderen i den faſte Tanke, at hun ikke kunde nægtes ham, da han ſtod i Hertugens Tieneſte. Ja SANCHO ſelv havde Hue og Villie til at gifte det unge Menneſke med ſin Daatter Sanchina. Han beſluttede at ſætte det i Verk til ſin Tiid; thi efter hans Tykke maatte en Gouverneurs Daatter kunde faae hvilken Mand hun vilde pege paa. Hermed endtes da Patroullen for den Nat, og to Dage efter heele Regieringen, hvorved da alle hans Anſlag bleve forſtyrrede eller tilintetgiorde, ſom det Efterfölgende ſkal viiſe.

L. CAPITEL.

Hvori der bringes for Dagen hvem diſſe Troldmænd og Tugtemeſtere vare, der baſkede Hovmeſterinden og prikkede DON QUIXOTE, ſaavel ſom hvad der mödte Pagen, der bar Breve til THEREZA PANZA, SANCHO PANZAS Huſtrue.

Cide Hamete, den nöiagtige Samler af hvert et Solegran til denne ſandfærdige Hiſtorie, ſiger: at den Tiid Doña Rodriguez forlod ſit Kammer for at forföie ſig i DON QUIXOTES Gemak, ſaa hörte en anden Hovmeſterinde, der var hendes Sengekammerat, det: og ſom alle vil vide, luure og ſnuuſe om, ſaa ſneeg hun ſig ſaa ſagte bag efter hende, uden at den gode Rodriguez mærkede det. Aldrig ſaaſnart ſaae den anden hende gaae ind til DON QUIXOTE, förend hun (thi Hovmeſterindernes herlige Gave til at före Sladder manglede hende ikke heller) paa ſtaaende Fod löb hen at fortælle Hertuginden: at Doña Rodrigues var i DON QUIXOTES Kammer. Hertuginden ſagde det til Hertugen, og begierede hans Tilladelſe til at tage Altiſidora med ſig og gaae hen at luure efter hvad hun giorde hos DON QUIXOTE. Hertugen gav hende den, og de to liſtede ſig ſaa ſagte og vaerligen frem, at de kom til Gemaksdören og det ſaa tæt, at de hörte hvert Ord der taltes inden for. Da nu Hertuginden hörte, at Rodrigues lod hendes Fontainer ſpringe, ſaa kunde hun og Altiſidora ikke bare ſig længere, men fulde af Forbittrelſe og brændende efter

Hævn traade de med en Fart ind i Gemakket, hvor de prikkede DON QUIXOTE og pidſkede Hovmeſterinden, ſom ſagt er; thi de Fornærmelſer, ſom ſaa aabenbar tilföies Fruentimmernes Skiönhed og Egenkierlighed, opvækker Vreden med Heftighed og antænder Begierligheden efter Hævn.

Hertuginden fortalte Hertugen alt hvad der var gaaet for ſig, ſom inderlig fornöiede ham, og Hertuginden, ſom fremtuurede i ſit Forſæt at moere ſig med DON QUIXOTE, affærdigede en Page (ham, der havde foreſtillet DULCINEAS Perſon i Anſlaget til at oplöſe hendes Fortryllelſe, ſom SANCHO PANZA ved Regieringsbyrden reent ſlog i Glemmebogen) til THERESA PANZA med hendes Mands Brev og et fra hende ſelv, tillige med en Foræring af en ſtor Rad ægte og koſtbare Coraller.

Hiſtorien ſiger dernæſt: at Pagen var klögtig og liſtig, og i det Haab at fornöie ſin Frue drog han meget gladeligen hen til SANCHOS Landsbye: men förend han kom ind i den, ſaae han mange Fruentimmere ſtaae og toe ved en Aae, ſom han ſpurgte: om ingen iblant dem kunde ſige ham, hvor der var en Kone at finde i denne Bye ved Navn Thereſa Panza, en vis SANCHO PANZAS Huſtrue, Vaabendrager hos en Ridder, kaldet DON QUIXOTE af MANCHA? Ved dette Spörgsmaal reiſte der ſig en halvvoxen Pige i Veiret, ſom ſtod og ſkyllede neere i Aaen og ſagde: Denne THERESA PANZA er min Moder, SANCHO PANZA min Fader og Ridderen vort Herſkab. Saa kom da Jomfrue, ſagde Pagen, og föer mig hen til Deres Moder; thi jeg har et Brev og en Foræring fra Deres Fader til hende. Det giör jeg hiertens gierne, min Herre, ſagde Pige-Barnet, der ſyntes omtrent at være fiorten Aar gammel; gav ſin Vaſk til een af hendes Selſkabsſöſtre, og uden at törre ſig eller tage noget paa Födderne löb hun for ved Pagens Heſt og ſagde: Følg mig, Deres Velbyrdighed, vores Huus ligger

ſtrax

ſtrax foran i Byen, og min Moder er viſt meget bekymret hiemme, fordi det er mangen god Dag ſiden hun ſpurgte noget fra min Herr Fader. Da ſkal jeg bringe hende ſaa gode Tidender, ſagde Pagen, at hun har Aarſag at takke Gud for dem. Kort ſagt, hoppende, dandſende og gladelig naaede Töſen Landsbyen; men förend hun gik ind i Huuſet raabte hun ind af Dören: Kom ud, Moder Thereſa, kom ud, kom ud; her kommer jeg med en Herre, ſom bringer Breve og andre ſkiönne Sager fra min Fader. Ved dette Raab kom Moderen THERESA PANZA ſpindende ud med et bruunt Skiört paa, men ſaa kort, at det neppe kunde fortiene dette Navn; et Livſtykke af ſamme Töi og en Sækkelærrets Serk. Hun var ikke meget gammel, endſkiöndt man nok kunde ſee, at hun havde de Fyrretyve paa Bagen, men var i övrigt friſk, föer, munter og glad. Da hun kom hen til Daatteren og Pagen, der var til Heſt, ſagde hun: Hvad er der paa Færde, Barn? Hvem er denne Herre? Det er en underdanig Tiener af min Frue Doña THERESA PANZA, ſvarede Pagen, ſprang ned af Heſten og böiede Knæe for Frue THERESA, ſigende: Ræk mig Haanden, Deres Velbyrdighed, Frue Doña THERESA, og det ſom höire og venſtre Haands ægteviede Huſtrue af Herr Don SANCHO PANZA, Öen Barratarias egen Gouverneur. O Vok og Væ! min Herre, ſtaae dog op og lad ſlige Krumſpring fare, ſagde THERESA; jeg er langt fra ingen Hofdame, men et ſtakkels Bondefolk, en Vedhuggers Daatter, og en vandrende Vaabendragers Kone; og ſlet ingen Gouverneurs Frue. Deres Velbyrdighed, ſvarede Pagen, er en ærværdig Gemal af en overværdig Gouverneur, og til et Beviis paa denne Sandhed, ſaa tag Deres Velbyrdighed imod dette Brev og denne Foræring. Han drog i ſamme Öieblik Coralſnoeren med Guld indfattet frem, hang hende den om Halſen og ſagde: Dette Brev er fra Herr Gouverneuren, og det ſom følger med Corallerne, er fra min

Frue Hertuginden, der har ſendt mig hid til Deres Velbyrdighed. THERESA ſkiftede tuſinde Farver og hendes Daatter ikke mindre, men Pigen tog Ordet og ſagde: Jeg vil döe paa, at vores Herr Husbond DON QUIXOTE har givet min Fader det Gouvernement eller Grevſkab, ſom han ſaa tidt og ofte har lovet ham. Det er en Sandhed, ſagde Pagen, at af Ærbödighed for Herr DON QUIXOTE er Herr SANCHO nu Gouverneur over Öen Barrataria, ſom De kan ſee af dette Brev. Læs det for mig, Herr Junker, ſagde THERESA; thi endſkiöndt jeg forſtaaer at ſpinde, duer jeg dog ikke til at læſe en Töddel. Og jeg lige ſaa lidet, lagde Sanchina til; men töv lidet, ſaa vil jeg gaae hen og hente os een til at læſe dem, ſom enten ſkal være vores Præſt ſelv eller Baccalaureuſen Samſon Carraſco, der giör det hiertens gierne allene for at faae noget Nyt at höre fra min Fader. Det behöves ikke at kalde nogen hid derfor, ſagde Pagen; thi endſkiöndt jeg ikke kan ſpinde, kan jeg dog læſe og vil læſe Dem begge Brevene. Derpaa læſte han dem begge: men det, ſom alt er anfört, vil vi udelade her, og ſtrax begive os til Hertugindens, der lydede ſaaledes:

" Veninde THERESA! Deres Mands SANCHOS gode
" Hierte og igiennemtrængende Begreb bevægede og forbandt
" mig til at bede Hertugen min Gemal at give ham Regie-
" ringen over een af de mange Öer, han har. Vi har faaet Ef-
" terretning at han regierer ſom en Örn, hvorover jeg er in-
" derlig glad og min Gemal Hertugen fölgeligen med, og tak-
" ker han Himlen hver Dag, at han ikke har bedraget ſig ved
" at vælge ham til Regieringen; thi det maae De vide, Frue
" THERESA! at det er meget vanſkeligt at finde en god Gou-
" verneur i heele Verden: men Gud giöre mig ſaa god, ſom
" SANCHOS Regiering er. Jeg overſender Dem, kiere THE-
" RESA! en Rad Coraller i Guld indfattede. Det ſkulde væ-
" re et ſtor Fornöielſe for mig, om det var orientaliſke Perler:

" men

" men den, der giver med en god Villie, giver vel. Den Tiid
" kommer maaskee, da vi lærer at kiende hinanden nöiere og
" kan tales mundtlig ved, og saa veed Gud hvad der kan skee.
" Jeg beder flittig at hilse Deres Daatter Sanchina, og sig hen-
" de fra mig, at hun maae belave sig paa, inden hun veed et
" Ord deraf, at tage imod et ansseeligt Giftermaal, som jeg har
" i Anslag for hende. Jeg har ladet mig sige, at der i Deres
" Egn skal falde saa store Agere; send mig et par Dosin af dem,
" de vil blive mig inderlig kierkomne fra Deres Haand. Skriv
" mig snart til, hvorledes De befinder Dem, og er der noget
" De trænger til, saa behöver De kuns at begiere, og det skal
" skee paa Öieblikket. Himlen bevare Dem! Given her paa
" Stedet.

Deres

oprigtig elskende Veninde,

HERTUGINDEN.

Ei ja! ei ja! sagde THERESA, da hun havde hört Brevet, hvor eiegod, venlig og ydmyg er ikke denne Frue! slige Fruer kan man dog faae i Tale, men Herremænds-Fruerne her omkring holder sig for gode til at Vinden maae blæse paa dem; de kommer saa kneisende i Kirken, som om det var Dronninger, og troede at tabe noget af deres Ære, om de saae til en Bondekone. Men see mig til denne gode Frue, som er Hertuginde, hun kalder mig Veninde og begegner mig som om jeg var hendes Liige. (Gid jeg maatte leve den Dag og see hende lige med det höieste Taarn i Mancha!) Hvad Agerne er angaaende, min Herre! saa skal jeg sende Deres höie Herskab en heel Skieppe af dem, og saa tykke og store, at hun skal forundre sig over at see dem. Gaae nu straxs Sanchina og bær Omhue for denne Herres Beværtning; giv Hesten Foer; sög om Æg i Stalden, og skiær Hul paa den beste Skinke; han bör trakteres som en Prinds; de gode Tidender, han har bragt os, og det

ver-

venlige Anſigt, han har, er det vel værd. Jeg vil imidlertiid forkynde vores gode Lykke til mine Naboekoner, vor Fader Præſten, og Meſter Nicolas Barbeeren, ſom ere vores og har ſtedſe været Din Faders Venner. Ja giör det, Moder, ſagde Sanchina, men giv mig förſt det halve af Perleraden; thi aldrig kan jeg troe, at min Frue Hertuginden ſkulde være ſaa toſſet og ſendt den til eder allene. Du ſkal faae den heel, Barn, ſagde THERESA, men lad mig allene bære den nogle Dage om Halſen; thi mig ſynes ret, at den fryder mig Hiertet. Saa vil De fryde ſig endnu meere, ſagde Pagen, naar De faaer at ſee hvad der er i Bylten, jeg har her i Vadſækken, ſom er en Klædning af det allerfiineſte Stof, Gouverneuren en eeneſte Gang har baaret paa Jagten, og ſender min Fröken Sanchina ved mig. Gud lade ham leve i tuſinde Aar, ſagde Sanchina, og den der bragte mig den, ikke mindre, men vel heele to tuſinde, om det giöres behov.

Derpaa forlod THERESA ſit Huus med Brevene i Haanden og Corallerne om Halſen, og bar hun Brevene ſaa udbredte for ſig ſom en Tromme. Da hun nu af en Hendelſe ſtödte paa Præſten og Samſon Carraſco, begyndte hun at hoppe om og ſige: Paa min Ære! ſaa ere vi ikke ſmaae Folk nu, vi har Herreſæde. Lad nu kun den ſipperſte Herremands Frue maale ſig med mig, om hun tör, og jeg ſkal lære hende hvor David kiöbte Öllet. Hvad er paa Færde, THERESA PANZA? Hvad er dette for Galikab og Papiirer? ſpurgte Præſten. Det er ingen Galikab, ſvarede hun, men Breve fra Hertuginder og Gouverneurer, og det jeg har om Halſen er ægte Coraller, Ave Marier og Pater noſtere af ſlaaet Guld, og jeg ſelv en Gouverneurinde. Gud ſtaae eder bie! THERESA; men vi forſtaaer eder ikke, og begriber ſlet ikke hvad I vil ſige, ſvarede de to hende. Saa kan De ſee det der, ſagde THERESA, og gav dem Brevene. Præſten læſte dem ſaa höit, at Samſon kunde höre det,

det, og Samſon og Præſten ſaae paa hinanden af Forundring over det, de havde læſt. Baccalaureuſen ſpurgte hvem der havde bragt diſſe Breve? og THERESA ſvarede: at derſom de vilde gaae hiem med hende, ſaa kunde de faae Budet at ſee, der var et ungt Blod, ſaa knöv og giev ſom en Junker, og havde han endnu andre Foræringer med ſig, Trods diſſe. Præſten tog Corallerne af hendes Hals, beſaae dem meget nöie og gav hende dem igien; men da det forviſſede ham om, at de vare ægte, ſaa faldt han paa nye i Forundring. Han ſtod lidet og grundede, hvorpaa han bröd ud: Ved Kiolen, jeg bær! ſaa veed jeg ikke hvad jeg ſkal ſige eller tænke om diſſe Breve og Foræringer. Paa den eene Kandt ſeer og foler jeg, at Corallerne ere ægte, og paa den anden læſer jeg, at en Hertuginde ſender hen og beder om et Doſin Agere. Lad os leede os frem ved denne Traad, ſagde derpaa Carraſco, og paa ſtaaende Fod ſee til at faae fat paa Overbringeren af denne Pakke, for at faae Vanſkelighederne, der möder os, ryddede af Veien ved ham. De giorde ſaa, og THERESA fulgte med dem.

De fandt Pagen at ſtröe Havre for ſin Heſt, og Sanchina at ſkiere en Skinke i tu til at ombylles af Æg og gives Pagen at ſpiiſe. Hans Udſeende og behagelige Adfærd ſtod vores Ankommende meget vel an; og efter at de havde hilſet ham meget höfligen og han dem, ſaa ſpurgte Samſon ham om Nyt fra DON QUIXOTE, ſaavel ſom SANCHO PANZA; thi endſkiöndt de havde læſt Hertugindens og SANCHOS Breve, var det desuagtet ſaa ubegribeligt for dem, at de ſiet ikke kunde hitte Reede i SANCHOS Gouvernement, allerhelſt da det ſkulde være en Öe, og alle Öerne i det middellandſke Hav hörte hans Majeſtet til. Pagen ſvarede: Det er upaatvivleligt, at Herr SANCHO PANZA er Gouverneur; men om det er en Öe, han regierer over eller ei, det giver jeg mig ikke af med at beſtemme; nok er det, at Stedet har over tuſinde Indbyggere. Hvad Agerne

an-

anbelanger, saa siger jeg, at min Frue Hertuginden er saa from og ydmyg, at hun ikke allene med Fornöielse begierer nogle Agere af en Bondekone, men hun har endog sendt hen og begiert en Kam til Laans hos een af hendes Naboelker; thi Deres Velbyrdigheder maae vide, at de Arragoniske Fruer, i hvor fornemme de end ere, ikke ere saa nöie regnende og stive som de Castellianske; hiine ere langt omgiengeligere imod de nedrige Stænder.

Midt i denne Samtale kom Sanchina springende med Æggeskaller i Haanden, og sagde til Pagen: Siig mig, min Herre, om min Herr Fader til al Lykke, siden han er bleven Gouverneur, bær opspændte Buxer? Jeg har ikke seet ham uden med Pumphoser, svarede Pagen; men han bör bære dem. O hille den, raabte Sanchina! det var ret Kands for mig, at see min Fader med Rullinger! Fra det jeg var Næve stor, har det været mit eeneste Önske at see min Fader med opspændte Buxer. Da vil Deres Velbyrdighed faae ham at see langt herligere udstafferet, ifald De lever, sagde Pagen; ved Gud! om der ikke bæres Soelskierme over ham, dersom hans Regiering staaer ved Magt i to Maaneder endnu. Præsten og Baccalaureusen mærkede meget godt, at Pagens Svar vare skielmske, men de ægte Coraller og SANCHOS fiine Jagtklædning (som THERESA alt havde viist dem) forvirrede dem paa nye. Sanchinas Attraae bragte dem til at lee, men THERESA forögede Latteren ved at sige: Herr Licentiat! pas paa for mig, om der gaaer nogen til Madrid eller Toledo, for at kunde kiöbe mig et stoppet Skiört kant og klart, efter den allernyeste Mode, og saa godt som det er at faae; thi visselig, visselig saa tænker jeg at giöre min Mands Regiering Ære, ja endog, naar det bliver mig for kiedsomt, at gaae til Hoffet og age i Vogn, som alle andre; thi naar man har en Herr Gouverneur til Mand, saa maae der dog falde saa meget af, at Stadsen kan holdes ved lige. Kiere Moder, sagde San-

Sanchina, Gud give at vi havde Heſt og Vogn i Morgen den Dag, om ogſaa de, der ſaae mig ſidde ved min Frue Moders Side i den, ſagde: Nei! ſee til den Plougdrivers Daatter, ſidder hun ikke og bryſter ſig der i Kareten ſom en Pavinde! men alt det ragede mig kun lidt, naar jeg agede i Vogn og ikke havde nödig at ſætte Fod til Jorden. Al deres Mukken og Mumlen, deres Hvilken og Tilken ikulde ſlet ingen graae Haar giöre mig: *Naar jeg kun har det heedt og godt, ſaa agter jeg ei Folkes Spot.* Ikke ſaa, min Moder? Du har den rette Forſtand, min Daatter, ſagde THERESA; men al denne Herlighed og lidt til endda har min gode SANCHO ſpaaet mig; det er kun Begyndelſen til Lykken, den ſtandſer viſt ikke förend man ſeer mig ſom Grevinde; og ſom jeg har mange Gange hört Din Fader ſige: (der er Ordſprogenes Fader ſaavel ſom Din:) *Naar nogen byder dig en Kalv, ſaa löb ſtrax til med Strikken.* Naar nogen giver Dig et Gouvernement, ſaa tag det; naar nogen giver Dig et Grevſkab, ſaa hold Haanden over det, og giör nogen Dig et Skabernak, hvor der följer gode Gaver med, ſaa fortie det. Var den ikke vel toſſet, ſom lod Lykken banke paa Dören uden at lukke den op? Det kommer mig ud paa et, lagde Sanchina til, hvad man ſiger, naar man kun ſeer mig opſtadſet og udmeiet. Hvem er du? ſagde Hunden, der havde faaet Halsbaand paa, til ſin forrige Staldbroder. Da Præſten hörte det, ſagde han: Jeg maae endelig troe, at heele Panzaſlægten födes paa Jorden, hver med en Sæk fuld af Ordſprog i Livet, i det mindſte har jeg ingen ſeet, uden de johvert Öieblik har anbragt nogle i hvad Materie der end er bleven talt om. Saa meget er viſt, ſagde Pagen, at Herr Gouverneuren ideligen benytter ſig af dem, og endſkiöndt de ikke paſſer ſig alle Tider, ſaa fornöier de dog, og mit Herſkab, Hertugen og Hertuginden, ſætter megen Priis paa dem. Saa at Deres Velbyrdighed, min Herre, ſagde Baccalaureuſen, bekræfter at

SAN-

SANCHOS Gouvernement er ramme Alvor, og at der findes en Hertuginde i Verden, som hun har faaet Brev og Foræringer fra? Thi endskiönt vi seer Foræringen og har læst Brevet, saa troer vi det dog ikke, men troer at det er een af vores Landsmands DON QUIXOTES Tildragelser, som alle löbe ud paa Tryllerie; vi maae derfor i en vis Forstand tage og föle paa Deres Velbyrdighed for at see, om De er en Skygge-Ambassadeur eller et Menneske med Kiöd og Blod. Alt hvad jeg veed at sige om mig, sagde Pagen, er at jeg er en virkelig Ambassadeur; at SANCHO PANZA i Gierningen er Gouverneur; at min Hertug og Hertuginde kunde give og har givet ham dette Gouvernement, og at jeg har hört sige, at denne samme SANCHO PANZA forestaaer det ypperligt. Om her er Tryllerie ved eller ei, det maae Deres Velbyrdigheder giöre af imellem sig; og at dette er alt, hvad jeg veed derom, det svær jeg Dem til ved mine Forældres Liv, som jeg höiligen elsker og ærer, og hvis Levetraad endnu ikke er afspunden. Det er giörligt, at det kan være saa, sagde Baccalaureusen; men *dubitat Augustinus.* Enhver kan handle deri efter Behag, svarede Pagen, men det er den reene Sandhed jeg har forebragt, og den maae stedse svömme oven paa Lögnen som Olien paa Vandet, og desuden: *operibus credite & non verbis.* Vil ikke een af Deres Velbyrdigheder behage at fölge med, at Deres Öine kan viise Dem det, Deres Ören ikke vil troe. Det var Vand paa min Mölle, sagde Sanchina; Herre! tag Deres Velbyrdighed mig op paa Deres Ög, og saa vil jeg ret med Hiertens Lyst tage hen og besöge min Herr Fader. Gouverneurs Döttre, sagde Pagen, kan ikke reise allene, men de maae have Kareter, Bærestole og mange opvartende Personer i deres Fölge. Ved Gud, sagde Sanchina, saa er jeg lige saa vel faren ved at sidde paa en Esel som paa et Karethynde: Jeg er vel saa kiælen vandt? Tie stille Glut, det forstaaer Du ikke, sagde THERESA; denne Herre veed

Be-

Beſkeed, maae Du troe; thi *nye Tiider. nye Sæder*, Kaaben maae hænges efter Vinden, ſom SANCHO Sanchina, ſom Gouverneur Fröken; det er alt hvad jeg kan ſige derom. Frue THERESA ſiger langt meere end hun ſelv tænker, ſagde Pagen: men jeg önſkede gierne at faae lidet at ſpiiſe og at affærdiges ſaaſnart ſom mueligt; thi jeg vilde gierne hiem endnu i Aften. Præſten tog derpaa Ordet: Vil Deres Velbyrdighed ikke være af den Godhed og tage til Takke med mig; thi Frue THERESA er nok ikke ſaa vel belavet paa at beværte ſlig en Gieſt, ſom hun önſkede. Pagen vægrede ſig længe, men efter megen Nöden og mange Undſkyldninger tog han mod Tilbudet, og Præſten var inderlig glad over at faae ham med ſig for at finde Leilighed til at fritte ham ud om DON QUIXOTE og hans Bedrifter. Baccalaureuſen tilböd ſig at beſvare Brevene for Thereſa; men hun vilde ikke have at han ſkulde blande ſig i hendes Sager, ſiden hun holdt ham for en ſtor Spottefugl. Hun gav altſaa en Pebling, der kunde ſkrive, en Strud og to Æg, og han ſkrev hende derfor to Breve, et til hendes Mand og et til Hertuginden, ſom hun ſelv ſagde ham i Pennen, og ſom ikke ere de ſletteſte, der ere indförte i denne ſtore Hiſtorie, ſom Fremtiiden ſkal lære.

LI. CAPITEL.

Fremgangen af SANCHO PANZAS Regiering, tillige med andre ſlige ſkiönne Ting.

Dagen, der fulgte paa Natten, hvori Gouverneuren havde patroulleret, bröd frem; Huushovmeſteren havde ikke ſaaet et Öie lukket ved at tænke paa den forklædte Frökens Anſigt, Væſen og Deilighed; og Antegneren tilbragte den med at ſkrive ſit Herſkab det til, der endnu manglede i alt hvad SANCHO PANZA havde giort og ſagt, og det lige ſaa henrykt over hans Gierninger ſom over hans Tale, fordi hans Ord og Handlinger vare en Sammenblandning af Overlæg, Visdom og Taabelighed. Endeligen forlod Gouverneuren Sengen, og beſtod hans Froekoſt efter Doctor Pedro Rezio de Agueros Anordning i et lille Stykke Confect og fiire Kopper koldt Vand, noget ſom SANCHO gierne havde byttet bort for et godt Stykke Bröd og en Claſe Viindruer. Men da han ſaae, at Villien her intet kunde udrette mod Magten, ſaa beqvemmede han ſig dertil. Med ſtor Svien i hans Siel og Knurren i hans Mave bragte Doctor Pedro Rezio ham til at troe, at liden og let Föde oplivede og ſtyrkede Begrebet, der var meeſt nödvendig for dem, der beklædede vigtige Embeder, hvori Kroppens Styrke ikke var nær ſaa gavnlig ſom Sielens. Ved dette Sophiſterie ſvæltede SANCHO ſaaledes, at han hemmelig bandte Gouvernementet, ja endog den, ſom havde givet ham det; men med ſin Sult og ſit Confect ſat han ſig dog ſamme Formiddag hen at holde Ret, og den förſte Sag, der blev ham foredraget, var et Raad en Frem-

med

med udbad sig, hvorved Huushovmesteren med samt de övrige Medvidere vare tilstæde; og var Sagen denne:

Herre! tog den Fremmede Ordet: En meget bred og dyb Flod löber tværtigiennem et vist Hertugdom. (jeg maae udbede mig Deres Velbyrdigheds ganske Opmerksomhed; thi Sagen er overmaade vigtig og vanskelig.) Jeg siger da, at der over denne Flod gaaer en Broe, og ved Enden af den staaer en Galge tillige med et slags Domhuus, hvori der almindeligen opholder sig fiire Dommere til at paaagte Lovens Opfyldelse, som Flodens, Broens og Landets Herre har givet, og som lyder saaledes: *Dersom nogen vil gaae fra den eene Side til den anden, over Broen at forstaae; da skal han, naar han er kommen over, giöre Eed paa hvorfra han kommer og hvorhen han gaaer. Hvorpaa Dommerne skal undersöge, om han har sagt sandt; befinde, hans Forebringende rigtigt, lader man ham ubehindret gaae; men befindes det falskt, skal han böde derfor med Livet i den dertil opreiste Galge, og det uden mindste Opsættelse.* Denne Lov og dens strænge Vilkaar blev bekiendt. Der gik mange over Broen, ogsaasnart de havde svoret, og deres Udsigende var befunden rigtig, lod Dommeren dem ubehindret gaae. Nu hendte det sig, at da man en Dag havde forelagt en Mand Eeden, og han svoret; saa sagde han: at han ved Eeden; han havde aflagt, bekræftede, at han ingen anden Steds gik hen end til at döe i Galgen. Derpaa raadsloge Dommerne og sagde saa: Dersom vi lade dette Menneske ubehindret gaae, saa har han svoeret paa Lögn, og bör altsaa efter Loven döe; og hænger vi ham; saa er Eeden, han giorde paa at gaae hen og döe i Galgen; sand, og altsaa efter samme Lov friekiendt. Nu ombedes Deres Velbyrdighed, Herr Gouvetneuren, at give Deres Kiendelse i denne Sag, som er sendt til mange juridiske Facultetet, men desuagtet er endnu lige saa tvivlsom og uafgiort. Rygtet om Deres skarpe og spitzfindige Begreb er kommen dem for Öre, der

har ſendt mig hid at bede Deres Velbyrdighed paa deres Vegne, at ſige ſine Tanker i et lige ſaa beſynderligt ſom indviklet Tilfælde. SANCHO ſvarede hertil: Tilforladelig kunde de Herrer Dommere, ſom har ſendt eder til mig, gierne ſparet ſig den Möie, ſiden jeg meget ſnarere er en tykhoved end en ſpitzfindig Mand. Men hvorom alting er, ſaa fortæl mig Sagen nok engang, at jeg ret kan fatte den; maaſkee det kunde være en Slump, at jeg traf Centrum. Den Fremmede igientog derpaa een og fleere Gange alt hvad han havde forebragt. Efter mit Tykke, ſagde SANCHO omſider, ſaa er Sagens Sammenhæng med to Ord denne: at dette Menneſke har giort Eed paa, at han gik hen at döe i Galgen, og naar han nu hænges, ſaa har han ſvoeret paa den reene Sandhed, og bör efter den forkyndte Lov være frie; og hænges han ikke, ſaa har han ſvoeret paa Lögn, og bör i Kraft af ſamme Lov hænges. Det forholder ſig juſt, ſom Gouverneuren ſiger, ſagde Sendebudet, og i Henſeende til Sagens Beſkaffenhed og Sammenhæng, har de den ganſke fuldkommen inde. Altſaa ſiger jeg da, ſagde SANCHO, at dette Menneſke for ſaavidt han har ſvoeret ſandt, ſkal være utiltalt, og hænges for ſaavidt han har löiet, og paa den Maade bliver jo Overgangens Vilkaar opfyldte efter Bogſtaven. I ſaa Fald, Herr Gouverneur, ſagde Forebringeren, bliver det nödvendigt at deele ham i to Parter; den ſandfærdige for ſig, og den lögnagtige for ſig: men naar man nu ſkiller de to Parter ad, koſter det ham ſikkert Livet; og Loven bliver ikke efterlevet, ſom dog er fornödent at den maae. Höer engang, min ærlige Mand, ſagde SANCHO, enten maae jeg være et Beeſt, eller der i den Tildragelſe, I taler om, er lige ſaa meget der med rette taler for Mandens Liv og Löſladelſe, ſom for hans Död; thi derſom Lögnen fordömmer ham, ſaa friekender Sandheden ham, og ſiden Sammenhænget er ſaaledes, ſaa tykkes mig, at I kan ſige til de Herrer, der har ſendt eder, at da

der

der er lige saa megen Ret til at friekiende som fordömme ham, saa skal de lade ham ubehindret gaae, siden det alle Tider er priisværdigere at giöre Godt end Ondt, som jeg vilde give eder under min Haand, dersom jeg kunde skrive. I övrigt har jeg dette, hvad jeg nu har sagt, ikke af mig selv, men af en Regel, som der er blant mangfoldige andre, min Herre DON QUIXOTE gav mig Aftenen förend jeg kom hid at være Gouverneur paa denne Öe, og som er: *at naar Retfærdighedens Vægtskaal stod lige, saa skulde Barmhiertigheden trykke den ned;* og var det nu Guds Villie, at jeg skulde befinde mig paa det i denne Begivenhed, hvor det passer som Fod i Hose. Det er sikkert, sagde Huushovmesteren, og holder jeg for, at Lycurgus selv, der gav Lacedæmonierne Love, ikke kunde affagt en viisere heri end den, som den store PANZA har givet; og kan den ogsaa være nok for i Formiddag, og vil jeg give Befalning til at lade rette an, paa det Herr Gouverneuren ret kan spiise efter Behag. Det maae jeg lide, sagde SANCHO, men skynd eder noget; thi naar I kun giver mig at spiise, og dernæst Sager at kiende i, saa kan I forlade eder til, at jeg skal komme vel derfra. Huushovmesteren holdt Ord; thi ham syntes, at det var en Samvittigheds Sag at lade saa viis en Gouverneur svelte ihiel, allerhelst da han tænkte at giöre Ende paa det samme Nat, ved at spille ham det sidste Puds, der var overdraget ham at foranstalte. Nu tildrog det sig, at da han samme Dag havde spiist imod Doctor Tirtefueras Regler og Forskrifter, saa kom der, imedens der blev taget af Bordet, en Coureer med et Brev til Gouverneuren fra DON QUIXOTE. SANCHO befalede Secretairen at læse det for sig, og naar det ingen Hemmeligheder indeholdt, da at læse det höit. Secretairen giorde saa, og da han havde löbet det igiennem, sagde han: det kan gierne læses höit; thi det som Herr DON QUIXOTE har skrevet Deres Velbyrdighed til, fortiente at skrives og trykkes med gylde ne Bogstaver, og lyder saaledes:

DON

DON QUIXOTE af MANCHA til SANCHO PANZA, Gouverneur over Øen Barrataria.

" Da jeg ventede at faae Tidende om Din Uagtsomhed og " Fremfusenhed, Ven SANCHO, saa hörer jeg slige Efterret- " ninger om Din Viisdom, at jeg inderligen takker Himmelen, " der veed at hæve den Usle af Stövet og giöre Viise af Taabe- " lige. Man siger mig, at Du regierer som Du var et Menne- " ske, og er Menneske som om Du var et Beest, saa ydmyg er " Dit Forhold. Men jeg maae vaere Dig ad SANCHO, at det " ofte udkræves og er nödvendigt for Embedets Myndighed at " handle imod Hiertets Ydmyghed; fordi den udvortes Opför- " sel og Ansеelse hos den, der beklæder vigtige Embeder, bör " være overeensstemmende med det, de udkræver, og ikke med " den Tarvelighed, hans forrige Vilkaar giör ham tilböielig til. " Klæd Dig vel; thi en overtrokken Stage synes ikke meere at " være en Stage. Dog siger jeg ikke, at Du ideligen skal vii- " se Dig i Höitiidsklæder, ikke heller at Du som Dommer skal " være klædt som Krigsmand; men kun at Du skal være pry- " det som Dit Embede kræver det: reenlig, anstændig og Klæ- " derne veldannede. For at vinde Dine Underhavendes Yndest " og Kierlighed har Du især to Ting at iagttage: Först at være " höflig og venlig imod alle (dette veed jeg vel, at jeg har sagt " Dig forhen) og det andet, at forskaffe Overflod paa Levnets- " Midler; thi der er ingen Ting der nager og opirrer den Fat- " tiges Barm saa stærkt som Hunger og dyr Tiid.

" Giv ikke mange Anordninger: men giver Du nogle, saa " lad dem være gode og for alle Ting vaag over, at de efterle- " ves og iagttages; thi de Anordninger, som der ikke holdes " over, ere ikke allene som de ei vare til, men de give endog " at forstaae, at den Fyrste, som havde Viisdom og Myndig- " hed til at give Love, har ikke Kræfter til at faae dem efterle- " vede; og de Love, som forkyndes og ikke udöves, er liig

" Biel-

" Bielken, der blev Frøernes Konge, i Förſtningen rædde des
" de for den, og med Tiiden foragtede de den og ſprang op
" paa den. Vær de Dydiges Fader og de Laſtefuldes Stiffader;
" vær ikke alle Tiider ſtræng, men ikke heller altiid overbæren-
" de; og hold Middelveien imellem diſſe to Yderligheder, der
" udgiör Viisdoms Puncten. Beſög Fængſlerne, Slagterbo-
" derne og Torvene; thi paa ſlige Steder er en Gouverneurs
" Nærværelſe af overmaade Vigtighed. Tröſt Fangerne, ſom
" vente deres Dom; og naar Du nödes til at ſtraffe, ſaa lad
" Straffen være i Forhold efter Forbrydelſen. Lad falſk Vægt
" eller Maal hos Torveſidderne ikke undgaae Din Opmerkſom-
" hed, men de blive andre til Skræk og Advarſel. Lad Dig
" aldrig merke med, at Du er gierrig, vellyſtig eller en Fraad-
" ſer; (om Du endog af en Hendelſe var det, ſom jeg dog ikke
" troer) thi ſaaſnart Almuen eller de, Du har at giöre med,
" kiender Din ſvage Side, ſaa lader de ikke af at ſtille Snare-
" Garn for Dig, indtil de har ſtyrtet Dig hovedkulds i Din Un-
" dergang. Betragt, overvei, igiennemſee og udgrandſk de
" Formaninger og Underviisninger, jeg meddeelte Dig ſkrift-
" lig förend Du gik herfra til Dit Gouvernement, og ifald Du
" har hævet dem op, vil Du i dem ganſke kiendeligen finde en
" Stötteſtav til at lætte Dig de Beſværligheder og Möiſommelig-
" heder, ſom der möde Gouverneurerne ved hvert et Trin. Skriv
" Dine Velgiörere til og viis Dig erkiendtlig imod dem: Utak-
" nemmelighed er en Daatter af Hovmod og den forteſte Laſt
" jeg kiender; thi den, der teer ſig uerkiendtlig, giver For-
" modning om, at han er det imod Gud med, der har givet
" ham Livet og endnu dagligen beviiſer ſaa ſtore Velgierninger
" imod ham. Frue Hertuginden har affendt et eget Bud med
" Din Klædning og andre Foræringer til Din Kone THERESA
" PANZA, og det ventes tilbage med Svar hvert Öieblik.

" Jeg har været lidet upaſſelig af en vis Kattejagt, ſom i
" Særdeleshed gik ud over mine Næſeboer: men det ſagde dog
" ikke ſtort; thi derſom der ere Troldmænd, ſom forfölge mig,
" ſaa ere der iligemaade de, ſom forſvare mig. Beret mig om
" Du er kommen efter, at Huushovmeſteren, der er med Dig,
" og Trifhalen ſtaaer i nogen Forbindelſe ſammen, ſom Du en-
" gang bar Tvivl om; jeg önſkede tillige at vide alt hvad der er
" mödt Dig, allerhelſt da Veien imellem os er ſaa kort, og jeg
" tænker med det förſte at forlade dette örkeslöſe Liv, ſom jeg
" ikke er kaldet til. Jeg er bleven indviklet i en Sag, der kan fæt-
" te Ueenighed imellem Herſkabet og mig: men endſkiönt jeg
" ſkylder dem meget, kan jeg dog ikke ændre det, ſiden det
" paaligger mig at opfylde Ordenens Pligter förend deres Be-
" hag; ſom kommer overeens med hvad man pleier at ſige: *A-*
" *micus Plato, ſed magis amica veritas.* Jeg ſiger Dig dette paa
" Latin, ſiden jeg bilder mig ind at Du har lært det efter at Du
" er bleven Gouverneur. Gud være med Dig og beſkierme
" Dig paa alle Dine Veie!

Din Ven,

DON QUIXOTE af MANCHA.

SANCHO hörte med ſtor Opmerkſomhed paa Brevet, og det blev löftet til Skyerne for dets Viisdoms Skyld af alle de, ſom hörte det. SANCHO reiſte ſig ſtrax fra Bordet; kaldte paa ſin Secretaire og lukkede ſig inde med ham i ſit Cabinet, for uden videre Forhaling ſtrax at ſvare ſin Herre DON QUIXOTE. Han befalede Secretairen at före det, han ſagde ham, i Pennen, uden at tage noget fra eller legge noget til, ſom han ogſaa efterkom, og var Brevet, der tiente til Svar, af följende Indhold:

SANCHO PANZA til DON QUIXOTE af MANCHA.

" Mine Forretninger ere ſaa mange og ſtore, at jeg ikke
" faaer Stunder til at klöe mig i Hovedet, ja ikke engang til

" at

" at skiære mine Negle af, men jeg bær dem saa lange at det
" er en Grue. Jeg siger Dem dette, min Hiertens Herre! for-
" di Deres Velbyrdighed ikke skal blive vred, et De hidindtil
" ingen Efterretning har faaet enten jeg lider vel eller ilde ved
" mit Gouvernement, hvorved jeg döier meere Hunger end jeg
" döiede den Tiid vi to vandrede Skove og öde Stæder igien-
" nem.

" Hertugen min Herre skrev mig forleden Dag til og va-
" rede mig ad, at visse Spitzbuber havde sneget sig ind paa
" Öen for at myrde mig; men hidindtil har jeg ikke kundet op-
" dage nogen anden end en vis Doctor, som Byen lönner for
" at dræbe alle de Gouverneurer den faaer. Han kalder sig
" Doctor Pedro Rezio, barnföd i Tirteafuera, og naar Deres
" Velbyrdighed ret betragter dette Navn, saa er der meere end
" Grund nok til at frygte for at döe for hans Haand. Dette
" Stykke af en Doctor siger endog om sig selv, at han ikke kan
" fordrive Sygdommen naar man har faaet den, men han kan
" forebygge at den ikke kommer, og Medicamenterne dertil
" er Diæt, som han kalder det: men jeg veed, at det er saa
" stræng en Faste, at der bliver intet uden Skind og Been til-
" bage; ret som en vindtör Krop var sundere end et godt Huld.
" Kort sagt, han vil sulte mig ihiel, og jeg döer af Harme; thi
" jeg bildte mig ind at spække mig tilgavns naar jeg blev Gou-
" verneur: spiise varmt, drikke koldt og strække Kroppen imel-
" lem Hollandsk Lærrets Lagen og paa Æderduuns Puder; men
" i det Sted maae jeg poenitere som en Eremit, og siden det
" skeer med en ond Villie, saa tænker jeg ogsaa at naar om
" gaaer om, saa tager Fanden mig.

" Hidindtil har jeg ikke havt en Skillings Indkomster, og
" ikke heller har jeg presset noget ved Tyngder, men hvordan
" det hænger sammen, begriber jeg ikke; thi her har man sagt
" mig, at de Gouverneurer, som pleier at sendes hid, havde

" længe förend deres Fod kom inden for Portene, bekommet
" en ſtor Hoben Penge af Indbyggerne, enten ſom en Foræring
" eller et Laan; og at det ei allene er en vedtagen Skik her,
" men endog hos alle dem, ſom gaaer til Gouvernementer.

" Da jeg forgangen Nat patroullerede, traf jeg paa en
" meget deilig Fröken i Mandsklæder, og en Broder af hende
" i Fruentimmerdragt. I Töſen forelſkede min Huushovme-
" ſter ſig og valgte hende i Hiertet til ſin Kone, efterſom han
" ſelv har ſagt: og jeg valgte Knöſen til min Svigerſön. I Dag
" vil vi begge aabenbare vores Anliggende for Faderen, der er
" en vis Don Diego de la Llana, Herremand, og ſaa gammel
" en Chriſten ſom nogen vil begiere.

" Jeg har flittig beſögt Torvene, ſom Deres Velbyrdig-
" hed raader mig, og i Gaar traf jeg en Æblekierling, der ſolg-
" te nye Nödder, men ved Underſögningen befandtes at de
" vare blandede med gamle, og at der i hver Pot i det mind-
" ſte var halvanden Pæl gamle, törre og forraadnede. Jeg gav
" dem til Priis for Skoledrengene, og de pillede i en Snup de
" Gamle ud, og hende dömte jeg til at blive af Torvet i fior-
" ten Dage. Alle ſagde: at det var ferint giort af mig; men
" alt hvad jeg veed at ſige Deres Velbyrdighed er, at det er en
" vedtaget Meening her, at der ikke findes ſlemmere Menne-
" ſker end diſſe Fiſker- og Æblekierlinger, fordi de ere i höie-
" ſte Grad ſkamlöſe, ſkarnagtige og frække, ſom jeg gierne
" vil troe, ſiden jeg har funden dem ſaa overalt.

" Jeg er inderlig fornöiet over, at min Frue Hertugin-
" den har ſkreven min Kone THERESA PANZA til og ſendt
" hende Foræringer, ſom Deres Velbyrdighed ſiger, og ſkal
" jeg til ſin Tiid ſtræbe at viiſe mig erkiendtlig derfor. Kys
" Deres Velbyrdighed hende Haanden paa mine Vegne, og ſiig
" hende, at jeg har ſagt, at mine Gierninger ſkal bevidne: at
" hun ikke har kaſtet ſine Gaver i en hullet Sæk.

" Jeg

" Jeg saae meget ugierne, at Deres Velbyrdighed skulde
" have noget udstaaende med mit gode Herskab; thi spændes
" Deres Velbyrdighed over Fode med dem, saa er det soleklart,
" at det gaaer ud over mig tilsidst; og siden De formaaer mig
" til at være taknemmelig, saa klæder det ikke smukt, om De-
" res Velbyrdighed ikke var det mod dem, der har beviist Dem
" saa stor Gunst og beværtet Dem saa herligen paa deres Slot.

" Hvad Kattejagten vil sige, forstaaer jeg ikke; men jeg
" bilder mig ind, at det maae være een af de slemme Stræger,
" som de onde Troldmænd pleier at spille Deres Velbyrdighed:
" men jeg faaer det nok at vide, naar vi tales ved. Jeg havde
" en inderlig Lyst til at sende Deres Velbyrdighed et eller an-
" det, men jeg veed ikke hvad det skulde være, undtagen no-
" gle Clisteersprøiter, som man giör meget snurrige her paa
" Öen; staaer derimod mit Herredömme lidet ved Magt end-
" nu, saa skal jeg stræbe at sende Dem enten Hielme eller Skiol-
" de. Dersom min Kone skriver mig til, saa betal Deres Vel-
" byrdighed Postpengene og send mig Brevet; thi jeg længes
" forskrækkelig efter at vide, hvorledes det staaer til med mit
" Huus, min Kone og mine Börn. Hermed beder jeg Gud
" befrie Deres Velbyrdighed fra ildesindede Troldmænd, og
" at före mig med Held og Fred fra dette Gouvernement, som
" jeg dog tvivler meget om, siden jeg troer at sætte Livet til
" saaledes, som Doctor Pedro Rezio behandler mig.

Deres Velbyrdigheds Tiener,

SANCHO PANZA, Gouverneur.

Secretairen forseglede Brevet og sendte strax Coureeren bort; derpaa forsamlede SANCHOS Giækkere sig, og föiede Anstalterne imellem sig til at giöre ham leed og kied af Regieringen, og SANCHO tilbragte Aftenen med at giöre nogle Indretninger angaaende Stædets gode Skikke, som han bildte sig ind var en Öe. Han anordnede, at der ingen privilegerede Han-

dels-

delsmænd skulde være, men enhver kunde lade komme Viine og Vahre, naar de gave an hvor de kom fra, for efter Stedet at dömme om deres Kraft og Fortreflighed, og dereſter faſtſætte Priiſerne; den ſom kom Vand i Viinen eller gav den et falſkt Navn, ſkulde have ſit Liv forbrudt. Priiſen paa alle ſlags Underklæder blev nedſat, iſær Skoenes, der forekom ham at være umaadelig. Dernæſt faſtſat han Tieneſtefolkenes Lön, der ingen blivende Sted havde, men löb fra een til en anden for en uſel Fordeels Skyld. Han ſat en haard Straf for dem, der ſang letfærdige og ublue Viiſer paa Gaden enten ved Nat eller Dag. Han forböd at ingen Blind maatte ſynge Sange om Jertegn, der ikke vare bekræftede med upaatvivlelige Vidnesbyrd; thi det ſyntes ham, at de fleeſte af dem, de Blinde ſang om, vare opdigtede til Fornærmelſe for de virkelige. Han indſatte Fattiges Fogder, ikke til at forfölge de Trængende, men til at underſöge om de virkelig vare det, fordi frække Rövere og ſunde Drukkenbolte, ſom ofteſt gaae trygge i Skyggen af en opdigtet og efterlignet Vanföerhed. Med et Ord, han anordnede ſaa gode Ting, at de endnu den Dag i Dag er iagttages paa det Sted og kaldes: *Forordninger af den ſtore Gouverneur SANCHO PANZA.*

LII.

Sanchos Pidſken vil have Tiid og Hvile
og Dulcineas Fortrylnings Oplösning
omsider ſættes i værk.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

LII. CAPITEL.

Hvori Eventyret om den anden beængſtede Hovmeſterinde Dolorida, ellers kaldet: Doña Rodrigues, fortælles.

Cide Hamete fortæller, at DON QUIXOTES Riſter allerede vare lægede, og at det ſyntes ham at det Liv, han förte i dette Slot, var tvært imod Ridderſkabets Love, han havde forpligtet ſig til. Han beſluttede altſaa at begiere Hertugens og Hertugindens Tilladelſe at begive ſig til Zaragoza, hvis Ridderſpil vare nær for Haanden, og hvor han ventede at vinde Priſen, ſom erobres ved ſlige Höitideligheder. Da han nu en Dag ſad til Taffels med dem, og vilde til at ſætte ſit Forſæt i Verk med at begiere Tilladelſen, ſaaes ganſke uformodentlig to Fruentimmere (ſom det ſiden viiſte ſig) at komme ind af den ſtore Salsdör, indhyllede i dyb Sorg fra Top til Taae. Da den eene af dem havde nærmet ſig DON QUIXOTE, kaſtede hun ſig ſaa plat mod Jorden for hans Födder, at hendes Mund var lige med DON QUIXOTES Ankel, hvor hun drog ſaa dybe, förgelige og ſmertefulde Suk, at de ſatte alle dem i Bevægelſe, der hörte eller ſaae hende. Endſkiönt Hertugen og hans Gemal troede, at det var et Skielmſtykke, Damerne havde overlagt imod DON QUIXOTE, ſaa holdt dog dette Fodefald og den Hulken og Heftighed, med hvilken denne Dame græd og ſukkede, dem i Tvivl og Uvished, indtil DON QUIXOTE med ſtor Medynk hialp hende op fra Jorden og fik hende til at kaſte Sörgekappen, der bedækkede hendes grædende Anſigt. Men neppe ſkedte det,

det, förend hun viiſte ſig at være den, ſom man allermindſt ventede; thi enhver kiendte ſtrax Doña Rodrigues, een af Huuſets Hovmeſterinder, og den anden for hendes Daatter, den riige Bondeſön havde lokket. Alle de, ſom ſaae hende, vare höiligen forundrede, men ingen i den Grad, ſom Hertugen og Hertuginden; thi endſkiönt de vidſte, at hun var taabelig og eenfoldig, ſaa ventede de dog ikke, at det kunde gaae til Daarligheder. Kort ſagt, Doña Rodrigues vendte ſig til ſit Herſkab og ſagde: Deres Excellencer vilde behage at tillade mig at tale lidet med denne Ridder, ſiden det er nödvendigt for mig til at komme ud af en ſlem Handel, ſom en ildeſindet Bondeknolds Formaſtelſe har bragt mig i. Hertugen ſvarede: at han tillod det, og at hun kunde afgiöre med Herr DON QUIXOTE alt hvad hun ſandt for godt. Hun dreiede derpaa Stemmen og Anſigtet hen til DON QUIXOTE og ſagde:

Det er nogle Dage ſiden, tappre Ridder! at jeg fortalte Dem den Ubillighed og ſkammelige Forræderie, en forvorpen Bondekarl har udövet mod min kiere og elſkelige Daatter, der er den Ulykſalige, ſom De der ſeer. De har lovet mig at antage ſig hende, ſamt at erſtatte hende den tilföiede Uret; og nu faaer jeg Nys om, at De vil forlade dette Slot for at ſöge lykkelige Eventyrer; (ſom Gud lade Dem finde!) men jeg önſkede dog gierne, at De, förend De begiver ſig paa den Bane, vilde undſige den tölperagtige Uregierlige og mage det ſaa, at han ægtede min Daatter for at opfylde det Ægteſkabslöfte, han har givet hende förend han fik Lov til at ſpöge med hende; thi heri at formode ſig at nyde Ret hos min Herre, Hertugen, er det ſamme ſom at vride Vand af Staal, for den Aarſags Skyld, ſom jeg allerede tydelig har lagt Deres Velbyrdighed for Öine. I övrigt ſkienke vor Herre Deres Velbyrdighed Helſen, med alt ſelv önſket Vel, og drage ikke ſin Haand fra os andre.

Paa

Paa denne Tale ſvarede DON QUIXOTE med megen Alvorlighed og Ziirlighed: Gode Hovmeſterinde! ſpar Deres Taare, eller rettere, tör Dem ganſke af og hæm Deres Sukke. Jeg paatager mig at hielpe Deres Daatter, ſom havde været meget bedre faren, om hun ikke havde været ſaa villig til at forlade ſig paa Forliebtes Löfter, ſom de fleeſte Tiider ere meget villige til at love og meget trævne til at holde. Jeg vil altſaa med min Herres Hertugens Tilladelſe ſtrax tage ud at föge dette grueſomme unge Menneſke; at finde ham; at fordre ham og at dræbe ham ſaa tidt og ſaa længe, ſom han vegrer ſig for at opfylde ſit givne Löfte; thi den fornemſte Pligt i mine paatagne Övelſer er at beviiſe de Ydmyge Naade og afſtraffe de Hovmodige, (ſom vil ſige:) underſtötte de Elendige og udrydde de Ubarmhiertige.

Det giöres ikke nödig, ſagde Hertugen, at Deres Velbyrdighed umager ſig med at föge Landsbyemanden, denne gode Frue klager over; det giöres ei heller nödig, at Deres Velbyrdighed begierer Tilladelſe af mig til at fordre ham; jeg anſeer Udfordringen allerede for at være giort, og jeg paatager mig at lade den giöre bekiendt for ham, og at han ſkal indfinde og forſvare ſig paa dette Slot, hvor de trygt kan træde i Kampen og alle Vilkaarene blive iagttagne, ſom i ſlige Begivenheder pleier og bör iagttages. Paa min Side ſkal den Retfærdighed mod begge Parterne iagttages, ſom de Prindſer, der give de Stridende Kamppladſen inden for deres Grændſer, ere pligtige til. Med denne Sikkerhed og Deres Höiheds gode Tilladelſe, ſagde DON QUIXOTE, erklærer jeg da hermed, at jeg for denne eene Gang vil ſætte min Ret ſom Herremand og Ridder til Side, nedlade og lempe mig til Foruretterens Stand, og giöre mig liige med ham for at giöre ham værdig til at pröve Vaaben med mig. Altſaa fordrer jeg ham, endſkiönt fraværende, i Følge af den Forbrydelſe, han har begaaet i at bedrage

drage denne Elendige, der var en ukrænket Möe, men ved hans Forbrydelse ikke længere er det; og skal han enten opfylde Löftet, han har givet hende paa at blive hans ægte Hustrue, eller döe i Striden. Derpaa drog han sin Handske af og kaste-de den midt i Salen; Hertugen tog den op, sigende: at han, som han allerede havde sagt, antog Udfordringen i sin Undersaats Navn. Han fastsatte Tiiden til ottende Dagen efter; Valpladsen paa den store Slotsgaard; og Vaabene som sædvanlig hos Riddere: Lantze, Skiold og Kaarde uden mindste Sviig eller Underfundighed, men eftersøete og undersögte af Dommere over Kampen: men först og fremmest er det nödvendigt, at denne gode Hovmesterinde og denne ilde bestædte Möe overgiver deres Sags Retfærdighed i Herr DON QUIXOTES Hænder thi paa anden Maade kan der intet foretages eller Udfordringen blive bragt til Virkelighed. Jeg overgiver den til ham, sagde Hovmesterinden; og jeg med, sagde Daatteren grædende, skamfuld og meget ilde til Mode.

Da nu dette var afgiort og Hertugen havde brugt al den Forsigtighed, som slige Begivenheder udkræver, saa gik de Indhyllede bort, og Hertuginden gav Befalning, at de for Fremtiiden ikke skulde begegnes som Fruentimmere, der stode i hendes Tieneste, men som eventyrlige Damer, der vare komne at söge Ret i hendes Huus. Hun gav dem altsaa fiire prægtige Værelser, og lod dem opvarte som Fremmede, til störste Forundring for de andre Damer, der ikke indsaae hvorledes Doña Rodrigues og hendes ulykkelige Daatters Taabelighed og Fremfusenhed kunde giöres godt igien.

Saavidt vare alle Anstalterne giorde, da for ret at krone heele Höitideligheden og ende Maaltiidet meget glædelig, Pagen traadde ind i Salen, der havde bragt Brevene og Forærin-gerne til THERESA PANZA, Gouverneur SANCHO PANZAS Kone. Hans Komme fornöiede Hertugen og Hertuginden ikke lidet,

lidet, siden de længtes inderlig efter at vide, hvorledes det var gaaet ham paa Reisen; de spurgte ham derom, og Pagen svarede: at det var noget, han ikke saa offentlig eller med faa Ord kunde sige, men maatte beroe indtil Deres Excellencer behagede at tale allene med ham, og imidlertiid kunde de igiennemsee disse Breve. Hvorpaa han tog to frem og flyede Hertuginden. Udskriften paa det eene var: *Brev til min Frue Hertuginden, som jeg ikke veed hvor er.* Og paa det andet: *Til min Mand SANCHO PANZA, Gouverneur paa Öen Barrataria, som Gud forunde fleere Aar end mig.* Hertuginden gav sig ikke Stunder til at faae Brød til Maden, som man siger, saa begierlig var hun paa at faae sit Brev i sig. Hun aabnede det i Hast og löb det igiennem med Öinene, men da hun saae, at hun kunde læse det höit for at Hertugen og de Nærværende kunde höre det, saa læste hun følgende:

THERESA til Hertuginden.

" Det Brev, min Frue, som Deres Höihed har skrevet
" mig til, har inderlig fornöiet mig, og var mig virkelig me-
" get kierkommen. Corallerne ere meget smukke og min Mands
" Jagtklædning giver dem slet intet efter. At Deres Herlighed
" har giort SANCHO, min Ægtefælle, til Gouverneur, har
" voldt megen Glæde her i Byen, endskiöndt der er ingen som
" vil troe det, fornemmelig Præsten, Mester Nicolas Barbee-
" ren, og Baccalaureusen Samson Carrasco, men det giver mit
" Hierte ikke et Suk for; naar det kun er saa i sig selv, som
" det er, saa kan enhver sige hvad han lyster: skiöndt sandt at
" sige, saa naar Corallerne og Klædningen ikke var kommen
" med, saa havde jeg selv lige saa lidet troet det; thi her i Sog-
" net holder alle min Mand for en Klods, og ingen kan faae
" det i Hovedet, at han med et Spring var kommen til at sty-
" re Folk, som han styrede sine Giedder, for han skal, som

" man siger, regiere vel. Gud give det! og ledsage ham, som
" han finder det best gavnligt og tienligt for hans Börn! Jeg,
" min Hiertens Frue! har med Deres Velbyrdigheds gode Til-
" ladelse besluttet i een af disse Dage at tage hiemme fra og
" slendre hen til Hoffet, og strække mig der i en Karet for at
" stikke Öinene ud paa tusinde Misundelige, som allerede skot-
" ter saa skiævt til mig. Jeg beder derfor Deres Excellence at
" sige min Mand, at han maae sende mig nogle Skillinger, og
" det en god Slump; thi ved Hoffet kastes mange Penge bort;
" et Bröd koster otte til ti Skilling, et Pund Kiöd lige saa me-
" get, som dog baade er Synd og Skam: men vil han ikke ha-
" ve mig der, saa maae han lade mig det betids vide; thi Bee-
" nene gaaer under mig af Længsel efter at komme afsted. Mi-
" ne Venner og Bekiendtere siger mig, at dersom jeg og min
" Daatter gaaer til Hoffet, saa vil min Mand blive meere be-
" kiendt ved mig end jeg ved ham; fordi at naar mange man-
" ge tusinde bliver nöd til at spörge: *Hvad er det for Fruer,*
" *der er i den Vogn?* saa svarer een af mine Tienere: SANCHO
" PANZAS, Gouverneuren paa Öen Barrataria, hans Kone og
" Daatter; og saa bliver SANCHO bekiendt og jeg agtet og
" æret baade i Rom og overalt.

" Det giör mig saa bitterlig ondt som mueligt, at der i
" Aar hos os har været Misvæxt paa Agere; men med alt det
" sender jeg Deres Höihed en heel halv Skieppe, som jeg smaae-
" ligen een for een har samlet og bukket min Ryg efter paa
" Biergene, og det er vist de beste, jeg kunde finde, og vilde
" jeg at de vare som Strudsæg.

" Deres Herlighed maae ikke glemme at skrive mig til,
" og jeg skal nok sörge for Svaret og at lade Dem vide ved
" hvad Helsen jeg er, samt alt hvad der skeer merkværdigt i
" vor Bye, hvor jeg beder vor Herre bevare Deres Höihed og

" ikke

» ikke forglemme mig. Min Daatter og Sön kyſſer Deres Vel-
» byrdigheds Hænder.

Den ſom har meere Attraae efter at ſee Deres Naade, end at skrive Dem til.

Deres Tienerinde, THERESA PANZA.

Alle Tilſtædeværende fandt ſtor Behag i at höre THERESA PANZAS Brev; iſær Hertugen og hans Gemal. Hun bad DON QUIXOTE ſige hende, om han var af den Meening, at man torde vove at bryde Gouverneurens Brev, ſom hun troede maatte være fortrefligt. DON QUIXOTE ſagde: at han hende til Behag vilde aabne det, ſom han ſtrax giorde, og lydede det ſaaledes:

THERESA PANZA

til

SANCHO PANZA, hendes Mand.

» Dit Brev har jeg rigtig bekommet, min hiertens SAN-
» CHO! og jeg forſikkrer og ſvær Dig til ſom en catholik Chri-
» ſten, at der ikke feilede to Fingers Bred i, at jeg jo var
» gaaet fra Forſtanden af lutter Fornöielſe. Veed Du vel, min
» Fader, at da vi kom ſaa langt hen, at jeg fik at höre Du var
» Gouverneur, ja ſaa var der ingen Hold paa mig længere, og
» jeg troede jeg ſkulde ſegned; thi Du veed ſelv, at en uven-
» tet Glæde kan dræbe ſaavel ſom en heftig Sorg; og Din Daat-
» ter Sanchina var ſaa hiertеglad, at Vandet af lutter Glæde löb
» fra hende, uden at hun vidſte det. Klædningen, Du ſend-
» te mig, laae midt for mine Öine; Corallerne, min Frue Her-
» tuginden forærede mig, havde jeg om Halſen, Brevene i
» Haanden og Overbringeren af det altſammen var tilſtæde: og
» med alt det troede og tænkte jeg, at det var en Dröm alt-
» ſammen, hvad jeg ſaae og rörte ved; thi hvem i al Verden
» kunde falde paa, at en Gieddehyrde var bleven Gouverneur
» over en Öe? Du veed nok, min Ven, hvad min ſalig Moder

" altiid ſagde: at for at ſee meget maatte man leve længe; jeg
" ſiger dette, fordi jeg meener at ſee meere, om jeg lever en
" Stund endnu, ſiden jeg ikke tænker at holde op förend jeg
" har ſeet Dig Forpagter af Skatten eller Tolden; Betieninger,
" ſom, endkiöndt Fanden tager dem, der giör Hænderne for
" brede, dog bringer daglig Penge ind ſom Græs. Min Frue
" Hertuginden ſiger Dig nok, at jeg har Lyſt at gaae til Hoffet;
" overlæg det med hende og lad mig ſaa vide Din Meening: jeg
" ſkal mage det ſaa, at Du ſkal have Ære af mig; thi jeg vil
" age i Karet. Præſten, Barbeeren, Baccalaureuſen, ja end-
" og Klokkeren vil ikke troe, at Du er Gouverneur, men ſi-
" ger at det er Spilfægterie og Troldom, ſom alle Din Herres
" DON QUIXOTES Sager; og Samſon lader ſig forlyde med,
" at han vil ſöge eder op og renſe Dit Hoved for Gouverne-
" menter, og DON QUIXOTES Skald for Daarligheder. Jeg
" giör ikke andet end hopper og leer, beſkuer Halsbaandet,
" holder Klædningen for mig, og ſeer mig baade bag og for:
" men dog ſkal Din Klædning ſikkert giöres om til Sanchina.
" Jeg har ſendt min Frue Hertuginden nogle Agere, og ſaae jeg
" gierne at de vare af ſtöbt Guld. Send Du mig nogle Rader
" Perler, ifald de ere brugelige paa Din Öe. Det Nye vi har
" her er, at Barueca giſter ſin Daatter med en daarlig Maler,
" der blev kaldt hid at male baade löſt og faſt. Kongens Vaa-
" ben over Dören i Tinghuuſet ſkulde være det förſte; han be-
" gierede to Ducater, de gav man ham paa Haanden; han ar-
" beidede i heele fiorten Dage, og da de vare omme, var der
" intet giort, men han gav Pengene tilbage og ſagde: at han
" ikke kunde komme affted med ſlige Lapperier, og med alt
" dette ægtede han dog Töſen under Navn af en god Konſtar-
" beider. Viſt er det, at han allerede har lagt Pindſelen, ta-
" get Spaden paa Nakken og arbeider i Marken ſom en Herre-
" Mand. Pedro Lobos Sön har været henne og faaet Salt og

" Bröd

" Bröd i diſſe Dage, og meener han ſnart at være en viet Clerk;
" men man meener, at Minguilla Mingo Silvatos Sönnedaatter
" vil ſtævne ham til at holde ſit Ægteſkabslöfte, han har givet
" hende; ja onde Tunger ſiger endog, at han har været hende
" for nær, men han nægter det af Livs Kræfter. Dette Aar
" har ſlet ingen Oliver givet, og der er ikke en Draabe Ædike
" i den heele Bye. For nogen Tiid ſiden gik her et Compag-
" nie Krigsfolk igiennem og toge tree unge Töſer med ſig: men
" deres Navne vil jeg ikke ſige Dig; thi maaſkee de kommer
" tilbage, og ſaa findes der ſikkert dem, ſom tager dem til
" Kone med ſamt deres Dyder og Lyder. Sanchina knytter
" Fuglegarn og tiener hver Dag halvanden Skilling, ſom hun
" giemmer i en Spareböſſe til Hielp til hendes Udſtyr; men nu
" hun er en Gouverneur-Daatter, ſaa kan Du give hende Med-
" gift uden at hun har behov at arbeide for den. Brönden ved
" Gadeſtævnet er næſten udtörret, og Lynilden ſlog forleden
" Dag ned i et muuret Taar, og lad den det længe nok for mig.
" Jeg venter Dit Svar herpaa, og Din Beſlutning om jeg ſkal
" gaae til Hoffet. Gud være med Dig! og giöre Dine Dage
" fleere end mine, eller lige ſaa mange; thi jeg vilde dog ikke
" gierne lade Dig blive efter mig i denne ſyndige Verden.

Din Kone, THERESA PANZA.

Diſſe Breve opvakte Berömmelſer, Latter, Forundring og Henrykkelſe, og for at krone heele Verket, ſaa kom Coureeren og bragte DON QUIXOTE Svaret paa ſit Brev fra SANCHO, ſom iligemaade blev læſt offentlig og opvakte Tvivl om Gouverneurens Taabelighed. Hertuginden forlod dem for at faae at vide, hvordan det var gaaet Pagen i SANCHOS Bye, ſom han ogſaa fortalte hende vidt og bredt, uden at gaae den mindſte Omſtændighed forbie. Han gav hende Agerne og en Oſt, ſom THERESA havde givet ham for at være meget god,

og ſkulde overgaae dem fra Tronchon. Hertuginden modtog det med ſtor Glæde, og i den vil vi forlade hende for at fortælle, hvad Ende det tog med den ſtore SANCHO PANZAS Gouvernement, Kronen og Speilet for alle muelige Öers Gouverneurer.

DEN

DEN SINDRIGE

HERREMANDS
DON QUIXOTE AF MANCHA
LEVNET OG BEDRIFTER.

OTTENDE BOG.

LIII. CAPITEL.

Om den möiſommelige Ende og Udgang, ſom det tog med SANCHO PANZAS Gouverneurſkab.

At foreſtille ſig, at Tingene i dette Liv ſkulde ſtedſe blive i een og den ſamme Forfatning, er at foreſtille ſig det, ſom umueligen kan være. Det ſynes meget ſnarere, at de ideligen löbe rundt: paa Foraaret følger Sommeren; paa Sommeren Höſten; paa Höſten Vinteren og paa Vinteren Foraaret, og dreier Tiidens Hiul ſig ſaaledes uophörlig. Kun det menneſkelige Liv iiler endnu langt hurtigere til ſin Ende end Tiiden, og det uden at kunde vente at ſee dets Foraar komme tilbage förend i det andet Liv, der hverken har Maal eller Grændſer. Dette ſiger Cide Hamete, en mahomedanſk Philoſoph, for derved at afbilde dette nærværende Livs Flygtighed og Uſtadighed, og det tilkommende Livs Uforgiengelighed, ſom ikke Troens Fakkel, men allene Naturens Lys giorde ham begribelig. Imidlertiid vil vores Forfatter dog ikke ſige andet dermed, end at den Hurtighed, hvormed SANCHO PANZAS Gouverneurſkab endtes, fortæredes og opflugedes, giorde det til en Rög og Damp.

Den ſyvende Nat af SANCHOS Regieringsdage laae han i ſin Seng, ikke mædt af Mad og Drikke, men af at dömme, give Betænkninger, og giöre nye Anordninger og Love; men neppe havde Sövnen til Trods for Hungeren begyndt at trække hans Öienlaage ſammen, förend han hörte en ſaa ſtor Allarm af Klokker og mange Stemmer, ſom om heele Öen ſkulde gaae til Grunde. Han reiſte ſig op i Sengen, ſad meget opmerkſom og luurede, om han ikke kunde komme efter Aarſagen til denne græs-

felige Tummel. Imidlertiid fik han ei allene ingen Underretning derom, men da endog Klokkernes og Stemmernes Lyd forögedes ved Trompeters og Trommers, saa blev han alt meere og meere forvirret og overmaade angest og bange. Han sprang ud af Sengen, puttede Födderne i Töfler for Jordens Fugtigheds Skyld, og uden at tage Slaabrok eller noget slags Klædebon paa sig, traadde han ud af sit Kammer og saae, at der i een af Gangene kom meere end tyve Personer med brændende Fakler i Hænderne og dragne Kaarder, og skreege alle af fuld Hals: til Vaaben! til Vaaben, Herr Gouverneur! til Vaaben! Öen er oversvömmet med Fiender, og vi ere forlorne, dersom Deres Virksomhed og Tapperhed ikke frelser os. Med denne Skrigen, Heftighed og Forfærdelse nærmede de sig SANCHO, der stod ganske ubevægelig over alt det han hörte og saae; og da de havde naaet ham, sagde een af dem til ham: Deres Höihed maae i en Hast bevæbne sig, hvis De ikke vil see Deres og Öens Undergang i en Haandevending. Gud bedre det med min Væbnen, sagde SANCHO; jeg veed hverken af Vaaben eller Frelse at sige; dette Krammerie er min Herre DON QUIXOTE meget bedre skikket til, der med to Hug kan forjage og klöve dem ad tilhobe: men jeg usle Synder for Gud! hvad forstaaer jeg mig paa slig en Hirlumhei? Ak Herr Gouverneur! tog en anden Ordet; hvad er dette for en Nölen! Deres Velbyrdighed maae væbne sig! vi bringer Dem her baade offensive og defensive Vaaben. Kom ud paa Pladsen med Dem; vær vores Anförer og General, som Deres Pligt og Skyldighed er, siden De er vores Gouverneur. Iför mig da Vaabnene i Herrens Navn, sagde SANCHO; og i det samme kom de frem med to store Skiolde og lagde det eene for og det andet bag paa hans bare Skiorte, (uden at lade ham faae andet paa) stak hans Arme igiennem to Aabninger, de havde giort, og bandt dem fra överst til nederst ganske fast tillammens med Læderremme, saa at han stod

vel

vel belagt og bedækket, saa stiv som en Pind, uden at kunde böie Knærne eller röre sig af Steder. De gav ham ogsaa en Lantze i Haanden, som han hældede sig til for at blive staaende paa Beenene. Da de nu havde faaet ham saaledes udrustet, sagde de til ham: at han maatte begive sig paa Veien, före dem an og opmuntre dem, thi naar han var deres Nordstierne, Fakkel og Lys, saa vilde Sagen faae et lykkeligt Udfald. Hvordan skal jeg ulykkelige Mand vel gaae, svarede SANCHO, da jeg ikke kan böie Knæeskaldene for de lange og brede Jernplader, I har bundet mig Kroppen ind i? Alt hvad her er ved at giöre, er, at I kommer til at tage mig paa Armene, bære mig hen og sætte mig ned paa en Post, som jeg skal forsvare med Lantzen eller Kroppen. Gaae, Herr Gouverneur! gaae; raabte en anden, det er meere Frygten end Vaabnene der er Dem i Veien! Lad det dog faae Ende; Tiiden forlöber; Fienderne voxe, Skrigene föröges og Faren trykker. Ved disse Overtalelser og Bebreidelser forsögte den arme Gouverneur at komme af Stedet, men styrtede med saadan en Fart mod Jorden, at han troede, han havde slaaet sig i mange Stykker. Han blev liggende som en Skildpade imellem sine to Skaller, eller som en stor Flönder imellem to Fartöier; eller som en omvendt Baad paa Jorden. Men endskiöndt disse skalkagtige Folk saae ham falde, saa havde de dog ikke mindste Medynk med ham; de slukkede tværtimod Faklerne, begyndte at föröge Raabet og at fægte med saadan en Ivrighed, at de gik klyngeviis over den stakkels SANCHO; gav Skioldene en saa utallig Mængde Hug og Stöd, at naar han ikke havde trukket Hovedet ned og Beenene op under Jernpladerne, saa havde det bekommet den stakkels Gouverneur meget ilde, der i sit snævre Rum sveedte Angestens og Dödens Sveed, og bad af ganske Hierte til Gud om at drage ham ud af denne store Fare. Nogle snublede over ham, andre faldt, og atter andre stillede sig oven paa ham, og derfra, som fra en

mæg-

mægtig Forhöining, commanderede og med höi Röst udstæde-de allehaande Befalninger: *Her hid! her hid! mine troe Stald-brödre! ellers faaer Fienden Overhaand her! Besæt denne Port, luk hiin! sönderbryd Stigerne! bring Beeg, Harpix og kogende Olie hid; hurtig! slaae Kiæder for Gaderne.* Med et Ord, der raabtes paa alle de Krigsredskaber, Snurrepiberier og Fornö-denheder, hvormed man pleier at forsvare en beleiret Bye. Den vaandefulde SANCHO, som hörte det altsammen og leed ved det altsammen, sagde ved sig selv: O at det maatte behage Herren, at denne Öes Overgang snart maatte være for Haan-den, og jeg enten snart see mig död eller befriet fra denne An-gest! Himlen bönhörte ham ogsaa; thi da han mindst ventede det, hörte han raabe: Victoria! Victoria! Fienderne ere over-vundne; hei sa! Herr Gouverneur! reis sig, Deres Velbyrdig-hed! og kom at tage Deel i Seiervindningen og det riige Bytte, der er taget fra Fienderne ved Deres uovervindelige Arm! Reis I mig, sagde SANCHO med en smertefuld og sörgelig Röst. De hialp ham derpaa at reise sig, og da han var kommen paa Beenene, sagde han: Den Fiende, jeg har overvunden, vil jeg have naglet for min Pande. Jeg forlanger derfor heller ingen Deel i det fiendtlige Bytte, men jeg beder og bönfalder allene mine Venner (om jeg ellers har nogen) at give mig en Slurk Viin at vederqvæge mig paa, og at törre Sveeden af mig, der overskyller mig med Vand. Man törrede ham; gav ham Viin; skildte ham ved Skioldene og lagde ham paa sin Seng i en stærk Besviimelse, foraarsaget af Frygt, Forskrækkelse og Arbeide.

Giækkerne begyndte nu at fortryde at de havde drevet Giæk-keriet saa vidt: men da SANCHO begyndte at komme til sig selv igien, saa forgik Frygten, hans Besviimelse havde voldt dem. Han spurgte hvad Klokken var? der blev svaret: at det begynd-te at dages. Han taug derpaa, og uden at sige et Ord videre, begyndte han under en dyb Taushed at klæde sig paa. Alle saae

paa

paa ham og længtes efter at vide, hvad den Hurtighed skulde sige, han klædte sig paa med. Da han nu endelig var kommen i Klæderne, gik han Fod for Fod hen til Stalden, (thi han var saa möer og öm, at han ikke kunde komme hurtigere afsted) efterfulgt af alle de, der vare tilstæde. Da han nu kom hen til Rucio, omfavnede han den, gav den Fredens Kys paa Panden og sagde med Taarene i Öinene til ham: Kom Du hid til mig, min Staldbroder, min Ven og min Möisommeligheds og Arbeids Husvalere! Den Tiid jeg var nöiet med Din Omgang og ikke tænkte paa andet, end at bære Omhue for at udbedre dit Tilbehör og forskaffe din nydelige Krop Underholdning, da var mine Timer, Dage og Aar lyksalige: men fra den Tiid af, at jeg forlod Dig og steeg op paa Ærgierrigheds og Stoltheds Taarn, har tusinde Elendigheder, tusinde Möisommeligheder og fiire tusinde Bekymringer bemægtiget sig min Siel. Imedens han fremförte denne Tale, sadlede han selv sin Esel, uden at nogen sagde noget til ham. Da han nu havde faaet Rucio sadlet, satte han sig meget vaandefuld og med stor Besværlighed op paa den. Derpaa vendte han sin Tale til Huushovmesteren, Secretairen, Kiögemesteren, Doctor Pedro Rezio og mangfoldige andre Tilstædeværende, sigende: Luk op for mig, mine Herrer! og lad mig komme i min gamle Friehed; lad mig gaae hen at söge mit fordums Liv, for at opstaae fra den nærværende Död. Jeg er ikke skabt til at være Gouverneur, og lige saa lidet til at forsvare Öer og Byer mod fiendtligt Overfald. Jeg forstaaer mig meget bedre paa min Ploug og Lee; paa at omgrave, beskiære og binde min Vingaard, end paa at give Love og beskytte Provindser eller Kongeriger. Sanct Peder er best faren til Rom; (det vil sige:) at enhver er best faren ved den Forretning, han er föd til. En Plegel skikker sig meget bedre for min Haand end en Gouverneurs Stav, og jeg er bedre faren ved at mætte mig paa suur Suppe, end være Hungerens Rov ved en uforskammet

met Doctor, der lader mig ſvelte ihiel. I min Friehed vil jeg langt heller hvile mig om Sommeren under Eegens Skygge, og om Vinteren ſöge Leie under et Telt, end med en Gouverneurs Bekymringer ligge imellem Hollandſk Lærrets Lagen og ſvöbe mig i Zobel. Gud være med Deres Velbyrdigheder, og ſiig De Hertugen, min Herre, at nögen kom jeg paa Jorden og nögen gik jeg af den; der er hverken vunden eller tabt for mig; (det vil ſige:) at fattig kom jeg til Gouvernementet, og fattig gaaer jeg fra det, tværtimod Gouverneurenes Sædvane paa andre Öer. Lev altſaa vel og lad mig komme fort, at jeg kan blive forbunden; thi jeg troer at alle mine Ribbeen ere knuſede: Tak ſkee Fienderne, der i Nat trampede om paa mig. Nei; det maae ikke være, tog Doctor Pedro Rezio Ordet; jeg ſkal give Deres Velbyrdighed en Mixtur for Ömhed og Forknuſelſe, ſom ſtrax ſkal forſkaffe Dem Deres forrige Helbred og Kræfter igien; og hvad Spiisningen anbelanger, ſaa forſikkrer jeg Deres Velbyrdighed höit og helligt, at lade Dem ſpiiſe efter Hiertens Önſke af alt, hvad De forlanger. Naar Barnet er druknet, kaſtes Brönden til, ſvarede SANCHO; og derfor bliver jeg lige ſaa lidet her, ſom jeg bliver Tyrk. Jeg lader ikke giöre Nar af mig den anden Gang; og lige ſaa umuelig ſom jeg kan flyve til Himmels uden Vinger, lige ſaa umuelig bliver jeg Gouverneur enten her eller paa noget andet Sted, om man ſaa ogſaa gav mig et Gouvernement, hvor der regnede Guld. Brændt Barn vogter ſig for Ilden, og jeg hörer til Panzaſlægten, ſom alle ere ſtivſindede; thi naar de engang har ſagt *Nei*, ſaa ſkal det blive *Nei*, endſkiöndt heele Verden ſatte ſig derimod. Myrevingerne, der hævede mig i Veiret til at ædes af Örne og andre Rovfugle, dem lader jeg ſmukt blive her i Stalden, og vil for Fremtiiden blive paa den flade Jord, og kan man ikke pryde ſig med Corduans Skoe, ſaa faaer man vel et Par Fitlæders til at holde Vandet ude. *Gammel Vane bider beſt*,

og

og det er ikke raadeligt at ſtrække ſig længere end Dækkenet er. Lad mig altſaa ſlippe; det lider höit op paa Dagen. Huushovmeſteren ſvarede hertil: Herr Gouverneur! vi vilde meget gierne lade Deres Velbyrdighed drage bort, i hvor nær det end gaaer os at miſte Dem; thi Deres Forſtand og chriſtelige Forhold giör os Tabet meget tungt. Men De veed ſelv, at enhver Gouverneur er forbunden til at aflegge Regnſkab förend han maae forlade Stedet, hvor han har regieret. Naar altſaa Deres Velbyrdighed förſt har giort Reede og Rigtighed for de ti Dage, De har fört Regieringen, ſaa drag De bort i Guds Fred. Ingen kan fordre det, ſvarede SANCHO, uden Hertugens min Herres Befalning. Jeg gaaer hen at indſtille mig for ham, og der ſkal jeg i en Haſt giöre Rigtighed, allerhelſt da den Ufelhed, hvori jeg gaaer fra Regieringen, kan være det kraftigſte Beviis til at overtyde enhver, at jeg har regieret ſom en Engel. Ved Gud har ikke den ſtore SANCHO Ret, ſagde Doctor Rezio, og min Meening er, at vi ikke bör holde ham op, allerhelſt da det vil være Hertugen en inderlig Fornöielſe at ſee ham. Denne Meening biefaldt de alle, og ſatte det ikke allene i hans frie Villie at forlade dem, men tilböd ham endog at giöre ham Selſkab med alt det, der behövedes til hans perſonlige Opvartning og Reiſens Beqvemmelighed. SANCHO ſvarede: at han ikke vilde have andet end lidt Havre til Rucio og en halv Oſt og et halvt Bröd til ſig ſelv; thi da Veien var ſaa ſtakket, ſaa var det det höieſte han behövede. De omfavnede ham alle, og han græd ved at omfavne dem alle, og efterlod dem lige ſaa forundrede og henrykkede over hans Tale, ſom over hans faſte og forſtandige Beſlutning.

LIV.

LIV. CAPITEL.

Der handler om Ting, der angaaer denne Hiſtorie og ingen anden.

Hertugen og Hertuginden beſluttede, at den Udfordring, ſom DON QUIXOTE af ovenanförte Aarſag havde giort een af deres Underſaatter, ſkulde drives videre; og endſkiöndt det unge Menneſke opholdt ſig i Flandren, hvorhen han var flygtet for at undgaae at blive Doña Rodrigues Svigerſön, ſaa befaledes dog: at en gaſconiſk Tiener, ved Navn Toſilos, ſkulde möde i hans Sted, hvorfor han ogſaa i Forveien, blev paa det nöieſte underrettet om hvad han havde at giöre. To Dage derefter ſagde Hertugen til DON QUIXOTE: at om fiire Dage vilde hans Modſtander indfinde ſig, og möde ham ſom en Ridder, bevæbnet i Marken, for der at forſvare, at Frökenen foer med Uſandhed til midt i Halſen, ja endog i heele Halſen, ſaafremt hun bekræftede, at han havde givet hende Ægteſkabs-Löfte. Denne nye Tidende var DON QUIXOTE til megen Behag, og lovede han tillige ved ſig ſelv at udföre Underverker ved denne Begivenhed; og anſaae han det ſom en ſtor Lykke, at der havde tilbuden ſig en Leilighed, hvorved dette höie Herſkab kunde faae at ſee, hvor vidt hans vældige Arms Tapperhed gik. Han ſvævede altſaa i ſtor Glæde og Fornöielſe i de fiire Dage, uagtet de ſvandt ſaa langſomme for ham, at de efter hans længſelfulde Regning udgiorde fiire Seculer.

Nu vil vi lade dem gaae forbie (ligeſom vi giör ved andre Ting) og gaae hen og ledſage SANCHO, der deelt imellem Sorg og

og Glæde tog Veien paa ſin Rucio til at opſöge ſin Herre, hvis Selſkab ſtod ham langt bedre an end et Gouvernement over alle de Öer, der vare i Verden. Nu hendte det ſig dernæſt, at han, förend han kom meget langt fra ſin beherſkede Öe, (thi han kunde aldrig faae ret Vished om enten det var en Öe, Bye, Kiöbſtæd eller Landsbye, han havde regieret,) ſaae paa Veien, ſom han drog, ſex Pilegrimme med deres tykke omvundne Strikker komme hen imod ſig. De vare fremmede og af det ſlags, ſom ſyngende begierer Almiſſe; og da de havde naaet ham, ſtillede de ſig paa begge Sider af ham, og gave ſig alle med höi Röſt til at ſynge noget i deres Sprog, hvoraf SANCHO ikke kunde forſtaae det mindſte, et eeneſte Ord undtagen, hvorved de ganſke tydeligen udtalede det Ord *Almiſſe;* hvoraf han fattede at det var Almiſſe, de i deres Sang bade om; og da han (efter Cide Hametes Sigende) var overmaade godhiertet og gavmild, ſaa drog han ſit halve Bröd og ſin halve Oſt, han havde forſynet ſig ſelv med, frem af Forraadsſækken, gav dem det og ſagde dem tillige ved Tegn, at han intet andet havde at give dem. De toge meget gladeligen derimod og ſagde: *Guelte, Guelte.* Jeg forſtaaer ikke hvad det er I godt Folk begierer, ſagde SANCHO. Derpaa kom ſtrax een frem af ſin Barm med en Pung, viiſte SANCHO den, for at give ham at forſtaae, at det var Penge de begierede; hvorpaa SANCHO ſat ſin Tommelfinger paa Halſen, vendte den flade udſtrakte Haand ned efter, for dermed at viiſe dem, at han ikke var Eier af en Hvid. Han ſtödte derpaa ſin Rucio i Siden og drog tværs igiennem dem: men i det han kom dem forbie, löb een af dem, der havde fæſtet ſine Öine meget ſtivt paa ham, i en Haſt til, ſlog ſine Arme omkring ham og ſagde med höi Röſt og paa godt Caſtillianiſk: Hielpe mig Gud! hvad er det jeg ſeer? Er det mueligt, at jeg ſlutter min elſkede Ven og gode Naboe SANCHO PANZA i mine Arme? Ja; det er ſikkert ham, ſiden jeg hverken drömmer

eller endnu er beſkienket. SANCHO var höiligen forundret over at blive kaldt ved ſit Navn og omfavnet af en fremmed Pilegrim; og efter at han en god Stund og uden at ſige et eeneſte Ord havde betragtet ham meget nöie, kunde han dog ikke kiende ham. Da nu Pilegrimen ſaae hans Forlegenhed, ſagde han: Hvordan! er det mueligt, Broder SANCHO PANZA, at Du ikke kiender Din Naboe, Mohren Ricote, der var Kræmmer i Din Bye? Derpaa gav han ſig til at beſee ham endnu nöiere, og begyndte lidt efter lidt at beſinde ſig paa ham igien, ſaa at han til Slutningen kiendte ham til Punct og Prikke, og uden at ſtige ned af Rucio, ſlog han ſine Arme om hans Hals og ſagde til ham: Hvem Dievelen ſkulde vel kiendt Ricote under den Maſque, Du har paa? Siig mig, hvem der har ſtukket Dig i den Pilegrimsdragt, og hvorledes Du tör vove at ſætte Din Fod i Spanien? Thi opdages Du der, og de faaer Dig fat, ſaa ſtaaer der Dig et ſlemt Bad fore. Naar Du ikke vil opdage mig, SANCHO, ſvarede Pilegrimen, ſaa er jeg ſikker nok paa, at ingen kan kiende mig i denne Dragt. Lad os derfor gaae lidet fra Landeveien hen til det Krat, Du ſeer der, hvor mine Staldbrödre vil ſpiiſe og hvile ſig lidet; vi kan ſpiiſe med dem, det er hiertens gode Folk; og derved faaer jeg Tiid og Rum at fortælle Dig alt hvad der er mödt mig fra det jeg forlod vor Bye for at adlyde Kongens Forordning, der truede mit ulykſalige Folkefærd med ſaa yderlig en Strænghed, ſom Du vel har hört. SANCHO var villig at giöre ſom han ſagde; og da Ricote havde talet med de övrige Pilegrime, trak de ſig alle hen i Krattet, der ſyntes dem at ligge affides nok fra Kongeveien. De löſede Strikkerne af, ſkildte ſig ved Kappen eller Kaaben, og lode ſig nöie med Naturens Klædebaand. De vare alle unge og meget velſkabte Karle, Ricote undtagen, der allerede var en Mand til Aars. De havde hver ſin Vadſæk, ſom alle lode til at være vel forſynede, i det mindſte med indſaltede Sager, der kunde

hente

herte Törſten to Miil Veis borte. De leirede ſig paa Jorden; giorde Græſſet til deres Dug og belagde det med Bröd, Salt, Knive, Nödder, Oſteſkorper og Skinkebeen, ſom ifald de ikke kunde tygges, dog ikke kunde ſætte ſig imod at ſues. De kom tillige frem med en bruunagtig Föde, ſom de ſagde kaldtes *Caviar*, der tillaves af Fiſkeravn og er en ſtærk Vækkere af Sulten. Det manglede ikke heller paa Oliver, ſom endſkiöndt de vare törre og uden Lage, dog vare velſmagende og ſkiöre. Men det ſom gav Gieſtebudet meeſt Anſeelſe, var ſex ſtore Viinflaſker, ſom hver kom frem med ſin af. Ja, indtil den gode Ricote (der fra en Mohr havde forvandlet ſig til en Tydſker) ſaa glemte han ikke ſin, der i Störrelſe kunde tage det op med alle de andre tilhobe. De begyndte Maaltiidet med megen Velſmag og megen Langſomhed; de törrede Munden ved hver Bid, ſom de puttede i den paa Knivsſpidſen og hiertelig ſmaat ſkaaren. De toge næſten alle paa engang, og löftede Armene og Flaſkerne i Veiret, ſatte Halſen af dem for Munden, hæftede Öinene mod Himmelen, ſaa at der ikke var andet end det Hvide at ſee af dem; og ved at bevæge Hovedet fra den eene Side til den anden, (et Tegn paa hvor ypperligt det ſmagte dem,) lod de i en langſommelig Tiid det, ſom Krukkerne indeholdt, ganſke ſagte glide ned i deres Mave. SANCHO gav nöie Agt paa det altſammen, hvorved han intet mindre end krænkede ſig: men da han kiendte Ordſproget meget vel, ſom ſiger: *at man maae tude med de Ulve, man er iblandt*, ſaa bad han Ricote om ſin Flaſke, tog ſin Synspunct ſom de andre, og ikke med mindre Velſmag end de. Fiire Gange tog Forſamlingen Leiligheden i Agt til at bringe Flaſkerne i Veiret, men den femte Gang var Möien forgieves, ſiden den allerede var törrere end Baſt; en Ting, ſom ikke lidet forhindrede Glæden, der hidindtil havde herſket. Imellemſtunder tog een og anden af dem SANCHO ved Haanden og ſagde: Spaniolen og Tydſken, begge een og god Sel-

ſkabsbroder; hvortil SANCHO ſvarede: ja; god Selſkabsbrode, ved Gud! og endte Samtalen med en Latter, der i en heel Tiime ikke tillod ham at erindre ſig noget af alt det, der var mödt ham ved ſit Gouvernement; thi Bekymringernes Herredömme pleier ikke at have megen Indflydelſe medens man ſpiiſer og drikker. Kort ſagt, Viinens Ende var Sövnens Begyndelſe hos dem alle, ſaa at de lagde ſig til Hviile oven paa Bordet og Dugen. SANCHO og Ricote vare de to eeneſte muntre, fordi de havde ſpiiſt meeſt og drukket mindſt. SANCHO nærmede ſig derfor til Ricote, lode Pilegrimene ligge begravne i den ſödeſte Sövn og toge deres Sæde under en ſtor Bög, hvor Ricote uden at brække paa det Mohriſke, men i reent Caſtillianſk fremförte följende Tale:

Du veed, min Ven og Naboe SANCHO, hvad den Forordning, ſom hans Majeſtet befalede at bekiendtgiöre vores Slægt, indjog os for Skræk og Rædſel; hos mig var den i det mindſte ſaaledes, at mig ſyntes, at al dens Strænghed og Haardhed blev endog for Tiiden, der var beſtemt os til at være ude af Spanien, u lövede mod mig og mine Börn. Jeg lavede mig altſaa til; (og efter mit Tykke meget viiſeligen, ſom den giör, der veed at han ſkal forlade Huuſet, han beboer, og derfor i Tiide ſeer ſig om et andet til at ombytte det med.) Jeg lavede mig altſaa til, ſiger jeg, at forlade mit Hiem, og lade Kone og Börn blive efter mig, og ſöge et Opholdsſtæd til dem, hvor jeg kunde före dem hen i Magelighed og ikke ſaaledes over Hals og Hoved, ſom de fleeſte droge bort. Fordi baade jeg og de Ældſte iblandt os meget vel indſaae, at dette Paabud ikke var en blot Trudſel, ſom mange ſagde, men en ganſke alvorlig Lov, der naar Tiiden var omme, vilde blive ſat i Verk; og det, ſom iſær bevægede os til at holde det for en Sandhed, var, at vi vidſte de formaſtelige og fordærvelige Anſlag, ſom vores gik frugtſommelige med, og ſom vare ſaaledes, at det efter mit Tykke var

en

en guddommelig Indſkydelſe, der bevægede hans Majeſtet til at fætte en ſaa heftig Beſlutning i Verk: ikke at vi alle vare ſtraffældige; thi der fandtes virkelige og ſande Chriſtne iblandt os, men deres Antal var ſaa lidet, at de ikke kunde byde dem Spidſen, ſom ikke vare det, og det var ikke viiſeligt at opvarme Slangen i ſin Barm ved at beholde Fienderne i ſit Huus. Kort ſagt, det var en billig Rævſelſe, at vi bleve fordrevne af Landet. (og efter nogles Meening en alt for lemfældig Straf, men efter vores den haardeſte, der kunde paalegges os.) I hvor vi end ere, ſaa flyde Længſels-Taarene efter Spanien; der har vi förſte Gang ſeet Lyſet, og der er vores rette Fædreneland. Vi har ingen Stæder funden den Modtagelſe, ſom vores Modgang gav os Haab om; i Barbariet og heele Africa, hvor vi troede at blive kierligen og med aabne Arme imodtagne, bliver vi meeſt krænkede og mishandlede. Vi vidſte ikke hvor godt vi havde det, förend vi miſtede det, og den Længſel, ſom vi næſten alle har efter at komme tilbage til Spanien, er ſaa ſtor, at de fleeſte der taler det Spanſke Sprog ſom jeg, (og deres Tal er ikke lidet) gaaer tilbage til Spanien og forlade Kone og Börn hielpelöſe (ſaa höiligen elſkes Landet) og nu erfarer jeg förſt ret *hvor ſödt det er at at elske Fædrenelandet.* Jeg forlod da, ſom jeg ſagde Dig, vores Hiem, jeg begav mig til Frankrig, og endſkiöndt vi bleve der meget vel imodtagne, vilde jeg dog ſee mig videre om. Jeg gik derpaa til Italien, derfra til Tydſkland, hvor man efter mine Tanker lever i ſtörſte Friehed, fordi dets Indbyggere ikke ſeer paa mange ſmaae Ting. Enhver lever ſom han lyſter, fordi der ingen Samvittigheds Tvang er, men man har Lov at tiene Gud efter ſin egen Overbeviisning. Jeg ſlog min Boepæl der i en Landsbye, indtil nu i Auguſti Maaned, da jeg giorde Selſkab med diſſe Pilegrime, ſom ere vandte til næſten hvert Aar at giöre Valfarter til diſſe hellige Stæder, der ere et Indien for dem og en ſikker Gevinſt. De gaaer ind overalt,

og af hver Bye faaer de baade i Roſe og Poſe, ſom man ſiger, og alle Tiider et Par Realer i det mindſte foruden Mad og Drikke, ſaa de ved Enden af Reiſen har ſamlet ſig hver et hundrede Daler, ſom de vexler ind i Guld og giemmer enten i deres huule Staver, Læderkaaber, eller paa nogen anden ſnedig Maade bringer ud af Riget med ſig til Trods for alle de Randſagere og Viſiteerer ved Portene og Byerne, de maae drage igiennem. Mit Ærinde SANCHO er dette, at hente min nedgravede Skat, ſom jeg uden Fare kan giöre, ſiden den ligger uden for Byen; og ſaa enten ſkrive eller ſelv drage til min Kone og Daatter, der ere i Algier, og ſee at faae dem derfra bragt til en Havn i Frankrig, og derfra at drage til Tydſkland og tage imod hvad den gode Gud har beſtemt os; thi det er en Vished, SANCHO, ſom jeg er ganſke overtydet om, at min Daatter Ricote og min Kone Franciſka Ricote ere gode og oprigtige Chriſtne; og endſkiöndt jeg ikke ſelv er det i den Grad, ſaa er jeg dog meere Chriſten end Mohr, og beder dagligen Gud at aahne mig Forſtandens Öine og give mig at forſtaae, hvorledes jeg ſkal tiene ham. Imidlertid forundrer det mig höiligen, at min Kone og Daatter drog til Barbariet og ikke til Frankrig, hvor de kunde leve ſom Chriſtne. SANCHO ſvarede dertil: Veed Du vel Ricote, at det ikke ſtod til hende, fordi hendes Broder Juan Tiopejo drog af med hende, og ſiden han var en Mohr baade ude og inde, ſaa har Algier ſtaaet ham beſt an. Ja jeg kan ſige Dig det, ſom meere er, at jeg troer, at det er meget forgieves at Du ſöger det, Du gravede ned i Skoven; thi der er gaaet et Rygte, at der er taget mange Perler og meget Guld fra Din Kone og Svoger, ſom de vilde lade ſkrive ind. Det kan gierne være, ſagde Ricote, men jeg veed SANCHO, at det har de maattet ladet ligge urört, ſiden jeg aldrig har betroet noget Menneſke det, af Frygt for et Bagſmæk. Vil altſaa Du, kiere SANCHO, komme med mig og hielpe mig at faae Skatten frem, ſaa

vil

vil jeg give Dig to hundrede Daler, som Du kunde böde paa Dine Nödtörftigheder med, thi dem veed jeg Du ikke mangler. Jeg vilde gierne giöre det, sagde SANCHO, men dog er jeg ingenlunde begierlig; havde jeg været det, saa havde jeg ikke ladet en Betiening gaae mig af Hænderne i Morges, der kunde skaffet mig Væggene i mit Huus af Guld og til at spiise paa Sölvfade, förend sex Uger var omme; og saavel herfor, som fordi det synes mig at være et Forræderie imod min Konge, at giöre hans Fiender Tieneste, gaaer jeg ikke med Dig, om Du saa i Steden for at love mig to hundrede Rixdaler, talte mig fiire hundrede til paa Stedet. Hvad er det da for en Betiening, Du har forladt, SANCHO, spurgte Ricote? Jeg har forladt et Gouvernement over en Öe, sagde SANCHO, og det paa sattig Mands Ærlighed slig en Öe, at man ikke finder dens Lige paa tre Bössekud nær. Hvor ligger da den Öe? spurgte Ricote. Hvor! svarede SANCHO, to Miile herfra ög hedder Öen Barrataria. Tie stille SANCHO, sagde Ricote, Öerne ligge midt i Havet, men der ere ikke Öer paa fast Land. Hvorfor ikke? svarede SANCHO; jeg siger Dig, Ven Ricote, at jeg i Morges forlod den, og i Gaar fandtes jeg at regiere den, saa det havde Skik; men med alt det har jeg ladet det fare, siden Gouverneur-Embederne kom mig meget halsbrækkende fore. Og hvad har Du vundet ved Din Regiering? spurgte Ricote. Jeg har vundet Kundskaben, sagde SANCHO, at jeg ikke duer til at regiere andet end en Hiord Faar, og at Rigdommene, slige Gouverneurer vinder, skeer ved Forlisen af deres Hvile, Sövn, ja endog fornödent Livs Ophold; thi Gouverneurer paa Öer maae kun spiise meget lidet, især om der holdes en Doctor til at bære Omhue for deres Helbred. Jeg forstaaer Dig ikke SANCHO, sagde Ricote; men dog kommer alt det, Du siger, mig ravgalt fore. Hvem kunde vel falde paa at give Dig en Öe til at beherske? Skulde det af en Hendelse mangle Verden paa be-

qvemmere Mænd til Gouverneurer end Du er? Tael derfor ikke om ſligt SANCHO, kom til Dig ſelv igien og overvei, om Du vil følges med mig, ſom jeg har ſagt, og hielpe mig at faae Skatten frem, jeg har nedgravet og ſom med Föie kan hedde en Skat; thi vil Du, ſaa ſkal Du faae ſaa meget ſom Du kan leve af, efter ſom jeg alt har ſagt Dig. Og jeg har jo ogſaa allerede ſagt Dig, Ricote, ſagde SANCHO, at jeg ikke giör det. Vær tilfreds med at jeg ikke opdager hvem Du er; fortſæt Du Din Vei i Guds Fred og lad mig fortſætte min. Jeg veed: *at uretfærdigt Gods tager det retfærdige med ſig, og hvad med Synd og Uret kommer, med Skam og Sorrig bortgaaer.* Jeg vil ikke overhænge Dig SANCHO, ſagde Ricote; men ſiig mig om Du var hiemme da min Kone, Daatter og Svoger reiſte bort? Jo, jeg var hiemme, ſagde SANCHO, og jeg kan ſige Dig, at Din Daatter var ſaa deilig, at da hun drog bort, ſaa gik alle Mennesker ud for at ſee hende, og alle ſagde, at hun var det deiligſte Creatur under Soelen, Hun ſvömmede i Graad, omfavnede alle ſine Veninder og Bekiendtere, og bad alle dem, hun ſaae, at anraabe Gud og vor Frue hans Moder for hende, og dette fremförte hun ſaa veemodigen, at hun fik mig, ſom dog ingen Græder er, til at græde med ſig; og paa min Troe, der var mange, ſom havde Lyſt at følge hende et godt Stykke af Veien, men Frygten for at handle mod Kongens Befalning holdt dem tilbage. Den ivrigſte af dem alle var Don Pedro Gregorio, det riige unge Menneſke, ſom Du kiender, han holdt inderlig meget af hende, og ſiden hendes Afreiſe har ingen ſeet ham i vor Bye; og vi ere alle af den Tanke, at han er fulgt efter hende for at ſnappe hende bort: men hidindtil har vi ikke havt mindſte Nys derom. Jeg har alle Tiider havt Mistanke om, ſagde Ricote, at denne adelige Junker elſkede min Daatter; men da jeg var ganſke vis paa min Daatters Dyd, ſaa giorde jeg mig ikke mange graae Haar over hans Forliebelſe; thi Du veed nok

SAN-

SANCHO, at Mohrinderne ſielden eller aldrig indlader ſig i Kierlighed med de gamle Chriſtne; og da min Daatter (ſaavidt jeg troer) er meere gudfrygtig end forliebt, ſaa bryder hun ſig vel ikke meget om denne Herres Omhyggeligheder og Opvartninger. Gud give det! ſagde SANCHO; thi det vilde ſee ilde ud for dem begge. Men nu maae jeg forlade Dig her, Ven Ricote, ſiden jeg gierne for Aften vilde være der, hvor min Herre DON QUIXOTE er. Gud være med Dig, Broder SANCHO, ſagde Ricote; mine Staldbrödre begynder ogſaa alt at ſtrække ſig, ſaa det bliver paa Tiide for os at fortſætte vores Reiſe med. Derpaa omfavnedes de ret hiertelig; SANCHO ſat ſig paa ſin Rucio, Ricote bandt ſin Strikke om ſig og drog hver ſin Vei.

LV. CAPITEL.

Om de Ting, der hendtes SANCHO paa Veien, tilli- ge med andre Ting, der ikke gaaer videre end man faaer at see.

SANCHOS lange Ophold hos Ricote tillod ham ikke at naae Hertugens Slot den Aften, siden han endnu var en Miil fra det, da Natten med et faldt meget tyk og fort paa; men da det var Sommerdag, saa voldte det ham ikke megen Kummer. Da han nu trak sig af Kongeveien for at oppebie Dagens Komme til sin Reises Fortsættelse, saa vilde hans onde og tynde Skiebne, at han, i det han sögte efter et beqvemt Sted, med samt Rucio faldt ned i en dyb og steil Grav, som der var om en meget gammel Bygning. I Faldet anbefalede han sig Gud af ganske Hierte, i den faste Tanke, at han sank lige ned i Afgrundens Dyb, som dog ikke var saa; thi da Rucio var kommen lidt dybere ned end tre Favne, naaede den Bund, og SANCHO sad oven paa den uden at være lemlæstet eller faaet mindste Skade. Han befölede sin heele Krop, og holdt Aanden til sig for at see, om han var heel eller hullet paa et eller andet Sted: men da han befandt sig heel og holden, uden mindste Skramme eller Saar, saa tövede han ikke heller længere at takke Gud for den Naade, han havde beviist ham, siden det hos ham var afgiort, at han var knuset i tusinde Stykker. Han fölede tillige omkring paa Muuren af Graven for at see, om det ikke var mueligt at komme op af den uden nogen andens Hielp: men han fandt den steil

ſteil og glat overalt, uden mindſte Bugt eller Kandt til at faae Fodefæſte paa, ſom ikke krænkede SANCHO lidet, iſær da han hörte at Rucio gav ſig paa det ynkeligſte og ſmerteligſte, ſom han vidſte ikke, ar ömſkinnet eller ſtönnede for intet; men maatte virkelig være meget ilde tilreedt. Ak! ſagde derpaa SANCHO PANZA, hvor uventede Tilfælde ere dog ikke de underkaſtede, der leve paa denne uſle og elendige Jord! Hvem ſkulde ſagt, at den, ſom i Gaar ſaae ſig paa Gouverneur-Thronen over en Öe, befalede Undergivne og Betientere i Skokketal, ſkulde i Dag ſee ſig begravet i en Gröft, uden at have nogen Moërs Siel til at hielpe ſig, hverken Betientere eller Underhavende til at löfte ham op! her maae nu baade jeg og min Eſel döe af Hunger, ſaafremt Döden ikke indſtiller ſig for i Veien hos ham af Ömhed og Forknuſelſe, og hos mig af Sorg. I det mindſte bliver jeg ikke ſaa lykkelig ſom min Herre DON QUIXOTE af MANCHA var, da han nedſænkede ſig i den fortryllede Monteſinos Huule, hvor han blev bedre beværtet end i ſit eget Huus, og ſom det ſyntes var Dugen alt breedt og Sengen alt reedt. Han ſaae de herligſte Ting, og det jeg ſeer, er (ſaavidt jeg troer) Slanger, Tudſer og Fiirbeener. Jeg Ulykſalige! det blev da Maalet for alle mine Daarligheder og Griller! Hvem ſkal her opſanke mine Been, (naar det engang behager Himlen at nogen finder mig) ſom alt ere reene, blanke og afpillede tillige med min gode Rucios Knokler, hvoraf man maaſkee kan ſee hvem vi vare, i det mindſte de, ſom have Efterretning om, at SANCHO PANZA aldrig var fra Eſelen og Eſelen aldrig fra SANCHO PANZA. Lidet efter ſagde han: O vi Elendige! hvorfor behagede det dog ikke vor tynde Skiebne, at vi maatte ende vore Dage i vort Födeland og blandt Slægtninge og Venner; thi om vi da ikke havde funden Bieſtand i vores Vanhæld, ſaa havde det dog ikke manglet os paa dem, der havde beklaget os, og ſom i Livets ſidſte Öieblik havde lukket

vore

vore Öine. O du, min troefaſte Ven og Staldbroder! hvor ſtet en Belönning har jeg ikke givet dig for dine mange gode Tieneſter. Tilgiv mig, og beed Lykken paa beſte Maade, ſom den veed og kan, at drage os ud af den græſſelige Vaande, vi begge ere beſtædte i, og ſaa lover jeg at ſætte en Laurbærkrands paa Dit Hoved, hvorved du ſkal ſee ud ſom en kroned Poet og din Tænkekraft fordobbles. Saaledes beklagede SANCHO PANZA ſig, og hans Eſel hörte paa ham uden at ſvare et eneſte Ord (ſaa ſtor var det ſtakkels Beeſtes Beklemmelſe og Afmægtighed.) Med et Ord, da Natten var tilbragt med ynkelige Klagemaal og Bejamringer, ſaa indfandt Dagen ſig, ved hvis Glands og Klarhed SANCHO ſaae, at det var Umueligheds Umuelighed at komme op af Gröften uden Hielp; hvorover han paa nye tog paa at jamre ſig og at ſkrige af fuld Hals for at ſee om ikke nogen kunde höre ham; men alle hans Skriig bleve ſpildte i Udörkenen, ſiden der i den heele Egn ikke var et Menneſke, der kunde höre dem, og da var det at han fyldeſt anſaae ſig ſom död: Rucio laae med Munden aaben, og bragte SANCHO den ſaa tilrette, at den kom til at ſtaae paa Beenene, ſom neppe kunde bære ham. Derpaa drog han et Stykke Bröd frem af Vadſækken, (der i Faldet havde ſtaaet Laſt og Braſt med dem) og gav ſin Eſel det, ſom ikke befandt ſig ilde derved, og ſagde SANCHO til ham, ſom om han forſtod det: *Ved et godt Stykke Bröd bliver al Sorrig ſöd.* Ved denne Leilighed opdagede han ved den eene Side en Aabning, der var ſaa ſtor, at et Menneſke med Nöd og Neppe kunde krybe derigiennem. SANCHO PANZA giorde ſig ſaa flad, at han ſlap ind, og ſaae at den var rummelig og bred forinden, og det kunde han ſee, fordi der i det, man kunde kalde Loftet, var ſaa bred en Rævne, at Solens Straaler kunde trænge ſig derind, og opdagede ham heele Beſkaffenheden. Han ſaae da, at den hang ved en endnu rummeligere Aabning, hvorpaa han vendte tilbage til

hans

hans Esel, og med Hielp af en Steen fik han Hullet om en föie Tiid saa stort, at han magelig kunde före Rucio derigiennem, som han ogsaa giorde. Han holdt ham ved Griimen og begav sig videre frem i Huulen for at see, om han ikke nogen andensteds kunde finde en Udgang. Sommetiider gik han i Mörke, sommetiider uden at kunde see ret, men ingen Tiid uden Frygt. Gud staae mig bie! sagde han ved sig selv, er jeg ikke saa ræd, at det bliver en Ulykke for mig, som vilde være en Lykke for min Herre DON QUIXOTE af MANCHA. Var han i mit Sted, saa holdt han disse Huuler og Afgrunde for herlige Hauger og Galianas Palladser; og forestillede sig at betræde en blomsterklædt Eng ved at komme ud fra dette Mörke. Men jeg vanhældig, raadvild og uden mindste Moed, jeg skielver ved hvert Trin for at Afgrunden med et skal aabne sig for mine Födder og reent opsluge mig; thi *den Ulykke er god, som kommer alene.* Paa denne Maade og i disse Betragtninger syntes det ham at have lagt lidet meere end en halv Miil tilbage, da han blev en slags Lysning vaer, som lod til at være et Skin af Dagen, der faldt ind nogen steds, og gav Formodning om en Aabning, der kunde ende denne efter hans Tykke möisomme Vandring i den anden Verden. Men her forlader Cide Hamete Benengeli ham og vender sig til DON QUIXOTE, der glad og henrykt ventede med Utaalmodighed at see sig i Kampen, han skulde holde med Röveren af Doña Rodrigues Daatters Ære, som han tænkte at give Erstatning for den Uret og Forhaanelse, der saa ubilligen var tilföiet hende.

Nu hendte det sig dernæst, at da han en Morgenstund drog ud for at overveie og beslutte, hvad han havde at giöre i den Fare, som han förste Dags ventede at see sig i, og derfor vilde öve ROZINANTE i Courbetter, kom den med Forbeenene saa yderlig paa Kandten af et dybt Svælg, at dersom DON QUIXOTE ikke af Livskræfter havde holdt i Tömmen, saa havde

det

det været umueligt at hindre dens Fald. Men kort sagt, han fik den tilbage, og da han derpaa reed nærmere til Huulen og besaae den meget nöie uden at stige af, saa hörte han adskillige Raab inden i den, og da han derpaa lydede nöiere til, saa hörte og forstod han ganske grandgiveligen, at Skrigene, der kom fra den, sagde: Ak I der oppe! er der dog ingen christen Menneske, som vil höre mig, eller nogen barmhiertig Ridder, der har Medynk med en stakkels Synder, der er levende begravet, og med en ilde bestædt Gouverneur? DON QUIXOTE syntes at höre SANCHO PANZAS Röst, hvorover han stod forundret og forbauset, og gav sig af Livskræfter til at skrige: Hvo er der neere? Hvo beklager sig der? Hvem skulde vel være her, og hvem skulde vel beklage sig, blev der svaret, uden den forjagede SANCHO PANZA; for sine Synders Skyld og til hans Undergang Gouverneur paa Öen Barrataria, og den navnkundige Ridders DON QUIXOTE af MANCHAS Vaabendrager. Da DON QUIXOTE hörte det, fordobblede hans Forundring sig og hans Rædsel voxte, siden han stadig troede, at SANCHO PANZA var död og at det var hans Siel, som blev tugtet der, og i den Forestilling sagde ham: Jeg besværet Dig ved alt det, jeg kan besvære Dig som en Catholsk Christen, at sige mig hvo Du er, og dersom du er en lidende Siel, da at aabenbare for mig hvad Du forlanger man skal giöre for Dig: thi siden min Haandteering er at staae de Fortrængte og Undertrykte bie i denne Verden, saa vil jeg ikke heller undlade at hielpe de Betrængte i den anden Verden, som ikke kunde hielpe sig selv. Efter Maaden, Deres Velbyrdighed taler paa, blev der svaret, saa maae De være min Herre DON QUIXOTE af MANCHA, ja endog Lyden af Stemmen giör mig vis derpaa. Jeg er DON QUIXOTE, svarede han, den, hvis Övelse er at giöre baade Levende og Döde Bestand i deres Nödtörstigheder. Siig mig altsaa hvo Du er, som sætter mig i Forundring, fordi at der-

som

ſom Du er min Vaabendrager SANCHO PANZA og Du er död, da efterdi Fanden ikke har taget Dig, men Du af Guds Naade er i Fegfyret, ſaa har den hellige Moder, vor romerſkcatholike Kirke, Magt nok til at drage Dig af Pinen, Du lider, og ſkal jeg anholde hos den derom ſaavidt mine Kræfter ſtrække ſig; kom altſaa ud med Sproget og ſiig hvo Du er. Jeg ſvær ved alt det jeg veed, ſvaredes der, og ved hvis Födſel Deres Velbyrdighed forlanger, ja ved DON QUIXOTE af MANCHA ſelv, at jeg er den ulykkelige SANCHO PANZA, at jeg i alle mine livfodte Dage ikke er död, men at jeg har forladt mit Gouvernement for Tings og Aarſagers Skyld, ſom der behöves bedre Leilighed til at fortælle. I Mörke ſtyrtede jeg i den Gröft, hvor jeg med ſamt Rucio befinder mig, hvilken ikke lod mig lyve, ſiden han er her til at ſtadfæſte det. Nu ſyntes det virkelig ſom om Rucio forſtod det SANCHO ſagde; thi han gav ſig i det ſamme til at ſkrige ſaa heftig, at det gav en Gienlyd i heele Huulen. Herlige Vidnesbyrd! ſagde DON QUIXOTE; dette Skriig kiender jeg ſom om vi vare beſlægtede, og Din Röſt, min SANCHO! hörer jeg. Bie mig et Öieblik, medens jeg rider hen til Hertugens Slot, der ligger tæt herved, at hente nogle til at drage Dig af denne Huule, Du for Dine Synders Skyld maae være kommen i. Gaae Deres Velbyrdighed, ſagde SANCHO, men kom for Guds Skyld i en Haſt tilbage: thi jeg kan ikke holde længere ud at være levende begravet, og jeg döer af Angeſt.

DON QUIXOTE forlod ham og reed hen at fortælle Hertugen og Hertuginden, hvad der var mödt SANCHO, der ikke forundrede dem lidet, endſkiöndt de ſtrax begreb at han maatte være kommen i den ved Aabningen, den i meere end Mands Minde havde havt i Gröften: men de kunde ikke begribe, hvorledes han havde forladt Gouvernementet uden at de vidſte hans Komme. Men kort at fortælle, ſaa blev der ſtrax ſendt mange

Folk

Folk ud med Strikker og Stiiger, der med megen Beſværlighed droge SANCHO og Rucio fra Mörket til Dagens Lys. Der fik en Pebling Öie paa ham og ſagde: Saaledes ſkulde alle ſlette Gouverneurer drages fra deres Gouvernementer, ſom denne Synder drages op af Afgrunden, næſten död af Hunger, bleeg, afmægtig og i Uſelhed, ſaavidt ſom jeg troer, SANCHO hörte det og ſagde: Det er otte til ti Dage ſiden, Broder Skumler! at jeg gik hen at beherſke Öen, man havde givet mig, og hvor jeg ikke har havt det törre Bröd at mætte mig paa; Doctorene har forfulgt mig; Fienderne traaed mig Ribbeenene ſönder, og jeg har ikke havt Stunder til at legge Skat paa eller drive Penge ind, og ſiden dette forholder ſig ſaa, ſom det giör, ſaa fortiente jeg efter mit Tykke ikke at komme ſaaledes fra det: Men *Mennesket ſpaaer og Gud raader; han veed allene hvad enhver er beſt tient med; man maae tage Tiiderne ſom de falder; der ſpytter ſaa mangen een i Kaalen og söber den ſelv ud; og man griber ikke alle Tiider Guld med Giæver der hvor man venter det.* Gud kiender Hiertet, det er nok, og meere ſiger jeg ikke, endſkiöndt jeg nok kunde. Ærgre Dig ikke SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, eller læg paa Hiertet hvad der kommer Dig for Öre; thi det faaer aldrig Ende. Naar Du har en frelſt Samvittighed, ſaa lad dem ſige hvad dem lyſter; thi at binde for Folkemunde, er det ſamme ſom at ſtandſe Strömmen. Kommer Gouverneuren riig fra ſin Poſt, ſaa ſiges der, at han er en Röver, og er han fattig, ſaa har det været en Stymper og en Taabe. Da er det viſt og ſandt, ſvarede SANCHO, at de for denne Gang har meere Aarſag at kalde mig en Taabe end en Röver.

Ved denne Samtale kom de omringede af en Hoben Drenge og mange andre Folk hen til Slottet, hvor Hertugen og hans Gemal alt ſtode i Forſtuen at tage imod DON QUIXOTE og SANCHO, ſom ikke var at overtale til at hilſe Hertugen, förend

rend han havde forförget ſin Rucio paa beſte Maade i Stalden, fordi den, ſom han ſagde, havde havt ſaadan en ſlem og rædſom Nat. Men ſaaſnart det var giort, ſkyndte han ſig hen at ſee ſit Herſkab, og da han havde kaſtet ſig paa Knæe for dem, ſagde han: Jeg, min Herre og Frue! har, ſiden det var Deres Höiheders Velbehag og uden al Fortieneſte paa min Side, været henne at regiere Deres Öe Barrataria, paa hvilken jeg kom nögen og har forladt den nögen, uden mindſte Gevinſt eller Forliis. Om jeg har regieret vel eller ilde, har der været Vidner nok ved, ſom kan ſige deres Meening. Jeg har oplöſt Tvivlsmaal; fældt Dom i forebragte Klager; og efter Anordning af Doctor Pedro Rezio, barnföd i Tirtuafuera, Öens og den gouvernalike Læge har jeg næſten ſvæltet ihiel heele Veien igiennem. Om Natten overfaldt Fienderne os, og da vi vare i den yderſte Knibe, ſagde de paa Öen, at de vare befriede og havde faaet Seieren ved min Arms Tapperhed. (Men Gud lad dem ogſaa tiimes, ſom de ſagde ſandt til.) Kort at fortælle: jeg har al den heele Tiid igiennem baaret Regieringens Pligter og Byrder, og er for min Part kommen efter, at mine Skuldre ikke kan bære den, at Vægten er mig for tung og jeg ikke ſlig en Beſværlighed voxen; paa det altſaa Gouvernementet ikke ſkulde ſlippe mig, har jeg ſluppen Gouvernementet, og i Gaar Morges forladt Öen med de ſamme Gader, Huuſe og Tage, ſom jeg fandt den. Ingen har jeg bedet laane mig noget, og paa ingen Maade har jeg giort mig Fordeele; og endſkiöndt jeg var ſindet at giöre nogle tienlige Anordninger, ſaa lod jeg det dog blive underveis af Frygt for, at de ikke maatte blive efterlevede, og ſaa vare de bedre ugiorte end giorte. Jeg forlod altſaa, ſom ſagt er, Öen uden nogen anden Selſkabsbroder end min Rucio; vi faldt i en Gröft; der travede vi om heele Natten, indtil vi i Morges kom op paa Jorden igien til at ſkue Solens Lys; dog holdt det ſaa haardt, at derſom Himlen ikke hav-

de ſendt mig min Herre DON QUIXOTE, ſaa havde jeg ſaaet Lov at blive der indtil Verdens Ende. Altſaa har da mit naadige Herſkab deres SANCHO PANZA her igien, der i de ti ſtakkels Dage, han har regieret, har bragt det ſaa vidt, at han indſeer, at det er ſlet intet bevendt med at være Gouverneur, og det ei allene naar det er over en Öe, men om det endog var over heele Verden. Dette forudſat, kyſſer jeg Deres Velbyrdigheders Födder, betakker mig underdanigſt for Öen, og gaaer i min Herres DON QUIXOTES Tieneſte igien; thi der kan jeg, om jeg end ſpiiſer mit Bröd med Rædſel, dog i det mindſte ſpiſe mig mæt; og naar jeg er mæt, er det mig det ſamme hvad jeg er bleven det af; enten det er Jordæbler eller Agerhöns, er mig ligegyldigt. Dermed endte SANCHO ſin lange Tale, ved hvilken DON QUIXOTE ſkielvede for at han vilde komme frem med nogle Millioner Urimeligheder: men da han ſaae, at han lod det blive ved ſaa faa, takkede han Gud ret inderlig i ſit Hierte. Hertugen omfavnede SANCHO og ſagde ham: at det ſkar ham ind i Sielen, at han ſaa haſtig havde forladt Regieringen; men at han vilde drage Omſorg for at give ham en anden Betiening i ſine Stater, hvorved der ſkulde være mindre Beſværlighed og meere Nytte. Hertuginden omfavnede ham iligemaade og gav Befalning om at pleie ham paa det allerherligſte, ſiden han ſyntes at være ilde forſtödt og værre medhandlet.

LVI.

LVI. CAPITEL.

Om den uhyre og aldrig ſeete Kamp, der foregik imellem DON QUIXOTE af MANCHA og Laquaien Toſilos til Forſvar for Doña Rodrigues Daatter.

Hertugen og Hertuginden fortröde aldeeles ikke det Puds, der var ſpillet SANCHO PANZA med Gouvernementet, de gave ham; allerhelſt da Huushovmeſteren indfandt ſig endnu famme Dag, og fortalte dem næſten hvert et Ord og hver en Handling, SANCHO havde ſagt og foretaget ſig i de Dage; og til Slutningen udpyntede han Öens Overfald, SANCHOS Frygt og Afreiſe paa den heiligſte Maade, og ſom ikke fornöiede det hertugelige Par lidet.

Hiſtorien fortæller dernæſt, at Dagen til den fredſomme Kamp nærmede ſig; at Hertugen ikke een men mange Gange havde underviiſt ſin Laquai Toſilos, hvorledes han ſkulde bære ſig ad for at overvinde DON QUIXOTE uden at dræbe eller ſaare ham. Han gav Befalning om at tage Jernet af Lantzerne, og ſagde til DON QUIXOTE: at hans Chriſtendom (ſom han giorde ſig til af) ikke kunde tillade, at Livet maatte i denne Kamp ſættes ſaa ſtærk blot og löbe ſaa ſtor Fare, at han maatte være tilfreds med at have faaet Tilladelſe og en tryg Valplads paa hans Grund, hvorved han handlede imod det hellige Conſiliums Forordning, der forböd ſlige Udfordringer ganſke; og derfor ikke ſöge at drive Faren til den yderſte Grad. DON QUIXOTE ſagde: at hans Excellence kunde indrette alle Omſtæn-

dighederne i denne Handel efter eget Velbehag, og at han skulde ganske rette sig derefter. Nu bröd den rædsomme Dag frem, efter at Hertugen först havde befalet, at der paa den store Slotsgaard var indrettet Skranker og en indhegnet Forhöining, hvor Dommerne, Hovmesterinderne, Moderen og den sagsögende Daatter skulde være paa. Fra alle omliggende Stæder og Byer löb der en utallig Mængde Mennesker til at see denne Kamp, hvis Liige de hverken havde seet eller hört tale om paa de Steder enten af levende eller döde.

Den förste, der lod sig see paa Pladsen og Forhöiningen, var Ceremoniemesteren, der besaae og undersögte alle Ting, paa det ingen Svig skulde löbe ind eller noget ligge skiult, hvorover der kunde snubles eller faldes. Strax efter kom Hovmesterinderne og toge deres Sæde; deres Kapper skiulede dem lige indtil Öinene, ja endog neer til Bæltet; et Kiendetegn paa en ikke liden Følelse. Nu viiste DON QUIXOTE sig for Skrankerne, og kort derefter kom der fra en anden Kandt paa en modig Hest og ledsaget af mange Trompeter den store Laquai Tosilos med lukket Hielm, og fra överst til nederst indhyllet i prægtig glindsende Vaaben. Hesten saae ud til at være en Frislænder, höi og spættet. Denne behiertede Krigsmand indfandt sig paa det nöieste underviist af Hertugen hans Herre, om Maaden til at forholde sig paa, at han ikke skulde sætte Livet til, men söge at undflye hans förste Stöd for at undgaae Döden, der var ham vis nok, saafremt de traf lige paa hinanden i Löbet. Han reed Pladsen om, og da han kom hen til Forhöiningen, hvor Hovmesterinderne vare, blev han holdendes for at betragte hende, som begierede ham til Mand. Dommerne kaldte DON QUIXOTE, der allerede havde indfunden sig i Skrankerne, tillige med Tosilos hen til Hovmesterinderne og spurgte dem, om de samtykkede i at give deres Rettighed og Paastand i DON QUIXOTE af MANCHAS Hænder? De svarede: ja, og

at

at alt, hvad han i denne Begivenhed foretog, bekræftede og ſtadfæſtede de for gyldigt. Imidlertiid havde Hertugen og Hertuginden taget Sted paa et Gallerie, der var over Forhöiningen, og ikke den mindſte Plet var ledig for Menneſker, der længtes efter at ſee denne forhen aldrig ſeete Kamp. Vilkaarene ved den vare: at derſom DON QUIXOTE blev Overvinderen, ſaa ſkulde hans Modſtander ſtrax ægte Doña Rodrigues Daatter, men blev Seieren hans, ſaa ſkulde han være frie for det, man begierede af ham, uden at give nogen anden ſlags Fyldeſtgiörelſe. Derpaa deelede Ceremoniemeſteren Soel og Vind lige imellem de Stridende og ſat enhver hvor han ſkulde være. Paukerne lode ſig höre; Luften ſkingrede af Trompeternes Lyd; Jorden ryſtede under Födderne; Tilſkuernes Barm vare deelte iblandt forſkiellige Bevægelſer, nogle frygtede for et ondt og nogle haabede et godt Udfald. Endeligen anbefalede DON QUIXOTE ſig af ganſke Hierte til Gud og ſin DULCINEA af TOBOSO og holdt paa Springet ved det givne Tegn at begynde Löbet: men imidlertiid löb der mange forſkiellige Tanker om hos vores Laquai, og dog tænkte han intet mindre end paa Löbet; men paa det, ſom nu ſkal ſiges.

Det ſynes tilforladeligt, at medens han ſtod og betragtede ſin Fiende, er hun forekommen ham ſaa deilig, at han aldrig havde ſeet hendes Mage; og han, den blinde Dreng, man paa Gader og Stræder kalder Cupido, vilde ikke lade Leiligheden gaae ſig ubrugt af Hænderne til at triumphere over en rannet Junkers Siel, og altſaa nærmede han ſig ganſke fortroelig til ham, og uden at nogen ſaae det, ſtak han den arme Laquai en Piil en halv Alen lang ind i den venſtre Side, der boerede Hiertet tværtigiennem, og kunde han giöre det i al Tryghed, ſiden Skielmen er uſynlig, og kommer og gaaer efter eget Behag, uden at nogen kræver Regnſkab for hans Forretninger.

Nu ſiges dernæſt, at da Tegnet til Angrebet blev given, ſtod vores Laquai ganſke henrykt og tænkte paa den Skiönhed, der allerede var hans Frieheds Beherſkerinde, og bröd ſig derfor ikke om Trompeternes Lyd, ſom DON QUIXOTE, der neppe hörte dem, förend han giorde Angrebet, og med al den Heftighed, ROZINANTE formaaede, rendte ind paa ſin Fiende. Da hans gode Vaabendrager SANCHO ſaae ham bryde lös, raabte han med höi Röſt efter ham: Herren ledſage Dig, det vandrende Ridderſkabs Krone og Smykke! Herren ſkienke Dig Seieren, ſiden Billigheden er paa Din Side! Endſkiöndt Toſilos ſaae DON QUIXOTE komme hen imod ſig, rörte han ſig dog ikke af Stedet, men raabte i det Sted paa Dommeren, der ſtrax indfandt ſig at höre hans Forlangende, hvorpaa Toſilos ſagde til ham: Herre! Denne Kamp holdes jo ikke for andet' end at jeg enten ſkal giftes med denne Frue eller befries fra hendes Paaſtand? Det er ſaa, blev ham ſvaret. Saa kan jeg, ſagde Laquaien, for min Samvittigheds og dens bebreidende Nags Skyld ikke fortſætte Kampen. Jeg bekiender mig altſaa for overvunden og vil ſtrax ægte Fruen. Dommeren blev ſtaaende ganſke forundret over det, Toſilos fremförte, og da han var een af Medviderne i Anlægget af denne Sag, ſaa vidſte han ikke at ſvare et eneſte Ord. DON QUIXOTE ſtandſede midt paa Banen, da han ſaae ſin Modſtander at holde ſtille. Hertugen kunde ikke begribe af hvad Aarſag Kampen blev forhalet, men Dommeren berettede ham hvad Toſilos havde ſagt, hvorover han blev höiligen forundret og forbittret. Imedens dette gik for ſig, nærmede Toſilos ſig hen hvor Doña Rodrigues var, og ſagde overlydt til hende: Jeg er beredvillig at ægte Deres Daatter, Frue! og vil ikke ved Kiv og Striid opnaae det, ſom jeg kan vinde i Fred og Samdrægtighed og uden Livsfare. Da den tappre DON QUIXOTE hörte det, ſagde han: Naar Sagen ſtaaer paa den Fod, ſaa er jeg frie og lös fra mit Löfte. Gift eder i

Her-

Herrens Navn, og ſiden Gud har beſkikket det, ſaa legge Sanct Peder ſin Velſignelſe til. Hertugen var kommen ned i Slotsgaarden, nærmede ſig Toſilos og ſagde: Er det ſaa i ſig ſelv Ridder! at De bekiender ſig overvunden, og dreven af Samvittigheds Nag vil ægte denne Fröken? Ja, Herre! ſvarede Toſilos. Og han giör meget vel, tog SANCHO PANZA Ordet; thi det er nok ſaa godt at giöre en Ting med det Gode ſom med det Onde; naar det dog ſkal være, er man megen Svie qvit Toſilos længtes hiertelig efter at faae Hielmen af, han bad derfor, at de vilde hielpe ham i en Haſt, ſiden han neppe kunde drage Aande og ikke holde længere ud at være indſpærret i ſaa ſnævert et Rum. De hialp ham af Harniſket i en Snup, hvorved da hans Laquai-Anſigt kom til at ſtaae ganſke blot og bart. Da Doña Rodrigues og hendes Daatter ſaae det, raabte de af alle Kræfter: Det er Bedragerie; det er Bedragerie! Toſilos min Herres Hertugens Laquai, er ſat iſteden for min virkelige Brudgom. Jeg ſkal kræve Ret af Gud og Kongen mod ſlig en Ondſkab, for ikke at ſige Skarnagtighed. Vær ikke uroelig derover, Frue! ſagde DON QUIXOTE; det er hverken Ondſkab eller Skarnagtighed, men er det ſaa, da er Skylden ikke hos Hertugen, men hos de ſlemme Troldmænd, der forfölge mig, ſom, misundelige over den Ære, denne Seiervindning vilde tilveiebringe mig, har forandret Deres Brudgoms Anſigt til det De ſiger der er Hertugens Laquais. Lyd derfor mine Raad, og gift ſig med ham til Trods for mine Fienders Ondſkab; thi han er tilforladeligen den ſamme, ſom De attraaer til Gemal. Hertugen, ſom hörte dette, maatte lee, i hvor vred han end var, og ſagde: De Ting, der hender Herr DON QUIXOTE ere ſaa overnaturlige, at man trænger til dem for at undſlaae ſig for at troe, at dette ikke er min Toſilos. Men lad os gaae vaerſom og ſnedig tilverks, og holde Menneſket, der er Tvivl om, indſluttet paa en fiorten Dage, ſaa maaſkee han i dem kunde

faae ſin förſte Skikkelſe igien; thi Troldmændenes Nag til Herr DON QUIXOTE kan dog ikke vaere evig, allerhelſt naar de ſeer, at deres Spilfægterie er forgieves. O Herre! ingen veed bedre end jeg, ſagde SANCHO, at det er Skik og Brug hos dette Troldpak at vende op og ned, ind og ud paa alle de Ting, der angaaer min Herre. En Ridder, ſom han hiin Dag overvandt, og kaldtes *Speilerridderen*, ham gav de Skikkelſe efter Baccalaureuſen Samſon Carraſco, der har hiemme i vor Bye og er vores ſtore Ven. Min Frue DULCINEA har de forvandlet til en plump og ſtyg Bondetös, og derfor bilder jeg mig for viſt og ſandt ind, at denne her Laquaien kommer til at leve og döe Laquai alle ſine Livs Dage. Rodrigues Daatter tog derpaa Ordet og ſagde: Den der begierer mig til ægte maae være hvem han vil, ſaa ſtaaer han mig an; jeg vil heller være en Laquais Huſtrue, end en Ridders lokkede Kiereſte; og oven i Kiöbet ſaa er den, der lokkede mig, det ikke engang. Men uagtet alle diſſe Fortælninger, Beſlutninger og Overlæg, ſkulde Toſilos dog indelukkes, indtil man fik meere Vished om hans Forvandling. Seieren blev offentlig tilkiendt DON QUIXOTE, men de fleeſte vare ilde tilfreds ved at ſee, at ſlige haabefulde Stridende ikke var kommen til at flænge Stykkerne af hinanden, hvori de lignede Smaaedrengene, der gaae misfornöiede fra Galgen, naar den, de haabede at ſee hænge, er bleven benaadet. Nu vendte Folket hiem; Hertugen og DON QUIXOTE gik op paa Slottet; Toſilos lukkedes inde og Dona Rodrigues og hendes Daatter vare vel tilfreds, ſiden det paa den eene eller anden Kandt endelig maatte falde ud til et Giftermaal, ſom Toſilos ikke heller giorde ſig lidet Haab om.

LVII.

LVII. CAPITEL.

Der handler om DON QUIXOTES Afſkeed med Hertugen, og det der mödte ham med den forſtandige og kiække Altiſidora, Hertuginden's Fröken.

Nu ſyntes det DON QUIXOTE at være vel giort, om han drog ſig ud af den Örkeslöshed, han levede i paa Slottet; thi han bildte ſig Tabet meget ſtort ind, ſom Verden leed ved den Tiidsſpilde for ham ved de Gieſtebuder og Höitideligheder, dette höi Herſkab anrettede for ham, ſom en vandrende Ridder; og det forekom ham, at Himlen vilde kræve et ſvart Regnſkab af ham for denne Örkeslöshed og ubrugte Tiid, og derfor bad han en Dag Hertugen og Hertuginden om Tilladelſe at fortſætte ſin Vandring. De gav ham den med mange Kiendetegn paa hvor nær det gik dem, at de alt ſkulde miſte ham. Hertuginden gav SANCHO PANZA ſin Kones Brev, og han græd over det og ſagde: Hvem ſkulde ſagt, at ſaa ſtort et Haab, ſom det, Beretningen om mit Gouvernement avlede hos min Kone THERESA PANZA, ſkulde ſluppet op med at jeg paa nye maae give mig i Kaſt med min Herres DON QUIXOTE af MANCHA vidt hentede Eventyrer. Men hvorom alting er, ſaa glæder det mig dog at ſee, at min THERESA ligner ſig ſelv og har ſendt Hertuginden Agere; thi havde hun undladt det, ſaa havde det voldt mig ſtor Græmmelſe, at hun viiſte ſig ſaa uerkiendtlig. Det jeg er meeſt glad over, er at denne Foræring ikke kan anſees for Stikpenge, ſiden jeg allerede havde Gou-

vernementet förend hun ſendte Hertuginden dem; og det fører jo Billigheden med ſig, at de, ſom har oppebaaret Godt, viiſer ſig erkiendtlige for det, endſkiöndt det beſtaaer i Snurrepiberier. Viſt er det, at jeg kom uſel til Gouvernementet og uſel forlod jeg det, ſaa jeg med en frelſt Samvittighed kan ſige: Nögen var jeg og nögen er jeg, der er hverken vunden eller tabt for mig. Diſſe Betragtninger giorde SANCHO ved ſig ſelv den Dag, de ſkulde reiſe bort, op ved Dagbrækningen ſtod DON QUIXOTE (der Aftenen tilforn havde taget Afſkeed med Hertugen og Hertuginden) i fuld Ruſtning paa Slotsgaarden. Alle de, der vare paa Slottet, forſamlede ſig i Forſtuerne og paa Trapperne for at betragte ham, ja Hertugen og hans Gemal kom ſelv ud for at ſee ham. SANCHO ſad med ſamt ſin Vadſæk og Qværſæk inderlig vel tilfreds paa ſin Rucio; thi Hertugens Huushovmeſter (han, ſom var Trifhale) havde givet ham en Kat med to hundrede Guldſtykker i til fornödne Udgifter paa Veien, ſom dog DON QUIXOTE endnu ikke vidſte det mindſte af. Da nu alles Öine, ſom jeg alt har ſagt, vare henvendte paa ham, hævede den uforſagte og forſtandige Altiſidora ganſke uventende ſin Röſt, og midt i heele Dameſværmen, der betragtede ham, tiltalede hun ham ſaaledes:

Laan ſlemme Ridder mig Dit Öre!
Dit vilde Moed dog lidet ſtyr;
Udmat ei ſtrax de ſvage Lænder
Paa Dit ſaa ſlet regierte Dyr.

Betragt dog Falſke! Du ei löber i
For Slangebraad og Ulvetand;
Men fra et Dæggelam Dig ſkynder,
Der end er langt fra Faareſtand.

Du daaret har, grueſomme Tiger!
Den deiligſte blandt Fröknerne,
Diana ſaae paa ſine Klipper
Og Venus om ſig öinede.
Forlöbne Eneas! grueſomme Virelde!
Dig Barrabas fölge, Din Hals det undgielde!

Du förer med Dig (föer det Röver)
Indſluttet i Din Örnekloe
Det kiælneſte antændte Hierte,
I et forelſket Bryſt kan boe.
Tre Pudderkaaber Du bortförer;
Med ſamt et Knæebaand, ſom jeg bar,
Der kun i Glands og Farvers Blandning
Med Marmoren en Liighed har.
To tuſind' Sukke Du bortförer,
Som nokſom Fyr og Lue har,
To tuſind' Troyar at antænde
Hvis der to tuſind' Troyar var.
Forlöbne Eneas! grueſomme Virelde!
Dig Barrabas fölge; Din Hals det undgielde.

Din Vaabendrager SANCHO være
Saa haard og ſtiv, at ved hans Haand
Din DULCINEA aldrig drages
Ud af Fortryllelſernes Baand!
Den Straf, Du har fortient at lide,
Gid den Elendige udſtaae!
Hvor jeg er fra, de Redelige
For Skielmer ofte böde maae.

Gid Dine beſte Eventyrer
Et fælt, uhældigt Udfald faae!
Din Glæde ſom en Dröm forſvinde,
Din Troeſkab Glemſomheden naae!
Forlöbne Eneas! grueſomme Virelde!
Dig Barrabas følge; Din Hals det undgielde.

Gid Du ſom Rænkeſmed maae nævnes
Fra Portugal til Tagos Rand;
Fra Marchena indtil Sevilla;
Fra London indtil Engeland.
Saa tidt ſom Du Quadrille ſpiller
For Tiid og Griller at forſlaae,
Da alle Konger fra Dig viige
De ſorte Es Du aldrig faae!
Gid Blodet ſtedſe frem maae pippe
Naar man afſkiær Din revne Hud!
Gid Rödderne tilbage blive,
Hvis man Dig trækker Tænder ud!
Forlöbne Eneas! grueſomme Virelde!
Dig Barrabas følge! Din Hals det undgielde.

Imedens den kummerfulde Altiſidora paa ovenanförte Maade beklagede ſig, vendte DON QUIXOTE ikke et Öie fra hende, og uden at ſvare hende et Ord, vendte han Anſigtet til SANCHO og ſagde til ham: Ved Dine Forfædres Aſke, min SANCHO! beſvær jeg Dig at forkynde Sandheden. Siig reent ud, om Du af en Hendelſe har de tre Pudderkaaber og det Knæbaand, denne forelſkede Fröken taler om? Hvortil SANCHO ſvarede: Pudderkaaberne har jeg her hos mig, men Knæbaandet veed jeg ikke meere af, end det Barn der er föd i Nat. Hertuginden var höilig forundret over Altiſidoras Driſtighed; thi

end-

endſkiöndt hun holdt hende for at være vild, munter og uforfærdet, ſaa havde hun ikke troet, at det gik til ſlig en Forvovenhed; og da hun ikke havde vidſt det mindſte om dette Puds, ſaa var ogſaa hendes Forundring des ſtörre. Hertugen, der vilde foröge Giækkeriet, ſagde: Det ſtaaer mig ikke vel an, Herr Ridder! at da De er bleven ſaa vel imodtagen paa mit Slot, og er bleven beviiſt Dem ſaa megen Höflighed, ſom De har nydt, at De vil tage om end ikke et Knæebaand, ſaa dog i det mindſte tre Pudderkaaber fra mine Frökener med Dem. Dette viiſer et ſlet Hierte og ſvarer meget ilde til Deres Rygte. Giv derfor Knæebaandet tilbage, eller jeg fordrer Dem ud paa Liv og Död, uden at frygte for at Troldmændene ſkal omſkabe mig eller forandre mig Anſigtet, ſom det gik een af mine Underhavende, der gik i Tvekamp med Dem. Det forbyde Himlen, ſvarede DON QUIXOTE, at jeg ſkulde blotte min Kaarde imod Deres höie Perſon, der har beviiſt mig ſaa ſtor Naade og Gunſt. Pudderkaaberne kan jeg give tilbage; ſiden SANCHO ſiger at han har dem: men Knæebaandene er umueligt, ſiden hverken han eller jeg har faaet dem, og naar hun leeder ſine Giemmer og Lædiker vel igiennem, ſaa finder hun dem ſikkert. Jeg, Herr Hertug, har aldrig været en Tyv, og jeg tænker ikke heller at blive det i min Livstiid, ſaafremt Gud ikke tager ſin Haand fra mig. Denne Fröken taler (efter hendes eget Sigende) ſom en Forelſket, hvori jeg ikke har mindſte Skyld, og altſaa ſlet intet at bede hende og Deres Excellence om Forladelſe for: men jeg begierer, at Deres Höihed vil fatte bedre Tanker om mig, og meddeele mig Deres Tilladelſe paa nye til at fortſætte min Reiſe. Gud lade den blive ſaa lykkelig for Dem, Herr DON QUIXOTE, ſagde Hertuginden, at vi ſtedſe maae faae de behageligſte Efterretninger om Deres Bedrifter. Gaae altſaa med Gud; thi jo længere De bliver, jo ſtærkere oppuſtes Ilden i Frökenernes Barm ved at betragte Dem. Min

Frö-

Fröken ſkal jeg vide at ſpæge ſaaledes, at hun for Fremtiiden ikke ſkal forlöbe ſig enten med Öie eller Tunge. For en eeneſte Gang maae Du endnu höre mig, tappre DON QUIXOTE, ſagde Altiſidora, og det jeg har at ſige Dig er, at jeg beder om Forladelſe for at have tyvtet Dig for Knæebaandene; thi ved Gud og min Siel, ſaa har jeg dem begge paa, men havde reent forglemt det, ſom Manden der reed paa Eſelen og ſögte efter den. Sagde jeg nu ikke ſandt? raabte SANCHO: jo det ſkulde nok falde mig ind at være Hæler; nei, var jeg af det ſlags Folk, ſaa havde jeg vel kundet komme over noget til at ſlaae Grams i ved mit Gouvernement. DON QUIXOTE böiede ſit Hoved til en Hilſen for Hertugen, Hertuginden og alle Omkringſtaaende; dreiede ROZINANTE og efterfulgt af SANCHO paa ſin Rucio drog han ud af Slottet og begav ſig paa Veien til Zaragoza.

LVIII.

LVIII. CAPITEL.

Der handler om hvor ſtærk Eventyrene hyppede ſig paa DON QUIXOTE, ſaa at det eene ikke gav ſig Stunder til at oppebie det andet.

Saaſnart DON QUIXOTE ſaae ſig i frie Mark, ſamt frelſt og befriet fra Altidoras Klagemaal, ſaa ſyntes ham at han paa nye var i ſit Element, og at hans Geiſter oplivedes og ſtyrkedes til at fortſætte ſine ridderlige Övelſer, og vendte ſig derfor til SANCHO, ſigende: Frieheden, SANCHO, er dog een af de koſtbareſte Caver, Himlen har beſkieret Menneſket; alle de Skatte, Jorden bedækker og Havet ſkiuler, kan ikke komme i Ligning med den. Ved Frieheden ſaavel ſom ved Æren kan og bör Livet giöres lykſaligt; ligeſom derimod Fængſel og Tvang er det ſtörſte Onde, der kan ramme et Menneſke. Dette ſiger jeg Dig SANCHO, fordi Du har ſeet den Herlighed og Overflod, ſom jeg levede i paa Slottet, vi nu droge ud af: men midt i diſſe velſmagende Gieſtebuder og de med Snee blandede Drikke ſyntes mig at ſidde Hungeren i Klöerne, fordi jeg ikke nöd det med den Friehed, jeg havde nydt det, naar jeg ſelv havde anordnet det; thi de Erkiendtligheder og Forbindtligheder, man ſkylder for oppebaaren Gunſt og Velgierninger, ere Baand, der trykke en frie Siel. Lykſalig er den, ſom Himlen gav et lidet Stykke Bröd, han ikke ſkylder nogen anden end Himlen Tak fore. Med alt det, ſagde SANCHO, ſom Deres Velbyrdighed ſiger, ſaa var det dog ilde giort, om vi for vor Part ikke vare erkiendtlige for to hundrede Guldſtykker, ſom

Her-

Hertugens Huushovmeſter gav mig, og ſom jeg förer paa Bryſtet ſom en Hiertеſtyrkning og Forfriſkelſe i paakommende Tilfælde. Vi træffer ikke hver Dag paa Slotter, hvor vi tracteres; undertiden ſtöder man paa Kroer, hvor der vanker törre Hug.

Med ſlige Samtaler fortſatte de Vandrende: Ridderen og Vaabendrageren, deres Vei, da de ſaae (efter at de havde lagt lidet meere end en Miil tilbage) at der paa en herlig græsklædt Mark ſad en halv Snees Mennesker og ſpiiſte, der efter Klædedragten vare Bönder. Ved Siden af dem laae endeel hvide Klæder, der vare bredte over noget til at bedække det. DON QUIXOTE nærmede ſig de Spiiſende, og efter at han havde hilſet dem meget höfligen, ſpurgte han dem hvad diſſe Linklæder bedækkede? Een af dem ſvarede: Herre! det er Helgen-Billeder, ſom ſkal bruges til en nye Altertavle, vores Landsbye bekoſter. Vi bær dem bedækkede, paa det Luften og Strövet ikke ſkal bedærve dem, og paa Skuldrene, at de ikke ſkal gnaves. Vilde I vel have den Godhed og lade mig ſee dem? ſagde DDN QUIXOTE; thi Billeder, der bæres med ſaa ſtor Omhyggelighed, maae upaatvivlelig være gode. Det maae de ſagtens være, ſagde den anden; de koſter Penge nok til det; vi har men og ſandten ingen af dem under hundrede Rixdaler. Og paa det Deres Velbyrdighed ſkal ſee, at jeg ingen Lögn farer med, ſaa töv kun et Öieblik, ſaa ſkal der gaae Syn for Sagn. Hvorpaa han holdt op at ſpiiſe, reiſte ſig og tog Dækket af det förſte Billede. Det foreſtillede Sanct Jörgen til Heſt, med Lindormen under ſine Födder, ſom han ſtak Lantzen tværtigiennem Gabet med al den Stolthed, ſom man pleier at male ham, og heele Billedet var lueforgyldt, ſom man ſiger. Saaſnart DON QUIXOTE fik det at ſee, ſagde han: Denne Ridder var een af de ypperſte vandrende i den gudelige Krigshær; han heed Don Sanct Jörgen og var fordum Jomfruernes Forſvar. Lad os nu ſee den anden. Manden dækkede af, og han ſyntes at være

Sanct

Sanct Martinus til Heſt, der deelede ſin Kappe med en Fattig; og neppe havde DON QUIXOTE faaet Øie paa ham; förend han ſagde: Denne Ridder var ogſaa blandt de eventyrlige Chriſtne; og jeg tager ham for meere gavmild end tapper, SANCHO, ſom kan ſees deraf, at han deeler ſin Kappe med den Fattige og giver ham den halve: men det maae ſikkert have været om Vinteren, ellers havde han faaet den heel, ſaa godgiörende var han. Det har vel ikke været Aarſagen, ſagde SANCHO, men han har nok holdt ſig Ordſprogene efterretlige, der ſige: *Den der giver til han tigger, ſkal ſlaaes til han ligger, og at give og tage i rette Tiid, dertil udfordres Konſt og Vid.* DON QUIXOTE loe og bad, at man vilde tage fleere Klæder af, og under det næſte opdagedes Spaniens Patrons Billede til Heſt, med en blodig Kaarde, der igiennemboerede Mohrer og klövede Hoveder. Da han kom frem, ſagde DON QUIXOTE: Denne er en virkelig Ridder af Chriſti Compagnie. Hans Navn var Don Sanct Diego, Mohrdræberen, een af de tapperſte Helgen og Riddere, ſom have været paa Jorden og nu er i Himmelen. Strax derpaa afdækkedes Sanct Paulus, hvor han falder af Heſten, med alle de Omſtændigheder, hvormed hans Omvendelſe pleier at males. Efterat nu DON QUIXOTE havde holdt en lang Tale over Forfölgelſen og Forfægtelſen, den chriſtne Kirke havde nydt af ham, befalede han at dække Billederne til igien, ſigende. Jeg antager det for et godt Tegn, Broder, at jeg har ſeet det jeg har; thi diſſe Helgene og Riddere udövede den ſamme Haandteering ſom jeg, og er Vaabenes Brug, men med den Forſkiel imellem dem og mig, at de vare Helgene og ſtridede for det Himmelſke, og jeg er en arm Synder, og ſtrider for det Jordiſke. De vandt Himmelen ved deres Arms Kraft (thi Himlen taaler Kraft) og jeg har hidindtil ikke vundet det mindſte endnu i Kraft af alle mine Beſværligheder: men derſom min DULCINEA af TOBOSO blev befriet fra det, hun taaler, da ved det

at min Lykkes Soel begyndte at ſkinnne og opklare mit Begreb, ſaa kunde det være, at mine Trin bleve förte paa en bedre Bane end jeg nu betræder. Det höre Gud! og være döv ved Synden, ſagde SANCHO. Mændene forundrede ſig lige ſaa meget over DON QUIXOTES Skabning, ſom over hans Tale, uden at forſtaae det halve af det, han vilde ſige dermed. De fuldendte Maaltiidet; læſſede Billederne op; bade Farvel til DON QUIXOTE og fortſatte deres Vei. SANCHO var i lige ſaa ſtor Forundring over hans Herres Kundſkab, ſom om han ſaae og hörte ham for förſte Gang, og ſyntes ham paa ſin Viis at der ikke var en Hiſtorie til i Verden, uden han kunde regne den op paa ſine Finger-Ender, ſaaledes ſtod hver en Tildragelſe præget i hans Minde; og ſagde han til ham: Vores Herre og Huusbond! derſom det, der er mödt os i Dag, kan kaldes Eventyr, da er det et af de ſödeſte og behageligſte, ſom i vores heele Vandrings Löb er kommen os til Hænde; af det er vi ſluppen uden Prygl eller nogen Slags Forfærdelſe; vi har ikke engang lagt Haanden paa Kaarden; vi har ikke knubbet Jorden med Kroppene og ikke bleven liggende forſultne. O Tak og Priis ſkee Himlen! der har ladet mig leve den Dag at ſee det. Det er altſammen ganſke godt ſagt, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE; men tag Dig det til Efterretning, at ſkiöndt Tiiden dreier ſig i en Kreds, ſaa förer den dog ikke alle Tiider ſamme Skiebne med ſig; at det, Almuen i Almindelighed kalder Forevarſel, og ſom der ingen naturlig Aarſag kan anföres for, maae den Forſtandige med ſtor Skiönſomhed underſöge. Een af diſſe Overtroiſke gik en Morgen meget tidlig ud og mödte en Broder af den hellige Franciſcaner-Orden, hvorpaa han gav ſig til at rende hiem, ſom om der var kommen en glubende Ulv imod ham. En vis Mendoza, naar han ſpildte lidet Salt om Middagen paa Bordet, udſtod den ſtörſte Beklemmelſe og Hierteangeſt; ligeſom Naturen var tvungen til ved ſlige intetbetydende Ting at give Tegn paa

fo-

foreſtaaende Ulykker. Fornuftige og Chriſtne ſöger ikke Himlens Beſlutninger i Börnerier. Den Tiid Scipio ſteeg i Land i Africa, ſnublede han og faldt plat mod Jorden, ſom hans Soldater ſtrax toge for et ondt Forevarſel; men han ſtrakte Armene ud og ſagde: Nu ſkal Du ikke meere undlöbe mig, Africa; jeg holder Dig faſt og i mine Arme; og paa ſamme Maade, SANCHO, er diſſe Billeders Möde ogſaa forekommet mig at være et godt Forevarſel. Det troer jeg med, ſvarede SANCHO; men jeg ſaae gierne om Deres Velbyrdighed vilde ſige mig, hvad der er Aarſag til at Spanierne, naar de ſkal levere et Feldtſlag og vil paakalde Sanct Diego, Mohrdræberen, da raabe: *Hellige Jörgen og luk Spanien.* Staaer da af en Slump Spanien aaben og ſaaledes, at den kan lukkes? Hvor kommer vel den Skik fra? Du er hiertelig eenfoldig, SANCHO, ſvarede DON QUIXOTE: men Du ſkal vide, at denne ſtore Korsridder blev af Gud ſelv givet Spanien til Patron og Forſvar, iſær i de græſſelige Krige, ſom förtes mod Mohrene, og derfor paakalder de ham i alle de Angreb, de giöre, ſom deres Hielp og Forſvar; og har de meget ofte ſeet ham perſonligen for ved Hæren at ſtride, ſlaae, adſprede, ödelegge og dræbe den fiendtlige Krigshær; hvilken Sandhed jeg kunde bekræfte med utallige Exempler, ſom findes anförte i de ſandfærdige Spanſke Hiſtorier.

SANCHO forandrede Materien og ſagde til ſin Herre: Jeg kan ikke glemme den ſtore Driſtighed hos Altiſidora, Hertuginens Fröken. Hun maae være retſkaffens ſaaret og igiennemſtunget af een, ſom kaldes Cupido, og ſom man ſiger er en lille blind Pog, der, endſkiöndt han ſeer forkeert eller rettere ſagt ſlet intet, naar han faaer et Hierte i Sigte kan, i hvor lidet det end er, dog ramme det og ſkyde Piilen tværtigiennem det. Men endſkiöndt jeg ogſaa har hört ſige: at Kierlighedspiilene bleve ſtumpoddede imod Jomfruernes Tugtighed og Undſeelſe, ſaa ſynes de hos Altiſidora ſnarere at blive ſpidſere og hvaſſere. Jeg

kan ſige Dig, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, at Kierlighed hverken bær Ærbödighed eller lader ſig ſætte Grændſer af Fornuften i ſin Tale; men har ſamme Rettighed ſom Döden, der trænger ſig lige ſaavel ind i de höie kongelige Palladſer, ſom under Hyrdernes ydmyge Tag, og ſaaſnart den har taget Beſiddelſe af et Hierte, er det förſte den foretager ſig at udjage Frygt og Undſeelſe, og derfor aabenbarede Altiſidora ſin Kierlighed uden at föle det mindſte til diſſe to, hvilket avlede lige ſaa ſtor Forvirring ſom Bekymring i min Barm. Bemerkelige Grueſomhed, ſagde SANCHO, uhörte Uerkiendtlighed! Jeg for min Part maae tilſtaae, at jeg havde overgivet mig og underkaſtet mig den mindſte af hendes Kierligheds-Aarſager. Hille den! hvilket Marmorhierte! hvilket flintehaardt Bryſt! hvilken Staalfiel! men med alt det, ſaa kan jeg ikke blive klog paa hvad denne Fröken har feet hos Deres Velbyrdighed, der kunde ſaaledes indtage og betvinge hende? Hvilken Pyndt! hvilken Skabning! hvilket Væſen! hvilket Anſigt? Kan noget af dette enten hver for ſig eller heele Klatten tilhobe giöre forliebt? Viſſelig, viſſelig, jeg har meget ofte betragtet Deres Velbyrdighed lige fra Spidſen af Taaen indtil Hovediſſen, men hver en Pille har ſnarere ſyntes mig at kunde giöre ræd end forliebt. Og da jeg ſtedſe har hört, at Skiönheden er det förſte og fornemſte Tönder til Kierlighed, og Deres Velbyrdighed ikke har det mindſte Smukke, ſaa begriber jeg ikke hvorledes den Stakkel kunde faae det ſaa haardt. Du maae vide, SANCHO, at der er to Slags Skiönheder, ſagde DON QUIXOTE; den eene Sielens og den anden Legemets. Sielens Skiönheder viiſer ſig i Skiönſomhed, Redelighed, Artighed, Gavmildhed og en ædel Tænkemaade, og dette binder og indtager, og kan gierne findes hos en hæslig Mand. Sees der paa diſſe Skiönheder og ikke paa Legemets, ſaa pleier Kierligheden at blive heftigere og beſtandigere. Jeg, SANCHO, indſeer meget vel, at jeg ikke er deilig, men jeg

ſeer

seer tillige at jeg ikke er styg, og naar en Mandsperson kun har de Sielsgaver, som jeg har sagt, saa ere de, naar han ikke er vankabt, alt nok til at fatte Godhed for ham.

Ved disse Samtaler og Betragtninger kom de ind i en Skov, som Veien löb igiennem: men med et og uden at DON QUIXOTE vidste hvorledes det gik til, saae han sig indsnæret i et grönt Silkegarn, der var stillet op imellem Træerne. Uden at kunde fatte hvad det var, sagde han til SANCHO: Det forekommer mig, SANCHO, at dette Garn maae være et af de nyeste Eventyrer, der kan optænkes. Jeg vil döe paa, at Troldmændene, som forfölge mig, har hildet mig i det for at forhindre min Reise, til Hævn for min Haardhed imod Altisidora. Men jeg forsikkrer Dig, at om disse Garn i Steden for Silketraader vare haarde Diamanter og endnu stærkere end det, den nidkiere Smeddegud drog om Venus og Mars, da skal jeg sönderrive dem som om de vare af Stoppegarn eller Spindelvæve. I det han nu med Magt vilde til at bryde igiennem dem, sprang der noget frem under Træerne, og han saae, at der lige for ham stod to deilige Hyrdinder, i det mindste i Klædedragten kun med den Forskiel, at disse Tröier og Skiörter vare af det herligste Gyldenstykke; Haaret, der hang lös om deres Skuldre, kunde i Glandsen trodse Solens Straaler; deres Tindinger indhegnedes af en Krands af grönne Laurbær og röde Amaranther, og deres Alder syntes ikke at gnae under femten Aar og ikke over atten. Det var et Syn, der henrykkede SANCHO; forbause DON QUIXOTE; standsede Solen i sit Löb for at beskue dem, og holdt dem alle fiire i en dyb Taushed. Langt om længe var een af Hyrdinderne den, som talede först og sagde til DON QUIXOTE: Hav et Öiebliks Taalmodighed, Herr Ridder! at holde stille og sönderriv ikke Garnet, som ikke er opstillet Dem til Fortræd, men os til Fornöielse; og da jeg begriber, at De attraaer at vide hvorfor de Garn ere trukne og hvem vi ere, saa

vil jeg forklare Dem det med to Ord. I en Landsbye, ſom ligger to Miile herfra, og hvor mange fornemme Folk og Herremænd har deres Boepæl, giorde endeel gode Venner den Aftale, at de med Kone og Börn vilde fornöie dem paa nogen Tiid i denne Skov, ſom er et af de behageligſte Steder i heele Egnen, og der foreſtille et nyt Arcadien. Vi har lært to Hyrde-Stykker uden ad, eet af den berömte Poet Garcilaſo, det andet af den fortreflige Camöes, og det paa Portugiſiſk oven i Kiöbet; men vi har ikke ſpillet dem endnu. Vi kom her förſt i Gaar; vi har reiſt nogle Telte op om Randen af en liflig raſlende Bæk, der giör alle diſſe Marker frugtbare; vi hang diſſe Garn op i Nat, for at beſnære nogle uſkyldige Fugle, der, naar de höre os ſtöie, viſt flyver hen i dem. Derſom De, Herre, finder Behag i at være vores Gieſt, ſkal De blive modtagen med aabne Arme; thi Velvillighed og Fortroelighed ſkal forbyde Fortrædelighed og Tungſindighed Indgangen i denne Skov. Derpaa taug hun uden at ſige et Ord meere. DON QUIXOTE ſvarede hertil: Deiligſte Frue! Acteon har ſikkert ikke ſtaaet meere forbauſet og forundret ved ſaa uformodendes at ſee Diana bade ſig i Vandet, end jeg ſtod henrykt ved Deres Skiönhed. Jeg berömmer Maalet i Deres Forlyſtelſer, og Deres Tilbud forpligter mig uendeligen. Kan jeg i övrigt være Dem til Tieneſte, ſaa kan De med den ſtörſte Vished om at blive adlydet befale, ſiden min Haandteering er at viiſe mig erkiendtlig og velgiörende mod alle, men förſt og fremmeſt imod Perſoner, ſom De ſynes at være; og derſom diſſe Garn, der kun indhegner et ganſke lidet Rum, indhegnede heele Jordkredſen, ſaa ſkulde jeg opſöge nye Verdner for at komme igiennem uden at ſönderrive dem: og paa det De kan ſlaae Liid til min Tale og ſtore Löfter, ſaa maae De vide, at den, De har bekommet dem af, er intet ringere end DON QUIXOTE af MANCHA, ſaafremt dette Navn ellers har trængt ſig frem til Deres Öre. Ei, min kiere Venin-

de!

de! raabte den anden Hyrdinde, hvilken Lykke er der ikke kommen os til Hænde. Betragt Herren, der holder her lige for os, og viid saa at det er den Tappreste, den meest Forelskede og den Höfligste Verden eier, saafremt Historien om hans Bedrifter, der er trykket og jeg har læst, ikke lyver og förer os bag Lyset. Ja jeg tör slaae Væds om, at denne gode Mand, han har med sig, er en vis SANCHO PANZA, hans Vaabendrager, der overgaaer alle i Moersomhed. Det er en Sandhed, sagde SANCHO, at jeg er den Moersomme og den Vaabendrager, Deres Velbyrdighed meener, og dette er min Husbond, den selvsamme för anförte og historiske DON QUIXOTE af MANCHA. Ak, Veninde! sagde den anden; overtal ham dog til at blive, det vil være en umaadelig stor Fornöielse for vore Forældre og Södskende; thi jeg har hört det samme, som Du, om hans Tapperhed og Fortienester; ja endog at han holdes for den standhaftigste og troefasteste Elsker, som nogen kiender; og at hans Herskerinde er en vis DULCINEA af TOBDSO, der faaer Deilighedspalmen i heele Spanien. Og faaer den med Rette, sagde DON QUIXOTE, saafremt de Deiligheder, jeg nu seer, ikke giör hende den stridig; umag Dem derfor ikke, mine Fruer, med at holde mig her, fordi min Haandteerings stræng Forbindtlighed ikke tillader mig at blive nogen Steds. Derpaa blev disse Fiires Selskab föroget med een af Hyrdindernes Brödre, der iligemaade var klædt som en Hyrde, og svarede hans Dragt i Smag og Kostbarhed til de andre. De fortalte ham strax at den, der var hos dem, var DON QUIXOTE af MANCHA, og den anden hans Vaabendrager SANCHO, som han alt havde nöie Kundskab om ved at have læst hans Historie. Den galante Hyrde tilböd og bad ham at træde af i deres Telte, og det med saa stor en Heftighed, at DON QUIXOTE burde give efter, som han ogsaa giorde. Derpaa begyndte de saa stærk at larme og raabe, at utallige smaae Fugle, bedragne af Garnets Farve, löbe

lige i Faren, de ſögte at undgaae. Meere end tredive Perſoner, alle klædte i Hyrdedragt, forſamlede ſig ſtrax derhen og bleve i Haſt underrettede om, hvem DON QUIXOTE og hans Vaabendrager var, der ikke glædede dem lidet, ſiden de kiendte hans Hiſtorie. De forföiede ſig alle til Teltene; Bordet ſtod færdigt; Maaltiidet var overflödigt, velſmagende og ziirligt. DON QUIXOTE blev bœret med Herreſædet, alle ſaae paa ham og forundredes ved at ſee ham; med et Ord, da Maaltiidet var endt og der var taget af Bordet, hævede DON QUIXOTE med ſtor Alvorlighed ſin Röſt og ſagde:

Iblandt de ſtore Synder, Menneſkene begaae, ſaa endſkiöndt mange holde Hovmod for den almindeligſte, ſaa ſiger jeg at det er Utaknemmelighed, og grunder mig deri paa det man pleier at ſige: at Helvede allerede var fuld af Utaknemmelige. Fra det Öieblik af, at jeg har kundet tænkt fornuftig, har jeg af yderſte Formue ſögt at undfiye denne Synd, og derſom jeg ikke kan giengielde det Gode, der beviiſes mig, i Gierningen, ſaa fætter jeg i dens Sted en brændende Attraae efter at giöre det; og hvor den ikke er tilſtrækkelig, ſaa forkynder jeg Forpligtelſen, jeg er lagt under; thi den, ſom fortæller oppebaarne Velgierninger, giengieldede dem med andre ſaafremt han kunde; fordi den Givende er ſtedſe yppermeere end den Tagende. Derfor er Gud over alle; thi han er den allerſtörſte og rundeſte Giver; og da Guds og Menneſkenes Gaver ingen Forhold har imellem ſig, formedelſt den uendelige Afſtand fra Skaberen til Creaturet, ſaa erſtattes paa en vis Maade denne Afmægtighed og Mangel ved en levende og brændende Taknemmelighed. Endſkiöndt jeg virkelig er taknemmelig for den mig beviiſte Gunſt, kan jeg dog ikke giengielde den paa ſamme Maade: men da jeg maae rette mig efter mine indknebne Ævners Grændſer, ſaa tilbyder jeg hvad jeg formaaer og ſom ſtaaer i min Formue; og ſiger altſaa, at jeg i to naturlige Dage her midt

paa

paa Kongeveien vil forſvare mod alle dem, ſom drage til Zaragoza: at diſſe til Hyrdinder omdannede Fruer, ſom ere her, ere de deiligſte og artigſte Möer, Verden eier, eene og allene den maglöſe DULCINEA undtagen, der er mine Tankers eneſte Beherſkerinde. (Dog ſiges det uden Fornærmelſe for alle dem, ſom höre paa mig.) Da SANCHO hörte dette, der med ſtor Opmerkſomhed havde luuret efter hvert et Ord, raabte han overlydt og ſagde: Er det mueligt, at der kan findes Menneſker i Verden, der tör underſtaae ſig at ſige og giöre Eed paa, at denne min Herre er gal? Deres Velbyrdigheder, Hyrdinde-Fruerne! Siig engang om der ikke ere Landsbyepræſter, ſom i hvor forſtandige og ſtuderede de end ere, dog ikke kunde ſige det, min Herre ſagde? Er der en vandrende Ridder, ſom i hvor megen Rye der end var gaaet af hans Tapperhed, derſkulde tilbyde det, ſom min Herre har tilbuden? DON QUIXOTE vendte ſig om til SANCHO med et meget forbittret Aaſyn og ſagde: Er det mueligt, SANCHO! at der i heele Verden findes et Menneſke, ſom ſiger at Du ikke er en Taabe baade ude og inde, og har en ſtærk Rem af Ondſkab og Skielmerie? Hvor faaer Du vel den Frækhed fra, at blande Dig i mine Sager og at ſtadfæſte enten jeg er viis eller gal? Hold Din Mund, og uden at ſvare mig et Ord, ſaa læg Saddelen paa ROZINANTE, om den er afſadlet, og ſaa gaaer jeg hen at ſætte mit Tilbud i Verk; thi Billigheden er ſaa ſtærk paa min Side, at jeg kan regne alle dem for overvundne, ſom tör ſige mig imod. Hvorpaa han med megen Heftighed og i ſtor Forbittrelſe reiſte ſig op af Stolen, hvorved alle de Tilſtædeværende bleve ſatte i ſtor Forundring og end ſtörre Tvivlraadighed, om de ſkulde anſee ham for gal eller klog. De vilde derpaa med Magt overtale ham til at ſtaae fra ſit Forſæt, ved den Forſikkring, at de vare meere end nokſom overtydede om hans taknemmelige Attraae; og at der ikke behövedes nye Pröver paa hans kiekke Mod, ſiden

de, Hiſtorien om hans Bedrifter gav, vare meere end tilſtrækkelige. Med alt det blev DON QUIXOTE dog ved ſin Beſlutning; ſatte ſig op paa ROZINANTE og med Skioldet paa Armen og Lantzen i Haanden ſtillede han ſig midt paa Kongeveien, ſom laae tæt ved Marken, hvor Tæltene ſtode. SANCHO fulgte ham paa Rucio tillige med heele Hyrdeſkaren, der længtes efter at ſee Udfaldet paa hans ſtolte og uhörte Tilbud.

Da nu DON QUIXOTE havde ſtillet ſig midt paa Veien, (ſom ſagt er,) ſkingrede Luften af følgende Ord: O I Reiſende og Vandrende, Riddere, Vaabendragere, Folk til Fods eller til Heſt, ſom ere eller i de to følgende Dage komme paa denne Vei! viider: at DON QUIXOTE af MANCHA, en vandrende Ridder, holder her for at forſvare, at af alle de Skiönheder og Artigheder, der ere i Verden, bærer de Priiſen, ſom findes hos Nympherne, der beboer diſſe Skove og Enge, ſaaſnart mit Hiertes Herſkerinde DULCINEA af TOBOSO fættes uden fore; de, ſom ere af uliige Meening, begive ſig herhid, hvor jeg oppebier dem. Denne Tale igientog han to Gange, og to Gange blev den ikke hört af nogen eventyrlig Siel; men Skiebnen, ſom laver Tingene alt bedre og bedre, anordnede, at lidet derefter lod ſig paa ſamme Vei en ſtor Deel Menneſker ſee til Heſt, og mange af dem med Spyd i Hænderne; de ſkyndte ſig meget ſtærk og klyngede ſig i en Hob. De, ſom vare hos DON QUIXOTE, havde ikke ſaaſnart faaet ret Öie paa dem, förend de vendte om og ſkyndte ſig af Veien det beſte de kunde, ſiden de indſaae, at der kunde være Fare ved at töve længere. DON QUIXOTE blev eene holdendes med et uforfærdet Mod, og ROZINANTES Lænder tiente SANCHO PANZA til en Værn. Hoben med Lantzerne nærmede ſig, og den forreſte af dem raabte overlydt til DON QUIXOTE: Gaae af Veien; af Veien, Dievels Menneſke! eller diſſe Tyre træder Dig i Maſk. Ei! gemeene Pak, ſvarede DON QUIXOTE, hos mig ſiger Tyre kun ſaare lidet,

om

om det ogſaa var de kiekkeſte, der vare avlede ved Xamares Brædder. Tilſtaae, Röver! at det, jeg har forkyndt, er den reene Sandhed, eller giv Dig i Kamp med mig. Fædriveren fik ikke Stunder at ſvare ham, og DON QUIXOTE ikke heller til at gaae af Veien, om han ogſaa havde villet; thi den heele Hob af modige Tyre og ſkieggede Bukke, med ſamt heele Sværmen af Studedriverne og endeel andre Folk kom med ſaadan en Fart imod DON QUIXOTE, SANCHO PANZA, ROZINANTE og Rucio, at de alle fiire gik baglænds over, og bleve ynkelig fortraadde paa Jorden. SANCHO laae forknuſet; DON QUIXOTE forſkrækket; Rucio meget ilde tilreedt og ROZINANTE ikke uden Svie: men omſider kom de dog alle i Veiret igien, og DON QUIXOTE, ſkiöndt humpende paa det eene Been og haltende paa det andet, ſkyndte ſig i ſtörſte Haſt efter Tyredriften og raabte af fuld Hals: Holder Stand, oppebier mig, gemeene Röverpak! det er en eeneſte Ridder, der fordrer eder; een, der ikke er ligefindet med dem, der ſige: at man ſkal ſlaae en Sölvbroe for den flygtende Fiende. Men alt dette ſtandſede ikke de iilende Löbere, og ikke heller bröd de ſig meere om hans Trudſler end om Sneen, der faldt i Fior. DON QUIXOTE kunde omſider ikke meere for Mödighed, og meere fortrydelig end hævnet ſatte han ſig ned paa Veien, indtil SANCHO, ROZINANTE og Rucio naaede ham. De indfandt ſig; Herren og Tieneren ſadde begge op, og uden at ſige de forſtilte eller forklædte Arcadier Farvel, fortſatte de med ſtörre Skamfuldhed end Fornöielſe deres Reiſe.

LIX.

LIX. CAPITEL.

Hvori der fortælles den forunderlige Hendelſe, der med Föie kan tages for et Eventyr. og hendtes DON QUIXOTE.

Mod Stövet og Mödigheden, ſom DON QUIXOTE og SANCHO bekom til Bytte i Tyre-Eventyret, fik de Raad ved en klar og herlig Kilde, ſom de fandt under en Rad ſkyggefulde Træer, og paa hvis Bredde, efter at Rozinante og Rucio vare blevne frie for Tömmens og Griimens Tvang, de tvende Forpuſtede, Herre og Tiener, ſatte ſig. SANCHO ſögte hen til Tværſækken og kom frem med det, han pleiede at kalde *Sorgens Slukker*. Han ſkyllede ſin Mund, toede DON QUIXOTES Anſigt, ved hvilken Forfriſkelſe Geiſterne begyndte at oplives og vederqvæges. DON QUIXOTE kunde ikke ſpiiſe for Græmmelſe, og SANCHO torde af lutter Höflighed ikke gribe til Maden, han havde for ſig, men ventede efter, at hans Herre ſkulde giöre Angrebet: men da han blev vaer, at han var ſaa dybt nedſænket i ſine Betragtninger, at han glemte at före Brödet til Munden og aabne den, faa ſkyndte han utroelig ſtærk paa, og pakkede alt det Bröd og Oſt ned i Maven, der kom ham for Haande. Spiis, ſpiis, Ven SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, ophold Livet, ſom der ligger Dig meere Magt paa end mig, og lad mine Foreſtillingers og mine Vanhælds Kræfter dræbe mig. Jeg, SANCHO, er föd til at leve döende, og Du, SANCHO, til at döe ædende; og paa det Du ſkal ſee, at det er Sandhed, jeg her forebringer, ſaa betragt mig trykt i Hi-

i Hiſtorier; berömt ved Vaaben; artig i Omgang; æret af Fyrſter; overhængt af Frökener; og dog, naar om gaaer om, ſaa der, hvor jeg har Ret til at vente mig erhvervede og fortiente Trophæer, Seierspalme og Æreskrandſe, der ſeer jeg mig, ſom i Morges, nedſtyrtet, beſölet, forknuſet og traaed under Födder af ureene og nedrige Dyr. Diſſe Betragtninger giör mig Tænderne ſtumpe, Gummerne krafteslöſe, Hænderne ubevægelige og al Spiiſelyſt mig betaget, og det i ſlig en Grad, at jeg er ſindet at ſulte mig ihiel. (Den grummeſte Död af alle Dödsmaader.) Altſaa, ſagde SANCHO, (og blev ved at tygge af Livskræfter,) holder Deres Velbyrdighed ikke med Ordſproget: *Livet er kierere end Klæderne, ja endog Godſet.* I det mindſte er det meget langt fra mine Tanker at tage Livet af mig ſelv; jeg vil heller giöre ſom Skoemageren, der ſlider Læret med Tænderne for at faae det langt; jeg vil holde Liv i mig ved Mad lige til Enden, Himlen har ſat mig; og det maae De vide, Herre, at der ingen ſtörre Galſkab er til end at fortvivle, ſom Deres Velbyrdighed. Troe mig, ſpiis ſig mæt og tæt, ſtræk ſig ud paa diſſe grönne Græspuder til at ſove, og ſaa vil vi faae at ſee, om De ikke finder ſig ſtyrket og vederqvæget naar De vaagner. DON QUIXOTE giorde ſaa, ſiden ham ſyntes, at SANCHOS Grunde vare meere philoſophiſke end taabelige, og ſagde han til ham: Derſom Du, SANCHO, vilde giöre det for mig, jeg nu vil ſige Dig, ſaa vilde min Vederqvægelſe være langt viſſere og mine Bekymringer ikke nær ſaa ſtore; og ſom beſtaaer deri: at Du, imedens jeg adlyder Dine Raad og ſover, ſkal forföie Dig et Stykke Veis herfra, og med ROZINANTES Tömme, naar Dit Kiöd er kommen i frie Luft, give Dig en tre til fire hundrede Snært paa Afſlag af de tre tuſinde og nogle, ſom Du har at give Dig til at oplöſe min DULCINEAS Fortryllelſe, og det er ikke lidet beklageligt, at den arme Frue maae holdes fortryllet for Din Ligegyldigheds og Efterladenheds

Skyld·

Skyld. Der kunde ſiges en Hoben om, ſagde SANCHO; lad os nu ſove begge to, og ſiden maae Gud raade for Reſten; thi veed Deres Velbyrdighed vel, at det ikke er Gröd at griine af for en ſtakkels Mand, at pidſke ſig blodig med koldt Blod, og allerhelſt naar Snærtene gaaer ind i en Krop, der har ſlet Underholdning og værre Föde. Lad derfor kun min Frue DULCINEA give ſig lidet til Taals, ſaa ſkal hun, naar hun mindſt venter det, ſee at jeg pidſker mig ſaa det ſkal have god Skik. *Det er ikke ude med os förend Döden kommer;* det vil ſige: at endſkiöndt jeg ſætter det lidet ud, ſaa har jeg dog Hu og Villie til at holde mit Löfte. DON QUIXOTE betakkede ſig hos ham, ſpiiſte lidet og SANCHO meget, hvorpaa de begge lagde ſig til at ſove, og lod de to uadſkillelige Staldbrödre, Rozinante og Rucio, fuldkommen Friehed og Raaderum til at betiene ſig efter Behag af det herlige Græs, denne Mark havde ſaa ſtor Overflod paa. De vaagnede meget ſildig; ſkyndte dem at komme i Sadelen og paa Veien, hvor det gik i fuld Trav for at naae en Kroe, ſom de bleve vaer omtrent en Miil Veis fra dem. Jeg ſiger en Kroe, fordi DON QUIXOTE kaldte den ſaaledes tværtimod hans Sædvane, at kalde alle Kroer Slotte. De kom omſider til den, og ſpurgte Verten, om han havde Værel til dem? Han ſvarede: Ja; og med ſaa god Beqvemmelighed og Beværtning, ſom de kunde faae i Zaragoza. De ſtege af, og da SANCHO havde forvaret alle ſine Sager i et Kammer, ſom Verten gav ham Nöglen til, ſaa förte han Beeſterne i Stalden, og gik dernæſt hen at ſee hvad DON QUIXOTE, der ſad paa en Brönd, havde at befale; og takkede Himlen ret hiertelig, at hans Herre ikke holdt denne Kroe for et Slot. Tiiden til at faae Aftensmad nærmede ſig; DON QUIXOTE begav ſig i ſit Kammer og SANCHO ſpurgte Verten, hvad han vel havde at give dem til Aften? Verten ſvarede dertil: at hans Mund kunde blive Kiökkenſeddelen, og behövede han kun at kræve

hvad

hvad ham lyſtede, ſiden der var Forraad i Kroen paa Luftens Fugle, Jordens Dyr og Havets Fiſke. Der behöves ikke meget, ſagde SANCHO; lad os kun faae et Par gode ſtore Höns ſtegte, ſaa meener jeg nok at vi kan hielpe os; thi min Herre er nok lækker, men hiertelig ſmaaetærende, og jeg er juſt ikke heller overhaands graadig. Verten ſvarede: Höns er her ſlet ingen af; thi Rovfuglene har hentet dem ſaa længe her var een. Nu, Herr Vert, ſagde SANCHO, ſaa lad os da faae en Kalkun, men brav möer. Kalkun, min Fader! raabte Verten, dem ſendte jeg et halv hundrede af til Byen i Gaar for at ſælges, men Kalkuner undtagen kan Deres Velbyrdighed begiere alt hvad De vil. Altſaa kan det ikke mangle paa Lamme- eller Bedekiöd, ſagde SANCHO. Nu, ſagde Verten, har jeg det ikke i Huuſet, ſiden alt det ſlagtede er gaaet med til Fremmede, men tilkommende Uge faaer jeg et ſtort Forraad igien. Det ſkal vel mætte os i Aften, ſagde SANCHO, og jeg torde vel ſlaae Væds om, at det heele Tractement ſlipper op med lidt Skinke og nogle Æg. Ved Gud, ſvarede Verten, ſaa er det Gieſter, jeg har, der giör ſkiönne Udregninger; jeg har ſagt, at jeg hverken har Höns eller Kalkuner i Huuſet, og ſaa vil de tænke paa at faae Æg. Befind Dem paa andre Lækkerbiſkener, men ſlaae Stræg over dem, Hönſene ſkal have Deel i. Död og Liv, ſagde SANCHO, ſaa lad det faae Ende, og ſiig med faa Ord, Herr Vert, hvad De har. Kroemanden ſagde derpaa, at han virkelig og væſentlig havde et Par Kalvefödder, ſaa lækkre ſom det var Griſetæer, og naar han tillavede dem med Kröſet, Spekkefleſk og Lög, ſaa ſkulde det ſmelte bort i Munden. Det kan jeg finde mig i, ſagde SANCHO, den Ret giör jeg Beſlag paa, ſaa at ingen maae röre den, og jeg vil betale den ſaa godt ſom en anden; thi jeg vidſte ikke noget, ſom Tænderne kunde löbet mig meere i Vand efter, og lad derfor ingen faae Fingre enten paa Födderne eller Tæerne. Ingen ſkal röre dem, ſagde Kroemanden;

den; thi de andre Gieſter, her ere i Kroen, ere fornemme Folk, og förer Kiökken og Kielder med ſig. Hvad Fornemheden anbelanger, ſagde SANCHO, ſaa maaler der ingen ſig med min Herre, men den Haandteering, han över, tillader ham ikke at före Kiökken og Kielder med ſig. I Gaar laae vi udſtrakte i Græſſet og mættede os paa Agere og Aabenröve. Saaledes lydede Samtalen, SANCHO holdt med Kroemanden, uden at SANCHO vilde indlade ſig videre og beſvare ham Spörgsmaalet, Verten allerede havde giort om hans Herres Forretning og Haandteering.

Nu var Spiiſetiiden kommen; DON QUIXOTE havde begivet ſig i ſit Kammer; Verten bragte Maden derind, og de ſatte ſig i god Roe og Magelighed til at ſpiiſe. Det ſyntes DON QUIXOTE, at han i næſte Kammer, ved hvis Væg (der var et tyndt Bræde-Skillerum) han ſad, hörte ſige: Deres Velbyrdighed, Herr Don Geronimo! for alt det til er, ſaa lad os medens Afrensmaaltiidet laves til, endnu læſe et Capitel i DON QUIXOTE af MANCHAS anden Deel. Neppe hörte DON QUIXOTE ſit Navn nævne, förend han reiſte ſig, lagde Öret nöie til og hörte, at den Tiltalede ſagde: Hvad Behag kan Deres Velbyrdighed Herr Don Juan vel finde i at læſe ſlige Uriimeligheder; thi det er umueligt for den, ſom har læſt den förſte Deel af DON QUIXOTE af MANCHAS Hiſtorie, at læſe den anden med Fornöielſe. Hvorom alting er, ſagde Don Juan, ſaa maae vi læſe den; der er aldrig ſaa ſlet en Bog, der er jo dog noget godt i den. Det, der allermeeſt mishager mig i denne, er at han foreſtiller os DON QUIXOTE ſom om Kierligheden til hans DULCINEA af Toboſo allerede var forryget. Da DON QUIXOTE hörte det, ſkreeg han af fuld Hals og i Vrede: Den, der underſtaaer ſig at ſige, at DON QUIXOTE har forglemt eller kan forglemme Dulcinea af Toboſo, den ſkal jeg med lige Vaaben lære, at han ſpadſerer Sandheden forbie; thi hverken kan

den

den magelöſe DULCINEA af TOBOSO være Forglemmelſe underkaſtet eller Glemſomhed faae Sted hos DON QUIXOTE. Hans Mærke er Beſtandighed, og hans Haandteering at underſtötte den med Taalmodighed og uden at öve Vold mod nogen. Hvem er det, der ſvarer os, ſagde de i det næſte Kammer? Hvem ſkulde det være, ſvarede SANCHO, uden den DON QUIXOTE af MANCHA ſelv, der er Karl for at holde hvad han ſiger, ſaa at det kan hedde om ham: *af en god Betaler æskes ikke Underpandt.* SANCHO havde neppe Ordet af Munden, förend der ſtod to Riddere i Stuen hos dem, hvoraf den eene ſtrax ſlog ſin Arm om Halſen paa DDN QUIXOTE og ſagde: Deres perſonlige Anſeelſe fornægter ikke Deres Rygte, og Rygtet giör ikke Deres perſonlige Anſeelſe Skade. De, Herre, er ſikkert den virkelige DON QUIXOTE af MANCHA, Nordſtiernen og Fakkelen for alle vandrende Riddere, til Skam og Skiendſel for den, ſom har villet tilſnige ſig Deres Navn og udſlette Deres Bedrifter, ſom Forfatteren af denne Bog ſikkert har umaget ſig for. Hvorpaa han viiſte en Bog frem, ſom den bar, der var med ham. DON QUIXOTE, uden at ſvare et Ord, tog Bogen og begyndte at blade i den, og efter en föie Tiid flyede han den fra ſig, ſigende: I det lidet, jeg har ſeet i den, har jeg alt funden tre Ting, ſom denne Forfatter fortiente Irretteſættelſer for. Förſt for nogle Udtryk, jeg ſaae i Fortalen; dernæſt for Sproget er Arragoniſk, og for det tredie, hvori han tillige viiſer ſin Vankundighed allermeeſt, at han i de betydeligſte Tilfælde farer vild og ſkeier ud fra Sandheden; thi han kalder min Vaabendragers SANCHO PANZAS Huſtrue for Marie Gutierris, ſom dog ikke er hendes Navn, men THERESA PANZA, og naar han tager feil i ſaa betydelig en Poſt, ſaa bor man frygte for, at han tager feil i det övrige af Hiſtorien med. Herpaa ſagde SANCHO: et ſmukt Stykke af en Hiſtoricus paa min Troe! der maae komme noget herligt ud af Fortælningen

om vore Tildragelser, siden min Kone THERESA PANZA har faaet Navn af Marie Gutierres. See engang endnu i Bogen, Herre, og sig mig saa, om han i den lader mig gaae for den jeg er, eller om han forandrer mit Navn? Af det, jeg hörer Dig sige, Ven! sagde Don Geronimo, saa maae Du uden Tvivl være SANCHO PANZA; Herr DON QUIXOTES Vaabendrager. Ja, det er jeg, svarede SANCHO, og jeg giör mig til deraf. Da behandler paa min Ære, sagde Ridderen, denne nye Forfatter eder ikke med den Pænhed, som man bliver vaer ved eders heele Person. Han afmaler eder som en Fraadser og Taabe, og langt fra ikke moersom; men det er en ganske anden SANCHO end den, der beskrives i den förste Deel af eders Herres Hiſtorie. Gud forlade ham det, sagde SANCHO, kunde han ikke gierne ladet mig sidde i min Krog i mit gode Tommerom, uden at bryde sig om mig; *hvad dig ei brænder, har du ei behov at blæse paa*, og Sanct Peder er best holden i Rom. De to Riddere bade DON QUIXOTE at følges med og spiise med dem i deres Kammer, siden de nok kunde vide, at der i slig en Kroe ikke var noget at faae, der skikkede sig for ham. DON QUIXOTE, der stedse var Artigheden selv, föiede dem i deres Begiering og spiisede med dem. *SANCHO*, som derved fik en större Hævd paa hans Anretning, satte sig i Höisædet, og Verten hos ham, der for sin Part fandt lige saa stor Velsmag i Födder og Tæer, som SANCHO.

Under Maaltiidet spurgte Don Juan DON QUIXOTE: hvad Efterretninger han havde fra Frue DULCINEA af TOBOSO? om hun var gift? havde Börn eller var frugtsommelig? Eller om hun var Möe endnu og erindrede sig (dog i al Tugtighed og Ærbarhed) Herr DON QUIXOTES forliebte Hengivenhed. Hertil svarede vores Ridder: DULCINEA er Möe endnu; min Hengivenhed uforanderlig, hendes Forhold imod mig i sin gamle Stand, og hendes magelöse Deilighed skiules af

en

en nedrig Bondepiges Skikkelſe. Derpaa fortalte han dem Frue DULCINEAS Fortryllelſe med alle Omſtændigheder, alt hvad der var mödt ham i Monteſinos Huule, og Middelet, den viiſe Merlin havde lært ham til at löſe hendes Fortryllelſe, og beſtod i SANCHOS Pidſkning. Fornöielſen var umaadelig ſtor, ſom diſſe to Riddere fandt i at höre DON QUIXOTE fortælle hans Hiſtories beſynderlige Tildragelſer, og de ſadde lige ſaa forundrede over hans Daarligheder, ſom over Veltalenheden, han fortalte den med. Heri holdt de ham for viis og deri for daarlig, uden at kunde blive eenige med ſig ſelv, hvad Grad af Forſtand og Daarlighed de ſkulde tillegge ham.

SANCHOS Maaltiid, ſom Verten havde giort ham Selſkab ved, var til Ende; han gik ind til ſin Herre, og ſom han traadde ind i Kammeret, ſagde han: Jeg vil döe paa, mine Herrer, at Forfatteren af Bogen, Deres Velbyrdigheder talede om, ikke juſt bryder ſig meget om at være gode Venner med mig; thi da han, ſom Deres Velbyrdigheder ſiger, kalder mig en Fraadſer, ſaa kunde han lige ſaa gierne kaldt mig en Fylde-Hund med. Det giör han og, ſvarede Don Geronimo, men jeg erindrer mig ikke meere paa hvad Maade, endſkiöndt jeg veed at hans Tale hænger ilde ſammen og er lögnagtig oven i Kiöbet, ſaavidt jeg kan ſee af den gode SANCHOS Træk. ſom her er. Deres Velbyrdigheder kan troe mig, ſagde SANCHO, at den SANCHO og DON QUIXOTE, der ere i den Hiſtorie, maae være to ganſke andre end de to, der löber om i den, Cide Hamete har forfattet, og ſom er os ſelv op af Dage: min Herre tapper, forſtandig og forliebt; jeg eenfoldig og lyſtig, men hverken en Fraadſer eller Drukkenboldt. Den Tanke er jeg ogſaa af, ſagde Don Juan, og var det giörligt, ſaa burde der gaae en Befalning ud, at ingen uden Cide Hamete maatte underſtaae ſig at afhandle den ſtore DON QUIXOTES Sager, lige ſaavel ſom Alexander befalede, at ingen uden Apelles maatte

diſte ſig til at male ham. Der kan male mig hvem der vil, ſagde DON QUIXOTE, men ingen maae mishandle mig; thi ofte, naar man overöſes med for mange Uqvems Ord, ſaa forgaaer Taalmodigheden tilſidſt. Ingen, ſagde Don Juan, tör vel uhævnet komme frem med ſligt til Herr DON QUIXOTE med mindre hans Taalmodigheds Skiold, der ſynes mig meget ſtort og ſtærkt, bödede dem af. Ved diſſe og andre deſlige Samtaler gik en ſtor Deel bort af Natten, og endſkiöndt Don Juan vilde havt DON QUIXOTE til at læſe meere i Bogen for at ſee, hvad han vilde vedſtaae i den, ſaa var han dog ikke at overtale dertil, ſigende: at han han havde læſt nok til at ſtaae inde for dens Dumhed, og vilde han ikke, (om Forfatteren af en Hendelſe kom efter, at den havde været i hans Hænder) at han ſkulde glæde ſig i den Tanke, at han havde læſt den, ſiden den indeholdt ſaa ſkidne og nedrige Ting, at han ikke kunde taale at tænke paa dem, end ſige læſe dem. De ſpurgte ham: hvor han nu agtede ſig hen? Han ſvarede dem: at han vilde indſtille ſig ved Ridderſpillet, der aarligen blev holdt til Zaragoza. Don Juan ſagde ham derpaa: at dennne nye Hiſtorie fortalte, hvorledes DON QUIXOTE (være ſig nu hvilken han var) havde været der ved et Ridderſpil uden mindſte ziirlige Opfindelſe, med de jammerligſte Tænkeſprog, og uſel i Antog og Liberie, men riig paa Dumheder. Af ſamme Aarſag, ſvarede DON QUIXOTE, vil jeg ikke ſætte min Fod i Zaragoza, og ſaaledes legge denne nye Hiſtorieſkrivers Lögne frem for heele Verdens Öine, paa det enhver ſkal kunde tage og föle paa, om jeg er den DON QUIXOTE, han taler om. Deri giör De meget viiſelig, ſagde Don Geronimo, allerhelſt da der er et Ridderſpil til Barcelona, hvor Herr DON QUIXOTE kan viiſe ſin Tapperhed. Det har jeg og i Sinde at giöre, ſagde DON QUIXOKE, men nu udbeder jeg mig hos Deres Velbyrdigheder, (da Klokken allerede er mange, og jeg maae til Roelighed,) at

ſætte

ſætte mig i Tallet blandt Deres betydeligſte Venner og Tienere. Og mig iligemaade, ſagde SANCHO, hvem veed, om jeg ikke endda kunde være god til noget. Hvorpaa DON QUIXOTE og SANCHO begave ſig i deres Kammer, og efterlode Don Juan og Don Geronimo höiligen forundrede over hans Hiernes beſynderlige Miſkmaſk af Forſtand og Daarlighed; og holdt de for afgiort, at dette var den virkelige DON QUIXOTE og SANCHO, men ikke de, den Arragoniſke Forfatter havde beſkrevet. DON QUIXOTE var meget aarle paa Færde, og ved at banke paa Væggen til det næſte Kammer, bad han ſine Beværtere Farvel. SANCHO betalede Kroemanden rundeligen, og gav ham det Raad: at han herefter ſkulde giöre mindre Skrye af Kroens Forraad og forfyne den bedre.

LX.

LX. CAPITEL.

Om det, der hendtes DON QUIXOTE ved at drage til Barcelona.

Det var en kiölig Morgenſtund, og det ſyntes at Dagen, paa hvilken DON QUIXOTE drog ud af Kroen, vilde blive lige ſaa. Dog erkyndigede han ſig paa det nöieſte inden han forlod Kroen, om den nærmeſte Vei til Barcelona, uden at ſætte Fod i Zaragoza, ſaa ſtor Attraae havde han efter at giöre den nye Hiſtorieſkriver til Lögner, fordi han ved hvert et Ord havde ſat en Klik paa ham. Nu hendte det ſig dernæſt, at der i meere end ſex Dage ikke hendte ham noget, ſom var værdt at antegne: men ved Enden af dem overfaldt Natten ham paa Veien under nogle Eege- eller Korketræer. (thi heri er ikke den Nöiagtighed iagttaget, ſom Cide Hamete pleier at giöre i andre Ting.) Herre og Tiener ſtode ned af deres Beeſter, og giorde ſig det ſaa mageligt ſom mueligt ved Roden af Træerne. SANCHO, ſom den Dag havde raget ſig lidet Veſperkoſt, lod ſig uden videre Omſvöb före ind af Sövnens Porte; men DON QUIXOTE, ſom omlöbende Tanker holdt meere aarvaagen end Sulten, kunde ikke faae et Öie lukket for tuſinde Foreſtillinger, der löbe ind og ud i hans Hoved; ſnart ſyntes ham at han var i Monteſinos Huule, ſnart ſaae han ſin til Bondetöſen forvandlede DULCINEA at hoppe og ſpringe op paa Eſelen; og ſnart lydede den viiſe Merlins Ord for hans Öre, der forkyndte ham Maaden og Ombyggeligheden, med hvilken DULCINEAS Fortrylning ſkulde löſes. Han miſtröſtedes ganſke ved at finde den

den ſtore Trævenhed og lunkne chriſten Kierlighed hos hans Vaabendrager SANCHO, der efter hans Regning ikke havde givet ſig meere end fem Snært endnu, et ganſke lidet og ubetydeligt Antal imod de mangfoldige, der vare tilbage, ſom giorde ham ſaa beængſtet og ilde til Mode, at han holdt følgende Tale med ſig ſelv: Derſom Alexander ſkar den Gordiſke Knude over, ſigende: at naar den kun kom op, ſaa giorde Maaden intet til Sagen, og han lige fuldt kunde blive Aſiens Herre, ſaa kunde det heller ingen onde Følger have i Oplösningen af DULCINEAS Fortryllelſe, om jeg pidſkede SANCHO imod ſin Villie; thi naar Hielpemidlet er, at SANCHO ſkal have tre tuſinde og ſaa mange Snært, ſaa kommer det jo paa eet ud, enten jeg, han ſelv, eller nogen anden giver ham dem; ſiden Hovedſagen beſtaaer i at han faaer dem, hvor de ſaa kommer fra. I denne Overbeviisning nærmede han ſig SANCHO, efterat han förſt havde lavet ROZINANTES Töile til, ſaa at den kunde giöre en Svöbes Tieneſte, og begyndte at lösne Seelerne, (dog meenes der, at han til de viide Buxer ikke havde baaret meere end een) men neppe havde han rört dem, förend SANCHO var ganſke lysvaagen og ſagde: Hvad er dette? Hvem er i Færde med mig og löſer mine Seeler? Det er mig, ſvarede DON QUIXOTE, ſom kommer at oprette det Du forſömmer, og raade Bod paa min Græmmelſe. Med et Ord, SANCHO, jeg kommer for at pidſke Dig, og paa en vis Maade at afbetale Gielden, Du har giort Dig forbindtlig til. DULCINEA omkommer, Du lever ubekymret og jeg döer af Længſel: ſtryg altſaa Seil godvilligen; thi jeg har faſt beſluttet at give Dig i denne Eenſombed to tuſinde Snært i det allermindſte. Det gaaer ſlet ikke an, ſagde SANCHO; vær derfor roelig, Deres Velbyrdighed, ellers ved den Gud, der hörer de Stumme, om det gaaer godt. Pidſkene, jeg har giort mig forbindtlig til, ſkal være frievillige og ikke tvungne, og nu er Lyſten til at pid-

ſkes ſlet ikke over mig. Det maae være Deres Velbyrdighed nok, at jeg har givet Dem Haand og Löfte paa at hudflette og ſlaae mig, det förſte Lyſten tager mig. Jeg kan ikke forlade mig paa Din Villighed, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE thi Du er haardhiertet og tyndſkindet, endſkiöndt Du er en Bonde; hvorpaa han paa nye forſögte at faae Baandene op. Da SANCHO PANZA merkede det, ſprang han op paa Beenene, greb med begge Armene om hans Herre; drog med ſin eene Fod dem begge fra ham, ſaa at de begge laae næsgrus paa Jorden: derpaa ſat han ſit höire Knæe paa hans Bryſt og holdt hans Hænder ſaaledes med ſine, at han hverken kunde röre eller vende ſig. DON QUIXOTE ſagde: Hvordan, Forræder! Du ſætter Dig op imod Din Husbond og födte Herre? Ham, der giver Dig ſit Bröd, legger Du Haand paa? Jeg forraader hverken Land eller Rige, ſagde SANCHO, men jeg forſvarer min Hud, ſom jeg er ſelv Herre over. Naar Deres Velbyrdighed vil helligen love mig, ikke at ſtræbe efter at pidſke mig nu, ſaa vil jeg ſtrax ſlippe Dem og ſætte Dem i fuldkommen Friehed: men hvis ei, ſaa ſkal Du döe her, Forræder og eedſvorne Fiende af Doña SANCHA. DON QUIXOTE gav Löftet og ſvoer ved hans Herſkerindes Liv, hverken at röre ham Hud eller Haar, men indſtille det til hans egen gode Villie og Velbehag, at pidſke ſig naar han vilde. SANCHO reiſte ſig, og drev et godt Stykke Vei fra ham, men i det han lagde ſig ned under et Træe, merkede han at noget rörte ham ved Hovedet, og da han tog Haanden i Veiret, ſik han fat paa to Menneſkebeen med Skoe og Strömper paa. Han ſkielvede af Angeſt og löb hen til et andet Træe, hvor der mödte ham det ſamme; hvorpaa han gav ſig til at ſkrige af fuld Hals: at DON QUIXOTE maatte komme ham til Hielp. Han giorde ſaa, og ſpurgte hvad der var mödt ham og hvorfor han var ſaa bange? SANCHO ſvarede ham: at alle Træerne hang fulde af Been, og det Menneſke-

Been

Been oven i Kiöbet. DON QUIXOTE følede ſig for; han begreb ſtrax hvad det maatte være, og ſagde til SANCHO: Her er intet at være bange for; thi de Been, vi föler og ikke ſeer, hörer ſikkert nogle Rövere og Stiemænd til, der ere hængte i diſſe Træer, hvor Övrigheden pleier at lade en tyve til tredive klynge op af Gangen, og et viſt Merke paa, at vi ere nær ved Barcelona, og det forholdt ſig i alle Maader ſaaledes, ſom han ſluttede ſig til. Saaſnart det dagedes, gik Öinene i Veiret og ſaae, at diſſe Træers Frugter beſtode i Röverkroppe.

Det var nu lys Dag: men havde de döde Rövere ſat Skræk i dem, ſaa voldte en fyrretyve Stykker levende dem ikke mindre, ſom ganſke uventet overfaldt dem og ſagde paa Cataloniſk, at de maatte blive der og ikke röre dem, förend deres Anförer kom. DON QUIXOTE var til Fods; hans Heſt uden Tömme; hans Lantze ſtod langt fra ham imod et Træe; kort ſagt: ikke i mindſte Forſvarsſtand, og fandt derfor for godt at legge Hænderne over Kors; böie Hovedet og ſkaane ſig til bedre Tiid og Leilighed. Imidlertiid plyndrede Röverne Rucio, og lode ikke det mindſte blive tilbage af alt hvad Tvær- og Vadſækken var forſynet med; og var det en ſtor Lykke for SANCHO, at han bar de hundrede Ducater, han havde faaet af Hertugen, ſaa vel ſom de, han havde taget hiemme fra med ſig, paa den bare Krop, men havde de ogſaa lagt imellem Hud og Kiöd, ſaa havde de nok faaet dem opſnuvet, ſaafremt Anföreren ikke var kommen til i det ſamme. Han var en Mand paa en tre til fire og tredive Aar; ſtærk, middelmaadig af Höide, brunladen af Farve og et alvorligt Aaſyn. Han kom paa en föer og vælig Heſt, havde et blankt Bryſtharniſk paa, og et Par Piſtoler ved hver Side. Han ſaae, at hans Vaabendragere (thi ſaaledes kaldte han dem, ſom tiente ham) vare i Færde med at udplyndre SANCHO PANZA, men han befalede at lade det Arbeide fare, ſom ſtrax blev efterkommet, og SANCHOS Penge frelſte. Han forun-

drede ſig over at ſee en Lantze ſtaae imod et Træe, et Skiold ligge paa Jorden og DON QUIXOTE i fuld Ruſtning, tankefuld og i den bedröveligſte og tungſindigſte Stilling, ſom Græmmelſen ſelv kunde viiſe ſig i. Han nærmede ſig og tiltalede ham ſaaledes: Vær ikke ſaa bedrövet, min gode Mand; thi I er ikke falden i nogen grum Oſiris Hænder, men i Roque Pliiröies, ſom ſnarere er medlidende end grueſom. Min Kummer beſtaaer ikke deri, ſagde DON QUIXOTE, at jeg er kommen i Din Vold, tappre Roque; (hvis Rygte Jorden, der omringer det, ikke kan ſætte Grændſer) men fordi jeg har været ſaa ſkiödeslös, at Dine Soldater har funden mig ubereed; da jeg dog var forbunden (ved den vandrende Ridderorden, jeg udöver) ideligen at være aarvaagen, og hver Time og Öieblik at ſtaae Skildtvagt for mig ſelv; thi Du maae vide, o ſtore Roque! at derſom de havde funden mig til Heſt med Skiold og Lantze, ſaa ſkulde det faldet dem vanſkeligt at blive Meſter af mig, ſiden jeg er den DON QUIXOTE af MANCHA, hvis Bedrifter löber heele Verden rundt. Roque Pliiröie begreb ſtrax, at DON QUIXOTES Sygdom trak meere til Galſkab end Tapperhed, og endſkiöndt han ofte havde hört hans Navn nævne, ſaa havde han dog ikke taget hans Bedrifter for ſande, eller kunde overtalt ſig til at troe, at ſlig Daarlighed kunde beherſke det menneſkelige Hierte. Han glædede ſig altſaa meget over at have mödt ham, for at være et öienſynligt Vidne til det, han havde hört, og ſvarede ham altſaa: Tappre Ridder! lad dette ikke krænke Dem, eller anſee det, der er mödt Dem, for en umild Skiebnes Virkning; thi det kan juſt være, at ved diſſe tykke ſkyer klarer Lykkens Himmel op; ſiden Forſynet paa ſaa mange forunderlige Veie og Maader (ſom aldrig kan falde Menneſkene ind) pleier at reiſe de Faldne og berüige de Fattige. DON QUIXOTE vilde til at bevidne ham ſin Erkiendtlighed, da de bag ved dem hörte en Larm, ſom af mange Heſte, men ſom en eeneſte giorde, paa hvilken

der

der i fuld Galop kom et ungt Menneſke, der ſaae ud til at være tyve Aar, i en grön Silkeklædning med Guldkniplinger omkantet; en Valonerhat, Halvſtövler; Kaarden, Dolken og Sporene ſtærk forgyldte; et lidet Gevær i Haanden og to Piſtoler paa hver Side. Roque dreiede Hovedet om ved Larmen og ſaae denne deilige Skabning, der, ſaaſnart den kom hen til ham, ſagde: Jeg kommer hid at ſöge Dig, tappre Roque, om ikke for at finde Lægedom mod mit Onde, ſaa dog i det mindſte en Huſvalelſe; og for ikke at holde Dig længere i Tvivl, (thi jeg er vis paa, at Du ikke har kiendt mig) ſaa vil jeg ſige Dig hvem jeg er. Jeg er Claudia Geronima, en Daatter af Simon Forte, Din meget gode Ven og dödelige Fiende af Clauquet Torellas, der ogſaa er Din Fiende. Nu veed Du, at denne Clauquet Torellas har en Sön, der kaldes Don Vincente Torellas, eller i det mindſte for to Timer ſiden bar det Navn. Men for at giöre det kort, vil jeg ſige Dig med to Ord: at han ſaae mig, forelſkede ſig i mig; anholdt om Gienkierlighed; fik den; ſaa vi kort at fortælle gave hinanden de kraftigſte og dyreſte Ægteſkabslöfter, uden at fuldbyrde dem. I Gaar fik jeg at höre, at han havde forglemt hvad han ſkyldede mig og ægtede en anden, ſom han i Dag tidlig ſkulde holde Bryllup med; (en Tidende, der næſten berövede mig Sandſerne og Taalmodighed) og da min Fader ikke var hiemme, ſaa drog jeg diſſe Klæder paa; ſteeg til Heſt og naaede Don Vincente en Miil Veis herfra, og uden at holde mig op med at före Klagemaal eller höre hans Undſkyldninger, trykte jeg dette Gevær lös paa ham, og for en Sikkerheds Skyld begge diſſe Piſtoler med, ſaa jeg viſt troer, at han har faaet to Kugler i Livet, og Blodet, der rinder igiennem deres giorde Aabninger, aftvætter den mig tilföiede Fornærmelſe. Jeg efterlod ham i ſine Folkes Hænder, der hverken torde eller kunde forſvare ham; og altſaa er mit Ærinde her at bede Dig före mig til Frankrig, hvor jeg har Paarö-

ren-

rende at opholde mig hos, og tillige anholde hos Dig om at beſkytte min Fader, paa det Don Vincentes mange Paarörende ikke ſkal driſte ſig til at tage en ubillig Hevn over ham. Roque, ganſke henrykt over den deilige Claudias Munterhed, Kiekhed, Skabning og Foretagende, ſagde: Fölg mig, Frue! og lad os förſt ſee om Din Fiende er död, ſaa kan vi ſiden overlegge hvad der er beſt at giöre. DON QUIXOTE, ſom havde hört meget nöie efter Claudias Forebringende og Roques Svar, ſagde: Det er unödvendigt at Du umager Dig med denne Frues Forſvar; jeg tager det i alle Maader paa mig; ſlye mig min Heſt og mine Vaaben, og bie ſaa efter mig her, medens jeg gaaer hen at ſöge denne Ridder; og enten han er död eller levende, ſaa ſkal jeg lære ham at opfylde Löftet, han har givet til ſaa ſtor en Deilighed. Det er ſaa viſt, ſom om det alt var ſkeet, ſagde SANCHO; han har en ypperlig Haand til at bringe Giftermaale i Stand, ſiden det endnu er faa Dage ſiden han fik et giort kiart, hvor Brudgommen iligemaade nægtede at opfylde Löftet, han havde givet den anden Fröken, og derſom de ſlemme Troldmænd, der forfölge ham, ikke havde været, ſom forvandlede hans virkelige Skabning til en Laquais, ſaa havde hun denne Time været det, ſom ſlige Möer ſaa gierne vil være. Roque, hvis Tanker vare meere henvendte til den deilige Claudias Tildragelſe end til at höre efter Herrens og Tienerens Snak, forſtod ikke et Ord af hvad de ſagde, men befalede ſine Vaabendragere at give SANCHO tilbage alt, hvad de havde taget af Rucio, og at de ſkulde forföie ſig hen igien, hvor de havde havt Herberge i Nat; hvorpaa han i ſtörſte Haſt reed bort med Claudia for at ſöge den ſaarede eller döde Don Vincente. De kom ſnart til Stedet, hvor Claudia havde mödt ham; de fandt ham ikke, men en ſtor Deel Blod; og da de lode Öinene löbe rundten om, bleve de oppe paa en Höi endeel Mennelker vaer, ſom de ſluttede ſig til (og ſom var ſaa i ſig ſelv) at det maatte

være

være Don Vincente, som hans Folk förte levende eller död med sig, enten til at helbredes eller til at begraves. De skyndte sig derpaa at hente dem ind, som de magelig kunde giöre, siden de andre gik Fod for Fod. De fandt Don Vincente i sine Tieneres Arme, som han med en afmægtig og döende Stemme bad, at de vilde lade ham döe der, siden Smerterne af hans Saar ikke tillod ham at komme videre. Claudia og Roque sprang af Hesten og traadde hen til ham; Roques Nærværelse forskrækkede Tienerne og Claudia blev rört ved at see Don Vincente, og deelt imellem Ömhed og Hevn gik hun hen, tog een af hans Hænder og sagde: Dersom Du havde holdt vores saa dyre besvoerne Löfter, saa var Du ikke kommen i den Tilstand. Den saarede Ridder aabnede de meere end halvbrustne Öine, og da han kiendte Claudia igien, sagde han: Jeg seer vel, deilige og bedragne Frue, at jeg har faaet min Död af Din Haand; en Straf, som jeg ikke har fortient, siden jeg aldrig med en Tanke eller et Önske, end sige i Gierningen skulde have fornærmet Dig. Er det da ikke sandt, sagde Claudia, at Du drog ud i Morges for at holde Bryllup med Leonore, den riige Balvastros Daatter? Nei tilforladelig ikke, svarede Don Vincente; min onde Skiebne har fört Dig dette Rygte for Öre, paa det Din Jalousie skulde beröve mig Livet, og naar jeg allene maae ende det i Dine Arme, saa vil jeg velsigne mine Kaar, og for at overtyde Dig om denne Sandhed, saa er her min Haand, antag mig for Din Gemal, om Du behager, det er den eeneste Fyldestgiörelse, jeg kan tilbyde Dig for den Fornærmelse, som Du troer jeg har tilföiet Dig. Claudia rakte ham Haanden med et saa beklemt og beængstet Hierte, at hun besvimede paa Don Vincentes blodige Bryst, der laae i den sidste Dödskamp. Roque var höiligen forvirret og vidste ikke, hvad han skulde gribe til. Tienerne löbe hen at söge koldt Vand, som de stænkte hende i Ansigtet, ja næsten overösede hende med. Claudia kom til sig

selv

ſelv igien af Beſvimelſen, men Don Vincente ikke af ſin Afmagt, ſiden han havde opgivet Aanden i den. Da Claudia ſaae ham, og deraf tydeligen kiendte, at hendes kiere Brudgom ikke meere var i Live, ſaa opfyldte hun Luften med ſine Skriig; dövede Himlen med ſine Klagemaal; rev Haarene af ſit Hoved, ſlog ſig ſelv i Anſigtet med alle de Kiendetegn af Fölelſe og Smerte, ſom det meeſt beængſtede Hierte kunde falde paa. O grumme og ueftertænkſomme Pige, ſagde hun, der ſaa lettelig lod Dig bevæge til at ſætte ſaa afſkyeligt et Forſæt i Verk. O Mistankens raſende Magt! til hvilket fortvivlet Udfald leeder Du ikke dem, der give Dig Sted i deres Barm! O min elſkede Brudgom! maatte Din Kierlighed belönnes med Döden, og ved Din ulykkelige Skiebne Graven blive Din Brudeſeng! diſſe og deſlige Klagemaal förte den bedrövede Claudia, ſaa at de droge Taarene af Roques Öine, der aldrig ved nogen Begivenhed var vandt til at fælde dem. Tienerne græd, Claudia ſegnede ved hvert Trin, den heele Egn ſyntes Kummerens Mark og Vanhælds Opholdsſted. Langt om længe befalede Roque Don Vincentes Tienere at bringe Legemet til hans Faders Huus, ſom ikke laae langt derfra, paa det han kunde beſörge hans Begravelſe. Claudia ſagde til Roque, at hun vilde begive ſig i et Kloſter, hvor Priorinden var hendes Moſter, og ende ſit Liv der, ſom en bedre Brudgoms for evig troelovede Brud. Roque berömte hendes gode Forſæt, og tilböd ſig at ledſage hende til hvad Sted hun vilde, ſaavel ſom at forſvare hendes Fader mod Don Vincentes Paarörende og heele Verden, ſom vilde fornærme ham. Claudia vilde ingenlunde tilſtæde ham at följge med ſig: men efter at hun havde betakket ſig hos ham med de bevægeligſte Ord, böd hun ham grædende Farvel. Don Vincentes Tienere förte hans Legeme bort, og Roque vendte om til ſine Folk. Sligt et Endeligt tog Claudia Geronima Kierlighed, og kan man af hendes beklagelige Hiſtorie lære at kiende Mistankens heftige og uovervindelige Magt.

Roque

Roque Pliiröie fandt ſine Vaabendragere paa det Sted, han havde befalet dem at opholde ſig, og DON QUIXOTE at holde midt iblandt dem paa ROZINANTE, og ved en fyndig Tale at formaae dem til at forlade en baade for Siel og Legeme ſaa farlig Levemaade; men da de fleeſte af dem vare Gaſcognier, haarde og vilde Folk, ſaa giorde DON QUIXOTES Tale ingen ſynderligt Indtryk hos dem. Saaſnart Roque kom hen til dem, ſpurgte han om SANCHO PANZA havde faaet alle de Ting og Sager erſtattede og tilbage, ſom hans Folk havde taget af Rucio? SANCHO ſvarede: Ja, paa tre Pudderkaaber nær, der vare meere værdt end tre Landsbyer. Hvad er det I ſiger, Mand? ſagde een af de Tilſtædeværende; jeg har dem her og de ere ikke tre Realer værdt. Det er ſaa, ſagde DON QUIXOTE; men for Haandens Skyld, jeg har faaet dem af, ſætter min Vaabendrager ſaa ſtor en Priis paa dem. Roque befalede at give ham dem tilbage, og ſaa ſtille ſig i en Rad og komme frem med alt det Bytte, de i ſidſte Deeling havde giort enten i Klæder, Smykker eller Penge; ſom og ſtrax blev efterlevet. Han lagde det i en Haſt i forſkiellige Hobe; det ſom ikke kunde ſkilles ad, blev ſlagen an i Penge; og heele Udbyttet deelt med ſaadan en Klogſkab og Liighed, at enhver bekom ſin behörige Deel indtil paa en Knappenaal. Da dette var forrettet, (til enhvers Fornöielſe og Velbehag) ſagde Roque til DON QUIXOTE: at derſom han ikke paa det nöieſte iagttog denne Orden iblandt dem, ſaa var det umueligt at komme ud med dem. SANCHO ſvarede dertil: efter det jeg har ſeet her, ſaa er Retfærdighed ſaa nyttig en Ting, at det er nödvendigt at endog Tyve og Rövere udöver den iblandt ſig. Een af Vaabendragerne hörte det, og löftede Skiæftet af ſin Flindt i Veiret, der viſt havde aabnet SANCHOS Hovedſkal, ſaafremt Roque ikke havde raabt til ham at holde inde. SANCHO blegnede

ſom

ſom et Liig, og lovede helligen ved ſig ſelv, ikke at aabne Munden, ſaa længe han blev blandt diſſe Folk.

Derpaa kom der een eller nogle af de Vaabendragere, ſom ſtode Skildtvagt paa Veiene til at holde Öie med hvem der kom paa dem, for at give ſin Anförer Beretning derom, og han ſagde: Herre, ikke langt herfra, paa Veien til Barcelona, kommer der endeel Menneſker. Roque ſvarede: Har Du ikke taget Kiende paa, om det er af dem ſom ſöger os, eller dem, vi ſöger? Det kan ikke være uden dem vi ſöger, ſagde Vaabendrageren. Saa drager ud tilhobe, ſagde Roque, og förer dem ſtrax hid til mig, uden at lade en eeneſte undkomme. De giorde ſaa, og der blev ingen tilbage uden DON QUIXOTE, SANCHO og Roque, der ventede paa at ſee hvad de vilde bringe; og i dette Mellemrum ſagde Roque til DON QUIXOTE: Vores Levemaade maae forekomme Herr DON QUIXOTE meget fremmed; den er ſtedſe nye Tildragelſer og Eventyrer underkaſtet, ſom alle omringes af Farlighed, allerhelſt da jeg ſelv maae tilſtaae, at der ingen ſkrækſommere og uroeligere Levemaade findes. Jeg er bragt til at vælge den ved en umaadelig Attraae til Hævn, der er ſtærk nok til at opægge de ſagtmodigſte Hierter. Jeg er af Naturen medlidende og veltænkende: men ſom jeg har ſagt, Lyſten til at hævne mig over en tilföiet Forurettelſe, træder alle mine gode Tilböieligheder under Födder, og tvinger mig til Trods for mit bedre Vidende at blive i denne Stand; thi ligeſom en Ulykke kalder paa den anden, og en Synd förer en anden ved Haanden, ſaa er Hævnen voxet til ſlig en Grad hos mig, at jeg ikke har min egen Hævn allene at tilfredsſtille, men endog paataget mig at udföre andres. Men uagtet at jeg befinder mig i Vildfarelſernes tykke Labyrinth, ſaa haaber jeg dog, om det er Guds Behag, at komme tryg og velbeholden ud af det. DON QUIXOTE ſad gantke forundret over at höre Roque fremföre en ſaa fornuftig og ſammenhængen-

gende Tale, fordi han troede at der blandt dem, som giorde et Haandverk af at myrde, röve og plyndre, ikke kunde findes een, som man kunde före en anstændig Samtale med, og svarede han ham: Herr Roque! Begyndelsen til Helbredelsen er at kiende Sygdommen og at faae Patienten til at bruge de Lægedomme, Doctoren foreskriver. Deres Velbyrdighed er syg, De kiender Deres Onde, og Himlen, eller rettere sagt Gud, som er vores Siels Læge, vil vist give Dem Lægedom til at helbrede det Onde fra Roden af; endskiöndt Helbredelsen skeer langsom og ikke med et eller ved Jertegn, især da den Fornuftige snarere kan bringes til Bedring end den Taabelige, og Deres Velbyrdighed har ladet Deres Klogskab see i Deres Tale, saa fat Moed, og haab som snarest at finde Lindring for Deres saarede Samvittighed. Vil altsaa Deres Velbyrdighed nu skye den vrange Vei, og med bequem Leilighed söge den rette, saa følg med mig; jeg vil lære Dem at være vandrende Ridder, hvorved De har saa mange Ulykker og Möisommeligheder at igiennemgaae, at de kan gielde for Pönitentze, og De i to Spring naae Himmelen. Roque smaaloe af DON QUIXOTES Raad og fortalte ham (for at faae noget andet paa Bane) det bedrövelige Udfald for Claudia Geronima, som gik SANCHO inderlig nær, siden Pigebarnets Deilighed, Væsen og Driftighed havde staaet ham overmaade vel an. Derpaa kom de udskikkede Vaabendragere tilbage; de bragte med sig to Riddere til Hest, to Pilegrime til Fods; en Vogn med Fruentimmere, tillige med sex Tienere, der ledsagede dem til Fods og til Hest; og to Muulelseldrivere, der fulgtes med Ridderne. Vaabendragerne giorde en Kreds om dem, og den dybeste Taushed herskede saavel hos de Overvundne som hos Overvinderne, i Forventning at den store Roque skulde tale. Han spurgte da omsider Ridderne hvem de vare, hvor de vilde hen, og hvor mange Penge de havde hos sig? Een af dem svarede: Herre! vi ere Capitainet

ved det Spanſke Fodfolk, vore Compagnier ligge i Neapolis, og vi vil gaae bort med de fiire Galleier, ſom der ſiges at have faaet Befalning at gaae fra Barcelona til Sicilien; vi har to til tre hundrede Rixdaler hos os, ſom efter vort Tykke er en ſtor Rigdom, ſiden Krigsmandens knap tilſkaarne Lön ikke tilſtæder at ſamle ſtore Skatte. Pilegrimene fik ſamme Spörgsmaale af Roque ſom Capitainerne. Svaret til ham var: at de vare paa Veien til Rom, og at de begge maaſkee kunde bringe en tredſindstyve Realer til Veie. Nu vilde han have Regnſkab for hvem der var i Vognen, hvor de vilde hen og hvad Rigdomme de havde; hvortil een af de, der vare til Heſt, ſvarede: mit Herſkab, Doña Guiomar de Quiñones, den regierende Statholder til Neapolis hans Frue, hendes lille Daatter, en ung Fröken og en Hovmeſterinde ere de, ſom ere i Vognen, ledſagede af ſex Tienere, tre til Heſt og tre til Fods, og Pengene belöber ſig til ſex hundrede Rixdaler. Paa den Maade, ſagde Roque, har vi nu bragt ni hundrede Rixdaler og tredſindstyve Realer tilſammens. Mine Soldater ere omtrent tredſindstyve i Tallet, hvor meget giör nu vel det paa enhvers Part; thi jeg er en ſlet Regnemeſter. Da Stiemændene hörte ham ſige dette, oplöftede de deres Röſt, ſigende: Længe leve Roque Pliiröie! til Trods for de Skielmer, der ſöge hans Undergang. Capitainerne yttrede megen Bedrövelſe, Frue Statholderinden megen Sorrig og Pilegrimene ikke nogen ſynderlig Glæde ved at höre deres Velſtand giöres til Priisgods. Roque grundede et Öieblik, men hans Græmmelſe varede ikke længer end man kunde löſe en Böſſe; hvorpaa han vendte ſig til Capitainerne, ſigende: Mine Herrer! Vil Deres Velbyrdigheder vel have den Godhed at laane mig tredſindstyve Rixdaler, og De, Frue Statholderinde, fiirſindstyve til at tilfredsſtille Folkene med, ſom följe mig; *thi Haandværket maae föde ſin Mand;* og ſaaſnart det er giort, kan De ei allene fridt og ubehindret fortſætte Deres Reiſe, men jeg vil endog forſyne Dem

med

med et Leidebrev, at ifald De skulde stöde paa andre af mine Folk, der streife her omkring, de da ingen Skade skal tilföie Dem; thi det er langt fra mine Hensigter, at forurette brave Krigsmænd eller Fruentimmere. Mange og store vare de Taksigelser, Capitainerne aflagde til Roque for hans Artighed og Gavmildhed; thi saaledes ansaae de det, at han lod dem beholde deres egne Midler. Frue Doña Guiomar var stegen ud af Vognen for at kysse den store Roques Hænder og Födder, som han dog paa ingen Maade vilde tilstæde, men bad hende selv om Forladelse for den Uret, at have ved hans slette Haandverk tvungen hende til at opfylde hans foreskrevne Vilkaar. Fruen krævede Pengene af een af sine Folk, betalte ham strax de fiirsindstyve Rixdaler, der var lagt paa hendes Part, og de tredsindstyve havde Capitainerne alt rykket ud med. Nu kom Pilegrimene frem med deres Fattigdom: men Roque sagde, at de skulde være roelige; vendte sig til sine Folk og sagde: af disse Penge bliver der, naar hver faaer to Rixdaler paa sin Part, tyve Rixdaler overalt; de ti af dem vil vi give til disse Pilegrime, og de andre ti til denne gode Vaabendrager, at de kunde roese sig af at have været hos os. Derpaa kom han frem med alle fornödne Skriversager, (hvormed han stedse var forsynet) gav dem et formeligt Leidebrev til at foreviise hans övrige Hær; böd dem Farvel og lod dem fortsætte deres Reise, forundrede over hans Ædelmodighed, utvungne Anstand og besynderlige Forhold, som i deres Öine giorde ham meere til en Alexandre Magnus end til en bekiendt Röver. Een af Vaabendragerne sagde i sit Gascogniske og Cataloniske Sprog: Denne vores Capitain var bedre skabt til at være Munk end Soldat: men dersom han for Fremtiiden vil lade sin Gavmildhed see, saa faaer han at giöre det paa sin egen og ikke paa vores Bekostning. Denne Ulyksalige fremförte det ikke saa sagte, at jo Roque hörte det, som strax tog sin Kaarde og klövede ham Hovedet i to Parter, sigen-

de. Paa denne Maade afstraffer jeg Misnöie og Dumdristighed. De övrige blegnede uden at torde sige et Ord, saa stor var Myndigheden, han havde sat sig i hos dem. Roque gik lidet til Side og skrev et Brev til en Ven i Barcelona, hvori han lod ham vide, at han havde den navnkundige DON QUIXOTE af MANCHA hos sig, den vandrende Ridder, om hvilken der fortaltes saa mange Ting, og forsikkrede han ham, at det var den artigste Mand af Verden, og besad meget stor Kundskab om alle Ting; at han om fiire Dage (som just var Sanct Hansdag) kunde vente at see ham midt paa Torvet i Byen; bevæbnet fra Top til Taae, paa Ryggen af hans ROZINANTE, og hans Vaabendrager SANCHO PANZA paa en Esel. Han maatte ikke undlade at give hans Venner Niarroserne Efterretning herom, paa det de kunde fornöie sig med ham, og önskede han af sit Hierte at hans Fiender, Cadellerne, bleve berövede den Lyst, endskiöndt det var en reen Umuelighed, af Aarsag, at DON QUIXOTES Daarlighed og Viisdom, samt SANCHO PANZAS hans Vaabendragers Skiemtsomhed endeligen maatte fornöie heele Verden. Dette Brev sendte han bort ved een af sine Vaabendragere, der ved at ombytte sin Soldaterdragt med en Bonde-Tröie gik ind i Barcelona og gav det til den, som skulde have det.

LXI.

LXI. CAPITEL.

Om det der hendtes DON QUIXOTE ved at træde ind i Barcelona, med andre Ting, ſom ere meere ſandfærdige end fornuftige.

I tre Nætter og Dage blev DON QUIXOTE hos Roque, og havde han blevet der i tre hundrede Aar, ſaa havde det ikke manglet ham paa Anledning til Betragtninger over det Liv han förte. Her tog man Froekoſt; hiſt Middagsmad; undertiiden flyede han uden at vide hvorfor, og til en anden Tiid ventedes der, uden at vide hvorpaa. Han ſov ſtaaende, og ofte blev Sövnen afbrudt ved at begive ſig fra et Sted til et andet. Ideligen ſendtes Spioner ud, Skildtvagterne luurede og Skydegeværene holdtes færdige. Roque tilbragte ſtedſe Natten paa et Sted, hvor hans egne Folk ikke vidſte at finde ham, fordi den ſtore Summa, Vicekongen i Barcelona havde ſat paa hans Hoved, giorde ham uroelig og frygtſom, ſaa at han ikke torde ſlaae Liid til nogen, men rædfedes for at hans egne Underhavende enten ſkulde ſkille ham ved Livet, eller overgive ham i Rettens Hænder. (ſikkert et elendigt og kiedſomt Liv.) Endeligen kom Roque, DON QUIXOTE og SANCHO, med ſex af de andre Vaabenbendragere, uden Vei og Stie igiennem Krat og ubekiendte Gienveie til Barcelona. De naaede juſt Byen Sanct Hans Nat, og da Roque havde omfavnet DON QUIXOTE og SANCHO, (ſom han ikke förend nu gav de belovede ti Rixdaler, ſaa ſkildtes de fra hinanden med tuſinde Venſkabs-Forſikkringer paa begge Sider.

Roque vendte om og DON QUIXOTE blev holdende at oppebie Dagens Komme til Heſt. Han havde ikke ventet længe, da han igiennem Öſtens Vinduer blev den blanke Aurora vaer, der frydede Planter og Blomſter i Steden for Hörelſen, endſkiöndt Öret i ſamme Öieblik blev frydet ved Lyden af mangfoldige Cincker og Baſuner; Heſtetrampen og Anförernes Raab, der ſyntes at komme fra Byen. Strax efter giorde Aurora Plads for Solen, der med et Anſigt, ſtörre end et Skiold, lidt efter lidt ſkiöd ſig frem paa den underſte Horizont. DON QUIXOTE og SANCHO ſaae ſig om paa alle Kandter, hvorved de fik Öie paa Havet, ſom de endnu ikke havde ſeet. Det forekom dem rummeligt og bredt, og meget ſtörre end Ruideras Söer, ſom de havde ſeet i Mancha. De betragtede Galleierne, der laae ved Udlöbet, behængte med mangfoldige Vimpler og Flag, ſom bævende ved Vindenes Kraft kyſſede og klappede Havet. Alle ſlags Krigs-Inſtrumenter lode ſig höre paa dem, og opfyldte Luften med en föd og martialſk Lyd. De begyndte at bevæge ſig og at foreſtille en Art af Angreb paa det ſtille Vand, der vexlede af med en Striid af ſamme Slags blandt et ſtort Antal Riddere, der kom ud af Byen paa de deiligſte Heſte og med de prægtigſte Liberier. Paa Galleierne löſtes mange Canoner, ſom beſvaredes fra Byens Volde og Skandſer. Det ſpillende Hav, den frydefulde Jord og klare Luft (undtagen naar Dampen af Kruttet giorde den tyk) ſyntes at foreene ſig for at udbrede Lyſt og Glæde til alle Menneſker. Det, SANCHO ikke kunde begribe, var hvorledes de ſtore Klodſer, ſom bevægede ſig paa Havet, kunde have ſaa mange Been.

Derpaa kom en heel Skare af de udſtafferede Riddere med ſtort Fryderaab hen, hvor DON QUIXOTE holdt i ſtor Forundring og Tvivlraadighed, og een af dem (han ſom Roque havde underrettet) ſagde med höi Röſt til DON QUIXOTE: Velkommen til vores Bye, Kronen, Speilet, Faklen og Nordſtier-

nen

nen for det vandrende Ridderſkab, ſaa vidt og bredt det ſtrækker ſig! Vær velkommen, ſiger jeg, tappre DON QUIXOTE af MANCHA, ikke den opdigtede, falſke og apocryphiſke, der i diſſe Dage er kommen frem i lögnagtige Hiſtorier; men den ſandfærdige, virkelige og paalidelige, ſom er beſkreven af Cide Hamete Benengeli, Mönſteret for alle Hiſtorieſkrivere. DON QUIXOTE ſvarede ikke et Ord, Ridderne taug med i Forventning af hans Svar, og giorde imidlertiid ikke andet end tumlede deres Heſte rundt om DON QUIXOTE, der vendte ſig til SANCHO og ſagde: Diſſe have ſikkert og viſt kiendt os; ja jeg tör ſlaae Væds om, at de har læſt vores Hiſtorie, endog den, Arragonieren har ladet trykke. Ridderen, der alt havde talt til DON QUIXOTE, kom atter til ham og ſagde: Deres Velbyrdighed, Herr DON QUIXOTE, beviis os den Ære at følge med os, ſom alle ere Deres Tienere og ſtore Venner af Roque Pliiröie. DON QUIXOTE ſvarede dertil: Saafremt Artighed avles af Artighed, ſaa er Deres, Herr Ridder, en Daatter eller nær Paarörende af den ſtore Roques. Föer mig hen hvor De behager, jeg har ingen anden Villie end Deres, iſær naar De vil anvende den til Deres Tieneſte. Ridderen ſvarede ham med lige ſaa artige Talemaader; de toge ham midt iblandt ſig, og begave ſig under Cinckers og Baſuners Lyd paa Veien til Byen. Da de vare komne i den, magede den Onde, fra hvilken alt det Onde kommer, at blandt Gadedrengene, ſom ere værre end den Onde, to Stykker driſtede og vovede ſig til at trænge ſig igiennem Folkemængden med to Borrer, hvoraf de ſat Rozinante den eene og Rucio den anden i Rumpen. De arme Beeſter følede ſtrax den nye Spore og trak Halen ind, men derved forögedes Smerten ſaa ſtærk, at de giorde tuſinde Spring, hvorved de med ſamt deres Herrer kom til at ligge paa Jorden. DON QUIXOTE, opirret og fornærmet, ſkyndte ſig at faae Duſken af ſin Bæreres Rumpe, og SANCHO bar ſamme Omhue

for Rucio. De, som fulgtes med DON QUIXOTE, vilde afstraffe Drengenes Formastelse, men det var ikke mueligt, siden de klyngede sig ind i en Hob af meere end tusinde, der understøttede dem. DON QUIXOTE og SANCHO kom omsider til Hest igien, og under samme Tilraab og klingende Spil naaede de deres Anføreres Pallads, der var meget stort og prægtigt, med et Ord, som en riig og fornemme Herres, hvor vi nu vil lade dem staae sig til Roelighed, siden Cide Hamete vil have det.

LXII.

LXII. CAPITEL.

Der handler om Eventyret med det fortryllede Hoved, og andre Börnerier, ſom man ikke kan undlade at fortælle.

DON QUIXOTES Vert kaldte ſig Don Antonio Moreno, var meget riig, fornuftig, og en ſtor Elſker af en æragtig og anſtændig Fornöielſe. Saaſnart han havde faaet DON QUIXOTE i ſit Huus, begyndte han at pönſe paa en Maade til at drage Fordeele af hans Galſkab uden at fornærme ham. (thi det, ſom giör Fortræd, er ikke Skiemt, og det, der giör tredie Mand Skade, er ingen Tidsfordriv.) Det förſte, han foretog ſig, var at faae ham Harniſket affört, og fremſtille ham i den ſnevre og beſmurte Dragt (ſom jeg forhen har beſkrevet og afmalet) paa en Altan, der vendte ud til een af Byens fornemſte Gader, og hvor Gadepoge, ſaavel ſom gamle Folk, ſtimledes til for at betragte ham ſom et Murmeldyr. De udpyntede Riddere giorde paa nye nogle Löb for hans Aaſyn, ligeſom det allene var for ham (og ikke til at pryde Feſten) at de giorde al denne Höitiid. SANCHO var umaadelig vel tilfreds; thi det ſyntes ham, at han uden at vide det mindſte deraf, befandt ſig til et andet Camachos Bryllup, i et andet Huus ſom Don Diego de Mirandas, og i et andet Slot ſom Hertugens.

Der ſpiiſte den Dag endeel af Don Antonios Venner med ham, ſom alle ærede og begegnede DON QUIXOTE ſom en vandrende Ridder, over hvilken Ære og Höihed han ikke var lidet fornöiet. SANCHOS lyſtige Indfald vare ſaa mange, at

alle Huuſets Betientere og alle, ſom hörte ham, havde Öinene fæſtet paa hans Mund. Under Maaltiidet ſagde Don Antonio til SANCHO: Vi har Tidende om, min gode SANCHO, at I er ſaadan en ſtor Elſker af Mandelkæs og Puddering, at naar I har meere end I kan ſpiiſe, ſaa giemmer I det övrige i Barmen til næſte Dag. Nei, Herre! det er ikke ſaa, ſagde SANCHO; man har givet Deres Velbyrdighed noget at löbe med; thi jeg er meere reenlig end graadig af mig, og min Herre DON QUIXOTE, ſom er her tilſtæde, veed meget vel, at vi begge i otte Dage har hiulpen os med en Næve fuld Agere eller Nödder. Sandr er det, at naar det ſtundom ſlumper ſig, at *nogen byder mig Kalven, ſaa löber jeg ſtrax til med Strikken;* (det er at ſige:) at jeg ſpiiſer hvad man giver mig, og ſkikker mig i Tiderne ſom de falder, og hvoſomhelſt der har ſagt at jeg er en ſvinſk Fraadſer, og ikke reenlig og pæn, om ham ſiger jeg: at han löber med Liimſtangen, og havde jeg ſagt det, ſom værre er, derſom det ikke var for de agtbare Skiægs Skyld, ſom her ere ved Bordet. Det er tilforladeligt, ſagde DON QUIXOTE, at den Pænhed og Reenlighed, med hvilken SANCHO ſpiiſer, fortiente at antegnes og graves ind i Metal, for at blive i en evig Erindring hos de tilkommende Slægter. Sandt nok er det, at naar han er ſulten, ſaa ſynes han forſlugen, fordi det gaaer lidt vel paa Poſt, og han tygger med begge Kiæverne; men desuagtet tager han ſtedſe Reenligheden i Agt, og i den Tiid han var Gouverneur, vendte han ſig til at ſpiiſe ſaa pænt, at han ikke allene ſtak Viindruerne, men endog Granatkornene paa Gaffel. Hvordan? ſagde Don Antonio, har SANCHO været Gouverneur? Ja, ſvarede SANCHO, over en Öe, ſom heed Barrataria. Jeg har regieret den önſkelig i ti Dage; jeg tabte Huld og Lyſt i'dem, og lærte at foragte al Verdens Gouvernementer. Jeg flyede for mit, jeg faldt i en Huule eller Gröft, hvor jeg holdt mig for död, men kom levende derfra ved et Vidunder. DON QUIXOTE fortalte dem derpaa i Korthed

heele Tildragelſen med SANCHOS Gouvernement, til ſtor Behag for alle dem, der hörte til.

Nu dækkedes af; Don Antonio tog DON QUIXOTE ved Haanden, förte ham ind med ſig i et Kammer næſt ved, hvori der ſlet ingen andre Prydelſer vare end et Bord, der ſyntes at være af Jaſpis og hvilede paa en Fod af ſamme Materie, og hvorpaa der ſtod et af de Romerſke Keiſeres Bryſtbillede i Metal. DON QUIXOTE og Don Antonio vare allerede gaaet heele Værelſet igiennem og adſkillige Gange forbie Bordet, hvorpaa han ſagde: Herr DON QUIXOTE! nu da vi ere her allene, og ingen kan höre eller beluure os, ſiden Dören er lukket, ſaa vil jeg fortælle Deres Velbyrdighed eet af de rareſte Eventyrer eller Nyeheder, ſom man ſiger, ſom nogen kan foreſtille ſig, men paa Vilkaar, at giemme det i Hemmelighedens nederſte Lædike. Det ſvær jeg Dem til, ſagde DON QUIXOTE, og vil jeg til des ſtörre Tryghed vælte en ſtor Steen for den; thi det maae Deres Velbyrdighed, Herr Don Antonio vide, (hans Navn havde han allerede hört,) at De taler med een, ſom endſkiöndt han har Ören til at höre med, dog ikke har Tunge at tale med, og følgeligen kan Deres Velbyrdighed ganſke trygt udöſe det, De bær i Deres Barm, i min, og være vis paa at have ſlængt det i Taushedens Afgrund. I Kraft af dette Löfte, ſvarede Don Antonio, vil jeg ſtrax ſætte Deres Velbyrdighed i Forundring over det, De vil faae at höre og ſee, og huſvale mig ſelv for den Pine, det har voldt mig, ikke at kunde deele denne Hemmelighed med nogen, ſiden den ikke er af det Slags, ſom der kan betroes enhver. DON QUIXOTE ſtod höiligen forundret og ventede paa hvad der ſkulde komme ud af diſſe mange Forberedelſer. Derpaa tog Antonio ham ved Haanden, ſtillede ham for ved Metalhovedet, Bordet og Jaſpisfoden, det hvilede paa, og ſagde: Dette Hoved, Herr DON QUIXOTE! er giort og ſammenſat af een af de ſtörſte Hexemeſtere og Troldmænd, ſom

Ver-

Verden har eiet, og veed jeg ikke rettere end at det var en Polakker af Födſel og en Lærling af den navnkundige Eſcotillo, om hvilken de mange Vidundere fortælles. Han var paa nogen Tiid i mit Huus, og til en Giengieldelſe for tuſinde Rixdaler, han fik af mig, forfærdigede han dette Hoved: ſom har den Dyd og Egenſkab, at ſvare paa alt det, man ved at hvidſke det i Öret ſpörger om; han tog Poli Höiden, malede Caracterer, iagttog Stiernernes Löb; puncterede og langt om længe bragte det frem i den Fuldkommenhed, ſom De ſkal faae at ſee i Morgen; thi om Fredagen er det ſtumt, og derfor er der intet videre ved at giöre end at vente til i Morgen. Imidlertiid kan Deres Velbyrdighed betænke ſig paa, hvad De vil ſpörge det om; thi Erfarenheden har bekræftet, at alt hvad det ſvarer er den reeneſte Sandhed.

DON QUIXOTE ſtod meget forundret over Hovedets Kraft og Egenſkab, og var i Beraad med ſig ſelv, om han ſkulde troe Don Antonio: men da han ſaae hvor kort Tiiden var til det ſkulde ſtadfæſtes ved Erfarenheden, ſaa fremförte han kun en Takſigelſe for denne Hemmeligheds Opdagelſe. Derpaa forlod de Kammeret; Don Antonio lukkede Dören; tog Nöglen til ſig og gik ind til de andre Riddere, ſom SANCHO imidlertiid havde fortalt mange af de Eventyrer og Hendelſer, der var mödt hans Herre.

Om Aftenen reed de ud at ſpatzere med DON QUIXOTE, der ikke var bevæbnet, men iförd en tigret Floſſes Kappe, der paa den Tiid kunde faaet Froſten ſelv til at ſvede. Don Antonio befalede ſine Folk at holde SANCHO ſaa varm, at han ikke kunde komme ud af Huuſet. DON QUIXOTE reed ikke paa ROZINANTE, men paa en ſtor, magelig og prægtig udſtafferet Muuleſel. De hang ham Kappen paa, og heftede uden at han merkede det, et Stykke Pergament imellem hans Skuldre, hvorpaa ſtod ſkreven med ſtore Bogſtaver: *Dette er DON QUI-*

QUIXOTE af MANCHA. Da de nu kom ud, faldt denne Optkrift alle i Öinene, og hvem der gik forbie læste: *Dette er DON QUIXOTE af MANCHA.* DON QUIXOTE henrykkedes ret ved at blive vaer, at hvem der saae ham, nævnte og kiendte ham, hvorfor han vendte sig til Don Antonio, der reed ved Siden af ham, og sagde: Fortrinene ere meget store, som det vandrende Ridderskab indeslutter, siden det giör dem, som udöver det, kiendte og navnkundige over heele Verden. Giv Agt, Deres Velbyrdighed, Herr Don Antonio, om ikke alle lige indtil Gadedrengene her i Byen kiender mig, uden at have nogensinde seet mig. Det er saa, Herr DON QUIXOTE, svarede Don Antonio; thi ligesom Ilden ikke kan skiules eller indelukkes, saa kan Dyden ikke heller være ubekiendt, og den Glands, som opnaaes ved Vaabens Övelse, lyser og udbreder sig fremfor alle andre.

Nu tildrog det sig, at medens DON QUIXOTE gav sig selv det anförte Bifald, kom der en Castillianer forbie, som, efterat han havde læst Seddelen, sagde med höi Röst: Ei saa tage Fanden ved DON QUIXOTE af MANCHA! Hvad? er han ikke der, og sluppet med Livet fra alle de jammerlige Prygl, han har faaet? En stor Nar er Du, men var Du det hemmelig og inden for Dine egne Dörre, saa var Gallskabet mindre skadeligt: men nu har det den Kraft, at giöre alle dem daarlige med, der giver sig i Færde med Dig, som de gode Herrer, der følge med Dig, kan tiene til Beviis paa. Vend om igien til Dit Hiem, Daare; tag vaere paa Dit Huus, Din Kone og Dine Börn, og lad disse Omstreifninger fare, der forrykker Din Hierne og forvilder Dig Begrebet. Broder, svarede Don Antonio, gaae eders Vei; og giv ikke Raad hvor ingen beder eder om dem. DON QUIXOTE af MANCHA er meget forstandig, og vi, som følges med ham, ere ikke Giække. Dyden bör æres hvor den findes, gaae derfor med heelt Skind, og hold eders

Næse

Næse fra, hvor den ikke har at giöre. Paa min Sandten! har ikke Deres Velbyrdighed Ret, sagde Castillianeren; at formane den gode Mand, er at bære Vand i et Sold; men med alt det skiær det mig dog ind i Sielen for det gode Begreb, som der siges at denne Giæk har i alt det, som ikke löber ind i hans Ridderskabs Rende. I övrigt giver jeg Deres Velbyrdigheds Ord Magt; og gid det maae svie til mig og mine Efterkommere, hvis jeg fra i Dag af, om jeg og blev ældre end Methusalem, giver noget Menneske Raad meere, endskiöndt man bad mig derom. Derpaa drev Raadgiveren af og Spadseringen gik videre; men Tillöbet af Drengene og andre Folk, der vilde læse Opskriften, blev saa stærkt, at Don Antonio tog den af, som om det var noget, der havde hængt sig fast.

Mörket faldt paa; de vendte til Huus igien, og fandt der en stor Forsamling af Damer; thi Don Antonios Kone (som var en fornemme, munter, deilig og forstandig Frue) havde indbuden alle sine Veninder til at giöre hendes Giest Ære, og fornöie sig over hans uhörte Gallskaber. En stor Deel havde indfunden sig; Maaltidet var prægtigt, og lidet ud paa Natten begyndte Ballet. Iblandt Damerne var der to af et skalkagtigt og spögende Sindelag, og som uden at overskride Ærbarheds og Velanstændigheds Grændser, havde Gaver til at skiemte uden at fornærme. Disse förgede saa ideligen for at tage DON QUIXOTE op til Dands, at hverken Siel eller Legeme havde Kræfter tilbage at holde det ud med. DON QUIXOTES Syn var noget, der fortiente at sees: lang, smal, tör, brun, korte og snevre Klæder, halv vred, og oven i Kiöbet intet mindre end behændig og let til Fods. Damerne ligesom stial sig til at logre og kiæle for ham, og han foragtede dem lige saa lumsk: men da de paa nye nærmede sig ham med kiælne Öiekast og Lader, oplöftede han sin Röst og sagde: *Viger fra mig, onde Modstandere!* og lader mig ubehindret fortsætte mine Betragtninger.

Skiöt

Skiöt Dem ſelv, mine Fruer; her löber De blindt an med Deres Begierligheder. Hun, ſom er alle mines Beherſkerinde, hun, den magelöſe DULCINEA af TOBOSO, tilſtæder ikke, at jeg adlyder eller opfylder andre end hendes. Som han ſagde dette, ſat han ſig ned paa Gulvet midt i Salen, möer, træt, og udmattet af en ſaa hoppende Övelſe. Don Antonio vilde, at man ſkulde tage og bære ham ind i ſin Seng, og den förſte, ſom nærmede ſig ham, var SANCHO, der ſagde: Nu, det ſætter jeg en Trumf paa, Herr Husbond, at De har faaet dandſet! troede De da, at alle Tappre ogſaa ere Dandſere, eller alle vandrende Riddere Springere? Det kan jeg ſige Dem, at De har ſkammelig bedraget ſig, ifald De har troet det; der ere Folk, ſom tuſinde Gange heller dræber en Kiempe end giör en Capriol. Havde det gieldt om at trampe og ſlaae Takten under Hælen, ſaa kunde jeg bödet paa Deres Mangel; thi det kan jeg endnu, Trods nogen; men naar det gielder om at dandſe, ſaa tager jeg Penge for min Part. Med diſſe og andre deſlige Talemaader fik SANCHO heele Forſamlingen til at lee; han bragte derpaa ſin Herre til Sengs, og dækkede ham vel til for at ſveede Dandſens Forkiölelſe bort.

Dagen efter ſyntes det Don Antonio beqvemt at giöre Pröven med det fortryllede Hoved, og gik han med DON QUIXOTE, SANCHO, to af hans Venner og de to Fruer, der havde trættet DON QUIXOTE ved Dandſen, (og vare blevne Natten over hos Don Antonios Frue) ind i Kammeret, hvor Hovedet ſtod, og lukkede det til efter ſig. Han fortalte dem derpaa Hovedets Egenſkaber, paalagde dem Taushed og forſikkrede, at der i Dag ſkulde giöres den förſte Pröve med det fortrylede Hoved, og Don Antonios tvende Venner undtagen, var der ingen ſom vidſte *Knuden* i Fortryllelſen; og havde han ikke opdaget dem det i Forveien, ſaa vare de faldne i lige ſaa ſtor en Forundring, ſom alle de andre faldt i, og ſom var umuelig

at undgaae, saa vel og ordentlig var Opfindelsen og Udførelsen.

Den første, som nærmede sig Øret paa Hovedet, var Don Antonio selv, og hvidskede han til det, dog ikke saa sagte, at jo de andre kunde höre det: Hoved! ved den Kraft, Du indeslutter, saa sig mig, hvad jeg nu tænker? Uden at röre Læberne, svarede Hovedet med en saa klar og lydelig Röst, at alle kunde forstaae det: Jeg forkynder ikke Tanker. Alle, som hörte det, bleve höiligen forundrede, og det saa meget meere, da de saae at der hverken i Kammeret eller ved Bordet var nogen Moérs Siel, der kunde svare. Hvor mange ere vi her? (begyndte Don Antonio paa nye at spörge:) og strax svaredes ham i samme Tone: Her er Du og Din Kone; to af Dine Venner og to af hendes Veninder, tillige med en meget berömt Ridder, der kaldes DON QUIXOTE af MANCHA, og hans Vaabendrager, ved Navn SANCHO PANZA. Her var det, at Forundringen tog til hos enhver; her var det, at Haarene begyndte at reise sig af Forfærdelse. Don Antonio forlod Hovedet, sigende: Dette er alt nok til at overtyde mig, at den, der fulgte mig det, ikke bedrog mig. Viise, sladdrende, svarende og fortreflige Hoved! lad nu andre nærme sig og spörge hvad de lyster. Siden Fruentimmerne af Naturen ere frittende og nysgierrige, saa var den, der först nærmede sig det, een af de fremmede Damer, og det, hun spurgte om, var: Sig mig, Hoved! hvad jeg skal giöre for at blive deiligere? og blev svaret: Vær dydefuldere. Dig spörger jeg ikke meere, sagde hun. Derpaa kom hendes Selskabsfölter frem og sagde: Jeg vilde gierne vide, Hoved, om min Mand virkelig elsker mig? Svaret var: Giv Agt paa hans Forhold, saa faaer Du det at vide. Hun gik bort, sigende: Dette Svar kan der intet indvendes imod; thi Handlingerne ere Hiertets Tolk. Strax efter kom een af Don Antonios Venner og spurgte det; Hvem er jeg? Svaret

blev:

blev: Det veed Du ſelv beſt. Det var ikke i den Forſtand ſpurgt, ſvarede Ridderen, men for at vide om Du kiendte mig? Vist kiender jeg Dig, ſvarede det; Du er Don Pedro Noriz. Jeg vil ikke vide meere, Hoved, ſiden dette nokſom lærer mig, at Du veed alting. Den anden gik derpaa hen til det og ſputgte: Hvad har min ældſte Sön meeſt Lyſt til? Jeg har allerede ſagt, at jeg ikke giör Reede for Tanker, ſvarede det; men med alt det kan jeg ſige Dig, at hans ſtörſte Lyſt og Attraae er at begrave Dig. Det er noget, ſagde Ridderen, ſom jeg ſeer tydeligen hver Dag, og nu er min Spörgen forbie. Nu kom Don Antonios Kone og ſagde: Hoved! jeg veed intet at ſpörge om, uden Du kunde ſige mig, om jeg ſkal nyde den Lykſalighed, at beholde min Mand endnu i mange Aar? Ja, den nyder Du, ſvarede Hovedet; thi hans ordentlige Levemaade ſpaaer ham et langt Liv, ſom forkortes hos de fleeſte ved Uordentlighed. Nu nærmede DON QUIXOTE ſig, og ſagde: Du, ſom ſvarer, ſiig mig, om det var virkeligt eller en Dröm, hvad jeg fortalte at være mödt mig i Monteſinos Huule? Bliver der noget af min Vaabendragers Pidſken? og Oplösningen af DULCINEAS Fortryllelſe tilforladelig? Hvad Huulen anbelanger, var Svaret, da kan der ſiges en Hoben med og imod; SANCHOS Pidſken vil have Tiid og Hvile, og DULCINEAS Fortrylnings Oplösning omſider ſættes i Verk. Meere vil jeg ikke vide, ſagde DON QUIXOTE; thi da jeg alt ſeer DULCINEA befriet fra Fortryllelſens Baand, giör jeg Regning paa, at al anden Lykſalighed vil ſtrömme til efter Önſke. Den ſidſte Spörgende var SANCHO, og det han ſpurgte om var: Hoved! ſkulde jeg vel ved en Slump faae et andet Gouvernement? Slipper jeg ikke fra det uſle Vaabendragerie? Faaer jeg min Kone og mine Börn aldrig meere at ſee? Hertil ſvaredes: Dit Huus kan Du komme til at regiere; gaaer Du hiem til det, faaer Du Din Kone og Börn at ſee, og ved at forlade Tieneſten, befries Du fra Vaabendragerier.

Godt, ſagde SANCHO, det kunde jeg ved Gud ſagt mig ſelv; derved blev jeg ikke en Smule klogere end jeg var. Dumme Dyr! ſagde DON QUIXOTE, hvad vilde Du vel, at det ſkulde ſvare Dig? Er det ikke alt nok, at Svarene, Hovedet har givet, paſſer ſig til Spörgsmaalene? Jo viſt er det nok, ſagde SANCHO, men jeg havde dog gierne havt lidt tydeligere Beſkeed om det, jeg vilde vide. Dermed var Spörgsmaalene og Svarene forbie, men Forundringen ikke endt, ſom alle vare i, Don Antonio og hans Venner undtagen, der vidſte heele Sammenhænget, ſom Cide Hâmete ſtrax vil forklare, for ikke at holde Verden i Tvivlraadighed og lade den troe, at nogen Hexemeſter havde forfærdiget Hovedet, eller nogen beſynderlig Hemmelighed var indelukket i det. Af den Aarſag ſiger han: at Don Antonio havde ladet det giöre efter et, han havde ſeet i Madrid, for at moere ſig med det og ſætte de Uvidende i Forbauſelſe. Indretningen var denne:

Bordpladen var af Træe, malet ſom en Jaſpis og ganſke glindſende; Foden, der löb ud med fiire ſtore Örneklöer, var af ſamme Beſkaffenhed og bar det meget vel. Hovedet, der var giort efter en Romerſk Keiſers, var bronzeret og huul, ligeſom Bordfoden, og var det ſaa konſtigt indſkaaren i Bladet, at det ſyntes en Steen. Igiennem Foden löb der to Röre, et til og et fra Kammeret, der var neden under, og hvori den, der beſvarede Spörgsmaalene, befandt ſig; thi naar han lagde Öret til det Rör, ſom löb ned fra Hovedets Öre, kunde han tydelig kiende Röſten og Ordene, og naar han talede i det andet, bragtes Ordene lige ſaa tydelige og klare op, ſaa at det blev en Umuelighed at komme efter Bedragerier. Don Antonios Fætter, en Pebling, liſtig og forſtandig, gav Svarene for den Dag, og da hans Herr Morbroder havde ſagt ham forud, hvem han vilde tage ind med i Hovedets Kammer, ſaa kunde han ſtrax give rigtige og vel trufne Svar; og holdte de længe ved, ſaa hialp

han

han ſig frem ved Gisninger, og ſom en Forſtandig med Forſtand. Cide Hamete ſiger ydermeere, at Spøget med denne vidunderlige Machine varede ved i en ti til tolv Dage; men da der begyndte at gaae megen Rye af et fortryllet Hoved, Don Antonio havde i ſit Huus, der ſvarede paa alt hvad det blev ſpurgt, ſaa frygtede han for, at det maatte komme Troens aarvaagne Skildtvagter for Öre, hvorfor han ſelv meldte heele Sammenhænget for den hellige Inquiſition, og den befalede ham ikke at giemme det længere, men ſtrax ſönderbryde det, at ikke den uvidende Almue ſkulde tage Forargelſe deraf. Men i DON QUIXOTES og SANCHOS Meening var og blev det et fortryllet Hoved, med hvis Svar DON QUIXOTE var meget bedre tilfreds end SANCHO.

For at fornöie Don Antonio og give DON QUIXOTE Leilighed at viiſe ſin Daarlighed, anordnede Byens Riddere ham til Ære et Ridderſpil, der ſkulde holdes om ſex Dage; men ſom ikke kom til Virkelighed af Aarſager, ſom ſiden ſkal anföres. Der overkom DON QUIXOTE en Lyſt til at beſee Byen ukiendt og til Fods, af Frygt for at faae alle Drengene om ſig, ifald han var til Heſt, og altſaa gik han, SANCHO og to Tienere, ſom Don Antonio gav dem med, ud at ſpadſere. Nu hendte ſig dernæſt, at DON QUIXOTE ved at gaae igiennem en Gade lod Öinene löbe omkring, og ſaae, at der over en Dör med meget ſtore Bogſtaver ſtod ſkreven: *Her trykkes Böger.* Hvorover han blev meget glad, ſiden han endnu ikke havde ſeet noget Bogtrykkerie, og længtes hiertelig efter at vide hvorledes det gik til. Han med ſamt ſit heele Følge gik ind, ſaae dem paa et Sted legge i og tage af Preſſen; paa et andet at rette Feil; paa det tredie at ſætte; kort ſagt, den heele Behandling, ſom der viiſes i ſtore Bogtrykkerier. DON QUIXOTE kom hen imod et Skab med mange Rum, og ſpurgte hvad der forrettedes ved? Folkene ſagde ham det, han forundrede

ſig og gik videre. Han kom til et andet Skab, hvor der ſtod een og arbeidede, ſom han ſpurgte, hvad han forrettede der? Svenden ſvarede: Herre! den Ridder, ſom ſtaaer der, (og pegede paa en Mand af en ſmuk Skabning og Udſeende, og temmelig alvorlig) har overſat en Toſcaniſk Bog i vores Caſtillianiſke Sprog, ſom jeg ſætter her til Preſſen. Hvad Titel har den Bog? ſpurgte DON QUIXOTE. Hvortil Forfatteren ſvarede: Herre! paa Toſcaniſk kaldes Bogen *Le Bagatele*. Hvad ſvarer til Le Bagatele i vort Sprog? ſpurgte DON QUIXOTE. Le Bagatele er det ſamme ſom *Börnerier* hos os; men endſkiöndt denne Bog har ſaa ydmyg en Titel, ſaa indeholder den dog mange gode og kraftige Ting. Jeg kan noget Toſcaniſk, og giör mig til af at kunde læſe Arioſte, ſagde DON QUIXOTE. Siig mig altſaa, Deres Velbyrdighed, (og dog begieres det ikke af en blot Nysgierrighed eller for at underſöge, hvor vidt Deres Kundſkab gaaer) om De ikke tidt har funden det Ord *Pignata?* Jo, meget ofte, ſvarede han. Hvorledes overſætter Deres Velbyrdighed det paa Caſtillianiſk? ſpurgte DON QUIXOTE. Hvorledes ſkulde jeg kunde overſætte det, uden ved det Ord *Gryde?* ſvarede Skribenten. Ei! ſagde DON QUIXOTE, hvor har Deres Velbyrdighed bragt det vidt i det Toſcaniſke Sprog! jeg tör ſætte ti imod een, at hvor Toſcaneren ſiger *piache*, ſiger Deres Velbyrdighed paa Caſtillianiſk *behager*, og hvor han ſiger *piu*, ſiges *meer*; [Deres ſk forklares ved *oppe*, og *giu* ved *neere*. Ja; tilforladelig, ſagde Skribenten; thi det er deres egentlige Bemerkelſe. Jeg tör vove at giöre Eed paa, ſagde DON QUIXOTE, at Deres Velbyrdighed er ubekiendt for Verden, der ſtedſe giör ſig en Lyſt af at lade de ypperligſte Begreber og de roesværdigſte Foretagender ubelönnede. Hvilke ſtore Pund ere ikke ſpildte i den! hvor mange ſtore Geiſter ikke nedtrykkede! hvor mange ſtore Dyder ikke foragtede! Men hvorom alting er, ſaa ſynes mig, at Overſættelſer fra et Sprog i et andet (ſaafremt det ikke er af

Spro-

Sprogenes Dronninger, det græske og latinske) forekommer mig som de flamandike Tapeter paa Vrangen, hvor man vel bliver Figurer vaer, men de mange Ender og Knuder volder, at man ikke kan skille det eene fra det andet. Til at overſætte af et bekiendt Sprog i det andet, behöves hverken Vid eller Lærdom, det er kun at tegne en anden Tegning ud: dog vil jeg langt fra ikke sige dermed, at det ingen roesværdig Ting er at overſætte, da der er mange værre Ting, som et Menneske kan foretage sig, og som bringer mindre Nytte. Dog bör vores to navnkundige Overſættere: Doctor Christoval de Figuero af Paſtor Fido, og Don Juan de Xaurigue af Aminte være uden for Tallet, siden deres Arbeider ere saa ypperlige, at man er i Tvivl om hvilket der er Originalen og hvilket der er Overſættelsen. Siig mig imidlertiid, Deres Velbyrdighed, om dette Verk trykkes for Deres Velbyrdigheds egen Regning, eller om De har solgt Rettigheden til en Boghandler? Det trykkes for min Regning, svarede Skribenten, og jeg tænker at vinde tusinde Ducater paa det ved förſte Oplag, som jeg giör paa to tusinde Exemplarer, jeg haaber at sætte af som varmt Bröd for sex Realer Exemplaret. Regningen har Deres Velbyrdighed giort, sagde DON QUIXOTE; men der kan let komme en Stræg i den, og det synes at De ikke kiender disse Trykbeforderes Ränker og Forbundet, de har imellem sig. Troe De mig, at naar de bliver beladt med to tusinde Exemplarer, saa bliver det dem slig en Byrde, at de synker under den, allerhelst om Bogen ikke er stiklende. Men hvorledes vil da Deres Velbyrdighed at jeg skal giöre det, sagde Skribenten; byder jeg min Ret til en Bog handler, saa byder han mig vel tre Skiærv, og tör endda oven Kiöbet lade sig forstaae med, at det er en Gunst, han beviiser mig; og jeg lader ingenlunde min Bog trykke for at erhverve Berömmelser i Verden, da jeg allerede er kiendt af den ved mine Verker, men det er Vinding jeg söger; thi uden den gav

ner Berömmelſen ikke for en Hvid. Gud give da Deres Velbyrdighed god Affætning, ſagde DON QUIXOTE, og gik han til et andet Skab, hvor der rettedes paa et Ark af en Bog, ſom kaldtes: *Lys for Sielene;* hvortil han ſagde: Slige Böger i hvor vel at deres Antal allerede er meget ſtort, bör man lade trykke; thi Syndernes Antal, der bruge dem, er meget ſtort, og der behöves uendelig meget Lys til ſaa mange, ſom der gaaer i Mörke. Han gik videre og ſaae, at de vare i Færde med at rette paa en Bog, ſom han begierede at vide Titelen paa, og ham blev ſvaret, at den kaldtes: *Den anden Deel af den ſindrige Herremands DON QUIXOTE af MANCHA Levnet og Bedrifter*, forfattet af den og den; Indbygger til Tordeſillas. Jeg har alt Kundſkab om den Bog, ſagde DON QUIXOTE, og paa Ære og Samvittighed ſaa troede jeg, at den allerede var brændt og brugtes til Pulvere mod Uforſkammenhed. Men Taalmodighed, dens Mortensdag kommer og ſaavel ſom Sviinenes. De opdigtede Hiſtorier ere gode og behagelige, ſaaſnart de naaer Sandheden eller ligner den, og de ſandfærdige ere beſt, ſom de ere meeſt ſandfærdige til. Hvorpaa han med en öienſynlig Vrede forlod Bogtrykkeriet. Imidlertiid föiede Don Antonio Anſtalter til at före ham ſamme Dag ud paa Galleierne, der laae paa Reeden, hvorover SANCHO ikke glædede ſig lidet, ſiden han aldrig havde ſeet nogen. Don Antonio lod altſaa Admiralen paa Galleierne vide, at han om Eftermiddagen vilde före ſin Gieſt, den navnkundige DON QUIXOTE af MANCHA, ud til ham, ſom Admiralen ſaavel ſom heele Byen havde hört ſaa meget om, og hvad der mödte ham paa Galleierne, ſkal fortælles i næſte Capitel.

LXIII.

LXIII. CAPITEL.

Om den Fortræd, der mödte SANCHO PANZA ved at beſee Galleierne, og det nye Eventyr med den deilige Mobrinde.

Vigtige vare de Betragtninger, DON QUIXOTE giorde over det fortryllede Hoveds Svar, uden at de bragte ham paa Skielmſtykket; men han holdt ſig blot til Löftet om Oplösningen af DULCINEAS Fortryllelſe, der nu var ufeilbar for ham. Med denne glædelige Foreſtilling gik, kom, ſpiiſte og drak han, og troede at Opfyldelſen ikke meere kunde være langt borte; og SANCHO, endſkiöndt han havde Afſkye for at være Gouverneur, önſkede med alt det dog at have noget at befale igien og blive adlydet (og denne Ulykke klæver ſtedſe ved at have befatet, endſkiöndt det har været for Spög.) Deres Vert, Don Antonio de Moreno; hans to Venner; DON QUIXOTE og SANCHO, begave ſig om Eftermiddagen paa Galleierne. Admiralen, der glædede ſig over ſin Lykke i at faae de to Navnkundige DON QUIXOTE og SANCHO at ſee, kunde neppe öine dem, förend alle Galleier hidſede Vimpler og Flag; Inſtrumenterne lode ſig höre; og Chalouppen blev ſendt efter dem, overtrakt med koſtbare Tapeter og belagt med röde Flöiels Hynder. Saaſnart DON QUIXOTE ſat ſin Fod i den, löſede Admiral-Galleien alle ſine Canoner og beſvaredes af de andre Galleier. I det DON QUIXOTE kom op af Faldreebet, toge alle Roer Knægtene, ſom Brugen er naar der kommer fornemme Perſoner om Bord, imod ham med et tredobbelt *Hurra!* Admiralen,

der var en fornemme Valencianſk Ridder, rakte DON QUIXOTE Haanden og omfavnede ham, ſigende: Denne Dag ſkal antegnes med forgyldte Bogſtaver, ſom een af de lykkeligſte, jeg tænker at opleve ved at ſee Herr DON QUIXOTE af MANCHA, der i vore Tiider viiſer og giver Pröver paa, at i ham indbefattes og betegnes alle vandrende Ridderes Tapperhed. DON QUIXOTE beſvarede denne Tale med ikke mindre höflige og ziirlige Ord, ganſke henrykt over at blive begegnet ſom en ſtor Herre. Derpaa toge de alle Sæde bag i Galleien, der paa det herligſte var udſmykket. Qvarteermeſteren traadde frem paa Dækket, og med en liden Pibe gav Roerknægtene Tegn at trække ud, ſom i et Öieblik var giort. SANCHO, der ſaae ſaa mange og nögne Menneſker, ſtod röd og bleeg, og allermeeſt da alle Ting i et Öieblik var ſaa kandt og klar, ſom om Fanden ſelv havde havt Fingre paa det: men alt dette var Zukker-Bröd og Marzepan mod det, der nu ſkal ſiges. SANCHO ſad ved Maſten tæt ved den bagerſte Roerbænk paa höire Side; og Roerknægten (han var for i Veien underrettet og vidſte hvad han ſkulde giöre) reiſte ſig op, greb med et fat om SANCHO med begge Armene, löftede ham höit op fra Jorden og overgav ham til ſin Naboe, denne igien til ſin, ſaa han med en ſaa utroelig Hurtighed gik fra Haand til Haand og fra Bænk til Bænk, at baade Syn og Hörelſe forgik den arme SANCHO, der ſikkert troede at det var Fanden, der foer af med ham; thi han ſtandſede ikke, förend han var kommen rundt. Derpaa lagde de den arme Dievel forſveedt, forſtödt og ganſke afmægtig ned, uden at han kunde begribe hvad der var ſkeet ved ham. DON QUIXOTE, ſom ſaae SANCHOS Flyven uden Vinger, ſpurgte Admiralen: om det var en Ceremonie, der blev foretaget med dem, ſom ikke forhen havde været paa Galleier; thi om det af en Hendelſe var ſaa, da havde han ikke i Sinde at underkaſte ſig den, og taalede ingenlunde ſlig en Bevægelſe, men ſvoer ved Gud, at

derſom

derſom nogen nærmede ſig ham for at bruge ham til Kaſtebold, ſaa ſkulde han træde Sielen ud af Livet paa ham; hvorpaa han reiſte ſig og drog ſin Kaarde. I ſamme Öieblik ſtröges alle Seilene, og alle Stængerne bleve trukne ind med en græſſelig Allarm. SANCHO troede, at Himlen var reven lös og faldt ned over Hovedet af ham, duggede ſig og ſögte at putte Hovedet imellem Beenene af lutter Rædſel. DON QUIXOTE ſtod ſelv ikke ſaa ganſke Karl, at det jo giorde et Skud i ham, hvorved Skuldrene bleve trukne op og Anſigtet blegnede. Roerknægtene ſat nu Stængerne ud med den ſamme Allarm og Hurtighed, ſom de havde trukken dem ind, og det med ſaadan en Taushed, ſom om de hverken havde Maal eller Mæle. Qvarteermeſteren gav nu Tegn til at lette Ankerne; ſtillede ſig i Midten med en Tamp eller Svöbe; begyndte at ſmöre Roerknægtenes Skuldre og Galleien at ſkride frem paa Havet. Da SANCHO ſaae ſaa mange brogede Födder bevæge ſig, (thi det tog han Aarene for) ſagde han ved ſig ſelv: Dette er tilforladeligt Trylleri og ikke det, ſom min Herre giver ud derfor; hvad er vel diſſe Ulykſaliges Bröde, ſiden de pidſkes ſaaledes? Og hvorledes kan en eeneſte Mand, der gaaer op og ned og piber, være forvoven nok til at pidſke ſaa mange Folk? Nu ſiger jeg forviſt og ſandt, at dette maae være Helvede eller i det mindſte Fegfyret. DON QUIXOTE, der ſaae den Opmerkſomhed, hvormed SANCHO betragtede alt det, der gik for ſig, ſagde til ham: Ven SANCHO! hvor hurtig og med hvor liden Bekoſtning kunde Du ei (ſaafremt Du vilde blotte den överſte Deel af Din Krop og ſætte Dig blandt diſſe Herrer) fuldende Oplösningen af DULCINEAS Fortryllelſe; thi i fælles Ulykke og Elendighed föler man ikke ſin egen nær ſaa meget; og kunde det være at den viiſe Merlin talte hvert af diſſe Snært (ſiden Du fik dem af ſaa kraftig en Haand) for ti af dem, ſom Du dog til Slutningen maae give Dig ſelv.

Admiralen vilde til at ſpörge hvad det var for Snært og for en Fortrylnings Oplösning for DULCINEA, da en Matros ſagde til ham: at man fra Monjuy gav Tegn, at der fra Veſter-Kandten kom en Brigantine, der blev roet. Da han hörte dette, ſprang han med eet frem og raabte til Mandſkabet: Friſk, mine Drenge! lad den ikke undgaae os, det er viſt en Algieriſk Söeröver. De tre övrige Galleier lagde ſig ſtrax ind til Admiralens, for at faae hans Befalning, ſom var den: at de to ſkulde ſtikke i rum Söe, og at han med den tredie vilde krydſe langs med Kyſterne, at den ikke ſkulde kunde undgaae. Nu lagdes alle Aarer an og med ſaadan en Eftertryk, at de ſyntes at flyve. Da de to, der ſtak ad Söen, var kommen to Miile bort, ſik de Öie paa en Brigantine, omtrent fiorten til femten Bænke ſtor. Saaſnart Corſaren blev Galleierne vaer, tog den Flugten i det Haab at undflye ved ſin hurtige Seilen: men den bedrog ſig; thi Admiral-Galleien var een af de ſtærkeſte Seilere, ſom Havet bar; og derfor ſaaſnart Corſaren kiendte den, ſaa forſvandt alt Haab om Frelſe; og var det den Befalendes Villie, ſtrax at ſlippe Aarene og overgive ſig. Men Skiebnen, ſom magede det anderledes, anordnede, at da Admiral-Galleien alt var den ſaa nær, at der kunde höres den raabte til Corſaren om at overgive ſig, ſaa löſede to Toraquis (det vil ſige, ſkiæggede Tyrker) der tillige med tolv andre Tyrker vare paa Brigantinen, deres Böſſer, hvorved to af Galleiens Mandſkab faldt död ned paa Stedet. Da Admiralen ſaae det, giorde han en Eed paa, ikke at ſkaane een af alle dem, han fik paa Brigantinen. Den tog Flugten paa nye, men Galleien hentede den haſtig ind og afſkar den Veien. Vel ſat den alle Seil til og roede af Livskræfter, men al dens anvendte Möie var forgieves; Galleien æntrede den og giorde alle de, der vare paa den, til Fanger. Imidlertiid ſtödte de andre Galleier til; hvorpaa de alle fiire vendte tilbage paa Reeden, og en utallig Mængde Mennetker ſtode ved Strandbredden

at

at see hvad Bytte de havde giort. Admiralen kaſtede Anker tæt inde ved Landet, og blev vaer, at Vicekongen gik ved Stranden. Han befalede: at Chalouppen ſkulde gaae hen at hente ham, og at Seilſtængerne ſkulde ſlades ned til at hænge Skibs-Patronen og de övrige Tyrker ved, ſom de havde bekommet i Brigantinen, og i alt beløb ſig til ſex og tredive Perſoner; alle vellkabte Tyrker og de fleeſte afdem Soldater. Admiralen ſpurgte, hvem der var Patronen? Een af de Fangne ſvarede ham paa Caſtillianſk: (og ſom man ſiden kom efter at være en Spanſk Renegat.) Dette unge Menneſke er vores Patron, Herre, og pegede paa et ſaa deiligt og vellkabt ungt Menneſke, ſom Indbildningskraften kunde afbilde, og hvis Alder neppe ſyntes at naae tyve Aar. Admiralen udſpurgte ham ſaaledes: Siig mig, Din baldſtyrige Hund! hvad der bevægede Dig til at dræbe mine to Soldater, da Du dog ſaae, at det var umueligt at undgaae? Er det at bære Ærbödighed for Admiral-Galleien? og veed Du ikke, at Forvovenhed ei er Tapperhed, og at Skin af Haab bör giöre Menneſkene kiække, men ikke forvovne. Patronen vilde til at ſvare, men Admiralen havde ikke Stunder til at höre Svaret for at tage imod Vicekongen, ſom alt var kommen paa Galleien, tillige med hans Tienere og en ſtor Deel af Almuen. Var Fangſten god, Herr Admiral, ſagde Vicekongen? Saa god, ſvarede Admiralen, at Deres Excellence ſkal ſee den ophængt ved Seilſtængerne. Hvi ſaa? ſagde Vicekongen. Fordi de, ſagde Admiralen, tvært imod al god Skik og Krigsmaneer har dræbt mig to af mine beſte Soldater, og jeg derfor giort en Eed paa at hænge alle Fangerne, men förſt og fremmeſt denne Knös, ſom Brigantinens Patron; og i det ſamme pegede han hen paa ham, der alt havde faaet Hænderne bagbunden og med Strikken om Halſen ventede paa Döden. Vicekongen betragtede ham, og fandt ham ſaa deilig, vellkabt og beſkeden, (thi i ſamme Öieblik blev hans Deilighed ham et mægtigt Recommendationsbrev)

at

at han fik Lyst at befrie ham fra Döden, og derfor sagde til ham: Siig mig, om Du er en föd Tyrk, Mohr eller Renegat? Hvortil Knösen svarede iligemaade paa Castillianſk: Jeg er hverken en föd Tyrk, Mohr eller Renegat. Hvad er I da? spurgte Vicekongen. Et christen Fruentimmer, svarede det unge Menneske. Et christen Fruentimmer i slig en Klædedragt og Forfatning, sagde Vicekongen, er en meere forundringsværdig end troeværdig Sag. O mine Herrer, sagde Knösen; udsæt min Döds Fuldbyrdelse lider; Deres Hævn taber jo ikke meget ved denne liden Forhaling, som der behöves til at fortælle mit Levnetslöb. Hvis Hierte kunde vel være saa haardt, at det ikke var bleven rört ved disse Ord, eller dog i det mindste bevæget til at höre hvad det bedrövede og ynkværdige unge Menneske vilde fremföre. Admiralen sagde: at han kunde fortælle alt hvad han vilde, men derfor ikke giöre sig mindste Haab om at faae Forladelse for sin bekiendte Forbrydelse. Med denne Tilladelse begyndte Knösen at tale saaledes:

Jeg er avlet her af et meere ulykkeligt end eftertænksomt Folk, over hvilket der i vore Tiider er væltet en Ström af Vanhæld og Jammer; thi mohriske Forældre har givet mig Livet. Imedens Uveiret rasede allerheftigst imod os, blev jeg af to Morbrödre ført til Barbariet, uden at jeg havde mindste Gavn af at beraabe mig paa, at jeg var en Christen. (Som jeg dog virkelig er, og det ingen af de foregivne eller forstilte, men en sand og rettroende.) De, hvis Embede det var, at bringe den over os Elendige affagde Dom til Fuldbyrdelse, satte lige saa liden Liid til mig, som mine Moerbrödre: men anfaae det som et Paafund til at befrie mig fra at forlade mit Fædreneland, og flæbede mig altsaa meere med Magt end med min gode Villie med dem. Jeg havde en Christinde til Moder; min Fader var en lige saa christelig som forstandig Mand, saa at jeg havde suet den Catholike Religion i mig med Moders-Melken; jeg blev opdra-

gen

gen til reene og gode Sæder; og efter mit Tykke har jeg aldrig i Ord eller Gierninger forbrudt mig imod dem. Jo nöiere jeg blev kiendt med mine Pligter, (thi det anseer jeg dem for) jo stærkere forögedes min Skiönhed, (om jeg ellers har nogen) og endskiöndt min Opdragelse var stræng og min Tilbageholdenhed stor, kunde jeg dog ikke undgaae at blive seet af en ung Adelsmand, ved Navn Don Caspar Gregorio, den ældste Sön af en Ridder, hvis Gods laae tæt ved vor Bye. Hvorledes han blev kiendt med mig; vi taledes ved, hvor inderlig han elskede mig, og hvor lidet gram jeg var ham, vilde blive for vidtlöftigt at fortælle, allerhelst paa en Tiid, da jeg bör befrygte, at Strikken, jeg trues med, maatte drages til imellem Struben og Tungen. Jeg vil da allene sige, at Don Gregorio fulgte os i vor Landflygtighed. Han blandede sig imellem de Mohrer, der fra andre Stæder stödte til os (thi han talede vort Sprog fuldkommen vel) paa Reisen giorde han sig meget afholdt af mine Morbrödre, der förte mig bort; thi min forsigtige og betænksomme Fader havde ikke saasnart hört den förste Forordning om vores Landsforviisning, förend han forlod Byen og begav sig i fremmede Riger at söge os et Opholdssted. Han efterlod sig en stor Skat i Guld, Perler og Smykker, nedgravet paa et vist Sted, som ingen vidste uden jeg, og han befalede mig at lade Skatten ligge urört, saafremt vi skulde blive tvungne til at drage bort förend han kom igien. Jeg giorde saa, og drog, som jeg alt har sagt, med mine Morbrödre og andre Paaörende til Barbariet, og blev Algier Stedet, der valgtes til vores Boepæl og mig til et virkeligt Helvede. Man gav Kongen Beretning om min Deilighed og Rygtet om min Rigdom, som tildeels var en Lykke for mig. Han kaldte mig for sig, spurgte mig hvad Kandt i Spanien jeg var fra, og hvad Rigdomme og Smykker jeg havde fört med mig. Jeg sagde ham Stedet, og at Pengene og Smykkerne vare blevne tilbage nedgravne i Jorden;

men

men at det ikke var vanſkeligt at faae dem, naar jeg ſelv kunde hente dem. Alt dette forebragte jeg, paa det ikke min Skiönhed men min Rigdom ſkulde forblinde ham. Medens vi vare midt i denne Samtale, kom der een at berette ham, at der i mit Følge var kommen den deiligſte og velſkabteſte unge Mandsperſon, ſom nogen kunde foreſtille ſig. Jeg begreb ſtrax at de meente Don Caſpar Gregorio, hvis Deilighed var af den Beſkaffenhed, at den ikke nokſom kunde udraabes. Jeg forſkrækkedes ved at overveie Faren, han löb ved diſſe barbariſke Tyrkers ſkamlöſe og umenneſkelige Tilböielighed i at foredrage en velſkabt Dreng eller ungt Menneſke for det allerdeiligſte Fruentimmer. Kongen befalede ſtrax at bringe ham ind til ham, at han kunde ſee ham, og ſpurgte mig om det var ſandt, ſom man ſagde om denne Knös? Hvorpaa jeg (næſten af Himlens Indſkydelſe) ſagde ham, at det var ſaa i ſig ſelv, hvad Deiligheden angik; men at han maatte vide, at det ingen Mandsperſon var, men et Fruentimmer, ſom jeg, og bönfaldt jeg ham paa det indſtændigſte, at lade mig gaae hen at iföre ham ſit Kiöns Klædedragt, paa det han kunde viſe ſig i al ſin Deilighed og med mindre Skamfuldhed. Han ſagde: at jeg kunde giöre det, og at han Dagen efter vilde tale med mig om Maaden, jeg kunde komme til Spanien paa, for at hente den giemte Skat. Jeg talede derpaa med Don Caſpar, foreſtillede ham Faren, han löb ved at lade ſig merke med at han var en Mandsperſon; klædte ham ſom en Mohrinde, og förte ham endnu ſamme Aften ind til Kongen, der ſtod ganſke henrykt ved at betragte ham; og fattede det Forſæt, at bevare ham til en Foræring for Storherren; og deels for ikke at ſætte ham blot for Faren, han kunde löbe i Seraillet blandt hans Koner; og deels for han frygtede for ſig ſelv ved hans Nærværelſe, ſaa befalede han at give ham under een af de fornemſte Mohrinders Varetægt og Omhue, hvor han ogſaa ſtrax blev fört hen. Hvad vi to udſtode derved, (og

ſom

ſom jeg ikke kan nægte, om jeg ogſaa vilde,) vil jeg bede dem dömme om, ſom elike hinanden og maae ſinage Skilsmiſſelkaalen. Derpaa föiede Kongen ſtrax alle Anſtalterne til at jeg kunde gaae tilbage til Spanien paa denne Brigantin, i Følge af to indfödte Tyrker, ſom ere de, der dræbte Deres Soldater. Jeg fik iligemaade denne Spaniſke Renegat med mig, (og pegede paa ham, der förſt talede) og ſom jeg er overbeviiſt om er en lönlig Chriſten, og kommer hid med tuſinde Gange ſtörre Attraae til at blive i Spanien, end at vende om til Barbariet. De övrige paa Brigantinen ere Mohrer og Tyrker, og allene beſkikkede til at roe; men diſſe to begierlige og uforſkammede Tyrker har i Steden for at adlyde Befalningen, de havde faaet om at ſætte mig og Renegaten, ſaaſnart vi naaede Spanien, i Land i Chriſten Dragt, (ſom vi ere forſynede med) har förſt vildet krydſe paa diſſe Kyſter for at giöre Bytte, om de kunde, af Frygt for, at om de ſatte os förſt i Land, at da et eller andet Tilfælde kunde ſtödes os til, hvorved det kunde opdages, at der var en Brigantin i Farvandet; og om her laae Galleier i Havnen, de da ſkulde tage den op. I Nat fik vi denne Landkandt i Sigte, dog uden at merke noget til de fiire Galleier, og det övrige der er mödt os, har De ſelv ſeet. Kort ſagt: jeg har efterladt Don Caſpar Gregorio i Fruentimmer-Klæder imellem Fruentimmere, hvor han löber den yderſte Fare at ſtyrtes i ſin endelige Undergang; og jeg ſtaaer her med bagbundne Hænder og frygter, eller rettere ſagt, venter at ende Livet, jeg er mæt og kiæd af. Dette, Herre, er Slutningen af min ynkværdige Hiſtorie, der er lige ſaa ſand og oprigtig, ſom ulykkelig. Den eeneſte Bön, jeg har at giöre, er, at det maae forundes mig at döe ſom en Chriſten, ſiden jeg paa ingen Maade har været ſkyldig i Bröden, ſom mit Folkefær begik. Her taug hun og törrede Taarene af, der flöde ſtrömmeviis ned af hendes Kinder; og hvori mange af de Omkringſtaaende giorde hende Selſkab.

Vice-

Vicekongen, rört og medlidende, nærmede ſig hende, og uden at ſige et Ord löſede ſelv Strikken, der bandt den deilige Mohrindes Hænder. Imedens denne mohriſke Chriſtinde fortalte ſin forunderlige Hiſtorie, holdt en gammel Pilegrim, der var kommen paa Galleien i Vicekongens Følge, ſine Öine beſtandigen heftede paa hende, og neppe var hendes Tale endt, förend han kaſtede ſig ned ved hendes Födder, omfavnede dem og ſagde med en ved Suk og Hulken afbrudt Stemme: O Anna Felix! min ulykſalige Daatter! jeg er Din Fader Ricote, ſom kommer tilbage at ſöge Dig, fordi mit Liv er intet uden Dig, ſom er min Siel og mit Alt. Ved diſſe Ord löſtede SANCHO Hovedet i Veiret, (ſom han holdt nedſænkt i dybe Betragtninger over ſin heflige Velkomſt) ſlog Öinene op og betragtede Pilegrimen, ſom han ſtrax kiendte at være den ſamme Ricote, der mödte ham den Dag, han forlod ſit Gouvernement, og bekræftede: at dette var Pilegrimens Daatter, ſom, det förſte hendes Hænder vare löſte, omfavnede ſin Fader og blandede ſine Taare med hans. Han vendte ſig til Admiralen og Vicekongen, ſigende: Dette, Herrer! er min Daatter, og langt uhældigere i hendes Tildragelſer end i hendes Navn. Hun hedder Anna Felix, med Tilnavn Ricote, og er lige ſaa navnkundig ved ſin Skiönhed, ſom ved min Rigdom. Jeg forlod mit Födeland og gik til fremmede Riger at ſöge os et Tilflugtsſted, og da jeg havde funden det i Tydſkland, kom jeg hid i denne Pilegrims-Dragt at ſöge min Daatter og en ſtor Skat, jeg havde gravet ned. Daatteren fandt jeg ikke, men Skatten, ſom jeg og har hos mig; og paa den forunderlige Maade, De har ſeet, har jeg funden Skatten, der er mig dyrebarere end alle mine Rigdomme, og ſom er min elſkede Daatter. Derſom vores liden Bröde og hendes Taare, foreenede med mine, kan trænge igiennem Deres ſtrænge Retfærdighed til at aabne Barmhiertighedens Dörre, ſaa lad dem ſtaae aabne for os, der aldrig har havt en for-

fornærmende Tanke, og ikke engang ved et Önske været foreenede i Henſigterne med dem af vore Folk, ſom have fortient at forviiſes. SANCHO ſagde derpaa: jeg kiender Ricote meget grandt, og jeg veed, at det er en Sandhed, at Anna Felix er hans Daatter: men det andet Virrvarr om hans Gaaen og hans Kommen, onde eller gode Henſigter, blander jeg mig ikke i. Alle Menneſker ſtode höiligen forundrede over denne ſelſomme Hendelſe, og Admiralen ſagde: En eeneſte af diſſe Taare var nok til at bryde min Eed; lev deilige Anna Felix alle de Dage i Lykke og Glæde, ſom Himlen har beſkikket Dem, og lad de Uforſkammede og Forvovne bære Straffen for Forbrydelſen, de har begaaet. Hvorpaa han gav Befalning at hænge de to Tyrker, ſom havde dræbt hans Soldater; men Vicekongen bad indſtændigen for deres Liv, ſiden deres Feil meere var Daarlighed en Trodſighed. Admiralen bevilgede Vicekongen ſin Bön; thi han fölede, at det ikke er ædelt at hevne ſig med kold Blod. Nu overlagdes Maaden til jo för jo heller at drage Don Caſpar Gregorio af den overhængende Fare, han ſvævede i. Ricote tilböd ſig at betale to tuſinde Ducater for hans Löſladelſe, men af alle Midlerne, der blev foreſlaget, var ingens bedre end den Spaniſke Renegats, der tilböd ſig at gaae tilbage til Algier paa et lille Fartöi, naar man vilde give ham ſex chriſtne Roer-Karle med ſig; thi han vidſte hvor, naar og paa hvad Maade man hemmelig kunde lande, og var tillige kiendt i Huuſet, hvor Don Gregorio var. Admiralen og Vicekongen tvivlede, om man kunde ſlaae Liid til Renegaten, eller betroe ham de Chriſtne, han begierede til at roe: men Anna Felix ſagde god for ham, og Ricote lovede at betale deres Löſepenge, om de bleve forraadte. Da dette nu var faſtſat, begav Vicekongen ſig fra Borde, og Don Antonio Moreno tog den deilige Mohrinde og hendes Fader hiem med ſig, og bandt Vicekongen paa Hierte-

at forunde dem al den Gunſt og Beſkyttelſe, ſom han kunde; da han paa ſin Side vilde giöre for dem alt det der ſtod i hans Magt. Saa ſtor en Velvillighed og Godhiertighed havde Anna Felixes Deilighed opvakt i hans Barm.

LXIV. CAPITEL.

Der handler om Eventyret, der voldte DON QUIXOTE meeſt Græmmelſe af alle de, der hidindtil vare mödt ham.

Hiſtorien fortæller: at Don Antonio Morenos Frue fandt en inderlig Fornöielſe i at ſee Anna Felix, ſom ſin Gieſt. Hun tog paa det kierligſte imod hende, og var lige ſaa indtaget af hendes Deilighed ſom af hendes Forſtand; thi Mohrinden var begavet med begge Deele i den yderſte Grad, og alle Folk i Byen kom, ſom om de vare ringede ſammen med Klokkerne, for at ſee hende. DON QUIXOTE ſagde til Don Antonio: at det Middel, man havde valgt til at befrie Don Gregorio, ikke var godt, fordi det var meere farligt end giörligt; og at det havde været meget klogere giort, at ſætte ham med ſine Vaaben og Heſt over til Barbariet, da han til Trods for alle Mohrene ſkulde fört ham bort derfra, ſom Don Gaiferos havde giort med ſin Gemal Meliſendra. Men jeg maae minde Deres Velbyrdighed om, ſagde SANCHO, da han hörte dette; at Herr Don Gaiferos drog ſin Gemal fra faſt Land og drog med hende til Frankrig, ſom var faſt Land: men her, derſom vi ved en Slump fik Don Gregorio af Mohrenes Hænder, ſaa havde vi intet at bringe ham til Spanien i, ſiden der er Söe og ſalte Vande imellem os. Der findes Raad for alle Ting undtagen Döden, ſagde DON QUIXOTE; thi naar man havde et Fartöi liggende ved Strandbredden, kunde vi da ikke gaae om Bord paa det, endſkiöndt heele Verden vilde hindre det. Deres Velbyrdighed af-

maler det saa let og mageligt, sagde SANCHO, men *fra sagt til giort er Strækket stort;* og jeg holder mig til Renegaten, som efter mit Tykke er en redelig Mand og har et elegodt Hierte. Don Antonio sagde: at dersom Renegaten ikke skulde komme vel fra Sagen, saa vilde man gribe til det Middel, at sætte den store DON QUIXOTE over til Barbariet. To Dage derefter gik Renegaten bort i et meget let Fartöi, forsynet med sex flinke og kiekke Roerkarle, og to Dage derefter igien gik Galleierne til Levanten, efterat Vicekongen havde lovet Admiralen at lade ham vide, hvorledes det gik med Don Gregorius Befrielse og Anna Felixes Sag.

En Morgen, DON QUIXOTE var reed ud at spadsere i de omliggende Marker i sin fulde Rustning, (thi som han meget ofte sagde, saa var Vaaben hans rette Prydelse, Striden hans Hvile, og uden dem levede han ikke, men aandede kun) saae han en Ridder iligemaade i fuld, men ganske blank Rustning, og en klarskinnende Maane malet i Skioldet, at komme sig i Möde. Saasnart han var ham saa nær, at de kunde höre hinanden, raabte han med höi Röst: (og vendte Talen til DON QUIXOTE) bemerkelige Ridder! og aldrig noksom berömte DON QUIXOTE af MANCHA! Jeg er Ridderen af den klare Maane, hvis uhörte Bedrifter maaskee ligger Dig i Minde. Jeg kommer for at maale mig med Dig, og at pröve Din Arms Styrke, for at faae Dig til at bekiende og tilstaae, at min Herskerinde (i hvem det endog er) er langt deiligere end DULCINEA af TOBOSO. Vil Du nu uden videre Omsvöb strax bekiende denne Sandhed, saa skaaner Du Dig for Döden og mig for Möien at tilföie Dig den: men striider Du og jeg overvinder Dig, saa forlanger jeg ingen anden Fyldestgiörelse, end at Du, affört Dine Vaaben, skal lade af at söge Eventyr og gaae hiem til Dit Huus paa et Aar, i hvilken Tiid Du ikke maae legge Haand paa Kaarden, men tilbringe den i en stille Roelighed og en gavnlig

Fred-

Fredſommelighed, ſiden Du kan anvende den til Din Formues Forögelſe og Din Siels Frelſe. Overvinder Du derimod mig, ſaa er mit Hoved i Din Vold, mine Vaaben og min Heſt bliver Dig til Bytte, og Rygtet om mine Bedrifter ſkal legges til Dit. Overvei nu hvad der er Dig tienligſt, og giv mig ſtrax Svar; thi i Dag er den eeneſte Tiid, jeg har til at giöre denne Sag af.

DON QUIXOTE var forundret og forbauſet ſaavel over denne Ridder af den blanke Maanes Hovmod, ſom Aarſagen til hans Udfordring, og med et ſtrængt og ſat Væſen ſvarede han: Ridder af den blanke Maane! hvis Bedrifter jeg hidindtil ikke har hört det ringeſte om; jeg tör giöre Eed paa, at I aldrig har ſeet den ſtormægtige DULCINEA af TOBOSO; thi derſom I havde ſeet hende, ſaa er jeg overtydet om, at I ikke driſtede eder til at giöre ſlig en Begiering, fordi hendes Syn vilde viſt draget eder af Vildfarelſen ved at viiſe eder en Deilighed, ſom ingen anden kan ſættes ved Siden af. Altſaa vil jeg ikke ſige at I lyver, men allene at I ikke veed hvad Forſlag I har giort. I övrigt antager jeg eders Udfordring paa anförte Vilkaar, og det ſtrax, paa det Dagen ikke ſkal være til Ende förend det er afgiort. Den eeneſte af eders Vilkaar, ſom jeg forſkyder, er at Rygtet af eders Bedrifter ſkulde legges til mine; ſiden jeg ikke veed hvilke og hvordanne de ere. Mine egne ere mig nok, hvad og hvilke de ere. Tag eder derfor ſaa ſtort et Löb i Marken, ſom I behöver, ſom jeg paa min Side ogſaa vil giöre, og den af os, ſom da leer ſidſt, leer beſt.

Folk i Byen vare blevne Ridderen af den klare Maane vaer og havde ſagt Vicekongen, at han talede med DON QUIXOTE af MANCHA. Vicekongen troede, at det var et nyt Eventyr af Don Antonio, eller nogen anden af Byens Ridderes Paafund; og reed ſtrax ud med Don Antonio og en ſtor Deel andre Riddere. De kom juſt til i det at DON QUIXOTE vendte ROZINANTE for at tage det fornödne Rum til at begynde

Löbet. Da nu Vicekongen saae, at de to giorde Miiner til at rende lös paa hinanden, stillede han sig imellem dem og spurgte om Aarsagen, der bevægede dem til at træde i en saa uventet Kamp? Ridderen af den klare Maane svarede: at det var Deiligheds Fortrinet, og fortalte dem med faa Ord det han havde sagt til DON QUIXOTE, tillige med Antagelsen af Udfordringens Vilkaar af begge Parter. Vicekongen nærmede sig til Don Antonio og spurgte ham sagte: om han vidste hvem Ridderen af den klare Maane var, eller om det var et Puds, han vilde spille DON QUIXOTE? Don Antonio svarede: at han slet ikke vidste hvem han var. og lige saa lidet om Udfordringen var Spög eller Alvor. Dette Svar satte Vicekongen i Forlegenhed, om han skulde tillade eller forbyde Kampen; men da han umuelig kunde foreställe sig, at det var andet end Spög, saa trak han sig tilbage, sigende: Mine Herrer Riddere! naar dette ikke kan afgiöres uden ved Bekiendelsen eller Döden, Ridderen af den blanke Maane ikke vil give efter, og Herr DON QUIXOTE ikke lade noget falde, saa i Herrens Navn, mine Herrer, og leg Haanden paa Verket. Han af den klare Maane betakkede sig paa en meget artig og forstandig Maade hos Vice-Kongen for den givne Tilladelse, som DON QUIXOTE ikke heller forsömte; og da han af ganske Hierte havde anbefalet sig til Himlens og hans DULCINEAS Varetægt, (som hans Skik var ved hver en foreståaende Kamp,) saa begav han sig lidet videre ud i Marken, siden han saae at hans Modstander giorde det, og uden at Trompeter eller noget andet martialsk Instrument gav Tegn til Angrebet, vendte de næsten deres Heste i et og det samme Öieblik: men da hans af den klare Maanes var meget raskere og stærkere, saa vandt han over en tredie Deel af Banen, og mödte ham der med en saa kraftig Vælde, at han uden at röre ham med Lantzen, (som det syntes at han med Forsæt holdt i Veiret,) kastede han ROZINANTE og med ham DON

QUI-

QUIXOTE paa Jorden ved et græſſeligt Fald. Derpaa kaſtede han ſig ſtrax over ham, ſat ham Lantzen paa Bryſtet og ſagde: Du er overvunden, ja endog död, Ridder, ſaafremt Du ikke ſtadfæſter Vilkaarene af vores Kamp. DON QUIXOTE, forſtödt og fortumlet, ſvarede ham uden at aabne Hielmen, men ſom igiennem en huul Grav, med en ſkielvende og afmægtig Röſt: DULCINEA af TOBOSO er det deiligſte Fruentimmer i Verden, og jeg den ulykſaligſte Ridder paa Jorden, og det var nedrigt, om min Afmægtighed ſkulde giöre Skaar i denne Sandhed. Stöd Lantzen til, Ridder! og beröv mig Livet, da Du har berövet mig Æren. Det giör jeg tilforladelig ikke, ſagde han af den klare Maane; lev, og Rygtet om Frue DULCINEA af TOBOSOS Deilighed leve i al ſin Glands; jeg er tilfreds med at den ſtore DON QUIXOTE begiver ſig til ſit Hiem paa et Aar, ifald jeg ikke forinden tillader ham at drage ud, alt efter Vilkaarene, vi indgik förend vi gave os i Kampen. Alt dette hörte Vicekongen og mange andre, ſom vare tilſtæde. De hörte iligemaade at DON QUIXOTE ſvarede: at da han ikke begierede noget, ſom var til Fornærmelſe for DULCINEA, ſaa ſkulde alt det övrige opfyldes af ham, ſom en virkelig Ridder.

Saaſnart denne Tilſtaaelſe var giort, vendte han af den klare Maane om, böiede Hovedet for Vicekongen og begav ſig i en kort Galop til Byen. Vicekongen befalede Don Antonio at følge efter ham, og paa alle muelige Maader at ſee til at faae at vide hvem han var. Man tog DON QUIXOTE op; aabnede Hielmen og fandt ham dödbleeg og Sveden paa hans Pande ſom Perler. ROZINANTE var ſaa ilde tilreedt, at den hverken kunde röre eller reiſe ſig. SANCHO inderlig bedrövet og ſaa ganſke uden for ſig ſelv, at han hverken vidſte hvad han ſagde eller giorde. Al denne heele Tildragelſe forekom ham ſom en Dröm, og at al denne heele Handel var Tryllerie. Han ſaae ſin Herre overvunden og forpligtet til ikke at före Vaaben i et

Aar; han foreſtillede ſig Glandſen af hans Handlinger formörket; Haabet om hans nye Löfters Opfyldelſe forſvunden ſom en Rög, Vinden adſpreder, og frygtede han tillige for at ROZINANTE enten blev lam ſin Livstiid, eller Lemmerne og Beenene knuſede paa hans Herre, (og var det endda ingen liden Lykke, om han ſlap dermed.) Kort ſagt, i en Bæreſtoel, ſom Vicekongen havde befalet at bringes ud, blev Ridderen baaren til Byen, hvor Vicekongen fulgte hen med i en inderlig Forlængſel efter at vide hvem Ridderen af den klare Maane var, der havde efterladt ſig DON QUIXOTE ſaa ilde tilredt.

LXV.

LXV. CAPITEL.

Hvori gives Efterretning, hvem han af den klare Maane var; om Don Caſpar Gregorios Friehed og adſkillige andre Tildragelſer.

Don Antonio Moreno fulgte Ridderen af den klare Maane, og blev ved at følge ham, uagtet han forfulgtes af mange Gadedrenge, indtil han ſmuttede ind i et Huus midt i Byen. Don Antonio fulgte ind med ham i det Forſæt at vide hvem han var. Der kom en Vaabendrager ud til at tage imod ham og hielpe ham af Harniſket. De gik ind i den nederſte Stue og Don Antonio bag efter, der ikke vilde vige fra ham förend han vidſte hvem han var. Da nu han af den klare Maane ſaae, at denne Ridder ikke vigede fra ham, ſagde han: Jeg indſeer meget vel, min Herre, at Deres Ærinde er at vide hvem jeg er, og da der er intet, ſom kunde bevæge mig til at ſkiule det, ſaa vil jeg, imedens min Tiener affører mig Vaabene, forklare Dem den heele Sammenhæng til Punct og Prikke.

Viid da, min Herre, at jeg hedder Baccalaureuſen Samſon Carraſco; jeg er fra ſamme Bye ſom Herr DON QUIXOTE af MANCHA, hvis Gallkab og Daarlighed bevæger alle de, ſom kiender ham, til Medynk, og iblandt dem, det er gaaet allernærmeſt til Hierte, har jeg været een. Da jeg nu ſtedſe har troet, at han vilde faae ſin Helbred igien, naar han var roelig i ſit Huus og Hiem, ſaa har jeg anvendt al muelig Fliid til at faae ham hiem i Stilhed. Det er omtrent tre Maaneder ſiden at jeg mödte ham paa Veien ſom en vandrende Ridder, og gav mig Navn

af Speileridderen, i det Forſæt at give mig i Kamp med ham, og overvinde ham uden at tilföie ham Skade, da Vilkaarene ved vores Strid ſkulde været, at den Overvundne ſkulde være i Overvinderens Magt, og det jeg var ſindet at paalegge ham (thi jeg troede viſt at blive Seierherre,) var, at han ſkulde gaae hiem og ikke drage ud i et heelt Aar, i hvilken Tiid han da kunde bleven helbredet: men Skiebnen anordnede det anderledes; thi han overvandt mig og kaſtede mig af Heſten, hvorved mit heele Anſlag blev kuldkaſtet med. Han fortſatte ſin Vei, og jeg kom hiem forknuſet og forſlaaet af Faldet, ſom ikke var farligt. Men dog forgik ikke Lyſten mig til at ſöge ham og blive Seierherre over ham, ſom De og i Dag har ſeet. Da han nu vaager ſaa nöie over det vandrende Ridderſkabs Love, ſaa vil han viſt vaage lige ſaa nöie over Löftets Opfyldelſe, han har giort. Dette er Tingens rette Sammenhæng, uden at der er lagt til eller taget fra i nogen Maade. Jeg bönfalder Dem ogſaa paa det indſtændigſte, ikke at forraade mig eller ſige DON QUIXOTE hvem jeg er, paa det jeg kunde faae mine gode Henſigter bragt til Virkelighed, og ſlig en Mand bragt til ſit fulde Begreb igien, der er begavet med ſaa ypperlig en Skiönſomhed, ſaaſnart Ridderſkabs-Ulykkerne ere uden fore. O Herre! ſagde Don Antonio, Gud forlade Dem den Uret, De har tilföiet heele Verden ved at giöre den behageligſte Nar, den eiede, klog igien. De vil faae at ſee, Herre, at det Gavn, DON QUIXOTES Klogſkab kan giöre, ikke vil veie op mod den Behag, hans Drömmerier forvoldte. Ja jeg troer endog, at al den Möie er ſpildt, ſom den gode Herr Baccalaureus har givet ſig for at helbrede en Mand, hos hvilken Galſkabet har fæſtet ſaa dybe Rödder, at derſom det ikke ſtreed imod Chriſten Kierlighed, ſaa vilde jeg önſke, at DON QUIXOTE aldrig blev helbredet, fordi vi ikke allene miſter hans behagelige Indfald, men endog hans Vaabendragers SANCHO PANZAS, der vel undertiden

kunde

kunde opmuntre Tungſindigheden ſelv. Men med alt det ſkal jeg dog holde reen Mund for at ſee, om ikke min Slutning treffer ind, at Herr Carraſcos Vindſkibelighed ingen Virkning vil giöre. Han ſvarede, at han endnu havde lige ſaa meget for ſom imod ſig til at haabe et lykkeligt Udfald. Og efterat han havde tilbuden Don Antonio ſin Tieneſte i alt hvad han vilde befale ham, ſagde han Farvel. Hans Vaaben var bunden paa en Muul-Eſel, han ſelv ſatte ſig paa Heſten, han havde vunden Kampen paa, forlod endnu Byen ſamme Dag, og tog Veien til ſit Hiem uden at der mödte ham noget, man var pligtig at anföre i denne ſandfærdige Hiſtorie.

Don Antonio fortalte Vicekongen alt det, Carraſco havde fortalt ham, og ſom ikke fornöiede Vicekongen ſynderlig, ſiden DON QUIXOTES Unddragelſe fra Verden unddrog den Tilflugten, den kunde finde i Fortælningen om hans Daarligheder.

DON QUIXOTE holdt Sengen i ſex Dage, öm, vaandefuld, bedrövet, tankefuld og meget ilde til Mode ved tuſinde Foreſtillinger, der löbe ind og ud af hans Hierne angaaende hans ulykkelige Nederlag. SANCHO tröſtede ham, og iblandt meget andet ſagde han: Friſk, Herre! Deres Velbyrdighed maae til at ſætte Næſen i Veiret igien, og glæde ſig, om De kan. Tak i det mindſte Gud, at da De ſkulde falde paa hans grönne Jord, De da ikke fik nogle Ribbeen ſlaget i tu; De veed dog ſelv, at det ikke alletiider gaaer ſom man vil; undertiiden i Bakke og undertiiden i Huulvei; man finder juſt ikke alletiider en Ting hvor man lagde den, og griber ikke ſtedſe Guld med Giæver hvor man ventede det. Det er alt ſaare vel, at De kan give Doctoren en god Dag og trænger ikke til hans Hielp at ſlippe ud af denne Sygdom. Nu vil vi ſmukt vende om til Huus og Hiem, og ſlaae en Streg over at ſöge Eventyr paa Veie og Stier, ſom ikke ere os bekiendte, og naar man ret beſeer det ved Lyſet, ſaa er jeg den, ſom taber meeſt, endſkiöndt Deres Velbyr-

dighed

dighed ſkaaer ſig værſt derved. Jeg, ſom ved at ſige mit Gouverneurſkab Farvel, jagede Lyſten efter at være Gouverneur for evig paa Dören, har derfor ikke tabt Smagen for at være Greve, og ſom jeg dog aldrig kan blive, naar Deres Velbyrdighed ſlaaer Tanden ud efter at være Konge, ved at forlade Ridderſkabets Övelſe; thi i ſaa Fald er alt mit Haab en blot Rög og Damp. Tie ſtille dermed, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE; Du veed jo, at min Indelukkelſe og Uvirkſomhed kun ſkal vare et Aar, da jeg ſtrax tiltræder mine æragtige Övelſer, hvorved det ikke kan feile mig paa Kongeriger til at vinde og Grevſkaber til at give Dig. Det höre Gud, ſagde SANCHO, og være döv ved Synden! jeg har dog ſtedſe hört ſige, at et godt Haab er meere værdt end en uſel Beſiddelſe.

Ved denne Samtale kom Don Antonio meget hierteglad ind og raabte meget fornöiet: Glæd Dem, Herr DON QUIXOTE, Renegaten og Don Gregorio ere allerede i Havnen, ja hvad ſiger jeg, i Havnen, nu maae de være i Vicekongens Pallads og ſtaae her paa Öieblikket. DON QUIXOTE yttrede en ſlags Fornöielſe derover og ſagde: Det glæder mig i Sandhed, endſkiöndt jeg havde været tilfreds at det ikke var löben ſaa vel af, paa det jeg kunde gaaet til Barbariet og ved min Arms Kraft ikke allene ſat Don Gregorio, men endog alle de fangne Chriſtne i heele Barbariet i Friehed. Men hvad er det, jeg Ulykſalige ſiger? Er jeg ikke overvunden? Er jeg ikke nedkaſtet paa Jorden? Er jeg ikke den, der ikke i et heelt Aar maae bære Vaaben? Hvad kan jeg da love? Hvad tör jeg da bryſte mig af, da Teenen nu ſkikker ſig langt bedre for mig end Kaarden? Lad de Griller fare, Herre, ſagde SANCHO; Hönen ſkal leve, endſkiöndt den har Pip, ſligt kan ingen ſige ſig frie for; i Dag mig, i Morgen Dig; i ſaadant Vand fanges ſaadanne Fiſke; og hvor der hugges Brænde, falder Spaaner; den der er falden i Dag, kan reiſe ſig i Morgen, ſaafremt han ikke vil blive liggende

gende paa den lade Side i Sengen, (det vil ſige:) lade Modet reent knække, og ikke ſkyde Hiertet op i Livet til at begynde hvor han ſlap. Staae nu op, Deres Velbyrdighed, for at tage imod Don Gregorio: mig ſynes jeg hörer ſaadan en Tummel med Menneſker, at han allerede maae være her i Huuſet.

Dette forholdt ſig rigtig ſaa; thi efterat Don Gregorio og Renegaten havde givet Vicekongen Beretning om hans Hen- og Hiemreiſe, længtes Don Gregorio inderlig efter at ſee Anna Felix, og fulgte med Renegaten til Don Antonios Huus. Endſkiöndt han ved ſin Bortgang fra Algier var i Fruentimmer-Klæder, ſaa havde han dog byttet dem bort for en Slaves, der fulgte med ham: men i hvad han end havde paa, ſaa foreſtillede han dog en anſeelig, behagelig og fornemme Perſon; thi hans Deilighed var umaadelig og hans Alder ſyntes ikke at overſtige ſytten til atten Aar. Ricote og hans Daatter gik ud at tage imod ham; Faderen med Taare og Daatteren med en blyefærdig Ærbarhed. De omfavnede ikke hinanden; thi hvor Kierligheden er heftigſt, er Tilbageholdenheden ſtærkeſt. De tvende Skiönheder, man fandt i Don Gregorio og Anna Felix, henrykkede alle Nærværende. Tausheden förte Ordet hos de tvende Elſkende, og Öiet var Tungen, der udtrykkede Hiertets glade og ædle Følelſer. Renegaten fortalte dem hans Vindſkibelighed og liſtige Middel til at befrie Don Gregorio; og han berettede hvad Fare han havde ſvævet i blandt Fruentimmerne, han havde været hos, og det ikke med mange og vidtlöftige Talemaader, men med faa og vel valgte Ord, der viiſte, at Forſtanden overgik Aarene. Ricote betalte og fornöiede Renegaten ſaavel ſom Roerkarlene rigeligen og rundeligen; og Renegaten blev paa nye optaget i Kirkens Samfund ſom en beſmittet og fordærvet Lem, der ſkulde renſes og helbredes ved Anger og Pöenitentze. To Dage efter overlagde Vicekongen med Don Antonio, hvorledes de ſkulde mage det, at Anna Felix og hen-

des

des Fader kunde blive i Spanien, allerhelſt da der ikke ſyntes at være det mindſte at befrygte deraf, da Daatteren var ſaa god en Chriſten og Faderen ſyntes en veltænkende Mand. Don Antonio tilböd ſig at arbeide derpaa ved Hoffet, hvor andre Sager uomgiengeligen fordrede hans Nærværelſe, og lod han ſig forlyde med at ſaae det udvirket ved Gunſt og Foræringer. Nei, ſagde Ricote, ſom var nærværende, der er intet at udrette hverken ved Gunſt eller Foræringer; thi da den ſtore Bernardino de Vellaſca, Greve af Salazar, er den, ſom hans Majeſtet har befalet at holde nöie over vores Uddrivelſe, ſaa kan hverken Bönner, Löfter, Gaver eller Klagemaal udrette noget, og endſkiöndt det er unægteligt, at hans Retfærdighed er blandet med Barmhiertighed, ſaa har han dog, da han har ſeet hvor ſtærk Fordærvelſen var indgroet hos vor Slægt, heller ſeet det reent udrydder, end lade noget blive tilbage af den; og hans Viisdom og Aarvaagenhed har giort al vor Fliid og Liſt til Skamme, ſaa at der ikke er bleven ſaa ſtor en Spire tilbage af os, at det var at befrygte, den nogenſinde kunde fæſte Rödder, og Spanien ſeer ſig for evig befriet for den Frygt, vores ſtore Mængde holdt den i. (En Helte-Beſlutning af Philip den Tredie, og den ſtörſte Viisdom at overdrage Udförelſen til Bernardo de Vellaſco.) Hvilket ſom er, ſagde Don Antonio, ſaa ſkal jeg hverken ſpare Fliid eller Möie, og ſaa maae Himlen giöre Reſten. Don Gregorio maae ogſaa fölge med mig, for at forlindre hans Forældre Smerten over hans lange Fraværelſe, og imidlertiid kan Anna Felix enten opholde ſig hos min Kone eller i et Kloſter, og jeg er vis paa, at Vicekongen giör ſig en Fornöielſe af at have den gode Ricote hos ſig, indtil man faaer at ſee hvorledes Tingen gaaer. Vicekongen ſamtykkede heele Forſlaget; men da Don Gregorio fik Aftalen at vide, ſagde han: at han paa ingen Maade vilde forlade Anna Felix; dog bragte de ham ved Foreſtillinger ſaa vidt, at han beſluttede at beſöge ſine Forældre, og

ſaa-

saasnart han havde seet dem, da at komme tilbage til hende. Anna Felix blev hos Don Antonios Kone og Ricote hos Vicekongen. Nu nærmede Dagen til Don Antonios Afreise sig, og DON QUIXOTES og SANCHOS blev fastsat til nogle Dage efter, siden Faldet ikke vilde tillade ham at begive sig för paa Reisen. Det manglede ikke paa Graad, Sukken, Hulken og Besviimelser ved Anna Felixes og Don Gregorios Farvel; Ricote tilböd ham tusinde Rixdaler; men han vilde ikke tage imod fleere end ti, som han laante af Don Antonio med Löfte, at betale dem igien ved Hoffet. Derpaa drog de deres Vei, og DON QUIXOTE og SANCHO kort derefter, som sagt er; DON QUIXOTE ubevæbnet og SANCHO til Fods, siden Rucio bar Vaabene.

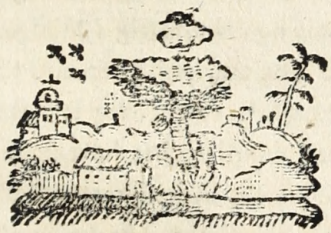

LXVI.

LVI. CAPITEL.

Der handler om det, som den, der læser det, faaer at see, og den, det læses for, at höre.

Ved at forlade Barcelona betragtede DON QUIXOTE Stedet, hvor han faldt, og sagde: Her var Troya; her berövede min Ulykke og ikke min Feighed mig min opnaaede Ære; her övede Lykken sin Ustadighed imod mig; her formörkedes mine Bedrifter; kort sagt: her faldt mit Hæld, saa det aldrig meere kan reise sig. Da SANCHO hörte det, sagde han: Herre! et ret kiækt Hierte viiser sig standhaftig i Modgang og beskeeden i Medgang, og dette dömmer jeg efter mig selv; thi da jeg var Gouverneur, var jeg glad, og nu, jeg er Vaabendrager til Fods, er jeg ikke bedrövet; siden jeg har hört sige, at det, som kaldes *Lykken*, er et forvildet og beskienket Qvindfolk, der er blind oven i Kiöbet, og kan derfor ikke see hvad hun giör og veed ikke hvem hun nedstyrter eller ophöier. Du er en stor Philosoph, SANCHO, sagde DON QUIXOTE, og taler saa fornuftig, at jeg ikke veed hvem der har lært Dig det. Det jeg kan sige Dig, er, at der ikke er noget sligt til i Verden, som kaldes Lykke, at alt det Gode eller Onde, som möder os, ikke skeer af en Hendelse, men ved Himlens besynderlige Bestyrelse; og deraf kommer det, man pleier at sige: at enhver er Smedden til sin Lykke. Jeg har ogsaa smeddet min, men ikke med den fornödne Forsigtighed, og derfor bragte Selvtillid mig i Fald; thi jeg burde seet forud, at ROZINANTES Afmægtighed ikke kunde modstaae hans af den klare Maanes Styrke: kort, jeg var

for

for overmodig; jeg giorde hvad jeg kunde og jeg laae under, men endskiöndt jeg forliiste Æren, saa hverken kan eller vil jeg forliise Dyden, at være ordholden. Da jeg var en vandrende Ridder, uforfærdet og tapper, bekræftede jeg mine Bedrifter ved min Adfærd og mine Hænder; nu da jeg er en nedkastet Værgelös, skal mine Ord bekræftes ved at opfylde mine Löfter. Lad os derfor skynde os, Ven SANCHO, at naae vores Hiem, for der at tilbringe det örkeslöse Aar, efter hvis Forlöb jeg med fornyet Kraft vil begive mig til den af mig uforglemmelige Ridder-Övelse. Herre! svarede SANCHO, det er slet ikke saa behageligt at löbe omkring til Fods, at De bör drive paa mig for at giöre stærke Dagreiser. Lad disse Vaaben blive her i et Træe i Steden for en Ophængt, og naar jeg saa er kommen skrævs over Rucio og har faaet Beenene fra Jorden, saa kan Dagreisen indrettes som Deres Velbyrdighed vil og formaaer; men at troe den bliver lang, saa længe jeg er til Fods, er en meget vrang Troe. Det er vel talt, SANCHO, sagde DON QUIXOTE; reis mine Vaaben op her, som Trophæer, og ved Foden af dem eller i Barken af Træerne vil jeg indgrave det, som blev skreven ved Trophæen af Roldans Vaaben:

De ikke röres maae
Af den ei pröver paa
Mod Roldan at bestaae.

Det er herlige Ord tilhobe, sagde SANCHO, og dersom det ikke var for Savnet af ROZINANTE paa Veien, saa kunde vi hænge den her op med. Hverken den eller mine Vaaben skal klynges op her, sagde DON QUIXOTE, paa det man ikke skal sige: *for vel tient ilde lönt*. Det er meget viiseligen sagt af Deres Velbyrdighed, sagde SANCHO; alle Forstandige er af den Meening, at Sækken ikke bör undgielde Asenets Feil; og siden Deres Velbyrdighed er selv Skyld i, at det gik galt, saa faaer De selv at bade ud derfor, og styr ikke Harmen paa

diſſe forknuſte og blodige Vaaben, eller den arme ROZINANTES Godhiertighed, og endnu mindre paa Ömheden i mine Been, ved at faae dem til at traſke meere end billigt er. Med diſſe og andre deſlige Samtaler forgik heele Dagen, og heele fiire andre forgik uden at der mödte dem noget, ſom forhalede Reiſen; og da de den femte Dag kom ind i en Landsbye, fandt de mange Folk i Porten af et Huus, hvor de, ſiden det var hellig Dag, fornöiede dem. Det förſte DON QUIXOTE kom hen imod dem, ſagde en Bonde med höi Röſt: Een af de Herrer, ſom kommer der, og ikke kiender nogen af Parterne, ſkal ſige os hvad vi bör giöre i den Sag. Det ſkal jeg tilforladelig, ſagde DON QUIXOTE, og det paa det nöiagtigſte, naar jeg förſt har opnaaet et rigtigt Begreb om den. Tingen, gode Herre, ſagde Bonden, beſtaaer deri: at en Mand her af Byen, tyk og feed, og ſom veier ſytten Lispund, har fordret hans Naboe ud til at rende i Kap med ſig, og han veier ikke meere end otte Lispund, og det paa Vilkaar, at de ſkulde löbe hundrede Skridt med lige Vægt. Da nu Udfordreren blev ſpurgt hvorledes Vægten kunde blive lige, ſvarede han: at den Udfordrede, ſom veiede otte Lispund, ſkulde legge ni Lispund Jern paa ſig, at paa denne Maade baade den Tynde og den Tykke kunde faae ſine ſytten Lispund. Ei hvad! ſagde SANCHO, förend DON QUIXOTE kunde faae Tiid at ſvare, ſligt hörer i min Kram; thi det er kun faa Dage ſiden, at jeg kom fra at være Gouverneur, og oplöſede (ſom Gud og hver Mand veed) alle Tvivl; alle tvivlſomme Tilfælde, og kiendte i alle ſlags Klagemaal. Svar Du i Herrens Navn, Ven SANCHO! ſagde DON QUIXOTE; jeg veed neppe at ſkille ſort fra hvidt, ſaa fortumlet er alle mine Sandſer. Med denne Tilladelſe, ſagde SANCHO til Bönderne, der med opſpiilede Öine og Mund ſtode rundt om og ventede paa hans Dom: Mine Brödre! Det den Tykke begierer, gaaer umueligt an, og har ikke mindſte Skin af Billighed;

hed; thi naar det er ſandt hvad der ſiges, at den Udfordrede har Ret at vælge Vaabene, ſaa var han brav gal, om han valgte ſlige, der forhindrede og betog ham Seieren; og altſaa tykkes mig, at den tykke Udfordrere enten ſkiær, hugger, ſkraber, fiiler eller ſlider ni Lispund Kiöd hiſt og her af ſin Krop, hvor det ſynes ham beſt og beqvemmeſt, og naar han ſaa kun holder otte Lispund, ſaa ſvarer Vægten nöiagtig til hans Modſtanders, og kan i alle Maader löbe med lige Fordeele. Jeg ſvær höit og dyre, ſagde een af Bönderne, ſom havde hört SANCHOS Dom, at denne Herre har talt ſom en Engel og dömt ſom en Domherre; men den Tykke miſter viſt ikke et Qvintin Kiöd, end ſige ni Lispund. Saa bliver det beſt at Löbet gaaer ind igien, ſagde en anden; thi den Tynde belæſſer ſig ikke med Vægten og den Tykke miſter ikke Fleſket: det beſte bliver derfor at anvende det halve af Væddemaals-Satzen til Viin og före diſſe Herrer til Kroes med os, og alt det Onde, der flyder af, tager jeg paa min Kappe. Jeg, mine Herrer, ſagde DON QUIXOTE, er Dem meget forbunden, men jeg kan ikke opholde mig et Öieblik; thi fortrædelige Tanker og Hendelſer giör, at jeg ſynes folkeſkye; og ſom han ſagde det, gav han ROZINANTE Sporene, reed forbie, og efterlod dem lige ſaa forundrede over at have ſeet og bemerket hans ſelſomme Skabning, ſom over hans Tieners Forſtand. (thi det tog de SANCHO an for) Een af Bönderne bröd ſaaledes ud: Naar der ligger ſaa megen Forſtand i Tieneren, hvad maae der da ikke ligge i Herren? Jeg tör ſlaae Væds om, at derſom han tager til Salamanca og ſtuderer, ſaa er han i en Snup förſte Præſident; thi det er ſlet ikke bevændt med Forſtanden, naar man ikke har ſtuderet, men med Studeringer, gode Venner og Lykke kan et Menneſke, förend han veed et Ord deraf, enten faae Kaaben over Skuldrene eller Bonetten paa Hovedet.

Herre og Tiener tilbragte denne Nat midt i Marken under aaben og frie Himmel; og da de Dagen efter fortsatte deres Vei, kom der en Mand bag efter dem til Fods, med en Vadsæk paa Ryggen og en beslagen Stok eller Spyd i Haanden (som alle Coureerer til Fods gierne har.) Da han nu kom hen imod DON QUIXOTE, fordobblede han sine Skridt; foer hen til ham og omfavnede hans höire Laar, (thi han kunde ikke naae höiere,) og sagde med mange Glædes-Tegn: O min Herr DON QUIXOTE af MANCHA! hvor inderligen fornöiet vil ikke Hertugen min Herre blive, naar han faaer at höre, at Deres Velbyrdighed kommer tilbage til Slottet, hvor han tillige med Hertuginden endnu opholder sig. Jeg kiender eder ikke, min Ven, sagde vores Ridder, og veed ikke heller hvem I er, med mindre I siger mig det. Jeg Herre, svarede Coureeren, er Tosilos, Hertugens min Herres Laquai, som ikke vilde slaaes med Deres Velbyrdighed om Do'a Rodrigues Daatters Giftermaal. Hielpe mig Gud! sagde DON QUIXOTE, er det mueligt, at det er Dem, som mine Fiender Troldmændene forvandlede til denne Laquai, for skammeligen at beröve mig Æren af denne Seier. Tie stille, gode Herre, svarede Coureeren, der var ikke mindste Fortryllelse ved eller Ansigts Omskiftelse deri; thi jeg kom som Laquaien Tosilos i Skrankerne, og som Laquaien Tosilos gik jeg ud af dem. Jeg meente at gifte mig uden at slaaes, siden Pigen stod mig an: men det faldt ganske anderledes ud end jeg tænkte; thi aldrig saasnart var Deres Velbyrdighed ude af Slottet, förend Hertugen min Herre lod mig give hundrede Prygl for at have handlet imod Befalningen, han gav mig förend jeg tiltraadde Kampen, og Enden paa det altsammen blev, at Töfen nu er Nonne; Doña Rodrigues er gaaet tilbage til Castillien, og jeg skal nu til Barcelona med et Brev fra min Herre til Vicekongen. Behager Deres Velbyrdighed at skylle Halsen med en herlig Viin, endskiöndt lidet varm, saa

har

har jeg her en Kande fuld med mig, tillige med nogle skiönne Tronchoner Oste, der ere Karle for at vaagne Sulten, om den af en Hendelse skulde sove. Jeg tøger imod Indbydelsen, min gode Tosilos, sagde SANCHO, og slaae nu Sömmet paa Hovedet af Höfligheden ved at dække op til Skam og Trods for alle de Troldmænd, der ere i Indien. SANCHO, Du er og bliver dog, sagde DON QUIXOTE, den störste Edere og det störste Dummerhoved i heele Verden, siden Du ikke kan indsee, at denne Coureer er fortryllet og denne Tosilos eftergiort. Men bliv hos ham og mæt Dig; jeg vil ride saa sagte for i Veien, indtil Du kommer efter. Laquaien loe; skruede Kanden op; fik Madposen frem og bredde ud hvad den formaaede. Derpaa sat han og SANCHO sig meget fredeligen og samdrægtigen ned at lette paa Posen og Flasken, som de saa troeligen forrettede, at de endog slikkede Papiiret, fordi det lugtede efter Ost. Tosilos sagde til SANCHO: Din Herre, Ven SANCHO, maae dog unægtelig være en stor Nar. Hvordan unægtelig? sagde SANCHO, han fragaaer aldrig noget, men betaler enhver til Punct og Prikke, især naar det er med Daarskabs-Myndt. Jeg seer det selv meget vel; jeg siger ham det ogsaa, men til hvad Nytte? Allerhelst nu, da han er reent modfalden, fordi Ridderen af den klare Maane har overvunden ham. Tosilos bad at fortælle ham hvad der var mödt, men SANCHO svarede: at det var uartigt at lade hans Herre vente; naar de saaes igien, saa fandtes der vel bedre Leilighed dertil, og efter at Krummer og Draaber vare vidtkede af Skiegget, tog han ved Rucio; sagde Farvel; forlod Tosilos og begav sig til sin Herre, der ventede paa ham under Skyggen af et Træe.

LXVII.

LXVII. CAPITEL.

Om Beſlutningen, DON QUIXOTE fattede at blive Hyrde og henleve det lovede Aar i Marken, tillige med andre virkelig gode og behagelige Tildragelſer.

Derſom DON QUIXOTE beſtormedes af mange Tanker förend han blev hævet af Sadelen, ſaa löb der efter hans Fald endnu mange fleere om i hans Hoved. Han opholdt ſig, ſom ſagt er, i Skyggen af et Træe, og en Sværm af Tanker ſögte og ſtak ham der, ſom Gieddehamſer. Nogle löb ud paa Oplösningen af DULCINEAS Fortryllelſe, og nogle paa hvad Liv han ſkulde före i ſin tvungne Eenſomhed. SANCHO kom til ham, og lagde ſtor Berömmelſe paa Laquaien Toſilos gavmilde Sindelag. Er det mueligt, ſagde DON QUIXOTE til ham, at Du al Din Livstiid vil blive i den Tanke, SANCHO, at det var en virkelig Laquai? Det ſynes ſom om det reent er gaaet Dig af Minde, at have ſeet DULCINEA af TOBOSO omſkabt og forvandlet til en Bondepige, og Speileridderen til Baccalaureuſen Samſon Carraſco: altſammen Troldmændenes, mine Forfölgeres, Gierninger. Men ſiig mig, ſpurgte Du ikke denne Toſilos, ſom Du ſiger, hvad Altiſidora har giort ſiden? om hun har begrædt min Fravelſe, eller de forliebte Griller, ſom plagede hende i min Nærværelſe, allerede ere overgivne Glemſomheden? Jeg havde ikke Stunder, ſagde SANCHO, til at erkyndige mig om ſlige Börnerier; og hille den Ufærd, Herre, er Deres Velbyrdighed nu i en Forfatning til at foruroelige ſig over andres Tanker,

ker, iſær forliebte? Seer Du vel, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, at der er en mægtig Forſkiel paa de Ting, ſom ſkeer af Kierlighed, og de, man foretager ſig af Erkiendtlighed. Vel er det mueligt, at en Ridder kan være kold og föleslös, men aldrig kan han (i den ſtrængeſte Forſtand) være utaknemmelig. Altiſidóra undte mig (ſom det lod) meget vel; hun gav mig tre Pudderkaaber, ſom Du veed; hun græd ved min Afreiſe; hun ſkieldte, ſmældte og bandte mig; og beklagede ſig til Trods for Blyefærdigheden offentlig over mig: ufeilbare Kiendetegn, at hun tilbad mig; (thi de Forelſkedes Vrede pleier at yttre ſig ved Forbandelſer.) Jeg fandt ingen Haab at give hende; ingen Skat at tilbyde hende, fordi DULCINEA beſidder mig ſaa ganſke, og de vandrende Ridderes Skatte ere ſom Spögelſernes: Blendverk og uvirkelige. Alt hvad jeg kan give hende, er allene Erindringen, dog uden al Fornærmelſe for den, jeg ſkylder min DULCINEA, der fornærmes höiligen af Dig ved Opſættelſen af Dit Kiöds Spægen; og gad jeg ſeet Din Hud ſönderſlidt af Ulve, fordi Du ſkaaner den ſaa ſtærk og ikke vil give den til Priis til den arme Frues Frelſe. Herre, ſagde SANCHO, naar jeg ſkal tale reent ud af Skiegget, ſaa kan jeg ikke overtale mig til at troe, at mit Bagcaſtels Pidſkning kan tiene til at oplöſe Fortrylledes Tryllerie; det er ligeſom man vilde ſige: derſom dit Hoved værker, ſaa ſmöer Knærne; i det mindſte tör jeg ſætte en Trumpf paa, at i alle de Böger, Deres Velbyrdighed har læſt om vandrende Riddere, har De aldrig funden nogens Fortrylning oplöſt ved Pidſken. Imidlertiid vil jeg dog for Dit ſaavel ſom for Dat ikke ſkaane mig, det förſte Lyſten tager mig, og Tiiden ſynes mig beqvem til at hudflette mig. Gud give det! ſagde DON QUIXOTE, og Himlen ſtaae Dig bie til at oplyſe Dig om den Pligt og Skyldighed, der paaligger Dig til at hielpe min Herſkerinde, der iligemaade er Din, ſiden Du er min.

Ved denne Samtale fortsatte de idelig Veien, og havde naaet Stedet, hvor Tyrene havde traaed dem under Födder; og da DON QUIXOTE kiendte det, sagde han til SANCHO: Dette er Marken, hvor vi traf paa de besynderlige Hyrdinder og muntre Hyrder, der vilde fornye det gamle Arcadien, et lige saa nyt som fornuftigt Indfald. Med slig en Efterlignelse, SANCHO, vil jeg (ifald Du finder det for godt,) tilbringe vores Eensomheds Aar og omskifte os til Hyrder. Jeg vil kiöbe Gieder, Faar og alle de övrige Ting, som der udfordres til Hyrde-Haandteeringen, og kalde mig Hyrden Quixotiz og Dig Hyrden Pancino; vi vil gaae Marke, Skove og Enge igiennem; synge her; klage der og drikke de klare Floders, vældende Kilders og rindende Bækkes flydende Chrystal. Med en rund Haand vil Eegen meddeele os sine söde Frugter, den haarde Kork Sæde, Bögen Skygge, Rosen Lugt; den med tusinde herlige Farver beklædte Mark Leie; den reene og klare Luft Aande; Maanen og Stiernerne Lys, til Trods for Nattens Mörke; Sangene Behag; Klagemaalene Lindring; Apollo Vers og Kierlighed Foreskillinger, der kan giöre os berömte og udödelige ikke allene i de nærværende, men endog i de tilkommende Tiider. Hille den' sagde SANCHO; saadant et Liv kan jeg finde mig i; det var just Vand paa min Mölle, allerhelst baade Baccalaureusen Samson Carrasco og Mester Nicolas, Barbeeren, vist giör Selskab med og skaber sig om til Hyrder; Gud give kun at ikke Præsten selv faaer i Sinde at være med, siden han er en Ven af Glæde og at forlyste sig. Det er vel betænkt, sagde DON QUIXOTE, og Samson Carrasco (ifald han slaaer sig til Hyrdeflokken, som jeg sikkert troer han giör) kan kalde sig Hyrden Samsonino eller og Carrascon. Barbeeren Nicolas kan kalde sig Nicolaso, lige saa vel som den gamle Boscan kaldte sig Nemorosa; Præsten veed jeg ikke hvad Navn jeg skal give, dersom man ikke kan drage et ud af hans og kalde ham Hyrden Curiambro. Hyrdinderne,

som

ſom ſkal være vores Elſkede, er der ingen Trang paa Navne til; men vi kan vrage imellem dem, ſom iblandt Pærer; og ſiden min Frues paſſer ſig lige ſaa godt til en Hyrdindes ſom til en Princeſſes, ſaa har jeg ikke nödig at umage mig med at ſöge et, der paſſede ſig bedre paa hende. Du, SANCHO, kan kalde Din alt hvad Dig behager. Jeg tænker, ſvarede SANCHO, ingen anden at give hende end Thereſona, ſiden det paſſer ſig til det hun har, ſom er Thereſa; og ſaa meget meere, ſom naar jeg ophöier hende i mine Vers, ſaa viiſer jeg tillige min kydſke Attraae, og at jeg ikke er findet at ſöge Bröd ved andres Dörre. Præſten, ſynes mig, bör ingen Hyrdinde have, for at give gode Exempler, og derſom Baccalaureuſen vil have ſig een, ſaa ſtaaer det kun til ham ſelv; og Mands Villie Mands Himmerig. Hielpe mig Gud! ſagde DON QUIXOTE, hvilket Liv vil vi ikke komme til at före, Ven SANCHO! hvor vil ikke Skalmeierne klingre i vore Ören! hvor mange Sækkepiber! hvilke Flöiter! hvilke Tambourins! hvilke Violiner! og tænk ſaa engang, naar man kan höre Alboquerne igiennem dem alle? Ja næſten har vi da alle muelige Hyrde-Inſtrumenter. Hvad er Aloquer for noget, ſpurgte SANCHO; det har jeg aldrig ſeet eller hört nævne i min Livstiid? *Alboquer*, ſvarede DON QUIXOTE, ere huule Metal-Inſtrumenter, næſten paa Skabelſen ſom Foden af en Lyſeſtage, og ſlaaes een imod den anden paa den huule Side, ſom giver en meget behagelig Lyd, der hverken er velklingende eller ſkurrende, og derfor ſkikker ſig ſaa vel til det Landsbyeagtige i Sækkapiben og Tambourinen. Alboque er et mohriſk Navn, ſom næſten alle de ere, der i vores Caſtilliaſke Sprog begynder med *Al*, ſaaſom Alguazil, Alcalde &c. . . . Vi have kun tre mohriſke, ſom ende ſig paa *I*; thi de faa, ſom begynde med *Al* og endes med *I*, ere virkelige Arabiſke. Denne Underretning har jeg ikke villet undlade at meddeele Dig, da det randt mig ind ved at beſkrive Dig Al-

boquer. Dog vil de efter al Anſeelſe ikke hielpe ſaa meget til denne Haandteerings Fuldkommenhed ſom det, at jeg er nogenledes Poet, ſom man veed, og at Baccalaureuſen er det i en yderlig Grad. Om Præſten ſiger jeg intet, men jeg tör dog ſlaae Væds om, at han kan löbe med blandt Poeterne; og om Meſter Nicolas er der ſlet ingen Tvivl; thi alle Barbeerer kan klempre paa en Chitarre og ſmedde nogle Riim ſammen. Jeg beklager mig over Fraværelſen; Du, ſom en beſtandig Elſker, kan roeſe Dig; Hyrden Carraſco over Foragt, og Præſten Curiambro over hvad han er beſt tient med; og ſaa faaer Tingene en Gang, ſom aldrig kan önſkes bedre. SANCHO ſvarede hertil: jeg, Herre! er föd under ſlig en uhældig Stierne, at jeg frygter for jeg aldrig lever den Dag at komme til at före ſaa herligt et Liv. O hvad jeg tænker at giöre nydelige Træeſkeer, naar jeg förſt er Hyrde! hvilken Oſt! hvilken Flöde! hvilke Krandſe og Hyrdeſtave, ja ſæt endog, at jeg ikke kan erhverve mig Rygte ſom Forſtandig, ſaa kan det ikke feile mig at faae det ſom Sindrig. Sanchina, min Daatter, ſkal bære os Mad ud i Marken; dog veed jeg ikke juſt om det var ſaa tienligt; thi der findes ſaavel ſkielmſke, ſom eenfoldige Hyrder; og det ſtod mig ingenlunde an, at hun ſkulde gaae tykuldet ud og komme beklippet hiem, og dog gaaer ureen Kierlighed og letfærdige Henſigter ſaavel i Svang paa Markerne ſom i Stæderne; ſaavel i Hyrdeboeligen, ſom i kongelige Palladſer; og Synden er forebygget hvor Leiligheden betages; *det ſom Öiet ikke ſeer, giör Hiertet ikke Vee, og bedre er Friſtelſen at flye, end over Uvaerſomhed græde.* Ingen fleere Ordſprog, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, de Du har anfört, ere tilſtrækkelige at give Din Meening tilkiende; og hvor ofte har jeg ikke advaret Dig, at Du ikke ſkulde være ſaa ödſel paa Ordſprog, og tage dem ligeſom de kom Dig for Haande: men det ſynes at være den Döve tiltalt, og at *Du lader det gaae ind af et Öre for at lade*

lade det gaae ud af et andet. Mig tykkes, Herre, ſagde SANCHO, at det gaaer Deres Velbyrdighed ſom Gryden, der bad Kiedelen ikke ſmörre ſig; De ſkielder mig Huden fuld for mine Ordſprog, og ſaa hefter Deres Velbyrdighed to og to ſammen. Overvei SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, at jeg bringer dem an paa deres rette Sted, og at de paſſer ſom Fod i Hoſe, naar jeg bruger dem: men Du trækker dem frem ved Hals og Haar, baade tværs og endelangs. Derſom jeg ikke huſker feil, ſaa har jeg alt forhen ſagt Dig, at Ordſprog ere korte Sententzer, uddragne af de gamle Viiſes Erfarenhed og Udgrandſkninger, og at et ilde anbragt Ordſprog meget för er en Daarlighed end en Sententz. Men lad nu dette beroe herved for denne Gang, og ſiden Natten falder paa, ſaa lad os gaae et Stykke fra Kongeveien, hvor vi kan tilbringe Natten, og ſaa ſtaaer det til Gud, hvad Morgenen ſkal bringe. De gik noget til Side, ſpiiſte ſilde og ſlet, til megen Hierteſørg for SANCHO, der over veiede det vandrende Ridderſkabs ſpægende Skikke, ved at opholde ſig i Skove og paa Klipper; og ſom ikke havde glemt Overfloden i Slotte og Huuſe, ſaaſom: Don Diego de Mirandas, Camachos Bryllup og Don Antonio de Morenos: men da han tillige betragtede, at det ikke ſtedſe kunde være lys Dag, og ikke heller var ſtedſe Nat, ſaa tilbragte han denne ſovende og hans Herre vaagende.

LXVIII.

LXVIII. CAPITEL.

Om et særdeles Eventyr, der mödte DON QUIXOTE.

Natren var umaadelig mörk, endskiöndt at Maanen var paa Himlen, men dog ikke saaledes, at den kunde sees i den Verdens Part, (thi undertiden betöger Frue Diana Antipoderne, og lader vore Klipper være sorte og vore Skove mörke.) Da nu DON QUIXOTE ikke kunde fyldestgiöre Naturen ved den förste Sövn, saa fandt den anden heller ikke Sted, som var tvært-imod SANCHOS Maade, der aldrig naaede den anden Sövn, fordi den förste varede fra det Mörket faldt paa til Solen stod höit op paa Himmelen; et ustridigt Beviis paa hans gode Legems Beskaffenhed og faa Bekymringer. DON QUIXOTES holdt ham saa lysvaagen, at han vaagnede SANCHO og sagde til ham: Jeg kan ikke noksom forundre mig over de lette Skuldre, Du tager alting paa. Jeg bilder mig ind, at Du meae være giort af Marmor eller Metal, siden der ikke er mindste Bevægelse eller Følelse hos Dig; jeg vaager naar Du sover; jeg græder naar Du synger; jeg bliver afmægtig af lutter Faste, naar Du bliver lad og stakaandet af lutter Mættelse. Gode Tieneres Pligt er at deele Plagen med deres Herre; at föle og lide med ham for at lindre hans Onde, om mueligt er. Betragt denne Nats Klarhed; Eensomheden, vi ere i, der ligesom indbyder os at blande Sövnen med en afvexlende Aarvaagenhed. For Liv og Död reis Dig; gaae et Stykke Veis herfra, og af et velmeent Hierte giv Dig tre til fiire hundrede Snært vel talte paa Afslag af de, der skal löse min DULCINEAS Fortryllelse, og dette be-

beder og bönfalder jeg Dig om; thi jeg vil ikke brydes med Dig, da jeg veed fra forrige Gang, at Du har en ſvar Haand. Saaſnart Du har forrettet det, vil vi tilbringe det övrige af Natten med Sang, jeg om Fraværelſen, og Du om Standhaftighed, hvorved vi vil giöre Begyndelſen til Hyrde-Haandteeringen, vi vil indföre i vores Landsbye. Herre, ſvarede SANCHO, jeg er ingen Munk, at jeg ſkulde reiſe mig midt om Natten og pidſke mig, ikke heller ſynes mig, at man lige fra Svöbens Svie kan gaae over til Muſiqvens Glæde. Lad mig derfor ſove, Deres Velbyrdighed, og tirr mig ikke med at pidske mig; thi ellers giör jeg en Eed paa, aldrig at röre Ulden af min Kiol, end ſige mit Kiöd. O ſteenhaarde Siel! ſagde DON QUIXOTE; o umedlidende Vaakendrager! o ilde anvendte Bröd og ſlet erkiendte Yndeſt, ſom jeg har beviiſt og tænkt at beviiſe Dig! Ved mig har Du ſeet Dig Gouverneur; og ved mig har Du det befæſtede Haab om at blive Greve eller at faae nogen anden Titel, ſom kan veie op imod den; og ſkal Opfyldelſen heraf ikke ſtaae længere hen end til jeg har faaet dette Aar lagt tilbage; thi jeg *poſt tenebras ſpero lucem.* Det forſtaaer jeg ikke, ſagde SANCHO; men det forſtaaer jeg: at jeg hverken föler til Frygt, Haab, Arbeide eller Höihed ſaa længe jeg ſover; og hæld den, ſom förſt opfandt Sövnen, Kaaben, der ſkiuler alle menneſkelige Bekymringer; Föden, der ſtiller Sulten; Vandet, der lædſker Törſten; Ilden, der varmer Kulden; Kiöligheden, dér ſvaler Heeden; med et Ord, Mynten alting kiöbes for, og Vægten der giör Hyrden og Kongen, den Eenfoldige og den Viiſe liige. Der er, ſom jeg har hört, kun et Onde ved Sövnen, og ſom er, at den ligner Döden; thi Forſkiellen imellem en Sovende og en Död er overmaade liden. Aldrig SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, har jeg hört Dig tale ſaa ziirlig ſom nu, hvoraf jeg ſeer hvor ſandt Ordſproget er, ſom Du ſomme Tider pleier at anföre: *Paa Sæderne kiendes ikke Födſelen, men hvem*

man

man omgaaes. Ret saa, vores Herre og Husbonde, sagde SANCHO; nu er det ikke mig, der trækker Ordsprog paa Traad, mig synes de kommer nok saa tykke af Deres Velbyrdigheds Mund, som af min, allene med den Forskiel, at Deres Velbyrdigheds kommer frem til rette Tiide, og mine i Utiide, men med alt det er det dog Ordsprog tilhobe.

Saa vidt vare de, da de hörte en huul Tummel og en skurrende Larm over heele Marken. DON QUIXOTE reiste sig og lagde Haanden paa Kaarden; SANCHO skiulede sig under Rucio; forskandsede Siderne med hans Herres Vaaben, tillige med Eselens Sadel, og skielvede lige saa stærk af Frygt, som hans Herre viiste Uroelighed. Larmen voxede hvert Öieblik til, og kom ganske tæt hen til de to Frygtsomme (i det mindste til een: thi den andens Kiekhed er allerede bekiendt.) Sagen var nu den: at en Mand förte meere end tredsindstyve Sviin hen at sælges paa et Market, med hvilke han saa til Tiids var paa Veien; og var Larmen, de ved deres Grynten, Skrigen og Gang giorde, saa stor, at den dövede DON QUIXOTES og SANCHOS Ören, der paa ingen Maade kunde fatte hvad det var. Nu kom Klyngen af denne udbredte og gryntende Hær nærmere, og uden at bære mindste Ærbödighed for DON QUIXOTES og SANCHOS Værdighed, löb de lige ind paa dem begge; nedbröde SANCHOS Forskandsninger, og kastede ikke allene DON QUIXOTE omkuld, men tog Rozinante med som en Tilgift. Klyngen, Gryntningen og Hurtigheden, disse ureene Dyr kom ansættendes med, forvoldte at Paksadelen, Vaabene, Rucio, Rozinante, SANCHO og DON QUIXOTE i stor Uorden laae omströede paa Jorden. SANCHO reiste sig det beste han kunde, bad sin Herre om sin Kaarde, sigende: at han vilde dræbe et heelt Dosin af disse uvorne Herrer Sviin; thi han havde allerede kiendt hvem de vare. DON QUIXOTE sagde: lad det være, Ven! denne Forhaanelse er en Straf for min Forbrydelse, og en billig Revselse

ſelſe af Himmelen, at en overvunden vandrende Ridder ædes af Ulve; ſtikkes af Gieddehamſer og trædes under Födder af Sviin. Bör da Himmelen, ſagde SANCHO, ogſaa revſe de overvundne vandrende Ridderes Vaabendragere med at ſtikkes af Bræmſer, ædes af Utöi og forgaae af Sult? Vare Vaabendragerne enten Sönner eller nær Paarörende af Ridderne, de tiente, ſaa vilde det ikke heller ſige noget, at Straffen ſtrakte ſig til fierde Led: men hvad har Panzaerne med Quixoterne at giöre? Dog lad nu gaae, vi vil legge os ned igien og ſee til at ſove det lidet der er tilbage af Natten, naar ſaa Gud vil det dages, bringer Morgenen os vel noget Gavnligt. Sov Du, SANCHO, ſom er föd til at ſove, ſvarede *DON QUIXOTE*; men jeg, ſom er föd til at vaage, vil i den Tiid give mine Tanker Töilen, og lade dem raſe ud i en Magdrigalete, ſom jeg uden Dit Vidende giorde færdig i min Hierne forrige Nat. Efter mit Tykke, ſagde *SANCHO*, ſaa kan de Tanker, der forunder Dem Rum til at giöre Vers, ikke være ſaa meget ſlemme at drages med. Riim derfor Deres Velbyrdighed ſaa længe De lyſter, og jeg vil ſove ſaa længe jeg kan. Hvorpaa han ſtrax kaſtede ſig paa Jorden, lagde ſig til rette i den beqvemmeſte Stilling han vidſte, og faldt i den tryggeſte Sövn, uden at Forlöfte, Gield eller Smerte forſtyrrede den. *DON QUIXOTE* hældede ſig op til Stammen af en Bög eller Korketræe (thi Cide Hamete beſtemmer ikke egentlig hvad Træe det var) og ved Lyden af ſine egne Sukke ſang följende:

Amor! naar jeg tænker ſaa
Det Onde, du med Vold og Magt mig giver,
En Flod til Döden bliver;
Min Jammers Ende jeg og troer at naae.
Men i det at Foden naaer
Det, Havnen er i dette Hav af Plager,
Slig Glæde mig indtager

At

At Livet ſtyrker ſig end ei udgaaer.
Altſaa dræber Livet mig,
Og Döden mig paa nye til Livet kalder!
Ak! Skiæbnen uhört falder,
Mig Död og Liv bereeder imellem ſig.

Hver af diſſe Vers ledſagedes med mange Sukke og ikke faa Taarer, ſom det maatte være hos den, hvis Hierte knuſedes af Smerten over hans Nederlag og DULCINEAS Fraværelſe. Imidlertiid bröd Dagen frem, den ſkiöd ſine Straaler lige ind til SANCHOS Öine, der vaagnende vendte, ſtrakte og rakte ſine lade Lemmer. Han ſaae ſig runten om og blev den Ödeleggelſe vaer, Sviinene havde giort i hans Forraads Kammer, hvorover han bandte Flokken og det endnu mere end forhen.

Endelig begave de ſig igien paa den begyndte Vei, og hen imod Aften ſaae de, at der kom omtrent ti Perſoner til Heſt og fire eller fem til Fods hen imod dem. Det giös i DON QUIXOTES Hierte og ængſtede SANCHOS; thi alle de Folk, der kom dem i Möde, förte Lantzer og Skiolde og vare ſtærk udruſtede til Krig. DON QUIXOTE vendte ſig til SANCHO ſigende: Derſom jeg, SANCHO, kunde nu bruge mine Vaaben og mine Löfter ikke vare Baand paa mine Arme, ſaa ſkulde Jeg tegne og mærke denne Hob, der drage imod os, paa en artig Maade; det ſkulde kun være et Smörrebröd for mig: men maaſkee der kan være ganſke andre Ting end vi befrygter. Nu naaede de til Heſt dem, omringede DON QUIXOTE med fældede Lantzer og udſtödte den Trudſel: at han var Dödſens, derſom han tog til Kaarden for at giöre Modſtand. Een af de til Fods laae en Finger paa Munden til Tegn, at de ſkulde tie; greb ROZINANTE i Tömmen og drog ham af Veien. De övrige Fodgiængere bemægtigede ſig SANCHO og RUCIO, altſammen i den dybeſte Tavshed og ved at fölge hans Fied, ſom leedte DON QUIXOTE, der to til tre Gange vilde ſpörge hvor

de

de förte ham hen, og hvad de vilde have af ham: men saa snart begyndte han ikke at vilde aabne Munden, förend de ved at viise ham Lantze-Spidserne kom ham til at lukke den igien. SANCHO behandledes paa samme Maade; thi neppe giorde han Tegn til at tale; förend een af de til Fods prikkede ham med en Syel saavel som hans RUCIO, ligesom han vilde snakket med. Natten faldt paa; Skridtene fordobbledes; Frygten hos de to Fangne forögedes og allermeest da de Tiid efter anden hörte dem sige: Afstæd Trogloditer; tie Barbarer; hold Fred Antropophager; beklag eder ikke Schytter; slaae ikke Öinene op dræbende Polyphemer; blodtörstige Löver og andre fleere deslige Navne, som piinede Örene paa den elendige Herre og Tiener. SANCHO gik og smaasnakkede for sig selv: Vi Torlomiter; vi Barbarer; vi Skytter! Ney ingen af disse Navne staaer mig an! der blæser en ond Bör; alle Ulykkerne vælder ned over os paa eengang, som Pryglene over Hunden; og Gud give kun at dette Eventyr ikke maae blive os til saa megen Uhæld, som det truer med! DON QUIXOTE gik i den störste Bestyrtelse uden at kunde fatte, hvad der var Anledningen til alle de Skields Ord, som man overösede dem med: men alt hvad han kunde komme efter var, at de slet intet Godt havde at vente, men meget Ondt at befrygte. Da Klokken næsten var Et om Natten, kom de til et Slot, som DON QUIXOTE meget vel kiendte at være Hertugens, hvor han for faae Tider siden havde været. Hielpe mig Gud (sagde han saasnart han kiendte Stedet) hvad skal dette blive til! Ja; det er i dette Huus at mig er beviist de störste Godheder og Artigheder: men for Overvundne forvandler sig Godt til Ondt og Ondt til værre. Derpaa kom de ind i den störste Slotsgaard, og saae den indrettet og udsmykket paa en Maade, der förögede deres Forundring og fordobblede deres Frygt, som skal sees af det følgende Capitel.

LXIX. CAPITEL.

Den rareſte og nyeſte Tildragelſe, der i heele Löbet af denne Hiſtorie mödte DON QUIXOTE.

Rytterne ſtode af og med Fodgiængernes Hielp lettede de DON QUIXOTE og SANCHO ned, men ikke meget lempeligen. De förte dem ind i Gaarden, i hvis Omkreds der brendte næſten hundrede Fakler og meere end fem hundrede Lamper, ſaa at der til Trods for Natten ikke viiſte ſig det mindſte Mörke, og ingen kunde blive vaer at Dagen manglede. midt i Gaarden ſtod der en prægtig Parade Seng, der var to til tre Alen fra Jorden, bedækket med en ſort Flöiels Himmel, og rundt om Trinene op til Liget vare anbragte mere end hundrede brændende Voxlys i ſtore Sölv Stager. Midt paa Parade Sengen laae der et dödt Legeme af en ſaa deilig Fröken, at hun ved ſin Deilighed ſyntes at giöre Döden ſelv deilig. Hendes Hoved hvilede paa en Sölvbrocades Pude og var omringet med en Krands af de herligſte og meeſt vellugtende Blomſter. Hænderne laae ſammenfoldede paa hendes Bryſt, og holdt Cypreſſer og Seierbemærkende Palme-Greene imellem dem, Paa den eene Side i Gaarden var der en prægtig udſtafferet Forhöining, hvor der paa to Stoele ſade to Perſoner ſom ved at have Krone paa Hovedet og Scepter i Haanden gave Formodning om at være Konger, enten virkelige eller forſtilte, Ved Siden af denne Forhöining, men dog nogle Trin lavere, ſtode to Stole paa hvilke de, ſom förte Fangerne, ſatte DON QUIXOTE og SANCHO altſammen ganske ſtiltiende, og gave de ved Tegn diſſe Tvende at forſtaae at de ikulde tie, men de havde nok giort

giort det desuden, fordi Forundringen over alt, hvad de saae, bandt deres Tunge. Tvende Personer med et meget stort Følge stege derpaa op paa Forhöiningen, som af DON QUIXOTE strax bleve kiendte for at være Hertugen og Hertuginden, der havde viist sig saa Gieſtfrie imod ham, og satte de sig strax ned paa to kostbare Stoele ved Siden af dem, som syntes Konger. Hvo var vel ikke bleven sat i Forundring og Forbauselse ved alt dette, allerhelst da DON QUIXOTE havde kiendt den döde Legeme, der laae paa Paradesengen, for at være den deilige Altisidoras? Saasnart Hertugen og Hertuginden vare komne op paa Forhöiningen, reiste DON QUIXOTE og SANCHO sig, og hilsede dem paa det allerærbödigste, som de besvarede ved at böie Hovedet. Derpaa kom der een frem i geistlig Dragt, nærmede sig SANCHO, iförte ham en sort Trilles Kappe, overalt bemalet med brændende Luer, tog hans Reisehue af og gav ham en af de höie Hætter paa, som den hellige Inquisition paasætter de Pöeniterende. Da dette var giort, hvidskede han ham i Öret, at ifald han aabnede sine Læber, saa blev enten hans Tunge kneben, eller han mistede Livet. SANCHO saae sig besat fra överst og til nederst med brændende Luer, men da de ikke brændte ham, saa bröd han sig ikke om dem for en Hvid. Han tog sin höie Hætte af, og da han saae at den var fuld af Dievle, sat han den paa igien og sagde ved sig selv: Det gaaer ret vel, naar hiine ikke brænder mig og disse ikke farer af med mig. DON QUIXOTE betragtede SANCHO, og uagtet at Frygten næsten betog ham alle Sandser, saa kunde han dog ikke bare sig for Latter ved at see paa ham. I det samme begyndtes en behagelig Musique, der syntes at komme frem under Parade-Sengen, og bestod af kiælne og förgelige Flöiter, som, uagtet de ikke ledsagedes af Menneske-Stemme, (thi ved denne Leilighed syntes Tausheden selv at være taus) dog var söd og rörende. Med et stod der ved Hovedpuden af den, der lod til at

ligge Liig, et deiligt ungt Menneſke i Romanſk Dragt, der ved en Harpes Klang, (ſom han ſelv rörte,) med en reen og indtagende Stemme ſang følgende Vers:

Imedens Aandedræt Altiſidora drager,
Quixotes Grueſomhed i denne Grav har lagt;
Imedens Hexens Hof ſig gode Stunder tager
At klæde Damerne i deres uldne Pragt;
Imedens her en Skok Hovmeſterinder vrager
Imellem deres Bays og vatret Sarſes Dragt,
Vil hendes Skiönhed jeg en Sang til Offer bringe
Som meere liſtig ſkal end Thracîens Sangers klinge.
Endſkiöndt jeg nöie veed det mig ei kan tilhöre,
Dog eene dette Verk til Live kalder mig;
Jeg ſaa vil i min Mund min döde Tunge röre,
At dens beklemte Lyd ſkal trænge ſig til dig;
Min Siel, fra Hytten frie, den fængſlede ſkal före
Igiennem Stygis Flod dit Minde bort med ſig,
Og dig til Lov og Priis der flette ſlige Krandſe,
At Glemſomhedens Vand med al dets Kraft ſkal ſtandſe.

Ikke meere, (ſagde derpaa een af de to, ſom ſyntes Konger.) Ikke meere, himmelſke Sanger! det vilde blive uendeligt, nu at beſkrive den magelöſe Altiſidoras Endeligt og Yndigheder, der ingenlunde er död, ſom den uvidende Hob troer, men lever ved Rygtets Tunge og i Straffen, SANCHO PANZA, ſom er her nærværende, ſkal lide for at bringe hende til at ſee det tabte Dagens Lys igien. O du Radamanthus, ſom tillige med mig dömmer i Lethes mörke Huuler, og ſom veed alt hvad der ved Skiebnens uigienkaldelige Dom er beſluttet for at kalde denne Fröken til Live igien! ſiig frem, forkynd det ſtrax og forhal det Gode ikke længere for os, ſom vi haaber af hendes tilbagekaldte Liv. Neppe havde Dommeren Minos ſagt dette, förend hans Staldbroder Radamanthus reiſte ſig og ſagde: Alle

Be-

Betienterе i dette Huus, höie og lave, ſtore og ſmaae, iiler hid een efter den anden, og beſegler SANCHOS Anſigt med fiire og tyve Snupperter; tolv Nap, og ſex Knappenaalsſtik paa Arme og Krop; thi deri beſtaaer Altiſidoras Frelſe. Da SANCHO PANZA hörte det, bröd han Tausheden og ſagde: Jeg ſvær höit og dyre, at jeg lige ſaa lidet tager Snupperter i Anſigtet og lader mig nappe i Kinderne, ſom jeg bliver Mohr. Död og Ulykke! hvad har da mit Anſigts Skamfering med denne Frökens Opſtandelſe at giöre? Man har godt ved at ſkiere brede Remmer af en andens Ryg; fortrylles DULCINEA, ſaa ſkal jeg pidſkes for at oplöſe Fortryllelſen; döer Altiſidora af en Sygdom, vor Herre har tilſkikket hende, ſaa ſkal jeg for at drage hende af Graven lade mig give fiire og tyve Snupperter; Kroppen forprikke og Armene forknibe? Nei; dette Spög er for knortet, jeg er en gammel Hund; det hielper ikke at ſige Tirr, Tirr til mig. Saa döe da, raabte Radamanthus, uregierlige Tiger! giv efter, ſtolte Nimrod, liid og tie! det er ingen Umueligheder, Du bedes om, og Du unager Dig forgieves at giöre dette Foretagende vanſkeligt. Snupperter ſkal Du have, nappet ſkal Du blive og prikket maae Du være. Giver Agt, Betienterе, og fuldförer min Befalning, hvis ikke, ſaa ſkal jeg paa ærlig Mands Troe lære eder hvem I har at giöre med. Derpaa traadde der ſex Hovmeſterinder frem i Proceſſion, den eene efter den anden; de fiire med Briller paa og alle med den höire Haand oplöftede. SANCHO fik aldrig ſaaſnart Öie paa dem, förend han brölede ſom en Tyr og ſagde: Jeg kunde endda overtale mig til at tage Snupperter af heele Verden: men jeg tilſtæder aldrig i Evigheds Evighed at nogen Hovmeſterinde rörer mig; det er afgiort. Forriv mig Anſigtet, ſom det ſkeedte ved min Herre i dette ſamme Slot; forprik mig Kroppen med ſkarpe Dolkeſpitzer; knib mig Armene med gloende Tænger; jeg vil lide det altſammen taalmodig for dette gode Herſkab: men

förend jeg ſamtykker at Hovmeſterinder rörer mig, ſaa maae Fanden tage mig. Nu bröd DON QUIXOTE Tausheden og ſagde til SANCHO: Fat Taalmodighed, Sön! og vær dette Herſkab til Behag. Du har ſtörſte Aarſag til at takke Himmelen, fordi den har nedlagt den Kraft i Din Perſon, at de Fortryllede kan befries og de Döde opſtaae ved Dine Lidelſer. Imidlertiid var Hovmeſterinderne komne tæt hen til SANCHO, der overtalet af ſin Herre ſat ſig meget föielig til rette paa Stolen, og rakte Anſigtet og Skiegget frem til den förſte, der gav ham en dygtig Snupperr og neiede derpaa meget dybt. Mindre Höflighed og meere Reenlighed, Frue Hovmeſterinde, ſagde SANCHO; thi ved Gud, ſaa lugter Deres Hænder ikke behagelige. Kort ſagt, han fik Snupperter af alle Hovmeſterinderne, og blev nappet af mange andre af Huuſets Folk: men Prikningen kunde han paa ingen Maade holde ud; ſprang ſom raſende op af Stolen, bemægtigede ſig en brændende Fakkel, gik lös med den paa Hovmeſterinderne og alle hans Bödler, ſigende: Viiger fra mig, I onde Aander! Jeg er hverken af Jern eller Staal til at være föleslös ved ſlig en Marter.

I det ſamme vendte Altiſidora (ſom venteligen var kied af at ligge ſaaledes udſtrakt) ſig om paa Siden. Da nu de Omſtaaende ſaae det, gave de ſig næſten alle med een Roſt til at raabe: Altiſidora er i Live; Altiſidora lever! Radamanthus böd derpaa SANCHO at lade ſin Vrede fare, ſiden Virkningen (de attraaede) alt var opnaaet. Det förſte DON QUIXOTE ſaae Altiſidora reiſe ſig, kaſtede han ſig paa Knæe for SANCHO, ſigende: Nu er det Tiid, min Siels udvalgte Sön og ikke min Vaabendrager, at Du giver Dig nogle af de Snært, Du har förbunden Dig til at löſe Frue DULCINEA af TOBOSOS Fortryllelſe med. Nu, ſiger jeg, da Kraften virker, er det Tiiden med Magt at forarbeide det Vel, jeg haaber af Dig. SAN-

CHO

CHO ſvarede dertil: Dette ſynes mig er Galde til Malurt, og ikke Honning paa ſiint Brød; nu da jeg har faaet Snupperter, er nappet og prikket, ſaa ſkulde jeg pidſkes med? Der feiler nu intet andet, end at man ſkal tage en ſtor Steen, binde mig den om Halſen og kaſte mig i en Brönd, ſom ikke ſkulde græmme mig meget, ſaaſnart min Krop, for at læge andres Onde, ſkal være en Pakeſel. Slip mig derfor, eller ved Gud, naar jeg bliver vred, rider jeg eder ikke til Vands til Hobe, og det uden Tömme.

Imidlertiid havde Altiſidora ſat ſig over Ende paa Parade-Sengen, og i ſamme Öieblik hörtes Zinker og Baſuner, ſom accompagneredes med Flöiter, og alle Nærværende raabte: Altiſidora leve! Altiſidora leve! Hertugen og Hertuginden, Kongerne Minos og Radamanthus, med alle Tilſtædeværende, hvoriblandt DON QUIXOTE og SANCHO regnedes med, gik hen at tage imod Altiſidora og hielpe hende af Paradeſengen. Hun ſtillede ſig meget afmægtig an; neiede for Hertugen og Kongerne: men til DON QUIXOTE ſaae hun meget ſkiævt, ſigende: Gud forlade Dig det, föleslöſe Ridder! ſiden jeg ved Din Grumhed har efter mit Tykke tilbragt meere end tuſinde Aar i den anden Verden. Dig, den meeſt medlidende Vaabendrager, Jorden eier, er jeg forbunden for det Liv, jeg nyder; befal fra i Dag af, Ven SANCHO! over ſex af mine Serker, ſom jeg giver Dig til at giöre Dig Skiorter af, og ſkulde de ikke alle være heele, ere de dog i det mindſte alle reene. SANCHO kyſſede hendes Haand med ſin höie Hue i Haanden og Knæerne paa Jorden. Hertugen befalede at tage den höie Hue fra ham, give ham ſin egen igien og afföre ham den luede Kiole. SANCHO bad Hertugen at lade ham beholde Kiolen og Hætten til at före med ſig til ſin Landsbye, ſom et Beviis paa denne uhörte Begivenhed. Hertuginden ſvarede: at han kunde beholde

XXI

den; han vidſte jo meget vel, at han havde en Veninde i hende, der giorde alting for ham. Derpaa befalede Hertugen at rydde af Gaarden, og bad enhver nu at begive ſig i ſine Værelſer. da DON QUIXOTE og SANCHO ſtrax begave ſig i dem, de forhen havde havt.

LXX. CAPITEL.

Der følger paa det ni og tredſindstyvende, og handler om Ting, ſom Tydeligheden i denne Hiſtorie ikke tillader at udelukke.

SANCHO ſov ſamme Nat paa en Feldtſeng i DON QUIXOTES Kammer, ſom han gierne havde befriet ſig for, om han havde kundet; thi han vidſte, at hans Herre ikke lod ham ſove for lutter Spörgsmaale og Gienſvar; og han befandt ſig juſt ikke i en Forfatning til at tale meget, ſiden Smerten af de forbiegangne Piinſler endnu var nærværende, og ikke lod ham Tungen frie; hvorfor han ogſaa heller havde ſovet allene i en Stald, end med Selſkab i dette prægtige Værelſe. Hans Frygt traf ſaa rigtig ind, og hans Tvivl blev i ſaadan en Haſt til en Vished, at hans Herre neppe var kommen i Sengen, förend han ſagde: Hvad tykkes Dig, SANCHO, om denne Nats Tildragelſer? Kraften, der ligger i Elſkovs Forſmædelſer, er ſtærk og vældig, ſiden Du med Dine egne Öine har ſeet Altiſidora död, uden at noget andet Staal, nogen anden Kaarde, noget andet Krigsredſkab eller dödelig Gift har dræbt hende uden Overveielſen af den Haardhed og Foragt, jeg ſtedſe har begegnet hende med. Lad hende döe i Herrens Navn, ſagde SANCHO, naar og paa hvad Maade hun lyſter; det rager ikke mig, ſiden jeg hverken har elſket eller foragtet hende i min Livstiid: men hverken veed jeg, eller kan begribe hvorledes det kan være, at Altiſidoras, en meere lyſtig end forſtandig Frökens Helbred, kan beroe paa SANCHO PANZAS Svie. Jeg kan ogſaa deraf nu

gandſke tydeligen ſee, at der er Troldmænd og Tryllerie til i Verden, hvorfra Gud befrie mig; thi jeg kan ikke frie mig ſelv. Men hvorom alting er, ſaa beder jeg Deres Velbyrdighed at lade mig ſove og ikke giöre mig fleere Spörgsmaale, ſaafremt De ikke vil, at jeg ſkal ſpringe ud af Vinduet, ned i Gaarden. Sov, Ven SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, om ellers Dine bekomne Snupperter, Nap og Prikken vil tillade det. Ingen Smerte, ſagde SANCHO, kan ſættes i Ligning med Skammen af Snupperterne, og det ikke for andet end at jeg har faaet dem af Hovmeſterinder, (det de aldrig tiimes Hæld.) Men jeg beder Deres Velbyrdighed paa nye at lade mig ſove; thi Sövnen er Plaſteret for de Elendigheder, der holder os vaagen. Lad da ſaa være, ſagde DON QUIXOTE, og Gud være hos Dig. Hvorpaa de ſov begge; og den Tiid vil Cide Hamete, denne ſtore Hiſtories Forfatter, betiene ſig af til at giöre Reede og Rigtighed for hvad der bevægede Hertugen til at opreiſe Bygningen af den nyelig beſkrevne Machine, og ſiger han:

At Baccalaureuſen Samſon Carraſco ikke havde forglemt, hvorledes Speilridderen var bleven overvunden og hævet af Sadelen ved DON QUIXOTE; hvilken Seiervinding og Fald forſtyrrede og forrykkede alle hans Anſlag: men ikke kunde holde ham fra at forſöge det nok engang, i Haab om et bedre Udfald. Da han nu ved Pagen, der bragte Brevet til Thereſa Panza, SANCHOS Kone, havde faaet at vide hvor DON QUIXOTE var, ſaa ſögte han om nye Ruſtning og Heſt; lod ſætte en klar Maane i ſit Skiold; læſſede det altſammen paa en Muuleſel, der förtes af en fremmed Bonde og ikke af Thomas Cecial, hans forrige Vaabendrager, paa det han hverken ſkulde kiendes af SANCHO eller DON QUIXOTE. Nu kom han da dernæſt til Slottet; Hertugen berettede ham hvad Vei DON QUIXOTE havde taget, og hans Forſæt at indfinde ſig ved Ridderſpillet til Zaragoza. Han ſagde ham ogſaa Pudſet, der var ſpillet ham

ved

ved at lære ham at oplöse DULCINEAS Fortryllelse paa Bekostning af SANCHO PANZAS Bagdeel. Kort sagt, han fortalte ham Bedrageriet af SANCHO mod sin Herre med DULCINEAS Fortrylning, samt hvorledes Hertuginden, hans Gemal, havde bildt SANCHO ind, at han var den bedragne, siden DULCINEA virkelig var fortryllet; hvorover Baccalaureusen baade faldt i Latter og Forundring, som foraarsagedes ved SANCHOS Listighed og Enfoldighed, saa vel som den yderlige Grad af DON QUIXOTES Galskab. Hertugen bad ham at hvad enten han fandt DON QUIXOTE eller ey, saa maatte han dog komme tilbage og fortælle ham Udfaldet. Baccalaureusen gav Löftet; drog bort at söge ham; gik Feil af ham til Zaragoza; gik videre og foretog sig det, som allerede er beretter. Samson drog tilbage til Hertugen, fortaalte ham alle Ting tillige med Kampens Vilkaar, og at DON QUIXOTE, som en god vandrende Ridder, alt var i Færde med at opfylde sit givne Löfte paa at tilbringe et Aar i sin Landsbye. og i den Tiid sagde Baccalaureusen, kunde det være at han fik Raad for sit Galskab. Dette Haab var det eeneste der havde bevæget ham til at giöre alle disse Forvandlinger, siden det var ynkværdigt, at en Herremand af saa fundt et Begreb, som DON QUIXOTE, skulde være Gal. Han tog derpaa Afskeed fra Hertugen, og begav sig til sit Hiem og ventede paa DON QUIXOTE der kom bag efter ham.

Heraf tog nu Hertugen Anledning til at giöre dette Spög (saa stor Behag fandt han i DON QUIXOTES og SANCHOS Sager) han besadt alle Veiene saa vel nær ved som langt borte, paa hvilke han kunde troe at DON QUIXOTE kunde tage med sine Folk, baade til Hest og til Fods, for enten med det Gode eller Onde at bringe ham til Slottet, om de kunde finde ham. De fandt ham; lod Hertugen det vide, der havde alle Ting paa reede Hænder, saa der intet videre fattedes end at tænde Lamper og Lys og legge Aktisidora paa Parade Sengen, og som blev

saa

saa vel og livagtigen udfört, at der kun var en ganske liden Forskiel imellem Giækkeriet og Sandheden. Og siger Cide Hamete her, at han for sin Part holder Giækkerne lige saa gale som de Giækkede; og at der ikke feilede to Fingersbreed i at jo Hertugen kunde ansees som en Taabe, siden han var saa fornöiet over at giække to Taaber, hvoraf den eene nu laae og sov paa sit grönne Öte, og den anden beskæftigede sig vaagende med ravgale Forestillinger indtil Dagen overfaldt dem, og bragte dem paa de Tanker at vilde reise sig; thi hverken som overvunden eller Overvinder fandt DON QUIXOTE Behag i de lade Fiær.

Altisidora (der i DON QUIXOTES Tanker var kommen fra Döden til Livet) rettede sig efter sit Herskabs Sindelag, og med den samme Krands om Hovedet, som hun havde paa Parade Sengen, ifört en tynd hvid Taftes Dragt, hendes udflagne Haar; og stöttende sig paa en sort og fiin Ibenholtzes Stok traadte hun ind i DON QUIXOTES Kammer, der forvirredes og ængstedes saaledes over hendes Komme, at han bedækkede og indsvöbte sig i Lagene, og bevægede Tungen uden at den frembragte den mindste Höflighed. Altisidora sat sig paa en Stoel ved hans Hovedgierde, og efterat hun havde draget et dybt Suk, sagde hun med en kiælen og svag Stemme: Naar fornemme Fruentimmere og blyefærdige Möer overskride Beskedenheden, give Tungen Töilen og glemme deres Ære ved offentlig at underrette Verden om de Hemmeligheder, Hiertet giemmer, saa er det kommen paa det yderste med dem, Jeg, Herr DON QUIXOTE, er een af disse Betvungne, Overvundne og Forelskede; men med alt det taalig og ærbar i slig en Grad, at jeg opgav Aanden af Tavshed og satte Livet til. Det er to Dage siden, at jeg i Kraft af den Haardhed du begegnede mig med, o du ved mine Klagemaal ubevægelige Marmor og Steenhaarde Ridder! döde eller i det mindste blev holdt for död af dem, som saae mig, og saafremt Amor, der havde Medynk

med

med mig, ikke havde lagt min Frelſe i din Vaabendragers Piinſler, ſaa maatte jeg bleven i den anden Verden. Da gid Amor faae det betalt, ſagde SANCHO, at han ikke laae den i Forvaring hos min Eſel; jeg ſkulde været ham megen Tak ſkyldig derfor. Men ſig mig Frue (ſom Himlen beſkiere en kiælnere Elſker end min Herre) hvad De har ſeet i den anden Verden? Hvordan er der i Helvede; thi ſiden De döde i Fortvivlelſe, ſaa har De ſikkert maatte dandſe til Helvede.

Sandt at ſige, ſvarede Altiſidora, ſaa maae jeg vel ikke have været ret död, ſiden jeg ikke kom i Helvede; thi naar man förſt er kommen der, ſaa ſlipper man ikke derfra igien om man tuſende Gange vilde. Sagen er den, at jeg ikke kom længere end til Porten, hvor der næſten ſtod et heel Doſin Dievle og ſlog Bold; alleſammen uden Buxer og i ſmaae Tröier med Halskrager af Brabandſke Knipſinger og Manchetter af ſamme Slags, der næſten ſkiulede Hænderne, hvori de holdt en gloende Raquet: men det ſom kom mig aller beſynderligſt for var at de i Steden for Bolde betiente ſig af Böger; der ſyntes at være fulde af Vind og Avner (en nye og forunderlig Ting) Imidlertid laae jeg Merke til, at det maae være Spillernes Natur at glæde ſig naar de vinde og ærgre ſig naar de tabe; thi her ſkieldte, ſmældte, brummede og bandte de alleſammen. Det er ikke forunderligt, ſagde SANCHO; thi Diævlene, enten de ſpiller eller ikke ſpiller, vinder eller taber, kan dog aldrig være fornöiede. Det maae vel være ſaa, ſagde Altiſidora: men der er een Ting, ſom forundrer mig endnu meere (jeg vilde ſige forundrede mig da) og ſom var at ingen Bold holdt meere end et Slag ud, ſaa at baade nye og gamle Böger tog ſaaledes af, at det var en Grue; i ſær fængede en af de nye med ſaadan en Hurtighed, at ved det förſte Slag var den hele Bog Stöv og Aſke. Een Diævel ſagde til den anden: See engang hvad det var for en Bog? Og blev Svaret: det er den anden Deel af

DON

DON QUIXOTES Hiſtorie, dog ikke den der er forfattet af Cide Hamete, men den der har en Aragoniſk Forfatter, ſom giver ſig ud for at være Barnfød i Tordeſillas, Skil mig af med den; raabte en anden Dievel, og ſlæng den need i Helvedes Afgrund ſaa at den aldrig kommer for mine Öine. Er den da ſaa ond, ſvaredes ham? Saa ond, ſagde han, at om jeg endog umagede mig for at ſkrive den værre, ſaa kunde det ikke lykkes mig. De fortſatte Spillet ved at bruge andre Böger til Bolde, men ved det, at jeg hörte DON QUIXOTES Navn. der er mig ſaa kiært og dyrebart, ſaa beholdt jeg dette Blendeværk i Minde, Et Blændeværk har det ſikkert været ſagde DON QUIXOTE; thi der er ingen anden Jeg i Verden, og denne Hiſtorie gaar fra Haand i Haand, men bliver i ingen fordi alle ſtöde den bort med Foden. Det hverken ærgrer mig at höre at den, ſom et Spögelſe gaaer til Mörkhedens Afgrund. eller ikke at den kommer frem for Dagens Lys; thi jeg er ikke den, der tales om i den Hiſtorie. Er den god, paalidelig og ſandtue, vil den leve mange hundrede Aar; og er den ſlet, vil den ikke have en lang Reiſe til ſin Grav.

Nu vilde Altiſidora til at fortſætte ſine Klagemaal over DON QUIXOTE, da han ſagde til hende. Meget ofte, Frue, har jeg ſagt dem, hvor meget det gremmede mig, at de havde heftet deres Tanker til mig, ſiden det ikke er giörligere for mig at takke derfor end at tilfredsſtille dem. Jeg er föd til at höre DULCINEA til, Skiebnen (om der ellers er nogen) har beſtemt mig hende; og at troe at nogen anden Skiönhed kunde indtage hendes Stæd i mit Hierte, er at ſmigre ſig med en plat Umuelighed. Dette bör være nok ſagt til at aabne dem Öinene og formaae dem til at drage ſig inden Ærbarhedens Grændſer, ſiden det ikke kan paalegges nogen at giöre Umueligheder. Da Altiſidora havde hört det, yttrede hun al ſin Ærgernis og Harme og ſagde til ham: Ei Herren leve! Don Kieltring! Malm Siæl og

Ti-

Tiger Hierte; du er meere ſtiv og træven end en knæefaldet Bonde: men faaer jeg Fingre paa dig ſaa river jeg dig Öinene ud af Hovedet. Tænker du maaſkee Don Nedkaſtet og Don Afbanket, at jeg er död for dig? Alt det du ſaae i Nat var Spilfægterie tilhobe; jeg er ikke af de Frueutimmere, der tager mig ſligt ſaa nær, at det kunde komme mig en Nægl til at værke, end ſige at jeg ſkulde tage min Död derover. Det troer jeg nok ſagde SANCHO, de Forlibtes Död er kun noget at lee af; de kan länge nok raabe derpaa, men den ſom troede dem var brav Gal.

I det ſamme traadde Sangeren og Poeten af de to anförte Vers ind i Kammeret, og efterat han havde bukket meget dybt for DON QUIXOTE ſagde han: Deres Velbyrdighed, Herr Ridder, ombedes at regne og antage mig iblant ſine ivrigſte Tienere, ſiden det allerede er mangen god Dag ſiden jeg bær den allerſtörſte Tilböielighed for dem, ſaavel i Betragtning af deres Rygte ſom af deres Bedrifter. DON QUIXOTE ſvarede: Deres Velbyrdighed behage at ſige mig hvem de er, at jeg kan vide hvem jeg har ſaa ſtore Forpligtelſer at afbetale. Det unge Menneſke ſvarede ham, at han var den forrige Nats Sanger og Poet. Tilforladelig, ſagde DON QUIXOTE, ſaa har deres Velbyrdighed en indtagende Stemme, men det de ſang ſyntes mig ikke ganſke paſſeligt; thi hvad har Garcilaſsos Vers med denne Frues Död at beſtille? Det maae deres Velbyrdighed ikke undre ſig over, ſagde Sangeren; thi det er en vedtagen Skik blandt vores Tids Poeter, at enhver ſkriver ſom han vil og ſtiæler hvor han lyſter; enten det ſvarer til hans Materie eller ei; thi den ſtörſte Urimelighed, man nuomſtunder ſynger eller ſkriver, tillægges Licentia Poetica.

DON QUIXOTE vilde til at ſvare, men Herugen og Hertuginden kom ind at beſöge ham, og forefaldt der imellem dem en lang og behagelig Samtale, hvori SANCHO forebragte ſaa mange enfoldige og ſpidsfindige Ting, at Hertugen og hans

Ge-

Gemal bleve satte i nye Forundring over hans Enfoldighed og Spidsfindighed. DON QUIXOTE anholdt hos dem om at reise bort endnu samme Dag, siden det skikkede sig bedre for overvundne Riddere, som han, at opholde sig i Svine-Stier end paa Kongelige Palladser. Det bevilgedes ham strax, og Hertuginden spurgte ham: om Altisidora var kommen i Gunst hos ham? Han svarede: Min Frue! Deres Höihed maae vide, at al denne Frökens Onde reiser sig af Örkeslöshed, og derimod er intet bedre Middel end en anstændig og bestandig Beskæftigelse. Hun har sagt mig, at de bruger Kniplinger i Helvede; hun bör kunne giöre dem; og lad dem derfor ikke komme hende af Hænderne. Saa længe hun tænker paa Knippel-Stokkene, vil hendes Indbildnings-Kraft ikke forestille hende et kiert eller kiere Billeder. Dette er efter mit Tykke den rene Sandhed og mit velmeente Raad. Og mit med, lagde SANCHO til; thi jeg har i alle mine Livfödte Dage ikke seet en Kniplerske döe af Kierlighed, naar unge Möer har noget at forrette, saa maae de have Tankerne til Arbeidet og faaer ikke Stunder til at tænke paa Frierie. Forsögt Mand er god at giæste, naar jeg har plöiet mine Marker, har jeg aldrig husket paa min Kiere lidt Godt, det vil sige: min Theresa Panza, endskiöndt jeg har hende saa kier som min Öiesteen. SANCHO taler meget fornuftig sagde Hertuginden, og jeg skal mage det saa, at Altisidora for fremtiden stedse skal holdes i Arbeide med at toe fiint Töi, som hun giör fortreflig. Det er udödvendigt Frue, sagde Altisidora, at betiene sig af dette Middel, siden Betragtningen af den Grumhed, denne omstreifende Röver har övet imod mig, er meere end nok til at udrydde ham af mit Minde uden noget andet Kunstgreb; og vil jeg med deres Höiheds Tilladelse begive mig herfra for aldrig meere at kaste mine Öine, ikke paa hans bedrövelige Skikkelse, men hans fæle og afskyelige Rad. Dette, sagde Hertugen kommer mig fore, som der pleier at si-

ges;

ges: at man flyer kun for at hentes ind. Altiſidora ſtillede ſig an ſom om hun tørrede Graaden af Öinene med ſit Törklæde, og da hun havde neiet meget bybt for ſit Herſkab, forlod hun Kammeret. Jeg har ondt af hende, ſagde SANCHO; den arme Fröken, jeg har ondt af hende! Man kan ret ſige, at hun er ilde faren ved at have ſat ſin Hu til et Pundtlærs Hierte og en eege Siel; paa min Ære! derſom det ikke ſkulde kommet af en anden Tone ifald hun havde vendt ſig til mig. Samtalen tog en Ende; DON QUIXOTE klædte ſig paa; ſpiſte med det Hertugelige Par og drog bort ſamme Aften.

LXXI. CAPITEL.

Om det, der mödte DON QUIXOTE med hans Vaabendrager SANCHO PANZA paa Veien til deres Landsbye.

Den overvundne og betvungne DON QUIXOTE fortsatte sin Vei meget tankefuld paa den eene Kandt og meget fornöiet paa den Anden. Hans Bedrövelse kom af hans Nederlag og hans Glæde over SANCHOS Kraft, som han havde viist ved Altisidoras Opstandelse. (endskiönt der dog var en stor Tvivl tilbage hos ham, om den forælskede Fröken og saa havde været död) hvorved han var næsten bleven ganske vis paa Oplösningen af DULCINEAS Fortryllelse. SANCHO var derimod intet mindre end fornöiet; thi det krænkede ham, at Altisidora ikke havde holdt Ord med at give ham Særkene. Som han altsaa gik og havde Hovedet fuldt deraf, sagde han til sin Herre: I Sandhed Herre! jeg er den ulyksaligste Doctor der findes paa heele Jorden; thi naar de andre dræbe den Syge, de skal helbrede, vil de oven i Kiöbet være betalt for deres Möie, som bestaaer i at giöre en Opskrift paa nogle Medicamenter, som de ikke tillaver men Apothequeren, der ikke sliber uden Vand: Mig derimod, som andres Helbred koster mit Blod, Snupperter, Nappen, Prikken og Hudfletning, mig giver man ikke en Hvid: men jeg giör en dyr Eed paa, at dersom der kommer fleere Syge under mine Hænder, saa förend jeg giör et Skridt til deres Beste, skal de have rykket ud med mit: *Man maae ikke binde Munden til paa den Oxe som tærsker* og ikke vil jeg troe, at Himlen har givet mig den Kraft jeg har, fordi jeg

skul-

ſkulde lade andre faae Gavn af den for Hvis Hvas. Du har Ret Ven SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, og det er meget ilde giort af Altiſidora ikke at have givet dig de lovede Særke; thi ſæt endog, at denne Kraft er *givet for intet*, det vil ſige: at den ikke har koſtet dig Möie at naae ved Studeringer, ſaa koſter den dog Din Krop Pine, ſom er meere end Studeringer! Jeg for min Part kan ſige at om du havde begiært Betalning for at oplöſe min DULCICEAS Fortryllelſe, ſaa ſkulde du faaet den meget rigelig; endſkiönt jeg er uvis paa, om man maae betale ſlige Curer og om det ikke betager Medicinen ſin Kraft: men hvorom alting er, ſaa ſynes mig, at der var intet tabt ved at giöre et Forſög derpaa. Siig frem SANCHO! hvad du forlanger; pidſk dig ſaa ſtrax og du ſkal blive betalt Contant, ſiden du kan trække det af fra mine Penge, du har i Hænderne.

Ved dette Tilbud ſpiilede SANCHO Ören, og ſamtykkede i ſit Hierte at pidſke ſig godvilligen, hvorfor han ſagde til ſin Herre: Nu, Herre, kunde jeg finde mig i at give efter for Deres Velbyrdigheds Attraae, ſiden den kommer mig ſelv til Gavn med; thi Kierligheden til min Kone og Börn volder, at jeg ſynes egennyttig. Siig mig altſaa, Deres Velbyrdighed, hvor meget De vil give mig for hvert Snært? Derſom jeg, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, ſkulde betale Dig i Forhold af Helbredelſens Vigtighed, ſaa vilde Venedigs Skatkammere og alle Potoſi Guldmiiner ikke være en tilſtrækkelig Belönning for Dig. Sæt derfor ſelv Priſen for hvert Snært, og giör ſaa Udregningen, hvor meget det belöber ſig. Alt i alt, ſagde SANCHO, belöber de ſig til tre tuſinde, tre hundrede, hvoraf jeg har faaet fem; de övrige ere tilbage. Diſſe fem ſynes mig ikke er værdt at tale om, naar vi altſaa tager heele Summen af tre tuſinde, tre hundrede Snært, hvert til to Skilling, (thi ringere giör jeg det ikke, om ſaa ogſaa heele Verden overhang mig derfor,) ſaa giör det tre tuſinde, tre hundrede Toſkillinger, der

giör et tuſinde, ſex hundrede og halvtredſindstyve Fiirſkillinger; hvoraf de tuſinde, ſex hundrede giör otte hundrede Otteſkillinger, ſom giör fiire hundrede Mark; dernæſt giör de halvtredſindstyve Fiirſkillinger fem og tyve Otteſkillinger, der giör tolv og en halv Mark, ſom naar de bliver lagt til de fiire hundrede Mark, giör i alt fiire hundrede, tolv og en halv Mark. Diſſe trækker jeg fra dem, der hörer Deres Velbyrdighed til, og jeg kommer en riig og fornöiet, ſkiöndt kudſlettet Mand hiem i mit Huus: men der flyver ingen ſtegte Duer i Munden ..... meer ſiger jeg ikke. O velſignede SANCHO! elſkværdige SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, hvor forbunden vil ikke DULCINEA blive Dig! ja, jeg ſkal være pligtig at tiene Dig alle mine Dage, ſaafremt hun miſter ſin Bælg; dog, hun maae miſte den, det er ikke andet mueligt. O hendes Ulykke vil blive en Lykſalighed, og mit Nederlag en herlig Seiervindning! men ſiig mig, min hiertens SANCHO, naar Du vil begynde Pidſknin. gen; thi før at ſkynde Dig til at fuldföre den, vil jeg legge Dig et halv hundrede Mark til. Naar? ſagde SANCHO; gandſke ſikkert i denne Nat, naar Deres Velbyrdighed kun vil mage det ſaa, at jeg kan ſlide mig Kiödet i tu under aaben Himmel.

Endelig nærmede Natten ſig, ſom *DON QUIXOTE* med den heftigſte Attraae ventede paa, og forekom det ham, at Hiulene paa Apollos Vogn maatte være gaaet i tu, og at Dagen var meget længere end ſædvanlig, ſom det gaaer Forelſkede, hvis Længſel aldrig förer rigtig Regning. Kort ſagt: ſaa begave de ſig ind under nogle Træer, ſom ſtode lidet fra Veien, hvor de toge Bom- og Pakſadel af Rozinante og Rucio, leirede ſig paa det grönne Græs og holdt Aftensmaaltiid af *SANCHOS* Madpoſe. Da dette var giort, og han af Fodſtrikkerne ved Rucios Sadel havde faaet ſig en ſtærk og ſmidig Svöbe færdig, trak han ſig en tyve Skridt fra ſin Herre ind under nogle tykke Bö-

ge-

getræer. *DON QUIXOTE*, der ſaae ham gaae bort med ſaadant et ſat og kiekt Mod, ſagde til ham: Tag Dig vaere, Ven! at Du ikke tager Stykkerne med, og lad et Snært oppebie det andet; man maae ikke gaae ſaa ſtærk til i Begyndelſen, at man bliver ſtakaandet paa Halvveien, (det vil ſige:) giv Dig ikke Pidſkene med ſaadan en Ivrighed, at Livet ſættes iil förend Du naaer det fulde Antal; og paa det der ingen Slag ſkal gaae til Spilde, ſaa vil jeg tælle paa min Roſenkrands, hvor mange Du giver Dig, og Himlen ſtaae Dig bie, ſom Dit gode Forſæt fortiener. Af en god Betaler æſkes ingen Underpandt, ſvarede SANCHO; jeg tænker at give mig Snærtene ſaaledes, at de ſkal ſvie uden at dræbe mig; thi deri maae Knuden af Jerteg-net ligge. Nu klædte han den överſte Deel af Kroppen nögen af; tog Strikken i Haanden, begyndte at ſlaae til, og DON QUIXOTE at tælle Snærtene. SANCHO havde givet ſig en ſex til otte, da ham ſyntes at dette Spög var for alvorligt og Betalningen for uſel; hvorfor han holdt lidet op og ſagde: at han havde bedraget ſig, ſiden hver Snært fortiente at betales med fiire Skilling i Steden for to. Bliv kun ved, Ven SANCHO, ſagde DON QUIXOTE; forſag kun ikke; jeg vil fordobble Dig Belönningen. Naar ſaa er, ſagde SANCHO, ſaa i Herrens Navn da, og löftede Svöben: men Skalken ſkaanede Skuldrene og gik lös paa Træerne, hvorved han alt imellem udſtödte nogle Sukke, ſom om han ſkulde give Aanden op ved dem. DON QUIXOTE var inderlig rört, og af Frygt for at han maatte ende Livet og hans Attraae blive uopfyldt ved SANCHOS Uforſigtighed, ſagde han til ham: Saa kiert ſom Dit Liv er Dig, Ven! ſaa lad det beroe derved for denne Gang; denne Medicin ſynes mig at være galdebitter, og derfor vel giort, at tage lidt efter lidt; thi Rom blev ikke bygget paa een Dag. Tager jeg ikke Feil, ſaa har Du givet Dig meere end tuſinde Snært, det er nok for denne Gang; Eſelen, (at jeg ſkal bruge en grov

Lignelſe,) bær Læſſet, men ikke overlæſſet. Nei; nei; Herre, ſagde SANCHO; der maae ikke ſiges om mig: *Naar Betalningen er oppebaaren, legges Hænderne i Skiödet.* Gaae kun lidt til Side, Deres Velbyrdighed, og lad mig give mig tuſinde endnu; naar jeg ſaa giör det to Gange til, ſaa er ikke allene Gielden betalt, men der er en god Slump tilovers. Siden Du har dette ſkiönne Forſæt, ſaa ſtaae Himlen Dig bie og belönne Dig; nu er jeg alt fra Dig. SANCHO gik til ſit Arbeide igien med ſaadan en Eftertryk, at han alt havde flenget Barken ned af meere end et Træe, (ſaa lidet lagde han Fingrene imellem,) og paa engang ved at give en Bög et græſſeligt Slag, löftede han Röſten og ſagde: Nu maae Samſon döe og ſaa mange de ere. Ved dette ynkelige Raab og forfærdelige Slag löb DON QUIXOTE ſtrax til; greb i det ſammenflettede Reeb og ſagde: Det forbyde Skiebnen, Ven SANCHO! at Du mig til Behag ſkulde ſætte Livet til, ſom er ſaa nödvendigt til at ſkaffe Din Kone og Dine Börn Underholdning; lad nu DULCINEA ſlaae ſig til Taalmodighed; jeg vil være tilfreds i Haabets udvidende Grændſer, og vente indtil Du har ſamlet Kræfter igien til at fuldende denne Handel til alles Behag. Siden Deres Velbyrdighed, min Herre, vil have det ſaa, ſagde SANCHO, ſaa i Herrens Navn da; men kaſt Deres Kappe paa mine Skuldre, da jeg ſtaaer i et Vand, paa det jeg ikke ſkal forkiöle mig, ſom de nye Pöeniterende gierne ſtaaer Fare for. DON QUIXOTE giorde ſaa, han nöiedes ſelv med ſin korte og tynde Tröie, og ſvöbte SANCHO ind paa det beſte, der ſov lige til Solen ſtod höit paa Himmelen; hvorpaa de fortſatte deres Vei, ſom for den Gang ikke havde længere Maal end til et Sted, ſom laae tre Miile derfra.

De ſtege af ved et Vertshuus, ſom DON QUIXOTE ogſaa anſaae derfor, og ikke for et Slot med dybe Grave, Taarne og Vindelbroer; (thi ſiden hans Nederlag ſyntes han at tale fornuftigere om alleting.) De traadde ind i een af de underſte Sa-

le-

le, hvori Tapeterne beſtode af gammelt malet Lerret, ſom Landsbye Skik er. Paa den eene Side havde en jammerlig Haand malet Helenes Rov, ſom en formaſtelig Gieſt förte bort fra Menelaus; og paa den anden Side var Didos Hiſtorie: Hun ſtod paa et höit Taarn og vinkede med et ſönderreven Slöer til hendes flygtende Gieſt Eneas at komme tilbage, der tog Flugten over Havet paa en Fregat eller Brigantin. Det merkeligſte ved diſſe to Hiſtorier var, at Helene ikke ſyntes uvillig til at fölges med, ſiden hun ſmaaeloe ſaa lumſk og ſmilede halv til Röveren: men den deilige Dido trillede Taarer ſaa ſtore ſom ſmaae Nödder ned af Kinderne. Da DON QUIXOTE ſaae dem, ſagde han: Diſſe to Fruer vare ulykſalige, fordi de ikke bleve födte i vore Tiider og jeg fremfor nogen ulykkelig deri, at jeg ikke var födt i deres; thi derſom jeg havde ſtödt paa diſſe Fruer, var Troya ikke bleven brændt og Carthago ikke ödelagt; thi naar jeg allene havde dræbt Paris, ſaa havde alle Ulykkerne været forebygget. Jeg tör ſlaae Væds om, ſagde SANCHO, at inden ſtakket Tiid ſaa er der ingen Garkiökken, Kroe, Gieſtgivergaard eller Barbeer-Boed, hvor ikke Hiſtorien om vore Bedrifter findes afmalet: men dog ſaae jeg gierne, at der kom en bedre Maler i Færde med det, end den er, der har malet dette. Det har Du Ret i, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE; thi denne Maler er af ſamme ſlags ſom Orbanejo til Ubeda, thi naar nogen ſpurgte ham hvad han malede? ſvarede han: hvad der kommer mig fore, og naar han malede en Hane, ſkrev han neden under: *Dette er en Hane*, paa det ingen ſkulde tage den for en Ræv. Af det Slags, SANCHO, bilder jeg mig ind at den Maler eller Forfatter (ſom ſiger et og det ſamme) maae være, der har bragt den nye Don Quixote for Dagen; han har malet eller ſkrevet hvad der er kommen ham fore.

Men nu vil vi lade det ſtaae ved ſit Værd, og i det Sted ſpörge Dig, om Du er ſindet at fortſætte Dit begyndte gode

Verk i Nat? og om Du vil have Dine Pidſk under Tag eller aaben Himmel? Paa min Sandten, Herre! ſvarede SANCHO, dem, jeg er ſindet at give mig, kan Huus være lige ſaa tienlig til, ſom Marken; men med alt det, ſaa ſaae jeg dog helſt, at det ſkeede under Træerne; mig ſynes ret at de giör mig Bieſtand og letter mig Snærtene ret vidunderlig. Af den Aarſag, ſagde DON QUIXOTE, ſaavel ſom for at lade Dig ſanke Kræfter igien, er det beſt at ſætte det op til vi kommer hiem, hvor vi i det allerſeeneſte maae være Overmorgen. SANCHO ſvarede: at han deri kunde giöre ſom han vilde; han for ſin Part önſkede Tingen i Rigtighed jo för jo heller; at det var beſt at male medens det blæſte; thi Forhaling var Farens Moder; at Menneſket ſpaaer, men Gud raader; at *eet* du har er bedre end *ti* du faaer; og en Spurre i Haanden er bedre end en flyvende Sneppe. Ingen fleere Ordſprog, for Guds Skyld, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE, det ſynes ſom Du gaaer tilbage til *ſicut erat*. Tael ligefrem og uden alle Omſvöb, ſom jeg ſaa tit og ofte har ſagt Dig, og Du ſkal ſee, at et Ord er ſaa godt og vægtigt, ſom hundrede. Jeg veed ikke hvad det er for et Vanhæld, der klæver ved mig, ſagde SANCHO, at jeg intet Fornuftigt kan ſige uden Ornſprog, og intet Ordſprog, ſom jo ſynes, mig fornuftigt; men jeg vil ſtræbe at ændre det, om jeg kan, og dermed var Samtalen ude for den Gang.

LXXII.

LXXII. CAPITEL.

Hvorledes DON QUIXOTE og SANCHO nærmer ſig til deres Landsbye.

I dette Huus tilbragte DON QUIXOTE og SANCHO heele Dagen med at vente paa Natten, den eene for at kunde i Marken fuldende ſin Pœnitentze, og den anden for at ſee den bragt til Ende ſom det, der var hans Siels höieſte Attraae. Der kom en Ridder med tre eller fiire Tienere i ſit Følge hen til dette Huus, og een af Tienerne ſagde til ham: Her kunde Deres Velbyrdighed, Herr Don Alvaro Tarfe, tilbringe Middags-Hvilen; Værelſerne ſynes baade reenlige og kiölige. Da DON QUIXOTE hörte dette, ſagde han til SANCHO: Veed Du vel, SANCHO, at da jeg bladrede i den anden Deel af min Hiſtorie, ſaa ſyntes mig, at jeg ofte blev det Navn Don Alvaro Tarfe vaer. Det kan gierne være, ſagde SANCHO; Men lad ham ſtige af förſt, ſaa kan vi ſiden ſpörge ham derom. Ridderen ſteeg af og Verten gav ham et Værelſe, der var lige for det, DON QUIXOTE havde, og med ſamme ſlags Tapeter. Den nys ankomne Ridder ſat ſig ned ved Vinduet, og da han igiennem det ſaae DON QUIXOTE ſpadſere uden for Porten, ſagde han til ham: Hvor gaaer Deres Velbyrdigheds Reiſe hen, om jeg maae ſpörge? DON QUIXOTE ſvarede: til en Landsbye, ikke langt herfra, hvor jeg er barnföd. Men hvor agter Deres Velbyrdighed ſig hen? Jeg, Herre! ſvarede Riddere, drager til Granada, ſom er mit Fædreneland. Et herligt Fædreneland! ſagde DON QUIXOTE; men beviis mig den Godhed

at ſige mig Deres Navn, ſiden mig ſynes at der ligger mig meere Lav paa at vide det, end jeg ſelv kan giöre Reede for. Mit Navn er Don Alvaro Tarfe, ſvarede den Fremmede. DON QUIXOTE ſagde derpaa: ſaa bliver Deres Velbyrdighed uden Tvivl den Don Alvare Tarfe, ſom gaaer trykket om i den anden Deel af DON QUIXOTE af MANCHAS Hiſtorie, der nyeligen er kommen for Lyſet af en anden Forfatter. Jeg er juſt den ſelv ſamme, ſagde Ridderen, og DON QUIXOTE, Helten i denne Hiſtorie, var min meget gode Ven; jeg var den, der drog ham hiemme fra, eller i det mindſte opvakte Lyſten hos ham til at bievaane Ridderſpillet i Zaragoza, hvor jeg ſelv var med, og hvor han viſſelig havde mit Venſkab meget at takke, ſiden jeg befriede hans Ryg for Riiſene, der ſkulde afſtraffet hans umaadelige Formaſtelſe. Siig mig engang, Deres Velbyrdighed, Herr Don Alvaro, om jeg ligner den Don Quixote meget, ſom Deres Velbyrdighed taler om? Nei, tilforladelig ikke, ſvarede den Fremmede, paa ingen Maade. Og denne DON QUIXOTE, ſagde vores, havde en Vaabendrager hos ſig, ved Navn SANCHO PANZA? Gandſke rigtig, ſvarede Don Alvaro, og endſkiöndt han var berömt for at være meget ſkiemtſom, ſaa har jeg aldrig hört noget Skiemtſomt af ham.

Det vil jeg meget gierne troe, tog derpaa SANCHO Ordet; thi det er ikke alle given at ſkiemte, og den Sancho, Deres Velbyrdighed taler om, maae have været en ſtor Kieltring, Skielm og Spitzbub; thi jeg er den ſande og virkelige SANCHO PANZA, og moerſommere end jeg er tyk: og vil Deres Velbyrdighed have Troen herom i Hænderne, ſaa und mig kun Deres Omgang et halv Aars Tiid, ſaa ſkalDe ſee, om der ikke vælder Löier ud af Munden paa mig hvert Öieblik, og det ſaa mange og ſlige, at de fleeſte Tiider alle de, ſom höre paa mig, ere færdige at döe af Latter, uden at jeg ſelv veed hvad jeg har ſagt. Deu ſande, navnkundige, tappre, forſtandige og for-

elſkede

elſkede DON QUIXOTE af MANCHA; han, der afværger Forurettelſer; de Faderlöſes Formynder, Enkers Værn! Jomfruernes Skiold, han, ſom fra Top til Taae hörer allene den eeneſte Frue og magelöſe DTLCINEA af Toboſo til, er denne Herre og min Husbond. Enhver anden Don Quixote og enhver anden Sancho Panza, man kommer anſættendes med, er Narrerie og Fias. Ved Gud! om jeg ikke troer det, ſagde Don Alvaro, ſiden I har frembragt meere Skiemt i de fiire Ord, I har ſagt, end i alt det, jeg har hört den anden Sancho Panza ſige, og ſom ikke var lidet. Han var meere en Fraadſer end en ſkiemtſom Broder, og meere taabelig og plump end moerſom; og troer jeg fuldt og faſt, at Troldmændene, ſom forfölge den gode *DON QUIXOTE*, har vildet forfölge mig med den ſlette. Imidlertiid veed jeg ikke, hvad jeg ſkal ſige hertil; jeg torde giöre Eed paa, at jeg har efterladt ham i Daarekiſten i Toledo for at helbredes, og her möder jeg en anden Don Quixote, i hvorvel at han er meget forſkiellig fra min. Jeg, ſagde *DON QUIXOTE*, veed ikke at ſige om jeg er den gode; men det kan jeg ſige, at jeg ikke er den ſlette. For at beviiſe Deres Velbyrdighed det, forſikkrer jeg Dem, at jeg aldrig har havt min Fod i Zaragoza; thi det blev mig ſagt, at den falſke Don Quixote havde været der til et Ridderſpil, og for nu at Lögnen kunde falde des ſtærkere i Öinene, gik jeg lige til Barcelona, Artigheds Archiv; Fremmedes Herberge; Fattiges Hofpital; Tappres Fædreneland; oprigtigt Venſkabs Boelig; med et Ord, alt hvad der er herligt og deiligt; thi endſkiöndt det, ſom hendte mig der, ikke er behageligt, men fortrædeligt, ſaa bær jeg det dog lettere ved Fornöielſen over at have ſeet den. Med et Ord, Herr Don Alvaro Tarfe, jeg er den *DON QUIXOTE*, om hvilken Rygtet har udbredet ſig ſaa vidt og bredt, og ikke den uværdige, der har ſtiaalet mit Navn og ſmykket ſig med mine Gierninger. Jeg beſvær derfor

for Deres Velbyrdighed ved det, De som Ridder er pligtig til, at have den Godhed at giöre et Udsigende for dette Steds Notarius: at Deres Velbyrdighed aldrig i Deres Levetid har seet mig förend i Dag; at jeg ikke er den DON QUIXOTE, som den anden Deel af denne Historie handler om; og denne SANCHO PANZA, min Vaabendrager, ikke den, Deres Velbyrdighed har kiendt forhen. Det vil jeg meget gierne, svarede Don Alvaro, endskiöndt det er höist forunderligt, at see to Don Quixoter og to Sanchoer paa een og den samme Tiid, der ere hinanden lige saa lige i Navnene, som ulige i Ord og Gierninger; og siger jeg, som jeg sagde för, at jeg er uvis paa, om jeg har seet det jeg har, og om der er hændet mig det, som der er. Uden Tvivl, sagde SANCHO, maae da Deres Velbyrdighed være forryllet, som min Frue DULCINEA af TOBOSO, og Himlen give, at jeg kunde löse Deres Velbyrdigheds Fortryllelse med at give mig andre tre tusinde og saa mange Snært, som jeg giver mig for hende, saa skulde jeg giöre det uden mindste Fordeel. Jeg forstaaer ikke hvad de Snært vil sige, sagde Don Alvaro. Det er for vidtlöftigt at fortælle nu, sagde SANCHO; men jeg kan underrette Dem derom, ifald De af en Hendelse drager samme Vei som vi.

Nu var Spilsetiiden for Haanden; DON QUIXOTE og Don Alvaro spilste tilsammen, og af en Hendelse kom der en Notarius og Skriver til samme Huus. DON QUIXOTE bad ham strax at opsætte en lovformelig Tilstaaelse af Don Alvaro Tarfe, hvori han bevidnede, at den DON QUIXOTE af MANCHA, som der var tilstæde, var ham ubekiendt og i ingen Maade den, som der var trykket en Bog om under Titel: *DON QUIXOTE af MANCHAS anden Deel; författet af en vis Avellaneda, barnföd i Tordesillas.* Med et Ord, det blev forfattet paa den lovformeligste Maade; stadfæstet, igiennemtrukken og forseglet af Notarius; hvorover DON QUIXOTE og SANCHO

vare

vare meget fornöiede, ligeſom der havde lagt ſtor Magt paa ſlig en Tilſtaaelſe, og Forſkiellen imellem de to Don Quixoter og de to Sanchoer ikke nokſom viiſte ſig i Ord og Forhold. Der forefaldt ſaa mange Artigheder og tienſtvillige Tilbud imellem Don Alvaro og DON QUIXOTE, og hvori vores ſtore Manchaner viiſte ſaa megen Forſtand, at Don Alvaro kom gandſke ud af Vildfarelſen, han var i, da han holdt ſig fortryllet, ſiden han nu kunde gandſke tydeligen tage og föle paa, at der var to forſkiellige Don Quixoter. Aftenen kom, de forlode Huuſet, og da de havde lagt en halv Miil tilbage, deelede Veien ſig i to forſkiellige, hvoraf den eene löb til DON QUIXOTES Landsbye, og den anden var Don Alvaros. Idenne korte Tiid fortalte DON QUIXOTE ham Uhældet i ſit Nederlag; DULCINEAS Fortryllelſe og Middelet til at oplöſe den; hvilket altſammen tiente til at ſætte Don Alvaro i en nye Forundring. Da de nu naaede det omtalte Sted. omfavnede han DON QUIXOTE og SANCHO, fortſatte ſin Vei og DON QUIXOTE ſin, ſom vilde tilbringe denne Nat under Træerne for at give SANCHO Leilighed til at fuldföre ſin Pöenitentze, hvilket han paa den begyndte Maade ogſaa giorde, og ſom forrige Nat paa Bögebarkens og ikke hans Skuldres Bekoſtning; thi dem tog han ſaa nöie i Agt, at Svöben ikke kunde jaget en Flue bort, om den havde ſat ſig paa dem. Den bedragne DON QUIXOTE glemte ikke et Slag i Regningen; og ved at legge diſſe og de fra forrige Nat tilſammen, fik han en Summa af tre tuſinde og ni og tyve.

Det ſyntes at Solen ſkyndte ſig ſaa aarle frem for at ſee Offeret; men de betiente ſig af dens Glands til at fortſætte Reiſen, paa hvilken de talede om Don Alvaros Vildfarelſe og hvor lykkeligt det havde troffen ſig for dem til at faae Tilſtaaelſen lovmæſſig. Denne Dag og Nat fortſatte de deres Vei uden at der mödte dem noget, ſom fortiente at fortælles, undtagen at

SAN-

SANCHO gandſke ſkildre ſig ved Pidſkene, til ſtor Glæde for DON QUIXOTE, der allene længtes efter Dagen for at ſee, om ikke hans Frue DULCINEA allerede ſkulde komme til dem paa Veien i hendes rette Skikkelſe. Det var ham umueligt at ſee noget Fruentimmer paa Veien uden at efterforſke, om det var hans DULCINEA af Toboſo, ſiden han holdt Merlins Löfter for at være ubrydelige. I denne Tanke og Attraae kom de op paa en Höi, der ſkiulede deres Landsbye, ſom SANCHO aldrig ſaaſnart fik Öie paa, förend han kaſtede ſig paa Knæe og ſagde: Slaae Öinene op, attraaede Födeland, og ſee Din Sön SANCHO PANZA komme til Dig igien, om ikke meget riig, ſaa dog meget hudflettet! ſtræk iligemaade dine Arme ud til at imodtage Din Sön DON QUIXOTE, der, ſkiöndt overvunden ved en andens Arm, dog kommer ſom ſin egen Overvinder, ſom, efter det, han har ſagt mig, er den herligſte Seiervindning, nogen vil önſke. Slapſkoet kommer jeg juſt ikke heller; thi ved de gode Pidſk, jeg har givet mig, kan jeg prunke ſom en Herremand. Lad diſſe Giekkerier fare, SANCHO, ſagde DON QUIXOTE; men pas paa at före den beſte Fod frem ved at komme ind i vor Bye, hvor vi maae ſætte Udkaſtet af vores Hyrdelevnet ſaaſnart ſom mueligt i Verk. Derpaa vare de neere af Höien, og ſtrax derpaa i Landsbyen.

LXXIII.

LXXIII. CAPITEL.

Om de Forevarſler, ſom DON QUIXOTE fik, i det han kom ind i ſin Landsbye; tillige med andre Tildragelſer, der pryde og ſtadfæſte denne ſtore Hiſtorie.

I det, efter Cide Hametes Sigende, at de kom ind i Byen, hörte DON QUIXOTE to Drenge kegles med hinanden, og den eene af dem at ſige: Umag Dig ikke, Periguillo, hende faaer Du aldrig meere at ſee i Dine Dage. DON QUIXOTE lagde Merke til diſſe Ord og ſagde til SANCHO: Gav Du Agt, Ven! paa det, diſſe Drenge ſagde? Hende faaer Du aldrig meere at ſee i Dine Dage. Det kan jo komme ud paa et, hvad diſſe Poge ſiger, ſagde SANCHO. Hvordan! ſagde DON QUIXOTE, ſeer Du ikke, at naar jeg hentyder diſſe Ord til mine Tanker, ſaa betyder det, at jeg aldrig meere faaer DULCINEA at ſee. SANCHO vilde til at ſvare, men hindredes deri ved at ſee en Hare komme löbendes, der med ſtor Stöi og Larm blev forfulgt af Hunde og Jægere, og lagde ſig plat ned ved Beenene af Rucio. SANCHO ſlog en Haand i Haren og viiſte DON QUIXOTE den, der ſagde: *Malum ſignum; malum ſignum;* Haren flyer, Hundene forfölge den og *DULCINEA* lader ſig ikke ſee. Deres Velbyrdighed er meget forunderlig, ſagde *SANCHO;* thi ſæt endog. at denne Hare er *DULCINEA* af Toboſo, og diſſe Hunde, der forfölge den, de vederſtyggelige Troldmænd, der forvandlede hende til en Bondepige; ſaa undſlyede hun dem, jeg ſnappede hende op og overgiver hende i

De-

Deres Velbyrdigheds Vold, som har den der i sine Arme og Værge: Hvad ondt Tegn er nu vel dette, og hvad slemt Forevarsel ligger der vel i det forrige? De to klamrende Drenge nærmede sig hen til dem for at see Haren. og *SANCHO* spurgte een af dem, hvad de kegledes om? Han, som havde sagt: *Hende faaer du aldrig meere at see i dine Dage*, svarede: at han havde taget en Irisk fra den anden Dreng, som han aldrig vilde give ham igien. *SANCHO* tog fiire Skilling op af sin Lomme, gav Drengen dem for Irisken, som han flyede *DON QUIXOTE* og sagde: See der, Herre, slaae nu alle Griller om onde Forevarsler i Vind og Veir; alt dette har ikke meere med vore Sager at giöre, end jeg med Sanct Mortens Kat, og husker jeg ikke feil, saa har vores Præst sagt: at det er hverken fornuftigt eller christeligt, at sætte Liid til slige Börnerier; ja endog Deres Velbyrdighed selv sagde mig hiin Dag, at det var taabelige Christne, som byggede paa Forevarsler: lad os derfor ikke hænge længere med Næsen her, men komme ret ind i Byen.

Jægerne kom hen til dem og begierede deres Hare, som *DON QUIXOTE* ogsaa gav dem: hvorpaa de drog videre og saae Præsten og Baccalaureusen Samson Carrasco strax inden for paa en deilig grön Plads. Nu maae man vide, at *SANCHO PANZA* havde bedækket Rucio og Harnisket med den luebeströede Kiole, han havde faaet af Hertugen den Nat, han kaldte Altisidora op fra de Döde. Han havde ogsaa sat Hætten med Dievlene paa dens Hoved, der udgiorde den nyeste Forklædning og Pyndt, man nogensinde havde seet en Esel i. Præsten og Baccalaureusen kiendte dem paa Öieblikket, og gik dem med aabne Arme i Möde. *DON QUIXOTE* sprang af og trykte dem paa det kierligste til sit Bryst, og Smaaedrengene, (hvis Luxeöine intet undlöber,) forsamlede sig om Eselens Hætte, lokkede de övrige til med for at besee den, og sagde den eene til den anden: Kom hid; kom hid; Broder, saa skal Du see *SAN-*

CHO

CHO PANZAS Esel, der er meere udpyntet end en Maygreve, og *DON QUIXOTES* Øg endnu mavrere end den første Dag vi saae den. Kort at fortælle: Smaaedrengene, Præsten og Baccalaureusen ledsagede DON QUIXOTE til sit Huus, hvor de fandt Huusholderen og Søsterdaatteren, som alt havde faaet Nys om hans Komme, at staae i Porten for at tage imod ham. *SANCHOS* Kone, Theresa Panza, havde faaet det samme Nyt at höre, og kom barbeenet og halv nögen tillöbende med Sanchina ved Haanden for at see sin Mand; men da han ikke var saa vel udstafferet, som hun bildte sig ind at en Gouverneur burde være, saa sagde hun: Hvordan kommer Du hid, Mand? Mig synes Du er til Fods, skiden og stövet, og seer en Staadere ligere end en Gouverneur? Tie stille, Theresa, svarede *SANCHO*; man griber ikke alle Tiider Guld med Giæver, der hvor man venter det; men kom og lad os gaae hiem, saa skal Du faae Under at höre. Penge er jeg vel forsynet med, og det beste derved er, at de ere erhvervede ved min Flid og Vindskibelighed, og uden nogens Skade. Naar Du kun har Penge, min gode Mand, svarede Theresa, saa maae de være erhvervede hvormed og hvordan de vil; thi paa hvad Maade Du end var kommen til dem, havde Du dog vist ingen nye Skik fört ind i Verden. Sanchina faldt sin Fader om Halsen og spurgte: om han ikke havde bragt noget med til hende, da hun dog havde længtes efter ham som efter en Maymaaneds Regn. Hvorpaa de, han med hende ved Siden, hans Kone ved Haanden og Eselen fört af Sanchina, begave sig til deres Hiem, og efterlode DON QUIXOTE i sit, i hans Søsterdaatters og Huusholderskes Vold, og Præstens og Baccalaureusens Selskab.

DON QUIXOTE, uden at oppebie Tiid og Leilighed, tog strax Præsten og Baccalaureusen til en Side, fortalte dem sit Nederlag og at han havde forbunden sig til ikke at forlade sit Hiem i et Aar, som han ogsaa var sindet at efterkomme lige ef-

ter Bogſtaven, uden at tage en Töddel derfra, men ſaaledes ſom det egnede en vandrende Ridder og hans Orden forbandt ham til. Han var derfor falden paa at tilbringe dette Aar ſom Hyrde, og moere ſig i eenſomme Marker ved at give alle ſine forliebte Tanker Töilen i den uſkyldige Hyrde-Haandteering, hvorfor og hans Bön til dem var, at om de ikke havde noget at for, rette eller meget vigtige Ting ikke holdt dem derfra, da at blive hans Staldbrödre, og vilde han beſörge ſaa mange Giedder og Faarehiorder, at de kunde kaldes Hyrder. Han forſikrede dem tillige, at det ſvareſte Puſt alt var overſtaaet, ſiden han alt havde funden Navne, der paſſede ſig ypperlig til dem. Præſten bad om at höre dem. DON QUIXOTE ſvarede: at han ſelv ſkulde hedde Hyrden Quixotiz; Baccalaureuſen Hyrden Carraſcon, Præſten Hyrden Curiambro; og SANCHO PANZA Hyrden Panzino. De blegnede ved at höre dette nye Galſkab, men paa det han ikke engang endnu ſkulde faae Ridder-Grillerne, og i Haabet at han kunde helbredes inden Aaret var forbie, biefaldt de hans Galſkab af Fornuft, og tilböde ſig at være hans Staldbrödre. Samſon Carraſco lagde til: da det er heele Verden bekiendt, at jeg er en ypperlig Poet, ſaa vil jeg ved hvert Skridt giöre Vers enten ſom Hyrde, ſom Hofmand, eller ſom hvad der förſt falder mig ind til at moere os med, medens vi gaaer og driver; dog er det allernödvendigſte, mine Herrer, at hver af os vælger ſig en Hyrdindes Navn til at forevige i ſin Sang, og hvis Navn maae findes ſkaaren paa hvert et Træe, i hvor haardt det end er, ſom Skik og Brug er blandt alle forelſkede Hyrder. Det följer af ſig ſelv, ſagde DON QUIXOTE, endſkiöndt jeg ikke behöver at föge et opdigtet Navn til min Hyrdinde; ſiden denne Plads beklædes af den magelöſe DULCINEA af Toboſo; diſſe Kilders Roes; diſſe Markers Smykke; Deilighedens Stötte, Yndigheders Foſter; med et Ord, den Perſon, ſom er over alle Berömmelſer, i hvor

mange

mange Hyperbaler de end vare ſammenſatte af. Det er en Sandhed, ſagde Præſten, vi andre kan lade os nöie med mindre udſögte Hyrdinder, ſom, endſkiöndt de ikke naae hende, dog ikke ere til at kaſte paa Nakken af. Derſom de ſkulde mangle os, ſagde Samſon Carraſco, ſaa kan vi tage os Navne af Bögerne, der ere trykte i den Materie og Verden er fuld af; hvor vi kan finde Philiſer, Galatheer, Amariller og Dianer i ſkokketal. Desforuden, derſom min Herſkerinde, eller rettere ſagt, min Hyrdinde af en Hendelſe hedder *Ana*, ſaa kan jeg beſynge hende under Navn af Anarda; hedder hun *Lucia*, kalder jeg hende Lucinda, og kan man giöre ſaaledes ved dem alle; og kan SANCHO PANZA, ifald han træder i dette Broderſkab, beſynge ſin Kone Thereſa Panza under Navn af Thereſina. DON QUIXOTE ſmilede over dette Indfald, og Præſten berömte dette æragtige og ærbare Forſæt uendelig, med nye Forſikkring, at giöre Selſkab med ſaa ofte ſom hans Embeds Pligter vilde tillade det. Derpaa böde de ham Farvel med Bönner og Formaninger om at bære Omhue for ſin Helbred, og giöre ſig tilgode paa det allerbeſte,

Nu vilde Skiebnen, at Söſterdaatteren og Huusholderſken ſkulde höre Samtalen imellem de tre; og ligeſom de gik, traadde diſſe ind til DON QUIXOTE, og Söſterdaatteren ſagde: Hvad er dette, Herr Morbroder? nu, da vi tænkte, at Deres Velbyrdighed var kommen hiem til ſit Huus for at före et roeligt og æret Liv, ſaa vil De begive ſig i et nyt Labyrinth og ſlentre mig om ſom en Hyrde hiſt og Hyrde her; det er værre til at faae ned end Skoepinde. Betænk dog, Deres Velbyrdighed, lagde Huusholderſken til, om De vel kan holde ud at være ideligen i Marken, taale Sommerens Heede, Vinterens Kulde og Ulvenes Tuden? nei; det er ſikkert og viſt en Haandteering, ſom ikke ſkikker ſig for nogen uden grove Knolde og Stakler, der maae tiene Föden med det. Naar Ondt ſkal være,

saa er det dog bedre at være vandrende Ridder end Hyrde; men troe mig, Herre, og lyd mine Raad, som jeg giver Dem, og det ikke af en mættet, men af en fastendes Mave, og med nogle og et halv hundrede Aar paa Bagen: bliv i Deres Huus; skrift og beed flittig, giör Fattige godt, og alt det Onde, der kan flyde af, maae falde paa min Siel. Tie stille Börn! sagde DON QUIXOTE, jeg veed meget vel hvad jeg giör. Men bring mig til Sengs; thi mig synes jeg er ikke vel. Imidlertiid kan I være vis paa, at baade som vandrende Ridder, jeg nu er, og som Hyrde, jeg vil være, skal jeg aldrig glemme at staae eder bie i alt hvad I behöver, som Gierningen skal viise. De gode Piger, (thi det var de sikkert,) Sösterdaatter og Huusholderske, bragte ham til Sengs, hvor de gave ham at spiise og pleiede ham saa godt, mueligt var.

LXXIV. CAPITEL.

Om Sygdommen, DON QUIXOTE faldt i, Teſtamentet, han giorde, ſamt hans Död og Endeligt.

Da alle menneſkelige Ting ere forgiengelige og fra Begyndelſen af ideligen gaaer ned efter, indtil de naaer Maalets yderſte Grændſer, og DON QUIXOTE intet Privilegium havde faaet af Himmelen til at ſtandſe Löbet af ſit Liv, ſaa nærmede hans Endeligt ſig ogſaa, da han mindſt ventede det; thi enten var det Tungſindigheden over hans Nederlag, eller Himlens ſærdeles Beſkikkelſe, der voldte ham en ſlem Feber, der i ſex Dage holdt ham i Sengen. I denne Tiid beſögte hans Venner, Præſten, Baccalaureuſen og Barbeeren ham meget flittig; ja SANCHO PANZA, hans gode Vaabendrager, veeg næſten aldrig fra hans Hovedgierde. Diſſe (i den Tanke, at Ærgerniſen over at ſee ſig betvungen, og Græmmelſen over ikke at faae ſin DULCINEA at ſee i Friehed og uden Fortrylning, var alt hvad der feilede ham,) ſögte paa alle muelige Maader at fornöie ham; Baccalaureuſen prækede for ham: at han ſkulde muntre ſig op; forlade Sengen og begynde deres Hyrdelevnet, hvortil han alt havde en Ægloga paa reede Hænder, ved hvilken det ſaae ſort ud for alle Sanazorer; og at han for ſine egne Penge havde kiöbt to berömte Hunde til at vogte Hiorden, hvoraf den eene hedd Barcino og den anden Burron, ſom begge vare ſolgte ham af en Hyrde fra Quiatanar; men altſammen forgieves. Nu kaldte hans Venner en Doctor til ham; han fandt paa Pulſen, der ikke ſtod ham meget an, og ſagde: at for et ſaavel ſom for et an-

det maatte han bære Omhue for Sielen; thi Livet var i ſtor Fare. DON QUIXOTE hörte det med et meget roeligt Sind, men hans Huusholderſke, Söſterdaatter og Vaabendrager ikke, der ſtak ſaa bitterligen i at græde, ſom om de allerede havde ſeet ham död. Doctorens Meening var, at Tungſindighed og lönlig Græmmelſe forkortede hans Dage. DON QUIXOTE bad dem at lade ham blive allene; thi han havde Lyſt at ſove lidet. De giorde ſaa, og han ſov, ſom man ſiger, i et Træk over fulde ſex Timer, ſaa at baade Huusholderſken og Söſterdaatteren troede, at han var ſovet hen med alle. Efter diſſe Timers Forlöb vaagnede han og ſagde med et dybt Suk: Lovet være den almægtige Gud, der har viiſt ſaa ſtor Naade imod mig! hans Miſkundhed er uendelig, og hverken ſtandſes ellet fættes Grændſer af Menneſkenes Synd og Ondſkab! Söſterdaatteren hörte hvert et Ord af Morbroderens Tale, og den forekom hende meere ſammenhængende end den pleier, i det mindſte i den Sygdom; og ſpurgte hun ham: Hvad er det for en Miſkundhed og menneſkelig Ondſkab, Deres Velbyrdighed taler om? Miſkundheden, mit Barn, ſagde DON QUIXOTE, er den, Gud i denne Stund har teed imod mig, og ſom mine Synder, ſom jeg ſagde, ikke har ſat Grændſer for. Min Forſtand er reen og klar; den tykke Uvidenheds Taage er fordrevet, ſom min idelige og ſkadelige Læsning af de afſkyelige Ridderböger indhyllede den i. Jeg indſeer deres Urimelighed og Lögnagtighed; det ſmerter mig kun, at jeg er kommen ſaa ſildig af min Vildfarelſe, at der ikke levnes mig Rum til at hente det Forſömte ind igien ved en Læsning, der kunde bringe Lys ind i Sielen. Jeg föler, mit Barn, at min ſidſte Time er for Haanden, og jeg vilde gierne anvende den ſaaledes, at den kunde bevidne, at om mit fremdragne Liv kunde give mig Tilnavnet af en Nar, jeg da i det mindſte ikke har beſeglet det ved min Död. Veninde! kald mig Præſten, Baccalaureuſen Samſon Car-

Den tykke Uvidenheds Taage er fordrevet
som min skadelige læsning af de afskyelige
Ridder Böger indhyllede den i.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Carrasco og Barbeeren Mester Nicolas hid til mig, jeg vil giöre mit Skriftermaal og Testamente. Men denne Möie sparedes hende ved det at de alle tre traadde ind.

Neppe fik DON QUIXOTE Öie paa dem, förend han sagde: Hid med Bærelön for mit Nyt, I gode Herrer! Jeg er ikke meere Don Quixote af Mancha, men Alonso Quixano, hvis Forhold og Sæder skal erhverve ham Tilnavn af den Gode. Nu er jeg en Fiende af Amadis af Frankrig og hans Afkoms uendelige Sværm. Nu er alle de skadelige Ridderböger mig forhadte. Nu indseer jeg min Daarlighed og den Ulykke, disse Bögers Læsning bragte over mig; og nu har den Almægtiges Miskundhed bragt mig til mig selv, saa jeg har en Væmmelse for dem.

Da disse tre hörte det, troede de sikkert at der var kommen en nye Raptus over ham; og Samson sagde til ham: Nu har vi faaet Tidende om, Herr DON QUIXOTE, at Frue DULCINEAS Fortryllelse er oplöst; kom derfor, Deres Velbyrdighed, og tag imod hende; De vil dog vel ikke nu, da De har sat os Lysten i Hovedet til at være Hyrder, for at tilbringe Livet med Sang som Prindser, gaae hen og giöre sig til Eremit? Tie for alle Ting med sligt, fat Dem igien og lad Griller fare. De, sagde DON QUIXOTE, som der hidindtil, desværre for mig, har været alt for virkelige, skal ved Himlens Biestand blive mig gavnlige i Döden. Jeg föler, mine Herrer, at Döden med hastige Skridt trænger ind paa mig; sæt derfor Skiemt til Side. Lad mig faae en Skriftefader til at höre mit Skriftemaal, og en Notarius til at giöre mit Testamente. I slig en Yderlighed, som jeg befinder mig i, bör et Menneske ikke spöge med Sielens Vel; hav derfor den Godhed, medens Herr Licentiaten skrifter mig, at hente en Notarius. Den eene saae paa den anden af Forundring over DON QUIXOTES Tale, og vilde, skiöndt der endnu var Tvivl hos dem, dog slaae Liid til ham, men

alle tog det for et viſt Dödstegn, at han med ſaa liden Vanſkelighed fra en gal Mand var bleven en klog; thi foruden det anförte forebragte han ſaa mange chriſtelige og forſtandige Ting, at de maatte lade al Tvivl fare og anſee ham for klog. Præſten bad alle Menneſker gaae ud, blev allene tilbage hos ham og hörte hans Skriftemaal, Baccalaureuſen gik efter en Notarius, og kom lidet efter tilbage med ham og SANCHO PANZA, og da SANCHO, (ſom allerede havde hört ſin Herres Tilſtand af Samſon,) fandt Söſterdaatteren og Huusholderſken grædende, ſaa begyndte han at hulke og ſvömme i Taare. Da Skriftemaalet var forbie, kom Præſten ud, ſigende: han döer ſikkert, og ſikkert er Alonſo Quixano den gode ved ſin Forſtand. Nu kan vi gierne gaae ind, at han kan giöre ſit Teſtamente. Denne Tidende giorde en ſaa græſſelig Virkning paa Huusholderſkens, Söſterdaatterens og hans gode Vaabendragers opſvulmede Öine, at der flöd dem en Taareſtröm ned af Kinderne, og tuſinde dybe Sukke droges op fra Hiertet; thi det er tilforladeligt, at imedens DON QUIXOTE var ſlet og ret Alonſo Quixano den gode, og imedens han var Don Quixote af Mancha, var han from, venlig, medlidende og meget god at omgaaes, ſaa at han ikke allene var inderlig elſket af ſine Huusfolk, men endog af alle de, ſom kiendte ham.

Notarius med alle de andre gik ind til ham, og efter at Indgangen til Teſtamentet med alle de chriſtelige Omſtændigheder, ſom det udkræver, var færdig, og det kom til Gaverne, ſagde han: Item er det min Villie og Anordning, at ingen maae fordre Regnſkab af SANCHO PANZA (ſom jeg i mit Galſkab giorde til min Vaabendrager,) for viſſe Penge, ſom han af mig har under Hænder: men derſom der ſkulde blive noget tilovers, naar det jeg ſkylder er betalt, (ſom kun kan være meget lidet,) da ſkal det tilhöre ham, og Gud lade ham nyde Hæld af det; thi derſom jeg i mit Galſkab vilde givet ham en Öe til at be-

her-

herſke, ſaa vilde jeg nu, da jeg er ved min fulde Samling, give ham et Kongerige, om jeg havde det; thi hans redelige Hierte og den uforfalikede Troeſkab, han har viiſt imod mig, fortiente det. Hvorpaa han vendte ſig til SANCHO og ſagde til ham: Tilgiv mig, min Ven, at jeg har givet Anledning til, at Du har ſyntes lige faa gal ſom jeg, ved at have draget Dig i den Vildfarelſe, jeg var falden i, at der havde været og vare vandrende Riddere i Verden. Ak! ſvarede SANCHO grædende, Deres Velbyrdighed maae ikke döe; min hiertens Herre! ſölg mine Raad og lev endnu i mange Aar; thi det ſtörſte Galſkab, et Menneſke kan begaae i dette Liv, er at legge ſig godvilligen til at döe, uden at dræbes eller fældes af andre Hænder end Tungſindighedens, der forkorter hans Dage. Kom, Herre! fat Moed, ſtaae op af Sengen og lad os gaae ud i Marken, klædte ſom Hyrder, ſom Aftalen er; hvem veed om vi da ikke finder Frue DULCINEA af TOBOSO der i en Buſk, ſaa frie fra al Fortryllelſe, at det er en Lyſt at ſee. Hvem vil vel græmme ſig ihiel for at være bleven overvunden? Giv Skylden paa mig, at jeg havde ſadlet ROZINANTE ſaa flet, at den gik omkuld: allerhelſt da Deres Velbyrdighed har ſeet i Deres Ridderböger, at det er en gammel Skik, at en Ridder hæver den anden af Sadelen, og at den der er overvunden i Dag, kan være Övervinder i Morgen. Det er ſaa, ſagde Samſon, den gode SANCHO PANZA kiender diſſe Ting vel fra Grunden af. Mine Herrer! ſagde DON QUIXOTE, lad dette være glemt, ſiden der i Reederne fra i Fior ingen Fugle ere at finde i Aar. Jeg var gal, men nu er jeg klog; jeg var DON QUIXOTE af MANCHA, men nu er jeg Alonſo Quixano den gode. Lad min ſmertelige og oprigtige Anger ſætte mig i Deres Velbyrdigheders Agt igien: Men bliv ved at ſkrive, Herr Notarius.

Item giver jeg alle mine rörlige og urörlige Midler, uden at de efterſees, til min Söſterdaatter Antonia Quixano, ſom er

her nærværende, hvorimod hende paalegges at udbetale, hvad jeg ved dette Skrift giver bort til andre, og er hendes förste Pligt at betale min Huusholderske den Lön, jeg skylder hende, og tyve Ducater meere til en Klædning. Til at paasee denne min sidste Villie efterlevet, udnævner jeg Herr Licentiaten og Baccalaureusen Samson Carrasco, som begge ere her tilstæde. Item er det min Villie, at om forbenævnte min Sösterdaatter skulde vilde indgaae nogen Ægteforbindelse, da maae der paa det nöieste efterforskes, om den Mand, hun har valgt sig, læser Ridderböger, og findes det at han læser dem, og min Sösterdaatter desuagtet vil ægte og ægter ham, da skal hun have denne min Gave forbrudt og anvendes til gudeligt Brug, efter mine Executorum Testamenti Velbehag. Item bönfalder jeg disse to Herrer, at om De til al god Lykke skulde lære at kiende Forfatteren af en Historie, som löber om under Titel af den anden Deel om DON QUIXOTE af MANCHAS Bedrifter, De da paa mine Vegne vil paa det bevægeligste bede ham om Forladelse, og at tilgive mig Leiligheden, jeg uforsætlig har givet ham til at skrive saa mange gale og dumme Ting; thi jeg forlader Livet med et stort Nag over at have været Anledningen dertil. Dermed sluttedes og besegledes Testamentet, og han faldt i en Afmagt, der strakte ham som död ud paa Sengen. De forskrækkedes alle og löbe til at bringe ham til sig selv igien, som ogsaa skeedte: men i de tre Dage, han levede efter at have giort sit Testamente, toge hans Kræfter alt meere og meere af. Heele Huuset var bestæd i den yderste Forskrækkelse; men med alt det leed Sösterdaatteren ingen Sult; Huusholderiken ingen Törst, og SANCHO huusede ingen af disse to ubeleilige Giester. (Thi det at arve noget, lindrer og husvaler Saaret over den Afdödes Tab med störste Föie.)

Endeligen kom DON QUIXOTES sidste Öieblik, efter at han havde annammet alle Sacramenterne, og med meget opbyg-

byggelige Taler viist sin Afskye for Ridderbögerne. Notarius var just tilstæde ved hans Död og sagde: at han aldrig havde funden i nogen Ridderbog, at en vandrende Ridder var död saa roelig og christelig paa sin Sotteseng, som DON QUIXOTE, der begrædt og beklaget af alle Tilstædeværende opgav Aanden, (det vil sige:) döde. Da Præsten saae det, udbad han sig en Notarial-Attest paa, at Alonso Quixano den gode, almindeligen kaldet DON QUIXOTE af MANCHA, havde forladt dette Liv og var död Straaedöd. Dette Vidnesbyrd udbad han sig, paa det ikke en anden Forfatter end Cide Hamete Benengeli skulde falskeligen vække ham op igien, og giöre uendelige Historier af hans Bedrifter.

Dette Endeligt tog den sindrige Herremand af Mancha, hvis egentlige Födested Cide Hamete ikke har vildet nævne, paa det hver en Bye og Sted i heele Mancha kunde bryste sig af og glæde sig over at have avlet ham i sit Skiöd; ligesom Grækenlands syv Stæder giorde med Homerus. Man udelukker her alle SANCHOS, Sösterdaatterens og Huusholderskens Klagemaal, samt alle de nye Epitaphier, der giordes til hans Grav, uagtet Samson Carrasco havde sat dette derpaa:

Her er den stærke Herremand nedlagt,
Som til saa stor en Höide driver
Sin Tapperhed, at Dig maae være sagt:
At ved hans Död hans Liv ei bliver
Et Rov for Dödens grumme Magt.
Den heele Jord han lidet agtet har;
En Rædsel og en Bussemand han var
For Verden med saa stor en Iver,
At det hans Lykkes Vidne bliver:
Han döde klog og levede en Nar.

Her siger den vise Cide Hamete til sin Pen: Ved denne Hage eller Sölvtraad hefter jeg nu dig, min velskaarne eller

flet

ſlet tilſpidſede Pen, hvor du kan leve i mange, mange Seculer, ſaafremt ikke indbildſke og ranende Hiſtorieſkrivere drager dig lös for at vanhellige dig: men förend de nærme ſig dig, kan du vaere dem ad og paa beſte Maade ſom du formaaer ſige dem: Vogt eder, vogt eder, feige Hob! at ingen af eder rörer mig; dette Arbeide var eene overdraget mig. DON QUIXOTE blev eene og allene til for mig og jeg for ham. Han vidſte at bedrive og jeg at optegne. Vi to ere uadſkillelig foreenede til Spot og Græmmelſe for den forſtilte Tordeſillaſke Skribent, der har fordriſtet eller fordriſter ſig med plumpe Strudsfiære at giöre en ſlet Afbildning over min kiække Ridders Bedrifter; thi det er al for tung en Byrde for hans ſvage Skuldre, og for höit et Spring for hans ſlöve Begreb. Forman ham altſaa, (ifald du af en Hendelſe kommer i Kiendſkab med ham,) at han ſkal lade DON QUIXOTES mödige og mörſke Been hvile roeligen i ſin Grav, og ikke til Trods for Döden före ham til det gamle Caſtillien og drage ham op af Graven, hvori han virkelig og viſſelig ligger ſtiv og udſtrakt, og gandſke uſkikket til at giöre et nyt Udtog. Til at giöre de vandrende Ridderes utallige mange Udtoge latterlige, ere de tilſtrækkelige, Helten til ſaa mange Menneſkers Lyſt og Velbehag har giort, om hvilke der endog gaaer Sagn i fremmede Riger. Ved denne Advarſel opfylder du din Pligt i at raade den vel, ſom vil dig ilde, og jeg bliver glad og vel tilfreds ved at være den förſte, der gandſke og aldeles har opnaaet Maalet, de ſkrev for, ſiden min Attraae og min eeneſte Attraae var at opvække Afſkye hos Menneſkene for de opdigtede og ravgale Hiſtorier i Ridderbögerne, og ſom ved denne Hiſtorie om min virkelige DON QUIXOTE allerede humper meget ſtærk, og vil viſt med det förſte falde reent i Forglemmelſens Skiöd. Farvel.

ENDE.